

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Δ.Α. Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»

Μονάδα Α2: Αξιολόγηση και Επιλογή Πράξεων

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ταχ. Δ/ση : Μέρλιν 5

Ταχ. Κώδικας : 10671

Κωδικός Πρόσκλησης: 1.2.6.2

Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 23487

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Πρώτη (1η) τροποποίηση της Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» -φάση Γ' του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22.04.2005), και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
2. Το ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις » όπως ισχύει.
3. Το ν. 4622/2019 (ΦΕΚ/Α/133/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
4. Το π.δ. 77/2023 (Α'130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
5. Το π.δ. 79/2023 (Α'131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

6. Το π.δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α'130) - Μεταβατικές διατάξεις»
7. Την υπ' αριθ. Υ21/22.12.2025 (Β'7190/31.12.2025) Απόφαση Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση».
8. Τις διατάξεις του ν. 4872/2021 (Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις», όπως αυτός ισχύει.
9. Την υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ' 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης όπως ανανεώθηκε με την υπ' αριθ. 9296 ΕΞ 2025/20.01.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ' 16) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
10. Την υπ' αριθ. 77160/15-05-2026, ΑΔΑ: 9ΑΜΠΗ-ΙΩ2 (Β'2868/2026) Υ.Α με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αρ. 653/17.01.2024 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ'αρ. 45903/04.05.2022 (Β'2303) και υπ' αρ. 25544/21.03.2023 (Β'1957)» (Β' 462), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 162235/6.11.2024 (Β' 6143), και με την υπ' αρ. 211765/03.12.2025 (Β' 6506), ως προς τα άρθρα 5 και 6 αυτής».
11. Την υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
12. Την υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
13. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, CCI 2021EL16JTPR001/ 16.6.2022, για την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στην Ελλάδα καθώς και την C(2025)5684_final/11.8.2025 τροποποίηση αυτής.
14. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 1060/2021 (ΟJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 (ΟJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2025 για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

18. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 508/2014 (ΕΕ L 149 της 20.5.2014) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας
19. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1139 (ΕΕ L 247 της 13.7.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1004, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
20. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.
21. Την υπό στοιχεία C(2023) 6801 final/16-10-2023 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία ενέκρινε τον Χάρτη Περιφερειακών ενισχύσεων για την Ελλάδα (1η Ιανουαρίου 2022 - 31η Δεκεμβρίου 2027) για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 (ενδιάμεση επανεξέταση) - SA.109322 (2023/N) - Ελλάδα, όπως η απόφαση αυτή τροποποιήθηκε με τη C(2024) 7152 final/21-10-2024 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία τροποποιήθηκε εκ νέου ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων της Ελλάδας (1η Ιανουαρίου 2022 - 31η Δεκεμβρίου 2027) και προβλέφθηκαν αυξημένες εντάσεις ενίσχυσης για επενδύσεις που καλύπτονται από τον Κανονισμό STEP - SA.115889 (2024/N) - Ελλάδα
22. Το Ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
23. Το Ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων».
24. Τον προγραμματισμό έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το από 27.07.2023 επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027.
25. Την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2016/C 262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
26. Την υπ' αριθ. 115474/28-08-2024 (Β'4921) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)» (Β' 6131).
27. Την υπ' αριθ. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
28. Την υπ' αριθ. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
29. Το με αρ. πρωτ.115150/ΕΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».

30. Το με αρ. πρωτ. 101270/ΕΥΚΕ3633/30-09-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. ΕΕ 651/2014».
31. Το με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων».
32. Η με αρ. πρωτ. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 εγκύκλιος της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
33. Το με αρ. πρωτ. 112292/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1359/27-11-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» και ειδικότερα της συνημμένης σε αυτό επιστολής της ΕΥΚΕ με αρ. πρωτ. 31523/ΕΥΚΕ 446/19-3-2018.
34. Την Κ.Υ.Α. 5483/20-01-2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390).
35. Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
36. Την υπ' αριθ. 66021/29.06.2022 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027» (Β' 3359/30.06.2022).
37. Την υπ' αριθ. 46174/18.05.2023 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης».
38. Την υπ' αριθ. 98287 ΕΞ 2026/19.06.2026 (ΑΔΑ: Ψ8ΚΘΗ-ΑΜΗ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «3ος Ορισμός Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) ως Ενδιάμεσος Φορέας του Προγράμματος "Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027" και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ για τη διαχείριση Πράξεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας και στήριξης κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP)».
39. Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.
40. Τον εγκεκριμένο προγραμματισμό έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το από με αρ. πρωτ. 57988/08-04-2026 (ΑΔΑ Ε48ΖΗ-Η4Ε) έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027.
41. Την υπ' αριθ. Πρωτ 2959 ΕΞ 2026/09.01.2026 (ΑΔΑ ΡΤ22Η-2Θ6) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την έγκριση, των τευχών εξειδίκευσης 19.2, 20.2, 21.2, 22.2.
42. Την υπ' αριθ. πρωτ. Α/0018/05.02.2024 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» για την έγκριση, μέσω της 5ης Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των δράσεων των τευχών εξειδίκευσης 19.1, 20.1, 21.1 και 22.1.

43. Το από 17/04/2026 μην. ηλ. ταχυδρομείου της Ε.Υ.Δ. ΔΑΜ ΕΣΠΑ 2021-2027 με Θέμα «Υποβολή σχεδίων Προσκλήσεων για ΜΜΕ (Νέες & Υφιστάμενες) του Προγράμματος ΔΑΜ – Αίτημα για διατύπωση γνώμης και συντονισμό έναρξης υποβολών στο ΟΠΣΚΕ»
44. Το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΘΟ 70977/06.05.2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για τα τέσσερα σχέδια των Προσκλήσεων για: α. Υφιστάμενες ΜΜΕ, β. Νέες και υπό σύσταση ΜΜΕ, γ. Υφιστάμενες Μεγάλες και δ. Νέες και υπό σύσταση Μεγάλες επιχειρήσεις, φάση Γ του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027.
45. Το από 14/05/2026 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ με θέμα «Αίτημα σύμφωνης γνώμης επί προτεινόμενων τροποποιήσεων στις προσκλήσεις ΜΜΕ και Μεγάλων επιχειρήσεων – φάση Γ'».
46. Το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΘΟ 76972/ ΕΥΚΕ 625/15-5-2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Αίτημα σύμφωνης γνώμης επί προτεινόμενων τροποποιήσεων στις προσκλήσεις ΜΜΕ και Μεγάλων επιχειρήσεων – φάση Γ'» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027.
47. Το από 24/06/2026 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ με θέμα «Αίτημα σύμφωνης γνώμης επί προτεινόμενων τροποποιήσεων στις προσκλήσεις ΜΜΕ και Μεγάλων επιχειρήσεων – φάση Γ'».
48. Το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΘΟ 102136 ΕΞ 2026/ ΕΥΚΕ 834/25-6-2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Απάντηση σε e-mail σχετικά με τις Προσκλήσεις του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027– φάση Γ'».
49. Την με Α.Π. 107275 ΕΞ 2026/02-07-2026 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ' του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027 (94ΨΑΗ-6ΩΒ)
50. Τα από 2/09/2026 και 9/09/2026 μην. ηλ. ταχυδρομείου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ με θέμα «Αίτημα σύμφωνης γνώμης επί προτεινόμενων τροποποιήσεων στις προσκλήσεις ΜΜΕ και Μεγάλων επιχειρήσεων – φάση Γ'».
51. Το με αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΘΟ 146517 ΕΞ 2026/ ΕΥΚΕ 15/09-2026 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διατύπωση Γνώμης για την 1η τροποποίηση τεσσάρων (4) σχεδίων Προσκλήσεων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027».
52. Το από 16-09-2026 ενημερωτικό σημείωμα του Προϊσταμένου της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ για την 1η τροποποίηση της πρόσκλησης.
53. Τη με αρ. πρωτ. 148702 ΕΞ 2026/18-09-2026 εισήγηση του Διοικητή ΕΥΔΑΜ για την 1η τροποποίηση της πρόσκλησης.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

- Α. Την πρώτη (1η) τροποποίηση της με Α.Π. 107275 ΕΞ 2026/02-07-2026 (94ΨΑΗ-6ΩΒ) Απόφασης με θέμα: Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ' του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027, ως προς τα παρακάτω:

1. Στον πίνακα ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ, προστίθενται τα κάτωθι σημεία:

Όρος	Επεξήγηση
ΕΣΕΕ / RIS3	Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027, όπως εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 66021/29.06.2022 απόφαση και εξειδικεύεται μέσω της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.
ΔΕΑ	Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, μέσω της οποίας προσδιορίζονται, εξειδικεύονται και επικαιροποιούνται οι προτεραιότητες της ΕΣΕΕ.
Τομέας ΕΣΕΕ	Το πρωτοβάθμιο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης της ΕΣΕΕ. Περιλαμβάνει έναν από τους οκτώ τομείς προτεραιότητας.
Περιοχή Παρέμβασης	Το δευτεροβάθμιο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης, στο οποίο εξειδικεύεται το αντικείμενο κάθε Τομέα ΕΣΕΕ.
Προτεραιότητα ΕΣΕΕ	Το ειδικότερο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης που αποτυπώνει συγκεκριμένο πεδίο τεχνολογικής, παραγωγικής ή καινοτομικής παρέμβασης.
Τιμή RIS	Η πλήρης ιεραρχική επιλογή που καταχωρίζεται στο ΟΠΣΚΕ και περιλαμβάνει τον Τομέα, την Περιοχή Παρέμβασης και, όπου διατίθεται, την ειδικότερη Προτεραιότητα. Ως αυτοτελής τιμή καταχώρισης προβλέπεται επίσης η επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά».

2. Στο κεφάλαιο 1.2 «ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ» ο πίνακας του δείκτη RCO01 διαμορφώνεται από

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)*	Επιχειρήσεις

σε

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCO01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) - RCO01a Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές) - RCO01b Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις εκ των οποίων μικρές, - RCO01c Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: μεσαίες)	Επιχειρήσεις

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

3. Στο κεφάλαιο 1.2 «ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ» προστίθεται νέος δείκτης αποτελέσματος , ως εξής:

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ

4. Στο κεφάλαιο 5.1 «ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ», η τυπική προϋπόθεση συμμετοχής α/α 11, διαμορφώνεται από

«Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, να μην έχει διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.»

σε

«Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας δε χορηγούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις, που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 και για τις πράξεις του άρθρου 11 του εν λόγω Κανονισμού, καθώς και στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και στην παράγραφο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 και για τις πράξεις του άρθρου 13 του εν λόγω Κανονισμού.»

5. Στο κεφάλαιο 10.1 «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ» το σημείο:

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ημερομηνία και ώρα Έναρξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης	Ημερομηνία και ώρα Λήξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης
15-07-2026 και ώρα 13:00	30-09-2026 και ώρα 14:00

διαμορφώνεται ως εξής:

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ημερομηνία και ώρα Έναρξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης	Ημερομηνία και ώρα Λήξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης
15-07-2026 και ώρα 13:00	16-11-2026 και ώρα 14:00

6. Στο κεφάλαιο 12.1 «ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ- ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ», το σημείο «- Έργο τουλάχιστον ίσο με το 20% του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των πρώτων δεκαοχτώ (18) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης..»

διαμορφώνεται ως εξής

«- Έργο τουλάχιστον ίσο με το 35% του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης..»

7. Στο κεφάλαιο 12.1.1 «ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ», το σημείο

«-Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον 20% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων δεκαοχτώ (18) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.

Σε ενταγμένες πράξεις για τις οποίες:

- είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό,
- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, πιστοποιούνται δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 15% του επιχορηγούμενου Π/Υ, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως, της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό Πλαίσιο.

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ, τουλάχιστον στο 20% και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).»

Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα από τον δικαιούχο επενδυτή.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει **προκαταβολές** σε προμηθευτές. Το κόστος των προκαταβολών δεν θα ξεπερνά το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι, οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα έγγραφα σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως συμφωνητικό παραγγελίας, ιδιωτικό συμφωνητικό, προσφορά κλπ με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελλθέντων ειδών και έργων και τους όρους συναλλαγής.

Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **τριάντα (30) μήνες**, από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Σημειώνονται τα κάτωθι:

- Το πρώτο Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών (είτε ενδιάμεσης, είτε τελικής επαλήθευσης) υποβάλλεται ηλεκτρονικά υποχρεωτικά ΠΡΙΝ την παρέλευση είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.
- Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης - πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.
- Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του. **Το διάστημα των 60 ημερολογιακών ημερών δεν έχει ισχύ για δικαιούχους που υποβάλουν τελικό αίτημα επαλήθευσης εντός των πρώτων δεκαοχτώ (18) μηνών, χωρίς να έχει προηγηθεί πιστοποίηση ενδιάμεσου αιτήματος επαλήθευσης.**
- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου.
- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης με αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης, εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Κατά τον αυτεπάγγελο επιτόπιο έλεγχο, ελέγχονται όλες οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής των πράξεων (βλ. ενότητα 14), όμως είναι δυνατόν να πιστοποιηθούν μόνο δαπάνες οι οποίες περιλήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν το ελάχιστο όριο του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης.»

διαμορφώνεται ως εξής

«-Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον 35% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.

Σε ενταγμένες πράξεις για τις οποίες:

- είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό,
- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, πιστοποιούνται δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 30% του επιχορηγούμενου Π/Υ, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως, της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό Πλαίσιο.

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ, τουλάχιστον στο 35% και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).»

Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα από τον δικαιούχου επενδυτή.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει **προκαταβολές** σε προμηθευτές. Το κόστος των προκαταβολών δεν θα ξεπερνά το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι, οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα έγγραφα σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως συμφωνητικό παραγγελίας, ιδιωτικό συμφωνητικό, προσφορά κλπ με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελλθέντων ειδών και έργων και τους όρους συναλλαγής.

Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τους **τρίαντα (30) μήνες**, από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Σημειώνονται τα κάτωθι:

- Το πρώτο Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών (είτε ενδιάμεσης, είτε τελικής επαλήθευσης) υποβάλλεται ηλεκτρονικά υποχρεωτικά ΠΡΙΝ την παρέλευση είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.
- Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης - πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.
- Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του. **Το διάστημα των 60 ημερολογιακών ημερών δεν έχει ισχύ για δικαιούχους που υποβάλουν τελικό αίτημα επαλήθευσης εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών, χωρίς να έχει προηγηθεί πιστοποίηση ενδιάμεσου αιτήματος επαλήθευσης.**
- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου.
- Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης με αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης, εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Κατά τον αυτεπάγγελο επιτόπιο έλεγχο, ελέγχονται όλες οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής των πράξεων (βλ. ενότητα 14), όμως είναι δυνατόν να πιστοποιηθούν μόνο δαπάνες οι οποίες περιλήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν το ελάχιστο όριο του επιχορηγούμενου

προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης.»

8. Στο κεφάλαιο 12.1.2 «ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ», το σημείο

«• Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 50% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 20%.»

διαμορφώνεται ως εξής

«• Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 50% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 35%.»

9. Στο παράρτημα VII «ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ» στο Υπόδειγμα Α, το σημείο α/α 32 διαμορφώνεται από

«Σε περίπτωση που η επιχείρηση δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, αυτή δεν έχει διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.»

σε

«Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας δε χορηγούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις, που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 και για τις πράξεις του άρθρου 11 του εν λόγω Κανονισμού, καθώς και στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και στην παράγραφο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 και για τις πράξεις του άρθρου 13 του εν λόγω Κανονισμού»

10. Στο παράρτημα V «ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ» κριτήριο Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ προστίθενται λεκτικά ως εξής:

Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας

Αν Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 και Κυκλοφορούν Ενεργητικό > 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει το μέγιστο βαθμό

Αν Κυκλοφορούν Ενεργητικό ≤ 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν

Δείκτης οικονομικής μόχλευσης

Εάν ο υπολογισμός του δείκτη δεν είναι δυνατός λόγω μηδενικού παρονομαστή σε οποιοδήποτε στάδιο του υπολογισμού του, ιδίως εάν η Καθαρή Θέση ισούται με μηδέν, η διαφορά μεταξύ Συνόλου Ενεργητικού και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων ισούται με μηδέν ή ο δείκτης ROCE ισούται με μηδέν, το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν.

Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους

Αν Κύκλος Εργασιών = 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν

Δείκτης διάρθρωσης κεφαλαίων

Για τις ανάγκες υπολογισμού του παρόντος κριτηρίου, ως «Δανειακά Κεφάλαια» νοείται το Σύνολο των Υποχρεώσεων της επιχείρησης, ήτοι το άθροισμα των Μακροπρόθεσμων και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων, όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις ή, για τους φορείς που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα, από τον Πίνακα Οικονομικών Στοιχείων του Παραρτήματος VI.

Αν Δανειακά Κεφάλαια = 0 και Ίδια Κεφάλαια > 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει το μέγιστο βαθμό

Αν Ίδια Κεφάλαια ≤ 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν

Δείκτης συνολικής ικανότητας δανεισμού

Αν Σύνολο Ενεργητικού = 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν

11. Στο παράρτημα XVIII «ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)» προστίθενται οι παρακάτω ΚΑΔ

ΤΟΜΕΙΣ ΚΛΑΔΟΙ NACE	ΤΑΞΕΙΣ NACE	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΥΠΟΚΑ-ΤΗΓΟΡΙΕΣ CPA	ΕΘΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
	55.30				Χώροι κατασκήνωσης και εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής
		55.30.0			Υπηρεσίες για χώρους κατασκήνωσης και εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής (τροχόσπιτα)
			55.30.00		Υπηρεσίες για χώρους κατασκήνωσης και εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής (τροχόσπιτα)
				55.30.00.00	Υπηρεσίες Για Χώρους Κατασκήνωσης Και Εγκαταστάσεις Για Οχήματα Αναψυχής (Τροχόσπιτα)

12. Προστίθεται νέο παράρτημα XIX «ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ (RIS3)» που περιγράφει τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ καθώς και τον τρόπο καταγραφής και τεκμηρίωσης της συνεισφοράς του επενδυτικού σχεδίου στην ΕΣΕΕ

Β. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αναγραφόμενα στην με Α.Π. 107275 ΕΞ 2026/02-07-2026 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με Θέμα: Πρόσκληση υποβολής

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
2021-2027

αιτήσεων χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ' του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» ΕΣΠΑ 2021-2027 (94ΨΑΗ-6ΩΒ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, με τα συνημμένα αυτής παραρτήματα ως αναπόσπαστο μέρος της.

Γ. Η παρούσα τροποποίηση της Πρόσκλησης της Δράσης θα δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥ του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 (ΠΔΑΜ) www.eydam.gr, Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» του ΕΣΠΑ 2021 – 2027 ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr και των εταίρων του με την χωρική αρμοδιότητα των γεωγραφικών περιοχών κάλυψης της παρούσας, «Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης - Αναπτυξιακή Ένωση Μακεδονίας» (ΚΕΠΑΑΝΕΜ ΑΜΚΕ) www.kera-anem.gr και «Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δυτικής Ελλάδος – Πελοποννήσου - Ηπείρου & Ιονίων Νήσων» <http://www.diaxeiristiki.gr>

Δ. Αναλυτικές πληροφορίες και ενημέρωση για το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων, παρέχονται στον δικτυακό τόπο της ΕΥΔΑΜ, ο οποίος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΔΑ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 και σε αυτόν ανακοινώνεται κάθε σχετική πληροφορία.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Συνημμένα:

- Η Αναλυτική Πρόσκληση της Δράσης με τα Παραρτήματά της

Κοινοποίηση:

- ΕΦΕΠΑΕ
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
- Γραφείο Διοικητή ΕΥΔΑΜ
- Εθνική Αρχή Συντονισμού
- Αρχή Πιστοποίησης
- ΕΥΚΕ-ΧΕ
- ΕΥΣΕ
- Προϊστάμενο Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ
- Προϊστάμενοι Μονάδων Α1, Α2, Β1, & Γ ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
«Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση»

Πρόγραμμα

«ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ 2021-2027»

«Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ΄

Αθήνα, Ιούλιος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ 2021-2027

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ	
Για τους σκοπούς της παρούσας πρόσκλησης, οι χρησιμοποιούμενοι όροι και συντμήσεις έχουν την έννοια που τους αποδίδεται κατωτέρω:	
ΟΡΟΣ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΟΥ
ΑΙΕ	Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης.
Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης Δαπανών	Αίτημα του Δικαιούχου που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ για την επαλήθευση - πιστοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου. Αναφέρεται και ως Αίτημα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης ή Αίτημα Πιστοποίησης.
Αίτημα Χρηματοδότησης	Αίτηση που υποβάλλεται από τους υποψηφίους Δικαιούχους μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΟΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης, η οποία ελέγχεται και αξιολογείται προκειμένου να κριθεί αν είναι επιλέξιμη προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της Δράσης.
ΑμΕΑ	Άτομα με αναπηρία. Ο όρος αναφέρεται σε άτομα με κινητική ή/και αισθητηριακή αναπηρία (προβλήματα όρασης και ακοής) ή/και ψυχική/νοητική/γνωστική κ.λπ. αναπηρία.
Αναθέτουσα Αρχή	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027
Ανάκτηση	Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.
Αρχή Ελέγχου	Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα, λειτουργικά ανεξάρτητη από τη Διαχειριστική Αρχή και την Αρχή Πιστοποίησης, η οποία ορίζεται από το κράτος μέλος για κάθε Πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Στην Ελλάδα είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).
Αρχική επένδυση	Αρχική επένδυση ένα από τα ακόλουθα α) η επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με ένα ή περισσότερα από τα εξής: τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης, τη διαφοροποίηση της παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση ή τη θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση. β) απόκτηση στοιχείων ενεργητικού που ανήκουν σε εγκατάσταση που έχει κλείσει ή θα είχε κλείσει αν δεν είχε αγορασθεί. Η απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης δεν χαρακτηρίζεται αρχική επένδυση. Συνεπώς, η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.
ΑΠΥ	Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών
Άυλα στοιχεία ενεργητικού	Τα στοιχεία ενεργητικού που δεν έχουν φυσική ή χρηματοοικονομική υπόσταση, όπως δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, άδειες εκμετάλλευσης, τεχνογνωσία ή άλλη διανοητική ιδιοκτησία.
Αχρεωστήτως Καταβληθέν Ποσό	Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί σε ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής εγκριτικής απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου

ΓΑΚ	Γενικός Απαλλακτικό Κανονισμός. Πρόκειται για τον Κανονισμό ΕΕ 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014,, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή: Εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ορίζεται από το κράτος μέλος για τη διαχείριση του Προγράμματος.
ΔΑΜ	Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση
ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027
ΔΕΑ	Η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, μέσω της οποίας προσδιορίζονται, εξειδικεύονται και επικαιροποιούνται οι προτεραιότητες της ΕΣΕΕ.
Δημόσια Δαπάνη	Κάθε συνεισφορά για τη χρηματοδότηση πράξεων η οποία προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή οποιονδήποτε ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) που έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7), τον προϋπολογισμό της Ένωσης που διατίθεται στα Ταμεία, τον προϋπολογισμό οργανισμών δημοσίου δικαίου ή τον προϋπολογισμό ενώσεων δημόσιων αρχών ή οργανισμών δημοσίου δικαίου και, προκειμένου να προσδιοριστεί το ποσοστό συγχρηματοδότησης για προγράμματα ή τις προτεραιότητες του ΕΚΤ+, σε αυτήν είναι δυνατόν να περιλαμβάνονται τυχόν χρηματοδοτικοί πόροι στους οποίους συνεισφέρουν συλλογικά εργοδότες και εργαζόμενοι·
Δημοσιονομική Διόρθωση	Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε ένα έργο ή πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής του από τα Προγράμματα της προγραμματικής περιόδου η οποία είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται.
Δικαιούχος	Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης, οι Δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.
Δράση	Το σύνολο των στοιχείων που ορίζονται από τη Διαχειριστική Αρχή μέσω της Πρόσκλησης και του συνοδευτικού Οδηγού Εφαρμογής αυτής βάσει των οποίων εντάσσονται και υλοποιούνται οι πράξεις.
ΕΔΕΛ	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου.
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση.
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+
ΕΜΕ (Ετήσια Μονάδα Εργασίας)	Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ) του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής (Γενικός Κανονισμός Απαλλαγής ανά Κατηγορία - Γ.Κ.Α.Κ.), ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ.

	Η μία (1) ετήσια μονάδα εργασίας αντιστοιχεί σε ένα άτομο που εργάστηκε στην επιχείρηση με καθεστώς πλήρους απασχόλησης κατά ένα ημερολογιακό έτος (40 ώρες εβδομαδιαίως επί 52 εβδομάδες/12 μήνες). Η εργασία ενός ατόμου που δεν έχει εργαστεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους ή που εργάστηκε με καθεστώς μερικής απασχόλησης ή εποχιακά, υπολογίζεται ως κλάσμα ΕΜΕ
ΕΣΕΕ / RIS3	Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027, όπως εγκρίθηκε με την υπ' αριθ. 66021/29.06.2022 απόφαση και εξειδικεύεται μέσω της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.
Έναρξη εργασιών επένδυσης	Έναρξη των εργασιών: το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών. Για τις εξαγορές, ως «έναρξη των εργασιών» νοείται η στιγμή απόκτησης των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με την αποκτηθείσα εγκατάσταση.
Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ή ανανεώσιμη ενέργεια	Η ενέργεια που παράγεται από μονάδες που χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, καθώς και το μερίδιο, από άποψη θερμογόνου ισχύος, της ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε υβριδικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούν και συμβατικές πηγές ενέργειας· περιλαμβάνεται επίσης η ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τα μη συνδεδεμένα με τον μετρητή (behind-the-meter) συστήματα αποθήκευσης (που εγκαθίστανται από κοινού ή ως πρόσθετο στην εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας), εξαιρουμένης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται ως αποτέλεσμα των συστημάτων αποθήκευσης·
Ενιαίο επενδυτικό έργο	Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου Δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αφορά την ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο (δηλ. επενδυτικό έργο άνω των πενήντα (50) εκ. ευρώ), το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
Επενδυτικό σχέδιο	Το σύνολο των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στην Αίτηση Χρηματοδότησης του Δικαιούχου στο πλαίσιο της Πρόσκλησης της Δράσης.
Εργαζόμενος με αναπηρία	Κάθε άτομο: α) που έχει αναγνωριστεί ως εργαζόμενος με αναπηρία βάσει της εθνικής νομοθεσίας ή β) με μακροχρόνιες σωματικές, νοητικές, πνευματικές ή αισθητηριακές βλάβες, οι οποίες σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια μπορούν να δυσχεράνουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στο εργασιακό περιβάλλον σε ισότιμη βάση με τους άλλους εργαζομένους.
ΕΣΔΙΜ	Εδαφικό Σχεδίο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης

ΕΣΠΑ 2021 - 2027	Η C(2021) 5617 final Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
ΕΦ	Ενδιάμεσος Φορέας: Κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας, που ενεργεί υπό την ευθύνη μιας Διαχειριστικής Αρχής ή Αρχής Πιστοποίησης ή εκτελεί καθήκοντα εξ ονόματος μίας τέτοιας αρχής σε σχέση με Δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις.
ΕΦΕΠΑΕ	Ενδιάμεσος Φορέας Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας & Επιχειρηματικότητας
ΕΥΔΑΜ	Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΕΥΚΕ-ΧΕ	Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων
€	Ευρώ
Ηλεκτρική ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές	Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001.
Ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης	Η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό καθεστώς.
Ιδιωτική συμμετοχή	Κάθε συμμετοχή από ιδιωτικά κεφάλαια (Ίδια Κεφάλαια ή/και Εξωτερική Χρηματοδότηση) για την υλοποίηση έργου. Ως Ιδιωτική Συμμετοχή του δικαιούχου ορίζεται η διαφορά μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας.
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.
Κρατική ενίσχυση	Ενίσχυση που εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
Μεγάλο επενδυτικό έργο	Η αρχική επένδυση με επιλέξιμες δαπάνες άνω των 50 εκατ. ευρώ, υπολογιζόμενες με τις τιμές και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης.
Μετεγκατάσταση	Ορίζεται η «μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ».
Μικρές και μεσαίες	Οι επιχειρήσεις που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα Ι του Καν.651/2014.

επιχειρήσεις ή ΜΜΕ	
ΝΠΔΔ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.
ΟΠΣΚΕ	Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που περιλαμβάνει τις διαδικασίες και τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διαχείριση, έλεγχο και υλοποίηση των δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας.
Παρατυπία	Κάθε παράβαση διάταξης του ενωσιακού δικαίου ή του σχετικού με την εφαρμογή του εθνικού δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα που εμπλέκεται στη θέσπιση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με καταλογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης στον προϋπολογισμό αυτής.
ΠΔΑΜ	Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης
ΠΔΕ	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
Περιοχή Παρέμβασης	Το δευτεροβάθμιο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης, στο οποίο εξειδικεύεται το αντικείμενο κάθε Τομέα ΕΣΕΕ.
Προτεραιότητα ΕΣΕΕ	Το ειδικότερο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης που αποτυπώνει συγκεκριμένο πεδίο τεχνολογικής, παραγωγικής ή καινοτομικής παρέμβασης.

Προβληματική επιχείρηση	Η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ιδίως στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, κάθε διαφορά από έκδοση εταιρικών μεριδίων υπέρ το άρτιο· β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ· γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της· δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης· ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη: 1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και 2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.
Πρόγραμμα	Έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, Περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους εταίρους και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μία αναπτυξιακή στρατηγική που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός ή περισσοτέρων ΕΔΕΤ.
Προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης	Το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για ένα μεγάλο επενδυτικό έργο που υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο: $\text{προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης} = R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$ όπου: R είναι η μέγιστη ένταση ενίσχυσης που εφαρμόζεται στη συγκεκριμένη περιοχή, εκτός της αυξημένης έντασης ενίσχυσης για τις ΜΜΕ· A είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών που ισούται με 55 εκατ. EUR· B είναι το μέρος των

	επιλέξιμων δαπανών μεταξύ 55 εκατ. EUR και 110 εκατ. EUR, και C είναι το μέρος των επιλέξιμων δαπανών άνω των 110 εκατ. EUR.
Πρόσκληση	Κάθε είδους ανοιχτές προκηρύξεις προς δυνητικούς Δικαιούχους
Π/Υ	Προϋπολογισμός
ΣΔΕ	Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	Είναι το στρατηγικό σχέδιο-master plan για τις λιγνιτικές περιοχές στην Ελλάδα, αποτελώντας ολοκληρωμένο πολυδιάστατο αναπτυξιακό Οδικό Χάρτη για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και τον Δήμο Μεγαλόπολης. Στόχος είναι η αναγέννηση της τοπικής οικονομίας, η εξασφάλιση των θέσεων εργασίας και η δημιουργία νέων, μέσω ενός ευέλικτου αναπτυξιακού μετασχηματισμού των περιοχών, με την ανάπτυξη του πρωτογενούς, δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα παραγωγής, αξιοποιώντας το υπάρχον ανθρώπινο δυναμικό, μετά από εξέταση των προτάσεων από τη ΔΕΗ Α.Ε. στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής της Ευθύνης και της επιχειρηματικής της δράσης, καθώς και από τους εμπλεκόμενους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης. Το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής μετάβασης στηρίζεται σε πέντε πυλώνες ανάπτυξης, που υποστηρίζονται από την βελτίωση των υποδομών και την εναλλακτική αξιοποίηση των εδαφών που σήμερα καταλαμβάνονται από τα λιγνιτωρυχεία. Οι πέντε πυλώνες είναι η Πράσινη ενέργεια, η «έξυπνη» γεωργία, ο Βιώσιμος τουρισμός, η βιοτεχνία και βιομηχανία και τέλος η Ψηφιακή οικονομία και εκπαίδευση. Περιλαμβάνει ενισχυμένα φορολογικά κίνητρα για την προσέλκυση επενδύσεων, συγκεκριμένες χρήσεις γης για τις δεκάδες χιλιάδες στρεμμάτων γης των λιγνιτωρυχείων που αποδεδειγμένα, δράσεις για την ανάπτυξη της εναλλακτικής γεωργίας, της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, καθώς και αναλυτικά χρονοδιαγράμματα για την υλοποίηση των επενδύσεων.
Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)	Ο Κανονισμός ΕΕ 2021/1056 θεσπίζει το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης («ΤΔΜ») για την παροχή στήριξης στους ανθρώπους, στις οικονομίες και στο περιβάλλον των εδαφών που αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα τα οποία απορρέουν από τη διαδικασία μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 11 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050. Ορίζει τον ειδικό στόχο του ΤΔΜ, τη γεωγραφική του εμβέλεια και τους πόρους του, το πεδίο εφαρμογής της στήριξης που παρέχει για τον στόχο «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, καθώς και ειδικές διατάξεις για τον προγραμματισμό και δείκτες που απαιτούνται για την παρακολούθηση.
Τιμή RIS	Η πλήρης ιεραρχική επιλογή που καταχωρίζεται στο ΟΠΣΚΕ και περιλαμβάνει τον Τομέα, την Περιοχή Παρέμβασης και, όπου διατίθεται, την ειδικότερη Προτεραιότητα. Ως αυτοτελής τιμή καταχώρισης προβλέπεται επίσης η επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά».
Τομέας ΕΣΕΕ	Το πρωτοβάθμιο επίπεδο της ιεραρχικής κατάταξης της ΕΣΕΕ. Περιλαμβάνει έναν από τους οκτώ τομείς προτεραιότητας.
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
ΤΠΥ	Τιμολόγιο Παροχής Υπηρεσιών.
ΤΣ	Ταμείο Συνοχής.

ΥΑΕΚΕΔ	Η με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027».
ΦΟΑ	Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο.
Φορέας της Επένδυσης	Άτυπος, εναλλακτικός τρόπος περιγραφής των Δικαιούχων στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 107 της Συνθήκης.
Φορέας χρηματοδότησης	Το Υπουργείο το οποίο έχει την ευθύνη απόδοσης των πιστώσεων στο Δικαιούχο ή στον Ενδιάμεσο Φορέα στην περίπτωση πράξεων κρατικών ενισχύσεων.
Χαρακτήρας Κινήτρου	Θεωρείται ότι οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία: α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης· β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης· γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου δ) κατάλογο των δαπανών του έργου· ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.
ΧΠΕ	Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ.....	12
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	12
1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	13
1.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ» 2021-2027 (ΠΔΑΜ).....	14
1.4 ΕΔΑΦΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΕΣΔΙΜ).....	15
1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΤΔΜ).....	16
1.6 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ “ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ” 2021- 2027.....	16
2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	18
3. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	23
3.1 ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ- ΣΚΟΠΟΣ.....	23
3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	23
3.3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ & ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΗΣ.....	23
3.3.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ.....	23
3.3.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	23
4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	25
5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ- ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	25
5.1 ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	25
6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	33
7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	36
7.1 ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	36
7.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	36
7.3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	37
7.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	38
7.5 ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	40
7.5.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 33 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)	41
7.5.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ	42
7.5.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3. – ΚΤΙΡΙΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ).....	46
7.5.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4. – ΑΓΟΡΑ ΚΤΙΡΙΟΥ	47
7.5.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 5. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	48
7.5.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 6. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)	53

8. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ	57
8.1 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ	57
8.2 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	57
9. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ & ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ	57
9.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ	57
9.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ.....	57
9.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ.....	61
9.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	62
10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	63
10.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ.....	63
10.2 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ ΕΝΤΑΞΗΣ)	67
11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ / ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	67
11.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	67
ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	68
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	68
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ)....	68
11.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	68
11.3 ΕΓΚΡΙΣΗ / ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	71
11.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ.....	72
12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ- ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ	74
12.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ- ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	74
12.1.1 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	76
12.1.2 ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ	78
12.1.3 ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ- ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	80
12.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	81
12.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.....	85
13. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	87
13.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	88
13.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ	89
13.2.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	89
13.2.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ	89

13.2.3 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΛΟΓΩ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΦΜ	91
13.2.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΡΟΠΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	91
13.2.5 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΔ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	91
13.3 ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	91
14. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ	93
15. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	96
15.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	96
15.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	99
15.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	101
16. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679	102
17. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ	103
18. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	104
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ ΕΝΤΑΞΗΣ	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	120
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ	126
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	145
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	151
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	159
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ	161
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ	172
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙX: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	184
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	198
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	200
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)	202
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	207
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	210
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ	214
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	219
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVII: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	226
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVIII: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)	231
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIX «ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΣΕ (RIS3)»	232

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία αποτελεί για την Ευρωπαϊκή Ένωση έναν από τους σπουδαιότερους στόχους. Στις 12 Δεκεμβρίου 2019 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την επίτευξη μιας κλιματικά ουδέτερης Ένωσης έως το 2050, σύμφωνα με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού.

Η μετάβαση όμως συνεπάγεται ευρύτερες κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε εκείνες τις περιφέρειες που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από ορυκτά καύσιμα για ενεργειακή χρήση. Πολλά κράτη έρχονται αντιμέτωπα με τις αρνητικές επιπτώσεις της αλλαγής προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και υιοθετούν μια δέσμη μέτρων και σχεδίων για την αποδέσμευση από το λιγνίτη, την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και την παραγωγική αναδιάρθρωση των περιοχών αυτών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί με το Πρωτόκολλο του Κιότο και τη Συμφωνία του Παρισιού, με τα οποία τέθηκαν οι βάσεις της μετάβασης σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, ώστε να καθορίσει το σχέδιο στρατηγικής για τον μετασχηματισμό αυτό με την «Πράσινη Συμφωνία». Η Ελλάδα επικύρωσε το Πρωτόκολλο του Κιότο το 2002 και τη Συμφωνία του Παρισιού το 2016, ενώ με την 4/2019 (ΦΕΚ 4893/Β/2019) Απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου κυρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), το βασικό εργαλείο διαμόρφωσης της εθνικής πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα της επόμενης δεκαετίας.

Το ΕΣΕΚ αντικατοπτρίζει τις αυξημένες κλιματικές φιλοδοξίες και τον εθνικό στόχο που τέθηκε στη Διάσκεψη του ΟΗΕ για το Κλίμα τον 9ο του 2019: «Πλήρης απολιγνιτοποίηση της χώρας με δραστική μείωση και απένταξη του λιγνίτη από το μίγμα ηλεκτροπαραγωγής, βάσει οργανωμένου σχεδίου απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων έως το 2028 και απανθρακοποίηση των νησιών έως το 2029». Ο στόχος αυτός χαρακτηρίστηκε ως ορθή πρακτική στο Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της ΕΕ για την «Αξιολόγηση του τελικού εθνικού σχεδίου της Ελλάδας για την ενέργεια & το κλίμα». Παράλληλα, η Ελλάδα έχει αναπτύξει τη «Μακροπρόθεσμη Στρατηγική 2050», με σενάρια απαλλαγής από τις ανθρακούχες πηγές.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του IOBE, στον αντίκτυπο της απολιγνιτοποίησης, θα χαθούν χιλιάδες θέσεις εργασίας που σχετίζονται με το λιγνιτικό κλάδο άμεσα ή έμμεσα, στην Δυτική Μακεδονία και στην ευρύτερη περιοχή της Μεγαλόπολης. Οι επιπτώσεις θα λειτουργήσουν σωρευτικά σε μια ήδη επιβαρυνμένη κοινωνικο-οικονομική κατάσταση. Οι περιοχές αυτές είναι αραιοκατοικημένες, με αρνητικούς δημογραφικούς δείκτες και γηράσκοντα πληθυσμό. Εμφανίζουν επίσης πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας, ιδίως μεταξύ των γυναικών και των νέων και υψηλά ποσοστά φτώχειας. Ως απόρροια των ανωτέρω, τεκμαίρεται ότι στις ηπειρωτικές λιγνιτικές περιοχές είναι επιτακτική ανάγκη, η ενδυνάμωση και διαφοροποίηση του τοπικού παραγωγικού συστήματος μέσω της αξιοποίησης των εγγενών πλεονεκτημάτων τους και της ανάδειξης νέων.

Οι περιοχές της Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας και του Δήμου Μεγαλόπολης (και των όμορων Δήμων Τρίπολης, Γορτυνίας & Οιχαλίας) εμφανίζουν ισχυρή εξειδίκευση στην εξόρυξη και την παραγωγή ενέργειας από τον λιγνίτη, καθώς προμηθεύουν με ενέργεια εδώ και δεκαετίες ολόκληρη τη χώρα. Η λιγνιτική δραστηριότητα επέφερε τον περιορισμό της επιχειρηματικότητας εκτός της παραγωγής του λιγνίτη και τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με συνέπεια να μην μπορούν οι επιχειρήσεις να αντισταθμίσουν τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης. Η εξειδίκευση σε άλλους παραγωγικούς τομείς είναι αδύναμη έως μέτρια. Αυτή η μονοκαλλιέργεια του

λιγνίτη, καθιστά την οικονομία των συγκεκριμένων περιοχών ιδιαίτερα εξαρτημένη και ευάλωτη. Με συνέπεια, η απολιγνιτοποίηση να επηρεάσει άμεσα, έμμεσα και επαγόμενα το σύνολο της Περιφέρειας Δ. Μακεδονίας και τους λιγνιτικούς Δήμους της Πελοποννήσου.

Τα επίσημα στοιχεία αναδεικνύουν την περιορισμένη τοπική παραγωγική βάση να καινοτομεί και να γίνεται ανταγωνιστική. Η απολιγνιτοποίηση αναμένεται να εντείνει το πρόβλημα της χαμηλής επένδυσης στην καινοτομία, προκαλώντας περαιτέρω δυσμενείς επιπτώσεις στον μετασχηματισμό της οικονομίας, την ανταγωνιστικότητα και την ελκυστικότητα των περιοχών, ως τόπων κατοικίας και εργασίας.

Σκοπός της συγκεκριμένης Δράσης είναι να δοθεί στις περιοχές αυτές η δυνατότητα και το κίνητρο για τον καινοτόμο μετασχηματισμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων & την προσέλκυση νέων επενδύσεων για να διαφοροποιηθεί το παραγωγικό μοντέλο των περιοχών ώστε να αντιμετωπίσουν τις προαναφερόμενες επιπτώσεις. Οι περιοχές υλοποίησης της Δράσης αφορούν το Εδαφικό Σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) Δυτικής Μακεδονίας, που περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) Κοζάνης, Φλώρινας, Γρεβενών και Καστοριάς και το Ε.Σ.ΔΙ.Μ Μεγαλόπολης, που περιλαμβάνει το Δήμο Μεγαλόπολης, καθώς και τους όμορους Δήμους Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας τα οποία συνοδεύουν το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021 - 2027 (ΠΔΑΜ 2021-2027).

1.2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Η Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων Υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» εντάσσεται στο εγκεκριμένο Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» του ΕΣΠΑ 2021 – 2027 (ΕΣΠΑ - ΔΑΜ 2021- 2027), στην Προτεραιότητα 1: «Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας» (CCI: 2021EL16JTPR001/16.6.2022 ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCO01	RCO01 - Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες) - RCO01a Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές) - RCO01b Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις εκ των οποίων μικρές, - RCO01c Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: μεσαίες)	Επιχειρήσεις

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Επιχειρήσεις

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	Ισοδύναμα Ανθρωποέτη

Κωδικός Δείκτη	Τίτλος Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης
RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ

1.3 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ» 2021-2027 (ΠΔΑΜ)

Στο πλαίσιο της κατάρτισης του Εθνικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, διαμορφώθηκε το πλαίσιο αρχών και το γενικό πλαίσιο στρατηγικής, τα οποία εξειδικεύτηκαν στη συνέχεια σε συγκεκριμένους στόχους και τρόπους υλοποίησης. Συγκεκριμένα, σχεδιάστηκε ένα συνεκτικό Πρόγραμμα για την ανασυγκρότηση των τοπικών οικονομιών των περιοχών μετάβασης με στόχο τη ΔΑΜ, μέσω της αύξησης των επενδύσεων ανταγωνιστικού χαρακτήρα, σε τομείς όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία και το εμπόριο, η έξυπνη αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία και η εκπαίδευση.

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (ΠΔΑΜ) με συνολικό π/υ 1,63 δις € συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και υλοποιείται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή με διακριτό ειδικό στόχο για τη δίκαιη μετάβαση παρέχοντας στήριξη σε εκείνες τις περιοχές και τους ανθρώπους που πλήττονται από τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης προς τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και προς μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία της Ένωσης έως το 2050.

Το ΠΔΑΜ επικεντρώνεται στη στήριξη των περιοχών που εξαρτώνται από την εξόρυξη και καύση λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και σε νησιωτικές περιοχές εξαρτώμενες από την καύση μαζούτ και ντίζελ. Ως περιοχές παρέμβασης καθορίζονται η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ο Δήμος Μεγαλόπολης και οι όμορες περιοχές, η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και η Περιφέρεια Κρήτης. Η τεκμηρίωση των περιοχών παρέμβασης καθώς

και ο στοχευμένος σχεδιασμός για κάθε μία από αυτές περιλαμβάνεται στα 3 διακριτά Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) που συνοδεύουν το ΠΔΑΜ.

Η στρατηγική του ΠΔΑΜ ακολουθεί τις κατευθύνσεις των ΕΣΔΙΜ Δ. Μακεδονίας, Δ. Μεγαλόπολης, και Νήσων Β. - Ν. Αιγαίου & Κρήτης. Το ΠΔΑΜ αναπτύσσεται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου για το ΤΔΜ διασφαλίζοντας, παράλληλα, συνέργειες και συμπληρωματικότητα με τους Ειδικούς Στόχους των υπολοίπων Ταμείων, ακολουθώντας τις επιλογές πολιτικής που έχουν αναφερθεί στο σχέδιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 για το ΤΔΜ.

Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει μια δέσμη μέτρων και δράσεων, που θα δώσει νέα πνοή ανάπτυξης στις επηρεαζόμενες περιοχές. Εστιάζει στην αναγέννηση της τοπικής οικονομίας, στη στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση και τον εκσυγχρονισμό της καθώς και στην προώθηση της απασχόλησης, μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και της ενίσχυσης του ανθρώπινου δυναμικού που επηρεάζεται από τη μετάβαση.

Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (ΠΔΑΜ) συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και υλοποιείται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή. Υπηρετεί το διακριτό ειδικό στόχο για τη δίκαιη μετάβαση, παρέχοντας στήριξη σε εκείνες τις περιοχές και τους ανθρώπους που πλήττονται από τις κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της μετάβασης. Το Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027 (ΠΔΑΜ) εγκρίθηκε με την CCI 2021EL16JTPR001/16.6.2022 ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

Λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες των ΕΣΔΙΜ και το πεδίο εφαρμογής του ΤΔΜ (άρθ. 8 Καν. 2021/1056 ΤΔΜ), το ΠΔΑΜ περιλαμβάνει τις ακόλουθες 6 Προτεραιότητες:

1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας,
2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα,
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία,
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου,
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας,
6. Τεχνική Βοήθεια.

1.4 ΕΔΑΦΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΕΣΔΙΜ)

Τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης συστάθηκαν για να προσδιορίσουν τα εδάφη εκείνα που επηρεάζονται αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό, στα οποία επικεντρώνεται η στήριξη του ΤΔΜ και περιγράφουν ειδικές δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το έτος 2030 και της κλιματικά ουδέτερης οικονομίας της Ένωσης έως το 2050.

Τα εν λόγω εδάφη είναι τα περισσότερο θιγόμενα, με βάση τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που απορρέουν από τη μετάβαση καθώς και αναμενόμενη προσαρμογή των εργαζομένων ή τις αναμενόμενες απώλειες θέσεων εργασίας στην παραγωγή και χρήση ορυκτών καυσίμων και τις ανάγκες μετασχηματισμού των παραγωγικών διεργασιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τη μεγαλύτερη ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Τα σχέδια περιγράφουν λεπτομερώς τα προβλήματα και τις ανάγκες των περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους πληθυσμιακής συρρίκνωσης και προσδιορίζουν το είδος των πράξεων που απαιτούνται στο επίπεδο των δικαιούχων του σχεδίου για να συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και με τρόπο που να εξασφαλίζει με συνέπεια την ανάπτυξη κλιματικά ανθεκτικών οικονομικών δραστηριοτήτων, που συνάδουν με τη μετάβαση προς μια κλιματική ουδέτερη οικονομία. Μόνο οι επενδύσεις που συμφωνούν με τα εδαφικά σχέδια αναπτυξιακής μετάβασης θα πρέπει να λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από το ΤΔΜ.

Τα ΕΣΔΙΜ αποτελούν 3 διακριτά και αναπόσπαστα έγγραφα του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 ως εξής :

1. ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας (περιλαμβάνει όλη την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας)
2. ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης (και όμοροι Δήμοι Τρίπολης, Οιχαλίας και Γορτυνίας)
3. ΕΣΔΙΜ Νήσων Βορείου και Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης

1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΤΔΜ)

Η χρηματοδότηση των έργων προέρχεται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1056 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, θεσπίζεται το ΤΔΜ, το οποίο συνιστά έναν από τους πυλώνες του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Η Μετάβαση προς μία κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία θα πρέπει να είναι δίκαιη και να μην επιφέρει αποκλεισμούς.

Στόχοι του ΤΔΜ είναι να μετριάσει τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής μετάβασης, παρέχοντας στήριξη σε εκείνα τα εδάφη και εργαζόμενους που πλήττονται περισσότερο, καθώς και να προωθήσει μια ισορροπημένη κοινωνικοοικονομική μετάβαση. Οι δράσεις που υποστηρίζει θα πρέπει να συμβάλλουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων της μετάβασης με τον μετριασμό του αρνητικού αντίκτυπου στην απασχόληση και με τη χρηματοδότηση της διαφοροποίησης και του εκσυγχρονισμού της τοπικής οικονομίας.

Το ΤΔΜ υποστηρίζει μόνο δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με τον ειδικό στόχο του, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1056, και οι οποίες συμβάλλουν στην υλοποίηση των εδαφικών σχεδίων δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης.

1.6 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ" 2021- 2027

Η Διαχειριστική Αρχή Επιχειρησιακού Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης ΕΣΠΑ-ΔΑΜ (Διαχειριστική Αρχή ΕΣΠΑ-ΔΑΜ), η οποία ορίζεται με το άρθρο 5, Ν. 4872/2021 και τροποποιείται από την υπ' αριθ. 653/17-01-2024 (Β' 462) Υ.Α «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αριθ. 45903/ 04.05.2022 (Β' 2303) και υπ' αριθ. 25544/21.03.2023 (Β' 1957)» όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αριθ. 162235/6-11-2024 (Β' 6143) και την υπ' αριθ. οικ. 211765 ΕΞ 2025/04-12-2025, έχει ως σκοπό την άσκηση των αρμοδιοτήτων διαχείρισης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση», ως Διαχειριστική Αρχή στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027, σύμφωνα με τα Άρθρα 7 και 8 του Ν. 4914/2022 (Α' 61) και το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Η ΔΑ ΠΔΑΜ συστάθηκε για τη διαχείριση των πόρων που συνδέονται με την υλοποίηση του Προγράμματος ΔΑΜ (Πυλώνας Ι, ΜΔΜ). Οι αρμοδιότητες και η λειτουργία της διέπονται από το

θεσμικό πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 που καθορίζει το πλαίσιο διακυβέρνησης και τους κανόνες για την προγραμματική περίοδο 2021-2027 όσον αφορά στη διαχείριση, τον έλεγχο, τον συντονισμό και την υλοποίηση των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τα ταμεία της ΕΕ.

2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η νομική βάση της Δράσης είναι:

- Οι διατάξεις του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22.04.2005), και διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
- Ο ν. 4914/2022 (Α' 61) για τη «Διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2021-2027, σύσταση ανώνυμης εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις » όπως ισχύει.
- Ο ν. 4622/2019 (ΦΕΚ/Α/133/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
- Ο π.δ. 77/2023 (Α'130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
- Το π.δ. 79/2023 (Α'131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
- Το π.δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α'130) - Μεταβατικές διατάξεις»
- Η υπ' αριθ. Υ21/22.12.2025 (Β'7190/31.12.2025) Απόφαση Ανάθεσης αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση.
- Οι διατάξεις του ν. 4872/2021 (Α' 247) «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ρύθμιση ειδικότερων ζητημάτων απολιγνιτοποίησης και άλλες επείγουσες διατάξεις», όπως αυτός ισχύει.
- Η υπ' αριθ. 4434/18-1-2022 (Υ.Ο.Δ.Δ' 20) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για το διορισμό Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης όπως ανανεώθηκε με την υπ' αριθ. 9296 ΕΞ 2025/20.01.2025 (Υ.Ο.Δ.Δ' 16) Κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.
- Η υπ' αριθ. 77160/15-05-2026, ΑΔΑ: 9ΑΜΠΗ-ΙΩ2 (Β'2868/2026) Υ.Α με θέμα «Τροποποίηση της υπ' αρ. 653/17.01.2024 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και αντικατάσταση των υπουργικών αποφάσεων υπ' αρ. 45903/04.05.2022 (Β'2303) και υπ' αρ. 25544/21.03.2023 (Β'1957)» (Β' 462), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 162235/6.11.2024 (Β' 6143), και με την υπ' αρ. 211765/03.12.2025 (Β' 6506), ως προς τα άρθρα 5 και 6 αυτής».
- Η υπ' αριθ. 52552/20-05-2022 ΥΑ με θέμα «Τοποθέτηση Προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ 2021-2027» (ΑΔΑ: 93ΜΟ46ΜΤΛΡ-ΤΟΣ).
- Η υπό τα στοιχεία C(2021) 5617 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής της 29.7.2021 για την έγκριση της συμφωνίας εταιρικής σχέσης με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΣΠΑ 2021-2027).
- Η Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής C(2022) 3943/16.06.2022 (CCI 2021EL16JTPR001), για την έγκριση του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» για στήριξη από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, όπως αναθεωρήθηκε με την C(2025) 5684 final/11.08.2025 (1η αναθεώρηση) και με την C(2026) 915 final/16.02.2026 (2η αναθεώρηση) και ισχύει.

- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1060/2021 (ΟJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1056 (ΟJ L 231 30.6.2021) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2025 για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.
- Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 (ΕΕ L 187 της 26.6.2014) της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός - ΓΑΚ») όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Η Ανακοίνωση της Επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.
- Ο Ν. 4488/2017 "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
- Ο Ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30-07-2018) και συγκεκριμένα το άρθρο 20 «Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων».
- Ο προγραμματισμός έκδοσης προσκλήσεων σύμφωνα με το από 27.07.2023 επικαιροποιημένο έντυπο Ε.Ι.1_1 του Συστήματος Διαχείρισης & Ελέγχου 2021-2027.
- Η Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2016/C 262/01) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- Η υπ' αριθ. 115474/28-08-2024 (Β'4921) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αρ. 114274/28.11.2022 απόφασης «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022, Α' 61)» (Β' 6131).
- Η υπ' αριθ. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027».
- Η υπ' αριθ. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 (ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61)» όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

- Το με αρ. πρωτ.115150/EΥΚΕ 4023/2-11-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων».
- Το με αρ. πρωτ. 101270/EΥΚΕ3633/30-09-2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. ΕΕ 651/2014».
- Το με αρ. πρωτ. 92415/EΥΚΕ 6282/28-8-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες και Παρότρυνση τήρησης διαδικασιών προς φορείς που εμπλέκονται στην χορήγηση κρατικών Ενισχύσεων».
- Η με αρ. πρωτ. 99801/EΥΚΕ-ΧΕ1162/27-10-2023 εγκύκλιος της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
- Το με αρ. πρωτ. 112292/EΥΚΕ-ΧΕ 1359/27-11-2023 έγγραφο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Διευκρινίσεις στις οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων» και ειδικότερα της συνημμένης σε αυτό επιστολής της ΕΥΚΕ με αρ. πρωτ. 31523/EΥΚΕ 446/19-3-2018.
- Η Κ.Υ.Α. 5483/20-01-2023 «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ Β' 390).
- Το με αρ. πρωτ. 8093/27-01-2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης «Αποστολή 3ης τεχνικής οδηγίας σχετικά με τη συμμόρφωση των δράσεων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 με την Αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (Do No Significant Harm-DNSH)».
- Την υπ' αριθ. 98287 ΕΞ 2026/19.06.2026 (ΑΔΑ: Ψ8ΚΘΗ-ΑΜΗ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «3ος Ορισμός Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) ως Ενδιάμεσος Φορέας του Προγράμματος "Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027" και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ για τη διαχείριση Πράξεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας και στήριξης κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP)».
- Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027.
- Η υπ' αριθ. Πρωτ 2959 ΕΞ 2026//09.01.2026 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την έγκριση, των τευχών εξειδίκευσης 19.2, 20.2, 21.2, 22.2.
- Την υπ' αριθ. πρωτ. Α/0018/05.02.2024 Απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027» για την έγκριση, μέσω της 5ης Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής των δράσεων των τευχών εξειδίκευσης 19.1, 20.1, 21.1 και 22.1.
- Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Σημειώνονται τα εξής:

- Πρέπει να τηρηθούν οι απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 46-50 και Παράρτημα ΙΧ του ΕΚ 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων, καθώς και οι απαιτήσεις δημοσιότητας του Καν. 651/2014 όπως αποτυπώνονται στο άρθρο 9 του Καν. αυτού. Η υποβολή αιτήσεων των δικαιούχων στο πλαίσιο της πρόσκλησης σημαίνει και αποδοχή από μέρους τους των όρων δημοσιότητας.

- Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση Επενδυτικών Σχεδίων, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παρ. 2 του Καν. 1060/2021, στο Παράρτημα ΙΧ αυτού και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης.
- Κατά την εκτέλεση του έργου τηρείται η ισχύουσα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα ο ν.4624/2019 (Α'137) "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις".
- Οι επιχειρήσεις που θα συμμετέχουν στη Δράση θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτές ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1060/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021.
- Οι ενισχύσεις που χορηγούνται δυνάμει της παρούσας πρόσκλησης συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του Κεφαλαίου Ι του Καν. (Ε.Ε.) 651/2014 και των άρθρων 14, 18, 19, 33 και 41 των ειδικών τμημάτων 1, 2, 6 και 7 αντίστοιχα του Κεφαλαίου ΙΙΙ του Κανονισμού.
- Οι πράξεις και οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την υλοποίησή τους και στηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη», καθώς και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ) πρέπει να συμμορφώνονται με το ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικό δίκαιο («εφαρμοστέο δίκαιο»), όπως οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις ή οι κανόνες που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής.
- Οι πράξεις πρέπει να επιλέγονται και να υλοποιούνται με τρόπο που διασφαλίζει τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, τη διαφάνεια, την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία, την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.
- Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στο καθεστώς ενίσχυσης του παρόντος οφείλουν να τηρούν τα προβλεπόμενα στην Ανακοίνωση της επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες

οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.

- Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες εφόσον είναι νόμιμες και κανονικές και επιπλέον ικανοποιούν την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης ήτοι, έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας και της αποφυγής της διπλής χρηματοδότησης. Η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης εφαρμόζεται και στις δαπάνες όλων των δικαιούχων ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή.
- Μη συμμόρφωση της πράξης με το εφαρμοστέο δίκαιο, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας απόφασης, συνεπάγεται δημοσιονομική διόρθωση ή/και ανάκτηση των καταβληθέντων ποσών. Οι δαπάνες που τεκμηριωμένα κρίνονται ως μη επιλέξιμες και διορθώνονται δεν μπορούν να αντικατασταθούν από άλλες επιλέξιμες δαπάνες του δικαιούχου στο πλαίσιο της πράξης.
- Τα κριτήρια επιλογής και οι σχετικές διαδικασίες διασφαλίζουν κατ' ελάχιστο, ότι οι πράξεις που επιλέγονται συμμορφώνονται με το πρόγραμμα, συμβάλλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων του προγράμματος, συνάδουν με τις στρατηγικές που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του αναγκαίου πρόσφορου όρου στον οποίο εμπίπτουν, εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της στήριξης του εκάστοτε Ταμείου και αφορούν σε έναν τύπο παρέμβασης.
- Οι όροι υλοποίησης της πράξης όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο, χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αρμόδια διαχειριστική αρχή ή το φορέα διαχείρισης που λειτουργεί υπό την ευθύνη της, συνιστά βάσιμη αιτία δημοσιονομικών διορθώσεων ή/ και διακοπής χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια διαχειριστική αρχή. Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύληση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.
- Η διάρκεια υλοποίησης μιας πράξης αφορά στην απαραίτητη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της πράξης μέχρι τη στιγμή που θα έχουν εκπληρωθεί οι ειδικότεροι στόχοι, όροι και υποχρεώσεις που τίθενται στην απόφαση ένταξής της. Η διάρκεια υλοποίησης ορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης και μπορεί να τροποποιείται με αιτιολογημένη απόφαση του οργάνου που την εξέδωσε μετά από πρωτοβουλία του ή, μετά από αίτημα του δικαιούχου.
- Οι οφειλόμενες για το μέλλον ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων που καταβάλλονται σε περισσότερες δόσεις, ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Οι επιλέξιμες δαπάνες ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης. Το επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την αναγωγή είναι το προεξοφλητικό επιτόκιο που ισχύει κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης (Άρθρο 7, Καν. 651/2014).
- Οι ενισχύσεις μπορούν να τύχουν απαλλαγής μόνον εάν έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Για τον σκοπό αυτό δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών του υπό ενίσχυση επενδυτικού σχεδίου πριν από την υποβολή της αίτησης υποβολής από τους δικαιούχους στο πλαίσιο της παρούσας. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.
- Θα πρέπει να τηρούνται οι υποχρεώσεις δημοσιότητας του αρ. 9 του Καν. ΕΕ 651/2014 για τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα II του Κανονισμού και στο παράρτημα III για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 100.000 €.

3. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

3.1 ΣΥΝΟΨΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ- ΣΚΟΠΟΣ

Η μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη και κυκλική οικονομία αποτελεί έναν από τους σπουδαιότερους στόχους τόσο της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρέχοντας ευκαιρίες και προκλήσεις για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

Η Δράση αφορά υφιστάμενες ΜμΕ. Ως *υφιστάμενες*, νοούνται οι επιχειρήσεις που κατά την ημερομηνία έκδοσης της Πρόσκλησης, έχουν τουλάχιστον μία πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση, **δηλαδή έχουν ημερομηνία έναρξης πριν την 1/1/2025**.

Στόχος της Δράσης είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων, που θα υλοποιηθούν στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης ώστε να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές, εργασιακές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης και να υποστηριχθεί η μετάβαση τους σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία και μια ισορροπημένη και βιώσιμη ανάπτυξη.

3.2 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η παρούσα Δράση υλοποιείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, όπως ισχύει και ειδικότερα των άρθρων 14, 18, 19, 33 και 41 κατ' αντιστοιχία των ειδικών τμημάτων 1, 2, 6 και 7 του Κεφαλαίου III του Κανονισμού.

3.3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ & ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

3.3.1 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ως επιλέξιμες περιοχές της παρούσας Δράσης ορίζονται οι περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης.

Το Ε.Σ.ΔΙ.Μ. Δυτικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.) Κοζάνης, Φλώρινας, Γρεβενών και Καστοριάς. Το Ε.Σ.ΔΙ.Μ. Μεγαλόπολης περιλαμβάνει το Δήμο Μεγαλόπολης, καθώς και τους όμορους Δήμους Τρίπολης, Γορτυνίας και Οιχαλίας.

3.3.2 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της Δημόσιας Δαπάνης της παρούσας Δράσης ανέρχεται σε **40.000.000€** και προέρχεται από το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027 (ΠΔΑΜ 2021 – 2027) το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, και κατανέμεται στα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης και στις επιλέξιμες γεωγραφικές ενότητες, ως εξής:

ΕΣΔΙΜ	%	ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	%	ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
Δυτικής Μακεδονίας	70%	28.000.000€	Π.Ε. Κοζάνης και Φλώρινας	60%	16.800.000 €
			Π.Ε. Καστοριάς και Γρεβενών	40%	11.200.000 €
Μεγαλόπολης	30%	12.000.000€	Δήμος Μεγαλόπολης	60%	7.200.000 €

ΕΣΔΙΜ	%	ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	%	ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
			Δήμοι Τριπόλεως, Γορτυνίας, Οιχαλίας	40%	4.800.000 €
Συνολική Διαθέσιμη Δημόσια Δαπάνη Δράσης					40.000.000 €

Η ΔΑ δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης, ή/και να προβεί σε ανακατανομή μεταξύ των Γεωγραφικών Περιοχών Παρέμβασης (Περιφέρειες, Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι) εφόσον μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολών ή/και την περάτωση της διαδικασίας αξιολόγησης, προκύψουν αδιάθετοι πόροι σε κάποια ή κάποιες από τις ως άνω Γεωγραφικές Περιοχές Παρέμβασης. Επίσης, η ΔΑ δύναται να προχωρήσει σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους δικαιούχους, μέσω των ιστότοπων <http://www.eydam.gr>, του www.efepae.gr και λοιπών πρόσφορων ενεργειών. Τέλος η ΔΑ δύναται να κάνει χρήση της δυνατότητας υπερδέσμευσης εντός των ορίων που προβλέπονται στο Ν. 4914/2022.

Η Δημόσια Δαπάνη συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και από Εθνική Συμμετοχή. Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής, το οποίο αποσκοπεί στην παροχή στήριξης σε εδάφη που αντιμετωπίζουν σοβαρές κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις λόγω της μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα. Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης θα διευκολύνει την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της οποίας στόχος είναι να καταστήσει την ΕΕ κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.

Το ΤΔΜ αποτελεί βασικό εργαλείο για τη στήριξη των εδαφών που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα και για να αποφεύγεται η αύξηση των περιφερειακών ανισοτήτων. Κύριος στόχος του είναι να αμβλύνει τις επιπτώσεις της μετάβασης, χρηματοδοτώντας τη διαφοροποίηση και τον εκσυγχρονισμό της τοπικής οικονομίας και μετριάζοντας τις αρνητικές επιπτώσεις στην απασχόληση. Προκειμένου να επιτύχει τους στόχους του, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης στηρίζει επενδύσεις σε τομείς όπως η ψηφιακή συνδεσιμότητα, οι τεχνολογίες καθαρής ενέργειας, η μείωση των εκπομπών, η αναζωογόνηση βιομηχανικών εγκαταστάσεων, η απόκτηση νέων δεξιοτήτων από τους εργαζόμενους και η τεχνική βοήθεια.

Η Δράση υλοποιείται σε όλα τα στάδια (υποβολή, αξιολόγηση, ενστάσεις, ένταξη, έλεγχος, πιστοποίηση, τροποποίηση, πληρωμή, έλεγχος μακροχρονίων υποχρεώσεων κλπ.) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ), η πρόσβαση στο οποίο παρέχεται στους δυνητικούς δικαιούχους της Δράσης μέσω της ιστοσελίδας <https://app.opske.gr/> και στο οποίο υποχρεωτικά οι δικαιούχοι των ενισχύσεων μέσω εξουσιοδοτημένων χρηστών υποβάλλουν το σύνολο των αιτημάτων προς την ΕΥΔΑΜ/ΕΦ (π.χ. αιτήματα χρηματοδότησης, ενστάσεις, αιτήματα ελέγχου, αιτήματα τροποποίησης κλπ).

4. ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η παρούσα Δράση υλοποιείται από την Ειδική Υπηρεσία Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥΔΑΜ), μέσω της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ-ΔΑΜ και με Ενδιάμεσο Φορέα (ΕΦ) τον ΕΦΕΠΑΕ, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 98287 ΕΞ 2026/19.06.2026 (ΑΔΑ: Ψ8ΚΘΗ-ΑΜΗ) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «3ος Ορισμός Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ) ως Ενδιάμεσος Φορέας του Προγράμματος "Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027" και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής ΕΣΠΑ ΔΑΜ για τη διαχείριση Πράξεων κρατικών ενισχύσεων επιχειρηματικότητας και στήριξης κρίσιμων τεχνολογιών σε στρατηγικούς τομείς (STEP)».

5. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ- ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

5.1 ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν Υφιστάμενες Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα Ι του Καν. ΕΕ 651/2014 και θα υλοποιήσουν επενδυτικό σχέδιο που θα σχετίζεται με τουλάχιστον μία από τις επιλέξιμες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVIII «ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ).

Σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ, διευκρινίζεται ότι:

- Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
- Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.
- Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή / και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.

Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται ανωτέρω (για τον ορισμό της μικρής, πολύ μικρής επιχείρησης), η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

Ως υφιστάμενες νοούνται οι επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη εργασιών και πριν την ημερομηνία έκδοση της Πρόσκλησης, διαθέτουν τουλάχιστον μια (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση, δηλαδή έχουν υποβάλλει έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν από την **01/01/2025**.

Κλεισμένη πλήρης διαχειριστική χρήση, νοείται η χρήση για την οποία έχουν υποβληθεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (πχ φορολογικά έντυπα Ε3 & Ν) στην ΑΑΔΕ και η οποία έχει διάρκεια τουλάχιστον 12 μήνες.

Προκειμένου μια επιχείρηση να έχει δικαίωμα συμμετοχής στη παρούσα δράση θα πρέπει να πληροί το σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, όπως αυτές προσδιορίζονται στην παρούσα ενότητα.

ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:

1. Ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται ή θα δραστηριοποιηθεί στην ελληνική επικράτεια .
2. Η επένδυση θα πραγματοποιηθεί αποκλειστικά εντός μιας περιοχής (χωρική ενότητα) των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης, όπως προσδιορίζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΔΑΦΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΕΣΔΙΜ)	ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
Δυτικής Μακεδονίας	Περιφερειακές Ενότητες Κοζάνης και Φλώρινας
	Περιφερειακές Ενότητες Καστοριάς και Γρεβενών
Μεγαλόπολης	Δήμος Μεγαλόπολης
	Δήμοι Τριπόλεως, Γορτυνίας και Οιχαλίας

3. Ο δικαιούχος διαθέτει τουλάχιστον μία (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση, για την οποία έχει προσδιοριστεί λογιστικά το τελικό οικονομικό αποτέλεσμα και έχουν υποβληθεί και εκκαθαριστεί τα προσήκοντα φορολογικά έντυπα (έντυπα Ε3 & Ν) στην ΑΑΔΕ; Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της ΜμΕ σύμφωνα με το Παράρτημα – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ με τη Σύσταση της ΕΕ 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής; Ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλει μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης (μία αίτηση ανά ΑΦΜ).
4. Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι προβληματική επιχείρηση, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 651/2014 (Άρθρο 2, Παρ. 18 «Ορισμοί»).
5. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο αφορά σε έναν ή περισσότερους από τους επιλέξιμους ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XVIII: ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ) της πρόσκλησης, στον/στους οποίο/ους ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται ή δεσμεύεται ότι θα δραστηριοποιηθεί έως την υποβολή του πρώτου αιτήματος καταβολής επιχορήγησης (συμπεριλαμβάνεται και η προκαταβολή).
6. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο πληροί την προϋπόθεση του χαρακτήρα κινήτρου και ως εκ τούτου δεν έχει γίνει έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στην παρ.2 του άρθρου 6 του Καν. ΕΕ 651/2014.
7. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο συνιστά αρχική επένδυση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 49 εδ. α του Καν. ΕΕ 651/2014 και συγκεκριμένα αφορά σε επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:
 - i. Δημιουργία νέας εγκατάστασης.
 - ii. Επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης. Η πρόσθετη παραγωγική ικανότητα της εγκατάστασης ως αποτέλεσμα του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη ικανότητα της εγκατάστασης πριν την υλοποίηση της επένδυσης μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης.

- iii. Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας υφιστάμενης εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.
 - iv. Θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.
8. Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης.
 9. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο είναι χρηματοοικονομικά βιώσιμο και συγκεκριμένα:
 - i. η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλει τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης,
 - ii. ο δυνητικός δικαιούχος τεκμηριώνει ότι είναι φερέγγυος και υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά φερεγγυότητας,
 - iii. ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλει επιχειρηματικό σχέδιο που πιστοποιεί τη μελλοντική βιωσιμότητα της επένδυσης και είναι ρεαλιστικό.
 10. Ο δυνητικός δικαιούχος δεν έχει προβεί, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.
 11. Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας δε χορηγούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις, που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 και για τις πράξεις του άρθρου 11 του εν λόγω Κανονισμού, καθώς και στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και στην παράγραφο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 και για τις πράξεις του άρθρου 13 του εν λόγω Κανονισμού
 12. Ο δυνητικός δικαιούχος λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων:

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΗΣ ΜΗ φ.Π. ΑΑΔΕ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣΚΕ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΗΣ ΟΠΣΚΕ
ΟΕ	1	Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)
ΕΕ	2	Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
ΕΕ ΚΑΤΑ ΜΕΤΟΧΕΣ	3	Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) κατά μετοχές
ΕΠΕ	4	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
ΕΠΕ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ	5	Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΗΣ ΜΗ φ.Π. ΑΑΔΕ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΟΠΣΚΕ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΟΡΦΗΣ ΟΠΣΚΕ
ΑΕ	7	Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
ΑΕ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ	51	Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε.)
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	57	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)
ΜΟΝΟΠΡΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	58	Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.)

13. Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία του Ν.4308/2014, όπως ισχύει. Οι εταιρείες με απλογραφικό λογιστικό σύστημα δεσμεύονται ότι θα τηρούν από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.
14. Ο δυνητικός δικαιούχος λειτουργεί νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους.
15. Ο δυνητικός δικαιούχος έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει.
16. Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός οργανισμός, δημόσια επιχείρηση, δημόσιος φορέας ή δημόσιος οργανισμός ή/και οι θυγατρική αυτών, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), ή εταιρεία στην οποία το κεφάλαιο συμμετέχουν ή τα δικαιώματα ψήφου κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι), αθλητικός σύλλογος, σωματείο, αθλητική ανώνυμη εταιρεία;
17. Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι εξωχώρια (offshore) επιχείρηση.
18. Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου είναι μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο που ορίζεται στην Πρόσκληση και οι δαπάνες της αίτησης συνδέονται με τον/τους ΚΑΔ του επενδυτικού σχεδίου και τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.
19. Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
20. Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί τα προβλεπόμενα στην Ανακοίνωση της επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.
21. Δεν εκκρεμεί εις βάρος του δυνητικού δικαιούχου διαταγή ανάκτησης κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει της οποίας μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κράτος μέλος κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.
22. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
23. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα προχωρήσει στη δημιουργία ελάχιστων νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕΜΕ), οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθετε το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, και η αύξηση αυτή θα διατηρηθεί για τουλάχιστον 3 έτη μετά την τελική εκταμίευση της επένδυσης. Ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται:
 - Για δημιουργία νέας εγκατάστασης ή επέκταση υφιστάμενης εγκατάστασης: 1 ΕΜΕ ανά 300.000€ επιχορήγησης

- Για θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση ή διαφοροποίηση σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν παρήγαγε προηγουμένως η εγκατάσταση: ελάχιστη υποχρέωση αύξησης απασχόλησης: 1 EME ανά 350.000€ επιχορήγησης

Σε περίπτωση όπου στο επενδυτικό σχέδιο τεκμηριώνονται δύο περιπτώσεις αρχικής επένδυσης με διαφορετική υποχρέωση (π.χ. της επέκτασης μονάδας και της διαφοροποίησης προς νέα προϊόντα) ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται αυτή της κατηγορίας «δημιουργία ή επέκταση εγκατάστασης».

24. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν πραγματοποιείται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.
25. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου ή/και οι επιμέρους δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης:
 - Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
 - Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
 - Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

Εξαιρούνται της ανωτέρω απαίτησης/δέσμευσης οι αιτήσεις / εγκρίσεις χρηματοδότησης που αφορούν χρηματοδοτικά προϊόντα (δάνεια ή εγγυήσεις) που υλοποιούνται με εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους, τα οποία δύνανται συμπληρωματικά να χρηματοδοτούν το ίδιο επενδυτικό σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι κανόνες σώρευσης κρατικών ενισχύσεων και η προϋπόθεση της ύπαρξης χαρακτήρα κινήτρου.

26. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσει για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. Παράρτημα XV): «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία»). Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣΑμεΑ.
27. Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα υλοποιήσει την πράξη με τρόπο που θα διασφαλίζει:
 - τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου
 - την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού

- τη διαφάνεια
- την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία
- την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.

28. Ο δυνητικός δικαιούχος υπέβαλε ηλεκτρονικά αίτηση χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ, η οποία συνοδεύεται από το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων.

29. Πληρούται το σύνολο των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου Ι και των εφαρμοζόμενων κατά περίπτωση άρθρων του Καν. ΕΕ 651/2014. Το κριτήριο αυτό θα αναλυθεί σε υποκριτήρια σύμφωνα με τα εφαρμοζόμενα άρθρα χορήγησης ενίσχυσης του Καν. ΕΕ 651/2014.

30. Εάν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης, να έχουν αποπληρώσει το δάνειο και να έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης, ή εάν έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή να έχει ολοκληρωθεί. Η συνολική βαθμολογία της αίτησης χρηματοδότησης είναι ίση ή μεγαλύτερη των 65 βαθμών.

Οι ανωτέρω προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται στο σύνολό τους. Η μη ικανοποίηση τουλάχιστον μίας ή περισσότερων εξ' αυτών αποτελεί συνθήκη αποκλεισμού του επενδυτικού σχεδίου και συνεπώς λόγο που συνιστά αδυναμία υποβολής της αίτησης ή/και απόρριψης αυτής.

Επισημαίνεται ότι:

- i. Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων, ώστε να μην είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού ή/ και του λογισμικού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση της ενισχυόμενης επιχείρησης σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί συστέγαση επιχειρήσεων όπου είναι δυνατή η χρήση του εξοπλισμού ή/και του λογισμικού της ενισχυόμενης επένδυσης από άλλη επιχείρηση, θα ανακαλείται η απόφαση ένταξης.
- ii. Δεν γίνονται δεκτές επιχειρήσεις με τόπο υλοποίησης την κατοικία του δικαιούχου (κύρια ή δευτερεύουσα).
- iii. Οι ενισχύσεις έχουν χαρακτήρα κινήτρου, μόνο εφόσον ο δικαιούχος έχει υποβάλει γραπτή αίτηση ενίσχυσης στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο ή τη δραστηριότητα. Η αίτηση για τη χορήγηση ενίσχυσης περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) την ονομασία και το μέγεθος της επιχείρησης·
 - β) περιγραφή του έργου, συμπεριλαμβανομένων των ημερομηνιών έναρξης και λήξης·
 - γ) τον τόπο εκτέλεσης του έργου·
 - δ) κατάλογο των δαπανών του έργου
 - ε) είδος ενίσχυσης (επιχορήγηση, δάνειο, εγγύηση, επιστρεπτέα προκαταβολή, εισφορά κεφαλαίου ή άλλο) και ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που απαιτείται για το έργο.

Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, θα πρέπει να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στην παρ.2 του άρθρου 6 του Καν. ΕΕ 651/2014. Σε αντίθετη περίπτωση το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

- iv. Ως έναρξη εργασιών θεωρείται το πρώτο χρονικά μεταξύ είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών που αφορούν την επένδυση είτε της πρώτης νομικά δεσμευτικής ανάληψης υποχρέωσης για την παραγγελία εξοπλισμού είτε άλλης ανάληψης υποχρέωσης που καθιστά μη αναστρέψιμη την επένδυση. Η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η λήψη αδειών και η εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη των εργασιών.

Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο συνιστά αρχική επένδυση, όπως ορίζεται άρθρο 2 παρ. 49 στην περίπτωση (α) του Καν. ΕΕ 651/2014 και συγκεκριμένα να αφορά σε επένδυση σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σχετικά με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- Δημιουργία νέας εγκατάστασης.
- Επέκταση της παραγωγικής ικανότητας υφιστάμενης εγκατάστασης. Η πρόσθετη δυναμικότητα της μονάδας λόγω του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη παραγωγική ικανότητα της μονάδας μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης.
- Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ στην εγκατάσταση. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.
- Θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.

Σημειώνεται ότι η επένδυση αντικατάστασης δεν συνιστά αρχική επένδυση.

Κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αφορά την ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα και αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων, θεωρείται ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο.

Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.

- v. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καν. ΕΕ 651/2014, προβληματική είναι η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει μέρος

των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ιδίως στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7) και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, κάθε διαφορά από έκδοση εταιρικών μεριδίων υπέρ το άρτιο.

- β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ.
- γ) εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της·
- δ) εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης
- ε) εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:
 - 1) ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
 - 2) ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική, γίνεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο «δεδομένης» επιχείρησης (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

- vi. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Καν. ΕΕ 651/2014, μετεγκατάσταση θεωρείται η μεταφορά της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής από επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (αρχική εγκατάσταση) σε επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία πραγματοποιείται η ενισχυόμενη επένδυση στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ (ενισχυόμενη εγκατάσταση). Μεταφορά υπάρχει όταν το προϊόν ή η υπηρεσία στην αρχική και στην ενισχυόμενη εγκατάσταση εξυπηρετεί, τουλάχιστον εν μέρει, τον ίδιο σκοπό και καλύπτει τις απαιτήσεις ή τις ανάγκες του ίδιου τύπου πελατών και χάνονται θέσεις εργασίας στην ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα σε μία από τις αρχικές εγκαταστάσεις του δικαιούχου στον ΕΟΧ.

6. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η δράση εστιάζει σε ευρύ πεδίο οικονομικών τομέων δραστηριότητας και βαρύτητα δίνεται σε τομείς με δυνατότητες δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Στο Παράρτημα XVIII της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης προσδιορίζονται αναλυτικά οι επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ).

Επισήμανση για επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού:

Τα επενδυτικά σχέδια με επιλέξιμο ΚΑΔ επένδυσης του Τομέα του Τουρισμού (ΚΑΔ 55X) θα πρέπει να ακολουθούν τις κάτωθι προϋποθέσεις:

ΚΥΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

➤ Ξενοδοχεία

- Κατάταξη σε κατηγορία τριών αστέρων (3***) και άνω Δυναμικότητα οχτώ (8) κλίνες και άνω

➤ Τουριστικά καταλύματα σε κτίρια αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, όπως προβλέπονται στον Ν 4531/2018 (άρθρο 39)

➤ Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις (camping)

- Κατάταξη σε κατηγορία τριών αστέρων (3***) και άνω

ΜΗ ΚΥΡΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

➤ Αυτοεξυπηρετούμενα καταλύματα – τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες

- Ελάχιστος Αριθμός κατοικιών: Τρεις (3)

Σημειώνεται: Το σύνολο των καταλυμάτων αυτοεξυπηρετούμενων καταλυμάτων – τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών υποχρεωτικώς θα πρέπει να ενσωματώνονται στην ίδια Άδεια Λειτουργίας (Γνωστοποίηση)»

➤ Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα δωμάτια – διαμερίσματα

- Κατάταξη σε κατηγορία τριών (3) κλειδιών και άνω
- Ελάχιστη δυναμικότητα δέκα (10) κλίνες

Διευκρινίζεται ότι:

- Επιχειρήσεις οι οποίες θα επιλέξουν ως ΚΑΔ επένδυσης τουλάχιστον έναν εκ των ΚΑΔ του τομέα του τουρισμού (ΚΑΔ 55), δεν επιτρέπεται – επί ποινή αποκλεισμού από τη Δράση - να δηλώσουν ως ΚΑΔ επένδυσης μη τουριστικό ΚΑΔ και το αντίστροφο.
- Για τα κύρια και μη κύρια τουριστικά καταλύματα απαιτείται μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης η έκδοση/γνωστοποίηση ειδικού σήματος λειτουργίας και πιστοποιητικού κατάταξης για τα καταλύματα που κατατάσσονται σε κατηγορίες αστεριών ή και κλειδιών. Αυτό ισχύει και για επενδυτικά σχέδια που θα υλοποιηθούν σε κτιριακές υποδομές τουριστικών καταλυμάτων για τα οποία α) έχει επέλθει διακοπή της υφιστάμενης άδειας (σήμα) λειτουργίας λόγω παύσης της δραστηριότητας της επιχείρησης ή β) έχει επέλθει διακοπή της υφιστάμενης άδειας (σήμα) λειτουργίας, έχει εγκαταλειφθεί η λειτουργία τους και οι κτιριακές της υποδομές διατίθενται με πώληση ή εκμίσθωση σε επιχείρηση (ΑΦΜ) που συμμετέχει στην παρούσα δράση. Η διακοπή του σήματος λειτουργίας και για τις δύο ως άνω υπο-περιπτώσεις θα πρέπει

να έχει πραγματοποιηθεί τουλάχιστον (τρεις) 3 μήνες πριν την ημερομηνία της προκήρυξης της Δράσης.

Επισήμανση για επενδύσεις στον ΚΑΔ «56.11.01.02- Υπηρεσίες εστιατορίου μέσα σε ξενοδοχείο ύπνου»

Τα επενδυτικά σχέδια με ΚΑΔ επένδυσης τον ΚΑΔ «56.11.01.02- Υπηρεσίες εστιατορίου μέσα σε ξενοδοχείο ύπνου» είναι επιλέξιμα εφόσον αφορούν σε ξενοδοχεία τα οποία θα πληρούν τις κάτωθι προϋποθέσεις και σύμφωνα με τον Ν. 4276/2014, όπως ισχύει:

- Κατάταξη κατηγορία τριών αστέρων (3***) και άνω
- Δυναμικότητα οχτώ (8) κλίνες και άνω

Μη επιλέξιμες δραστηριότητες:

A. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του Καν. ΕΕ 2021/1056, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) δεν υποστηρίζει:

- α) τον παροπλισμό ή την κατασκευή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής·
- β) την παρασκευή, επεξεργασία και εμπορία καπνού και προϊόντων καπνού·
- γ) μία προβληματική επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, εκτός αν αυτό επιτρέπεται βάσει προσωρινών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστάσεων ή βάσει ενισχύσεων de minimis για τη στήριξη των επενδύσεων που μειώνουν τα ενεργειακά κόστη στο πλαίσιο της διαδικασίας ενεργειακής μετάβασης
- δ) επενδύσεις που σχετίζονται με την παραγωγή, την επεξεργασία, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση ή την καύση ορυκτών καυσίμων.

B. Ο Καν. Ε.Ε. 651/2014 δεν εφαρμόζεται:

1. στις ενισχύσεις για δραστηριότητες που σχετίζονται με εξαγωγές προς τρίτες χώρες ή προς κράτη μέλη, και συγκεκριμένα στις ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που σχετίζονται με την εξαγωγική δραστηριότητα
2. στις ενισχύσεις που εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων έναντι των εισαγόμενων
3. στους τομείς αλιείας και υδατοκαλλιέργειας εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με εξαίρεση τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία
4. στις ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, με εξαίρεση τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, τις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, τις ενισχύσεις για εργαζομένους σε μειονεκτική θέση και εργαζομένους με αναπηρία
5. στην μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων αν: i)) το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται

από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις· ή ii) όταν η ενίσχυση συνοδεύεται από την υποχρέωση απόδοσής της εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε πρωτογενείς παραγωγούς

6. στις ενισχύσεις που διευκολύνουν την παύση λειτουργίας μη ανταγωνιστικών ανθρακωρυχείων, που εμπίπτουν στην απόφαση 2010/787/ΕΕ του Συμβουλίου
7. σε επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη
8. στις ενισχύσεις για προβληματικές επιχειρήσεις.
9. στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και συνεπάγονται ιδίως:

- α) την υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο αντίστοιχο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του. Είναι αποδεκτή η υποχρέωση του δικαιούχου να έχει, κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης, εγκατάσταση ή υποκατάστημα στο κράτος μέλος που χορηγεί την ενίσχυση·
- β) την υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·
- γ) τον περιορισμό της δυνατότητας των δικαιούχων να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

Γ. Το Κεφάλαιο ΙΙΙ τμήμα 7 «Ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος» του κανονισμού δεν εφαρμόζεται σε μέτρα κρατικών ενισχύσεων για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας.

Δ. Σύμφωνα με το άρθρο 13 «Πεδίο εφαρμογής των περιφερειακών ενισχύσεων» το ΤΜΗΜΑ 1 «Περιφερειακές ενισχύσεις» και ειδικότερα με το άρθρο 14 του Καν.(ΕΕ)651/2014 δεν εφαρμόζεται:

- α) στις ενισχύσεις στον τομέα του χάλυβα, στον τομέα του λιγνίτη και στον τομέα του άνθρακα·
- β) στις ενισχύσεις στον τομέα των μεταφορών καθώς και στη συναφή υποδομή· στις ενισχύσεις για παραγωγή, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και υποδομές ενέργειας, εκτός από τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις στις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας· και στις ενισχύσεις στον τομέα των ευρυζωνικών δικτύων, εκτός από τα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων λειτουργίας·
- γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις υπό μορφή καθεστώτων που στοχεύουν σε περιορισμένο αριθμό συγκεκριμένων τομέων οικονομικής δραστηριότητας· τα καθεστώτα που αφορούν τουριστικές δραστηριότητες ή τη μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων δεν θεωρείται ότι στοχεύουν σε συγκεκριμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας·
- δ) στις περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στον τομέα ΙΑ «Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες» της NACE αναθ.2 ή σε επιχειρήσεις που ασκούν ενδοομιλικές δραστηριότητες και των οποίων οι κύριες δραστηριότητες εμπίπτουν στις τάξεις 70.10 «Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων» ή 70.22 «Δραστηριότητες παροχής επιχειρηματικών συμβουλών και άλλων συμβουλών διαχείρισης» της NACE αναθ. 2.

Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται τόσο στους τομείς που εξαιρούνται από τον κανονισμό όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στις ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς ή δραστηριότητες της δεύτερης αυτής περίπτωσης, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν, με τα κατάλληλα μέσα, όπως τον διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή τη διάκριση των δαπανών, ότι οι δραστηριότητες που ασκούνται στους εξαιρούμενους τομείς δεν επωφελούνται από τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

7. ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

7.1 ΕΝΑΡΞΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών, ορίζεται η ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της Αίτησης Χρηματοδότησης.

Το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και ως εκ τούτου δεν πρέπει να έχει γίνει έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στην παρ.2 του άρθρου 6 του Καν. ΕΕ 651/2014.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της Αίτησης Χρηματοδότησης, το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου καθίσταται μη επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

7.2 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης είναι επιλέξιμες επενδυτικές δαπάνες σε άυλα και ενσώματα στοιχεία ενεργητικού σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).

Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση
- ii. πρέπει να είναι αποσβεστέα
- iii. πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή και
- iv. πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.

Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού πρέπει να είναι καινούργια.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μίσθωση ενσώματων στοιχείων ενεργητικού μπορούν να λαμβάνονται υπόψη υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) για τη γη και τα κτίρια, η μίσθωση πρέπει να συνεχίζεται για τουλάχιστον τρία έτη μετά την αναμενόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης στην περίπτωση των ΜΜΕ.

β) για τις μονάδες παραγωγής ή τα μηχανήματα, η μίσθωση πρέπει να λαμβάνει τη μορφή χρηματοδοτικής μίσθωσης και να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού κατά τη λήξη της διάρκειας της μίσθωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι, για τις επιλέξιμες δαπάνες που ενισχύονται με το καθεστώς του Άρθρου 14, Καν. ΕΕ 651/2014 περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις για αρχική επένδυση, της περίπτωσης διαφοροποίησης υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.

7.3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Επιπλέον των δαπανών που ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. 651/2014 (ΓΑΚ), ο δυννητικός δικαιούχος μπορεί να κάνει χρήση, κατά τη διαμόρφωση του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, των κάτωθι δαπανών εκτός περιφερειακών ενισχύσεων:

- I. Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜΜΕ, σύμφωνα με το άρθρο 18 Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ» του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).
- II. Δαπάνες για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις, σύμφωνα με το άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις» του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).
- III. Δαπάνες για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού, σύμφωνα με το άρθρο 33 «Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού» του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).
- IV. Δαπάνες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης, με εξαίρεση την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από ανανεώσιμο υδρογόνο σύμφωνα με το άρθρο 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης» του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ). Αφορά δαπάνες για εξοπλισμό για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή).

Ειδικά για τις δαπάνες που ενισχύονται με το άρθρο 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης» επισημαίνεται ότι:

- Οι επενδυτικές ενισχύσεις για έργα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή), όταν αμφότερα τα στοιχεία αποτελούν συνιστώσες μιας ενιαίας επένδυσης ή όταν η αποθήκευση συνδέεται με υφιστάμενη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η συνιστώσα της αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75 % της ενέργειάς της από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση. Όλες οι επενδυτικές συνιστώσες (παραγωγή και αποθήκευση) θεωρούνται ότι αποτελούν ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έργο για σκοπούς επαλήθευσης της συμμόρφωσης με τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4. Οι ίδιοι κανόνες ισχύουν για την αποθήκευση θερμότητας που συνδέεται άμεσα με εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

- Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής. Το ποσό της ενίσχυσης είναι ανεξάρτητο από την παραγωγή.
- Επιλέξιμες δαπάνες είναι το συνολικό επενδυτικό κόστος.
- Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 45 % των επιλέξιμων δαπανών για επενδύσεις στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και το 30 % των επιλέξιμων δαπανών για κάθε άλλη επένδυση που καλύπτεται από το παρόν άρθρο. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις, και κατά 10 εκατοστιαίες μονάδες, στην περίπτωση ενισχύσεων που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις.

7.4 ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στον πίνακα που ακολουθεί προσδιορίζονται οι κατηγορίες και οι υποκατηγορίες επιλέξιμων δαπανών, καθώς και τα ανώτατα/κατώτατα όρια των επιλέξιμων υποκατηγοριών επιλέξιμων δαπανών ως ποσοστό επί του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού ή/και ως ποσό σε Ευρώ.

Στον πίνακα επιλέξιμων δαπανών εμφανίζεται επίσης η αντιστοίχιση των επιλέξιμων υποκατηγοριών δαπανών των επενδυτικών σχεδίων με τους κωδικούς δαπανών του ΟΠΣΚΕ.

Κατά τη διαμόρφωση από τον δυνητικό δικαιούχο του προτεινόμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των αιτούμενων δαπανών με τις επιλέξιμες κατηγορίες / υποκατηγορίες δαπανών.

Κατηγορία Δαπάνης		Κωδ. Κατηγορίας δαπάνης ΟΠΣΚΕ	Υποκατηγορία Δαπάνης	Μέγιστο ή κατώτατο επιλέξιμο % επί του Επιχορηγούμενου Π/Υ ή/και μέγιστο επιλέξιμο ποσό.
1.	Δαπάνες προσωπικού	01.17	Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Εργαζομένων Με Αναπηρία	60.000 € και έως 15.000€ ανά ΕΜΕ (Άρθρο 33 ΓΑΚ)
2.	Δαπάνες Εξοπλισμού & Μεταφορικών Μέσων	02.20	Παραγωγικός & Μηχανολογικός Εξοπλισμός	τουλάχιστον 30% (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
		02.24	Ηλεκτρικά Μεταφορικά Μέσα	έως 10% και έως 300.000€ και έως 100.000€ ανά μεταφορικό μέσο (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
		02.29	Επενδυτικές δαπάνες στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των αντλιών θερμότητας που	Άθροισμα υποκατηγοριών 02.29 και 02.30 έως 25% και μέχρι 500.000€

Κατηγορία Δαπάνης		Κωδ. Κατηγορία ς δαπάνης ΟΠΣΚΕ	Υποκατηγορία Δαπάνης	Μέγιστο ή κατώτατο επιλέξιμο % επί του Επιχορηγούμενου Π/Υ ή/και μέγιστο επιλέξιμο ποσό.
			συμμορφώνονται με το παράρτημα VII της οδηγίας 2018/2001, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειες	(Άρθρο 41 ΓΑΚ)
		02.30	Λοιπές δαπάνες άρθρου 41 που δεν καλύπτονται από την δαπάνη 02.29	
		02.06	Λοιπός Εξοπλισμός επιχείρησης	έως 5% και μέχρι 250.000€ (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
3.	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	03.13	Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος	έως 70% (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
4.	Αγορά Κτιρίου	03.14	Αγορά Κτιρίου	έως 20% (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
5.	Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών	04.24	Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε.	έως 5% και μέχρι 100.000 € και έως 10.000€ ανά πρότυπο (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
		04.25	Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα	έως 5% και μέχρι 100.000 € και έως 10.000€ ανά διαχειριστικό σύστημα (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
		04.28	Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις	έως 10% και μέχρι 300.000€ (Άρθρο 19 ΓΑΚ)

Κατηγορία Δαπάνης		Κωδ. Κατηγορίας δαπάνης ΟΠΣΚΕ	Υποκατηγορία Δαπάνης	Μέγιστο ή κατώτατο επιλέξιμο % επί του Επιχορηγούμενου Π/Υ ή/και μέγιστο επιλέξιμο ποσό.
		04.26	Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding	έως 10% και μέχρι 250.000€ (Άρθρο 18 ΓΑΚ)
		04.30	Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας	έως 5% και μέχρι 200.000 € (Άρθρο 14 ΓΑΚ)
		04.11	Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου	έως 5% και μέχρι 100.000 € (Άρθρο 18 ΓΑΚ)
		04.29	Τεχνικές Μελέτες απαραίτητες συνδεόμενες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου	έως 5% και μέχρι 250.000€ (Άρθρο 18 ΓΑΚ)
6.	Δαπάνες Λογισμικού	06.07	Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού	έως 15% και μέχρι 500.000€ (Άρθρο 14 ΓΑΚ)

Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων των Προγραμμάτων 2021-2027» (ν. 4914/2022 (Α' 61) άρθρο 63, παρ.20) και σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις των Κεφαλαίων Ι και ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και του άρθρου του ειδικού μέρους, με το οποίο ενισχύονται οι δαπάνες.

Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου, είναι αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου και ελεγκτικό πεδίο του οργάνου ελέγχου, οι δαπάνες που θα υλοποιηθούν και πιστοποιηθούν να:

- είναι επιλέξιμες,
- είναι εύλογες ως προς το κόστος,
- συνάδουν με την δηλωμένη/ες δραστηριότητα/ες επένδυσης, στον/ους εγκεκριμένο/ους τόπους υλοποίησης της επένδυσης,
- έχουν υλοποιηθεί/εξοφληθεί εντός της περιόδου επιλεξιμότητας υλοποίησης των δαπανών,
- τεκμηριώνονται με τα κατάλληλα παραδοτέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ «Παραδοτέα πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου».

7.5 ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

7.5.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 33 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Στη παρούσα κατηγορία (υποκατηγορία **01.17**) επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού.

Επιλέξιμες δαπάνες είναι οι μισθολογικές δαπάνες για κάθε δεδομένη περίοδο απασχόλησης του εργαζομένου με αναπηρία και αφορά τα κάτωθι:

- Καθαρές πληρωτέες αποδοχές
- Εργοδοτικές εισφορές
- Ασφαλιστική εισφορά εργαζομένου
- Φόρος Μισθωτών Υπηρεσιών
- Εισφορά αλληλεγγύης
- Δώρο Χριστουγέννων
- Δώρο Πάσχα
- Επίδομα Αδείας

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες επιδόματα ελευθεριότητας (bonus) καθώς και πάσης φύσεως αμοιβές για υπερωριακή απασχόληση.

Οι δαπάνες προσωπικού είναι επιλέξιμες υπό τους ακόλουθους όρους:

- Το μισθολογικό κόστος θα πρέπει να αφορά νεοπροσλαμβανόμενους εργαζόμενους με αναπηρία, το οποίο προσλήφθηκε από την ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών και μετέπειτα.
- Το νέο προσωπικό να διαθέτει πιστοποίηση αναπηρίας σε ισχύ.
- Οι εργαζόμενοι θα πρέπει να απασχολούνται στην επιχείρηση με εξαρτημένη πλήρη ή μερική απασχόληση (μισθωτή εργασία).
- Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται σε Ε.Μ.Ε. Εργαζόμενοι που απασχολούνται με μερική απασχόληση λογίζονται ως κλάσματα Ε.Μ.Ε.
- Δαπάνες στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης.
- Οι δαπάνες της κατηγορίας αυτής περιλαμβάνονται στο συνολικό επιχορηγούμενο Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου και μέχρι του επιλέξιμου ορίου.
- Οι επιχορηγούμενες ετήσιες μονάδες εργασίας (Ε.Μ.Ε.) πρέπει να είναι πρόσθετες (δηλαδή να προσαυξάνουν) ως προς τις Ε.Μ.Ε. της επιχείρησης που διέθετε το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και δύναται να δημιουργηθούν από την ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Για την επιβεβαίωση των Ε.Μ.Ε. σε οποιοδήποτε στάδιο διαχείρισης, ο ΕΦ/ΕΥΔΑΜ δύναται να λαμβάνει και να κάνει χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και του ΕΦΚΑ-NAT.
- Μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού που αφορά σε κλάσμα Ε.Μ.Ε., δύναται να επιδοτηθεί.
- Δεν είναι επιλέξιμη η επιχορήγηση του μισθολογικού κόστους των εταίρων/μετόχων και εργαζομένων που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού των εταίρων – μετόχων και των

ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης, αλλά προσμετρώνται στη διατήρηση προσωπικού, εφόσον περιλαμβάνονται στις καταστάσεις του ΕΡΓΑΝΗ.

- Ε.Μ.Ε. μισθωτής εργασίας το κόστος της οποίας επιχορηγείται από άλλο Φορέα (πχ ΟΑΕΔ), προσμετράται στη διατήρηση Προσωπικού. Ωστόσο το μισθολογικό κόστος αυτής της ΕΜΕ δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στην παρούσα Κατηγορία Δαπανών.
- Οι εργαζόμενοι με αναπηρία, ο μισθός των οποίων επιδοτείται, προσμετρώνται στις δημιουργηθείσες νέες θέσεις εργασίας.
- Σε περίπτωση που έχουν καταβληθεί οι καθαρές (πληρωτέες) αποδοχές και δεν έχουν αποδοθεί οι αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές και ο αντίστοιχος φόρος, δύναται να πιστοποιηθούν οι καθαρές αποδοχές υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει προβεί σε ρύθμιση των οφειλών του την οποία και εξυπηρετεί.
- Δεν είναι επιλέξιμο το κόστος ατόμων και δεν προσμετρώνται κατά τον υπολογισμό των ΕΜΕ της επιχείρησης σε οποιαδήποτε φάση, τα οποία κάνουν πρακτική άσκηση ή μαθητεία.
- Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγείται του έτους υποβολής, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας.
- Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας.

Οι δαπάνες για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού (υποκατηγορίας **01.17**) είναι επιλέξιμες έως του ποσού των 60.000€ (έως 15.000€ ανά ΕΜΕ). Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 75 % των επιλέξιμων δαπανών.

7.5.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 02.20 – ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ & ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας κατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στην υποκατηγορία **02.20** επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και κάθε μορφής εξοπλισμού, απαραίτητου για την παραγωγική λειτουργία της επιχείρησης.

Επισημάνσεις:

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός θα πρέπει να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, εισφορές, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την προμήθεια / χρήση εξοπλισμού, υπό καθεστώς υπηρεσίας (ενδεικτικά «Equipment-As-A-Service» ή άλλο παρεμφερές αυτού).
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 27 «Χρηματοδοτική μίσθωση» της με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 –2027».

Οι δαπάνες για παραγωγικό και μηχανολογικό εξοπλισμό (υποκατηγορία 02.20) θα πρέπει υποχρεωτικά να αποτελούν τουλάχιστον το 30% του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 02.24 – ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας κατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στην υποκατηγορία **02.24** επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για προμήθεια οχημάτων αμιγώς ηλεκτρικών για την κάλυψη αποκλειστικά των αναγκών της επιχείρησης, υπό τις κάτωθι προϋποθέσεις

- Το μεταφορικό μέσο να είναι καινούργιο, αμεταχειριστό και στην κυριότητα της επιχείρησης.
- Το μεταφορικό μέσο να είναι
 - είτε επαγγελματικής χρήσης.
 - είτε μικτής χρήσης έως εννέα (9) θέσεων και να χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πελατών χωρίς κόμιστρο ή/και εξοπλισμού/υλικών.
- Η προμήθεια του μεταφορικού μέσου πρέπει να δικαιολογείται από τη δραστηριότητα που ασκεί η επιχείρηση και να μην προορίζεται για μίσθωση.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 02.24 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 10% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 300.000€, ενώ το επιλέξιμο κόστος ανά μεταφορικό μέσο δεν μπορεί να ξεπερνάει τα 100.000€.

Επισημάνσεις:

- Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη που αφορά σε αγορά για επιβατικά οχήματα.
- Δεν είναι επιλέξιμη η προμήθεια οχήματος που έχει επιδοτηθεί από οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα (π.χ. Κινούμαι ηλεκτρικά).
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- Η δαπάνη χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη μόνο όταν ο εκμισθωτής μπορεί να συνάπτει συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194 Α'), όπως ισχύει, να περιλαμβάνει υποχρέωση αγοράς των στοιχείων ενεργητικού από τον δικαιούχο της ενίσχυσης κατά τη λήξη της περιόδου μίσθωσης και σε κάθε περίπτωση σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Άρθρο 27 «Χρηματοδοτική μίσθωση»

της με Α.Π. 114947/01.12.2022 (Β' 6132) απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027».

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 02.29 – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΤΛΙΩΝ ΘΕΡΜΟΤΗΤΑΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2018/2001, ΤΟΥ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΟΥ ΥΔΡΟΓΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΜΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΨΗΛΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ σύμφωνα με το άρθρο 41 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ).

Στην υποκατηγορία 02.29 επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών, για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή), υπό τις προϋποθέσεις, που αναφέρονται στην Ενότητα 7.3 ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΚΤΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ καθώς και υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- να αφορούν σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.
- να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού
- η ηλεκτρική ισχύς της υπό ένταξη εγκατάστασης από ΑΠΕ δεν υπερβαίνει το άθροισμα των ηλεκτρικών καταναλώσεων της εγκατάστασης όπου θα υλοποιηθεί η επένδυση, όπως αυτό προκύπτει από την ηλεκτρομηχανολογική μελέτη της εγκατάστασης στην οποία εγκαθίσταται ο υπό ένταξη φωτοβολταϊκός σταθμός, από την άδεια λειτουργίας της επιχείρησης, ή/και από βεβαίωση και λοιπά κατάλληλα στοιχεία τεκμηρίωσης από αρμόδιο προς τούτο πρόσωπο/φορέα.
- το ποσό της ενίσχυσης είναι ανεξάρτητο από την παραγωγή.

Επισημάνσεις:

- Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε νέους φωτοβολταϊκούς σταθμούς.
- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

Οι δαπάνες των υποκατηγοριών 02.29 και 02.30 αθροιστικά είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 25% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 500.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 02.30 – ΛΟΙΠΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΑΠΑΝΗ 02.29 σύμφωνα με το άρθρο 41 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ).

Σε αυτή την κατηγορία δαπανών εντάσσονται όλες οι δαπάνες που δεν καλύπτονται από την δαπάνη 02.29, αλλά μπορούν να ενταχθούν στο άρθρο 41 του Κανονισμού 651/2014 όπως ισχύει. Συγκεκριμένα στην υποκατηγορία 02.30 εντάσσονται οι δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες συνοδεύουν δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού για την κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) της υποκατηγορίας δαπάνης 02.29, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- οι δαπάνες για προμήθεια και εγκατάσταση συστήματος αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι επιλέξιμες και ενισχύονται μόνο στον βαθμό που χορηγούνται σε συνδυασμένα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποθήκευσης (μη συνδεδεμένα με τον μετρητή) και το σύστημα αποθήκευσης απορροφά τουλάχιστον το 75% της ενέργειάς της, από άμεσα συνδεδεμένη εγκατάσταση παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, σε ετήσια βάση. Όλες οι επενδυτικές συνιστώσες του Άρθρου 41 ΓΑΚ (παραγωγή και αποθήκευση) θεωρούνται ότι αποτελούν ένα ενιαίο ολοκληρωμένο έργο
- να αφορούν σε πρόσφατα εγκατεστημένη ή ανακαινισμένη δυναμικότητα παραγωγής.
- να εξασφαλιστούν, εφόσον απαιτούνται, οι κατάλληλες αδειοδοτήσεις τόσο για την υλοποίηση όσο και για τη λειτουργία του συστήματος αποθήκευσης

Επισημάνσεις:

- Οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε νέα συστήματα αποθήκευσης.
- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.

Οι δαπάνες των υποκατηγοριών 02.29 και 02.30 αθροιστικά είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 25% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 500.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 02.06 – ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας υποκατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στο πλαίσιο της υποκατηγορίας **02.06** επιλέξιμες είναι δαπάνες που αφορούν στον λοιπό εξοπλισμό της επιχείρησης και συγκεκριμένα δαπάνες για προμήθεια:

- Επίπλων γραφείου.
- Συστημάτων ασφαλείας και πυρασφάλειας, κ.λ.π..

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 02.06 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 250.000€.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 2.:

- Ο προμηθευόμενος εξοπλισμός να είναι σύγχρονης τεχνολογίας, καινούργιος, αμεταχείριστος και στην κυριότητα της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό οι επιχειρήσεις θα πρέπει να προσκομίζουν σχετική βεβαίωση του οίκου κατασκευής ή του προμηθευτή.
- Οι εν λόγω δαπάνες θα πρέπει να εγγραφούν στο μητρώο παγίων της επιχείρησης. Πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται, κατά περίπτωση, στο μητρώο παγίων και δέχεται αποσβέσεις.

- Οι δαπάνες προμήθειας περιλαμβάνουν και το κόστος μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού μέχρι αυτός να τεθεί σε παραγωγική λειτουργία.
- Οι δαπάνες προμήθειας εξαρτημάτων είναι επιλέξιμες, εφόσον αυτά είναι παρελκόμενα των κύριων εξαρτημάτων του εξοπλισμού που προμηθεύεται στο πλαίσιο της υλοποίησης του επενδυτικού, αποτελούν δηλαδή αναπόσπαστο τμήμα του για την ομαλή λειτουργία του σύμφωνα με τους όρους προμήθειας του εξοπλισμού που προσφέρει ο προμηθευτής και δεν υπερβαίνουν το 10% της δαπάνης απόκτησης του υπό προμήθεια εξοπλισμού. Προκειμένου να είναι επιλέξιμα μεμονωμένα εξαρτήματα, αυτά δεν θα πρέπει να αποτελούν απλή αντικατάσταση υφιστάμενου εξαρτήματος (ανταλλακτικά) αλλά θα πρέπει να συντελούν σε παραγωγική διαφοροποίηση, ενώ δεν θα πρέπει να αποτελούν συνήθη αναλώσιμα.
- Οι δαπάνες συντήρησης και επισκευής δεν είναι επιλέξιμες.

Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες:

- που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη, έξοδα αμοιβών εκτελωνιστή και εκτελωνισμού.
- συντήρησης, επισκευής υφιστάμενου εξοπλισμού.
- για αγορά εξοπλισμού, ο οποίος προορίζεται για εκμίσθωση.
- για προμήθεια αναλώσιμων υλικών.
- για λειτουργικά έξοδα.

7.5.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3. – ΚΤΙΡΙΑ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΧΩΡΟΣ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας κατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στην κατηγορία 3. (υποκατηγορία **03.13**) είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντα χώρο.

Συγκεκριμένα, επιλέξιμες είναι κάθε μορφής εργασίες που περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών για την κατασκευή, την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων (συμπεριλαμβανομένων των βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων) καθώς και τη διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου της ενισχυόμενης επιχείρησης. Οι κυριότερες εργασίες που περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή ενδεικτικά είναι: χωματουργικές εργασίες - θεμελιώσεις, κατασκευή φέροντος οργανισμού, χρωματισμοί, κουφώματα-υαλοπετάσματα, επικαλύψεις-επενδύσεις, μεταλλικές και ξύλινες κατασκευές, συνήθεις ηλεκτρολογικές / υδραυλικές εργασίες. Επίσης περιλαμβάνονται οι κτηριακές κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 03.13 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 70% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 3.:

- Θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις και αδειοδοτήσεις για τις εργασίες ή σε περίπτωση που δεν απαιτούνται θα πρέπει να υποβάλλεται η ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού ότι δεν απαιτείται κάποιου είδους έγκριση, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία (άρθρο 52 Ν4759/9-12-2020/ ΦΕΚ Α245). Σε διαφορετική περίπτωση οι δαπάνες θα κρίνονται μη επιλέξιμες.

- Εφόσον απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία, οι δαπάνες εργασιών πρέπει να συνοδεύονται από τα προβλεπόμενα συμφωνητικά κατατεθειμένα στην αρμόδια ΔΟΥ.
- Να υπάρχει ιδιοκτησία ή παραχώρηση χρήσης ή μίσθωση ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) ετών. Η περίοδος της εξαετίας υπολογίζεται από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης. Η ιδιοκτησία, η μίσθωση, η σύσταση επικαρπίας ή η παραχώρηση χρήσης θα πρέπει να καταδεικνύεται με το 1ο αίτημα πιστοποίησης και πριν την καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης. Ειδικά για ανέγερση/επέκταση κτιρίου, το μισθωτήριο πρέπει να είναι δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης.
- Να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι εργοδοτικές εισφορές για κατασκευαστικές εργασίες καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε δασμούς, φόρους, τέλη.

7.5.4 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4. – ΑΓΟΡΑ ΚΤΙΡΙΟΥ

Για τις δαπάνες της παρούσας κατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στην κατηγορία 4. (υποκατηγορία **03.14**) είναι επιλέξιμη η δαπάνη για αγορά ακινήτου.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 03.14 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 20% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

Γενικές επισημάνσεις για την Κατηγορία Δαπανών 4.:

- Το κτίριο πρέπει να αφορά στον τόπο εγκατάστασης της επένδυσης
- Επιλέξιμη είναι αποκλειστικά η καθαρή αντικειμενική αξία αγοράς του κτιρίου, όπως αυτή προκύπτει από τη Δήλωση Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτου, το συμβόλαιο αγοράς ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο. Δεν είναι επιλέξιμη η αξία γης, οικοπέδου, αγροτεμαχίου, περιβάλλοντος χώρου ή λοιπών μη δομημένων επιφανειών. Σε περίπτωση ενιαίου συμβολαίου αγοράς, απαιτείται διακριτή αποτίμηση της αξίας κτιρίου και γης.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν φόρους, τέλη, έξοδα μεταβίβασης, συμβολαιογραφικά και νομικά έξοδα, χρηματοοικονομικά κόστη, αμοιβές εκτιμητών ή ορκωτών ελεγκτών, καθώς και κάθε συναφές κόστος που δεν αφορά την καθαρή αξία κτήσης του κτιρίου ως παγίου στοιχείου.
- Το κτίριο πρέπει να είναι ολοκληρωμένο και αποπερατωμένο πριν την προκήρυξη της Δράσης και να έχει εκδοθεί η τελικώς ισχύουσα θεωρημένη άδειας δόμησης του.
- Από την υφιστάμενη ισχύουσα άδεια δόμησης του κτιρίου πρέπει να προκύπτει ότι η χρήση του είναι επαγγελματική.

Η δαπάνη αγοράς υφιστάμενου κτιρίου δεν είναι επιλέξιμη όταν ο πωλητής είναι:

1. Φυσικό πρόσωπο το οποίο:

- ο είναι σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και έκτου (6^{ου}) βαθμού των εταίρων / μετόχων / διαχειριστών / μελών Διοικητικού Συμβουλίου της δικαιούχου επιχείρησης,

- ο τελεί σε σχέση συμβίωσης με τα ανωτέρω πρόσωπα,
- ο ασκεί άμεσα ή έμμεσα κυρίαρχη επιρροή επί της δικαιούχου επιχείρησης.

2. Νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που:

- ο συνιστά συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη επιχείρηση με τον δικαιούχο,
- ο ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου,
- ο συμμετέχει στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου της δικαιούχου επιχείρησης,
- ο τελεί υπό κοινό έλεγχο με τη δικαιούχο επιχείρηση,

έχει κοινή διοίκηση ή κοινά φυσικά πρόσωπα με δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής. Οι προαναφερόμενες σχέσεις δεν επιτρέπεται να υφίστανται κατά τα δύο (2) έτη που προηγούνται της ημερομηνίας δημοσίευσης της παρούσας Δράσης έως και τον χρόνο ολοκλήρωσης της αγοράς.

7.5.5 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 5. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.24 - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ, ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΧΩΡΩΝ Ή/ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΕΚΤΟΣ Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας υποκατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες. Στην υποκατηγορία **04.24** είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν σε πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε..

Στις περιπτώσεις δαπανών πιστοποίησης βάσει προτύπων, προκειμένου να πληρούνται η προϋπόθεση του χαρακτήρα κινήτρου δεν ενισχύονται οι δαπάνες που αφορούν σε Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων, που είναι υποχρεωτικά από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτουν οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Πιο συγκεκριμένα επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για:

- Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία της επιχείρησης (π.χ. τεχνική μετάφραση, ξένη νομοθεσία, ειδικές απαιτήσεις αγοράς για την είσοδο των προϊόντων στην χώρα προορισμού).
- Δοκιμές και ελέγχους ποιότητας προϊόντων για συμμόρφωση με εθνικά, εναρμονισμένα πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή / και εξωτερικού.
- Δοκιμές και ελέγχους ποιότητας για την κατοχύρωση σήματος / εξειδικευμένα ευρωπαϊκά ή / και διεθνή σήματα (π.χ ecolabel).
- Βιομηχανικούς ελέγχους
- Συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα.

Επισημάνσεις:

- Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση - συμμόρφωση προϊόντων (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε

λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης.

- Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες και προπαρασκευαστικές ενέργειες είναι επιλέξιμες μόνο με παραδοτέο τη μελέτη που αφορά στις εν λόγω πιστοποιήσεις.
- Να μπορούν να χαρακτηριστούν ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- να επιδέχονται αποσβέσεων και να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των μελετητών/ερευνητών/συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται για ανανέωση πιστοποίησης, καθώς και πιστοποιήσεις/σήματα που είναι υποχρεωτικές/α από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτουν οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.24 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 100.000€, ενώ το επιλέξιμο κόστος ανά πρότυπο δεν μπορεί να ξεπερνάει τα 10.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.25 – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΕΘΝΙΚΑ, ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΑ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας υποκατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στις περιπτώσεις δαπανών πιστοποίησης βάσει προτύπων, προκειμένου να πληρούται η προϋπόθεση του χαρακτήρα κινήτρου δεν ενισχύονται οι δαπάνες που αφορούν σε Εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και ποιοτικών σημάτων, που είναι υποχρεωτικά από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτουν οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Στην υποκατηγορία **04.25** είναι επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν σε πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Πιο συγκεκριμένα επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για:

- Συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών για την προετοιμασία επιχείρησης, ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος διαχείρισης.

- Επιθεώρηση και Πιστοποίηση συστημάτων διαχείρισης σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα από διαπιστευμένους φορείς εσωτερικού ή εξωτερικού.

Επισημάνσεις:

- Οι δαπάνες που σχετίζονται με την πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών (συμβουλευτικές υπηρεσίες μελετών και προπαρασκευαστικές ενέργειες και επιθεώρηση και έκδοση πιστοποιητικού) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης Πιστοποίησης / Διαπίστευσης. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση / πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από διαπιστευμένο φορέα πιστοποίησης, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η επιθεώρηση πιστοποίησης
- Επιλέξιμες δαπάνες των υποκατηγοριών αυτών είναι μόνο οι δαπάνες που αφορούν στην έκδοση Πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και όχι για την ανανέωση υπάρχουσας.
- Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες και προπαρασκευαστικές ενέργειες είναι επιλέξιμες μόνο με παραδοτέο μελέτη που αφορά στις εν λόγω πιστοποιήσεις.
- Να μπορούν να χαρακτηριστούν ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- να επιδέχονται αποσβέσεων και να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Επιλέξιμες δαπάνες των υποκατηγοριών αυτών είναι μόνο οι δαπάνες που αφορούν στην έκδοση Πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης και όχι για την ανανέωση υπάρχουσας ή για δαπάνες ανανέωσης της έκδοσης των νέων συστημάτων, για τα οποία ενισχύεται.
- Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των μελετητών/ερευνητών/συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες που πραγματοποιούνται για ανανέωση πιστοποίησης, καθώς και πιστοποιήσεις/σήματα που είναι υποχρεωτικές/α από την κείμενη νομοθεσία να διαθέτουν οι ενισχυόμενες επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.25 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 100.000€, ενώ το επιλέξιμο κόστος ανά διαχειριστικό σύστημα δεν μπορεί να ξεπερνάει τα 10.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.28 – ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Επιλέξιμες είναι αποκλειστικά οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή της επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Επισημάνσεις

- Η συμμετοχή της επιχείρησης σε εμπορικές εκθέσεις επιτρέπεται μόνον με την ιδιότητα του εκθέτη.
- Οι εκθέσεις να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση του έργου.
- Σε περίπτωση συγχρηματοδότησης από άλλο φορέα η εν λόγω δαπάνη δεν θεωρείται επιλέξιμη.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας **04.28** είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 10% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 300.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.26 – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ – ΕΤΙΚΕΤΑΣ – BRANDING σύμφωνα με το άρθρο 18 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Στην υποκατηγορία **04.26** οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους. Επιλέξιμες είναι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες και η μελέτη αναφορικά με την συσκευασία, ετικέτα, brand της επιχείρησης. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

Αφορά αποκλειστικά τα παρακάτω:

- Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού συσκευασίας
- Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού ετικέτας
- Υπηρεσίες σχεδιασμού ή επανασχεδιασμού brand (σήμα, λογότυπο)

Επισημαίνεται ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες σχεδιασμού (μελέτη επικοινωνιακού σκεπτικού (concept) και προσχέδια και τελικός σχεδιασμός) είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε νέα συσκευασία / ετικέτα / εταιρική ταυτότητα.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.26 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 10% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 250.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.30 - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΕΥΡΕΣΙΤΕΧΝΙΕΣ – ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΓΝΩΣΙΑΣ Για τις δαπάνες της παρούσας υποκατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες [σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)].

Στην υποκατηγορία **04.30** είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για:

- Ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Ενέργειες για την κατοχύρωση Σήματος.
- Απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου.

Επισημάνσεις

- Οι δαπάνες που σχετίζονται με τις ενέργειες για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και την κατοχύρωση σήματος είναι επιλέξιμες αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που καταλήγουν σε λήψη της ζητούμενης κατοχύρωσης / σήματος. Ειδικότερα, οι εν λόγω δαπάνες είναι επιλέξιμες με την προϋπόθεση ότι κατά την τελική επαλήθευση /πιστοποίηση προσκομίζεται το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από τους αρμόδιους φορείς, το οποίο θα πρέπει να έχει εκδοθεί έως την ημερομηνία της ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται

οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η αξιολόγηση του φακέλου.

- Οι δαπάνες για απόκτηση, μεταφορά και χρήση δικαιωμάτων τεχνογνωσίας ή και αδειών εκμετάλλευσης για την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου, αφορούν το σύνολο των ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν για την απόκτηση, προστασία, μεταφορά και χρήση και εκμετάλλευση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας (π.χ. αγορά δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας, μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων, αγορά προτύπων ή αδειών εκμετάλλευσης προτύπων κλπ.) για την υλοποίηση των προτεινόμενων έργων. Με την απόκτηση των δικαιωμάτων τεχνογνωσίας η επιχείρηση πρέπει να εγγράψει την εν λόγω δαπάνη στο μητρώο παγίων κατά τα προβλεπόμενα στην εθνική φορολογική νομοθεσία.
- Η διαδικασία επικύρωση – προστασία των ευρεσιτεχνιών θα πρέπει να ολοκληρωθεί εντός της περιόδου υλοποίησης του έργου.
- Να μπορούν να χαρακτηριστούν ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- να επιδέχονται αποσβέσεων και να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των μελετητών/ερευνητών/συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Να αφορούν την δραστηριότητα της επένδυσης και να υλοποιούνται στο χρονικό διάστημα επιλεξιμότητας δαπανών.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.30 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 200.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.11 – ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 18 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Στην υποκατηγορία **04.11** οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους για την παρακολούθηση και διαχείριση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπό τους ακόλουθους όρους:

- Να αφορούν στο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και σε καμία περίπτωση δε δύναται να αφορούν σε δαπάνες προετοιμασίας και υποβολής της αίτησης ενίσχυσης.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Για κάθε συμβουλευτική υπηρεσία, πρέπει να υπάρχει σχετική σύμβαση με την επιχείρηση κατατεθειμένη στο taxisnet.
- Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.11 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 100.000€.

ΥΠΟΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 04.29 – ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 18 του Καν. (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Στην υποκατηγορία **04.29** οι επιλέξιμες δαπάνες συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών που παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους. Οι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε τεχνικές μελέτες είναι απαραίτητως συνδεδεμένες με πιστοποιημένες δαπάνες κατηγοριών 2. και 3. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

Επισημαίνεται ότι ενισχύονται δαπάνες που αφορούν σε αντικείμενο εντός της ημερομηνίας επιλεξιμότητας δαπανών και υλοποιούνται από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Σε αντίθετη περίπτωση καθίσταται μη επιλέξιμο το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου.

Οι επιλέξιμες μελέτες ενδεικτικά αναφέρονται σε:

- σε τεχνικές μελέτες από αρμόδιο μηχανικό για τον εκσυγχρονισμό κτιριακών εγκαταστάσεων (συμπεριλαμβανομένων των βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων) καθώς και τη διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου της ενισχυόμενης επιχείρησης
- σε μελέτες (αρχιτεκτονική, στατική, κλπ) για την έκδοση οικοδομικής άδειας
- σε αμοιβές εκπόνησης τεχνικών μελετών μηχανικών για την εγκατάσταση νέου μηχανολογικού εξοπλισμού
- σε τεχνικές μελέτες ενεργειακού συμβούλου για την εγκατάσταση συστημάτων/εξοπλισμού εξοικονόμησης ενέργειας.
- οι εν λόγω υπηρεσίες δεν πρέπει να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 04.29 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 5% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 250.000€.

7.5.6 ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 6. – ΔΑΠΑΝΕΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν, (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ)

Για τις δαπάνες της παρούσας κατηγορίας ισχύουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ενότητα 7.2 και επιπλέον οι ακόλουθες.

Στην υποκατηγορία **06.07** επιλέξιμες είναι κάθε μορφής δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια λογισμικού το οποίο στοχεύει στην βελτιστοποίηση της παραγωγής, την εξυπηρέτηση των υποστηρικτικών διαδικασιών, την παροχή υπηρεσιών της επιχείρησης και θα πρέπει να καταχωρηθούν ως πάγια στοιχεία στο μητρώο παγίων της επιχείρησης.

Επισημάνσεις για τις δαπάνες της Κατηγορίας 6.:

- Η επιχείρηση να είναι νόμιμος κάτοχος της άδειας χρήσης αυτού
- Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα

προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα – να καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων και να επιδέχεται αποσβέσεων.

- Το κόστος αρχικής εγκατάστασης/παραμετροποίησης του λογισμικού καθώς και της τυχόν εκπαίδευσης χρηστών, είναι επιλέξιμο έως ποσοστού 30% της αξίας του λογισμικού στο οποίο αφορά η συγκεκριμένη υπηρεσία.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι υπηρεσίες ανάπτυξης λογισμικού που γίνονται με ίδια μέσα του δικαιούχου (ιδιοπαραγωγή λογισμικού).
- Σε περίπτωση αγοράς ή και ανάπτυξης λογισμικού εφαρμογών που απευθύνεται σε πελατειακό κοινό, ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να μεριμνήσει για την εξυπηρέτηση των αναγκών των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA.
- Τα εν λόγω λογισμικά πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή.
- Δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες για υπηρεσίες προμήθειας/χρήσης Λογισμικού υπό καθεστώς «Software as a Service», «cloud computing» ή άλλο παρεμφερές αυτού.
- Να μπορούν να χαρακτηριστούν ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα- να επιδέχονται αποσβέσεων και να είναι καταχωρημένες στο μητρώο παγίων.
- Να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο, για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση, για το χρονικό διάστημα τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.
- Οι πιθανές δαπάνες διαμονής, μετακίνησης και λοιπές δαπάνες ταξιδιών των μελετητών/ερευνητών/συμβούλων περιλαμβάνονται στη συνολική αμοιβή τους και δεν είναι επιλέξιμες ως διακριτές δαπάνες.
- Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν σε αναβάθμιση ή/ και ανανέωση λογισμικού.
- Είναι επιλέξιμη η ανάπτυξη ηλεκτρονικού καταστήματος (e-shop), το οποίο θα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε τουλάχιστον ακόμη μια γλώσσα, πέραν της ελληνικής, και να προσφέρει ευκολία χρήσης και πρόσβασης μέσω έξυπνων συσκευών (κινητά – tablets κτλ).
- Δεν είναι επιλέξιμη η ανάπτυξη/αναβάθμιση ιστοσελίδας.

Οι δαπάνες της υποκατηγορίας 06.07 είναι επιλέξιμες έως ποσοστού 15% επί του Επιχορηγούμενου Προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου και έως του ποσού των 500.000€.

Γενικές Επιστημονικές για τις Δαπάνες όλων των κατηγοριών:

- Δαπάνες που πραγματοποιούνται πριν από τον χρόνο ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (ακόμα και αν έχει εκδοθεί προτιμολόγιο ή σύμβαση που δεν έχει τιμολογηθεί) δεν είναι επιλέξιμες και θα έχουν ως αποτέλεσμα την **ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου.**

- Εξοπλισμός που αποτελεί πάγιο στοιχείο, θεωρείται κάθε στοιχείο το οποίο με κατάλληλη χρήση και συντήρηση έχει ωφέλιμη διάρκεια χρήσης μεγαλύτερη του ενός έτους, διατηρεί το αρχικό του σχήμα και εμφάνιση κατά τη χρήση, δεν χάνει την ταυτότητά του με ενσωμάτωση σε άλλο ή πιο σύνθετο στοιχείο και καταχωρίζεται στο μητρώο παγίων και επιδέχεται αποσβέσεις.
- Οι επιλέξιμες δαπάνες λαμβάνουν ενίσχυση με τη μορφή της επιχορήγησης και στη βάση του πραγματικού κόστους. Ως πραγματικές νοούνται οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση πράξης, προβλέπονται στην απόφαση χρηματοδότησης, έχουν εξοφληθεί από τον δικαιούχο και τεκμηριώνονται από τιμολόγια και αποδεικτικά της καταβολής των σχετικών ποσών από τον δικαιούχο, καθώς και από τα λογιστικά αρχεία του.
- Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό των επενδυτικών δαπανών, εφόσον πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση,
 - πρέπει να είναι αποσβεστέα,
 - πρέπει να αγοράζονται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή, και
 - πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης στην οποία χορηγείται η ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ.
- Τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός περιγράφονται αναλυτικά, με τεχνικές προδιαγραφές, τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα της χρήσης τους και το κόστος απόκτησής τους.
- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά σκαφών.
- Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων (πλην κτιρίων που αναφέρονται στην κατηγορία δαπάνης αγοράς κτιρίου)
- Δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη για απόκτηση οχημάτων οδικών εμπορευματικών μεταφορών για λογαριασμό τρίτων από επιχειρήσεις που εκτελούν εμπορευματικές μεταφορές.
- Τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE (Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- Για την περίπτωση τιμολογίων που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) και δυσκολεύουν την απόφαση για την επιλεξιμότητά τους, μπορεί να ζητηθεί η μετάφραση τους στην ελληνική γλώσσα, από επίσημο φορέα. Επίσης, για την πιστοποίηση των δαπανών θα προσκομίζονται όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια και την εξόφληση του προμηθευτή.
- Όλες οι δαπάνες εξετάζονται κατά την πιστοποίησή τους για την επιλεξιμότητά τους, το εύλογο του κόστους καθώς και για τη σκοπιμότητά τους σε σχέση με το επενδυτικό σχέδιο της επιχείρησης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες που πιστοποιούνται δεν κριθούν επιλέξιμες, εύλογες ή σχετικές με την επιλέξιμη δραστηριότητα της επιχείρησης, γίνεται δεκτό μόνο το ποσό που χαρακτηρίζεται ως επιλέξιμο, εύλογο και σχετικό.

- Για τον έλεγχο των τιμών, οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορούν να ελέγχουν τα στοιχεία αξίας του εξοπλισμού. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες και Επιτροπές μπορεί να ζητούν από το δικαιούχο, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά την κρίση τους στοιχεία και πληροφορίες, για εξακρίβωση της αξίας και τον έλεγχο των τιμών αυτών.
- Για τον έλεγχο του κόστους των δαπανών της επένδυσης μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες και Επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία.
- Συμβάσεις ή Ιδιωτικά Συμφωνητικά συντάσσονται και προσκομίζονται εφόσον απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία για τις κατηγορίες δαπανών 03.13 και 04.29 (εκτός της 04.11 στην οποία απαιτούνται συμβάσεις).
- Δεν γίνονται αποδεκτές ως επιλέξιμες δαπάνες, πάσης φύσεως παραστατικά αυτοτιμολόγησης.
- Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι επιλέξιμη δαπάνη, εφόσον ο δικαιούχος δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα ΦΠΑ, όπως εκάστοτε ισχύει. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον βαρύνει δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την άσκηση εξαιρούμενων ή απαλλασσόμενων του ΦΠΑ δραστηριοτήτων του δικαιούχου.
- Στις περιπτώσεις που ο ΦΠΑ βαρύνει δαπάνες οι οποίες χρησιμοποιούνται τόσο για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης όσο και για την άσκηση δραστηριοτήτων για τις οποίες παρέχεται το σχετικό δικαίωμα (μικτή δραστηριότητα), ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη κατά το ποσοστό που δεν μπορεί να ανακτηθεί. Σημειώνεται ότι, όταν ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμη δαπάνη, συμπεριλαμβάνεται στον επιχορηγούμενο π/υ και σε καμία περίπτωση δεν τον προσauζάνει.
- Για τον έλεγχο των ΕΜΕ της επιχείρησης και επιβεβαίωση πρόσληψης νέου προσωπικού της κατηγορία δαπάνης 01.17, ο ΕΦ δύναται να λαμβάνει και να κάνει χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ».
- Δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου, δεν γίνονται αποδεκτές.
- Οι δαπάνες για τη στήριξη της μετεγκατάστασης μέρους ή του συνόλου επιχειρηματικής δραστηριότητας δεν είναι επιλέξιμες. Αν μια ενίσχυση συνιστά κρατική ενίσχυση, η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν στηρίζει τη μετεγκατάσταση σύμφωνα με την παρ. 16 του άρθρου 14 του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.
- Δεν είναι επιλέξιμα πάσης φύσεως μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (π.χ. άνθρακας, πετρέλαιο, βενζίνη, φυσικό αέριο κ.λπ.) για τη λειτουργία τους. Σημειώνεται ότι και τα Plug-In Hybrid οχήματα δεν είναι επιλέξιμα, διότι κινούνται και με την χρήση ορυκτών καυσίμων.

Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται **η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.**

8. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ

8.1 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ

Ο επιχορηγούμενος προϋπολογισμός εκάστου επενδυτικού σχεδίου μπορεί να κυμαίνεται από **300.000 €** έως **12.000.000 €**.

Επενδυτικό σχέδιο με Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό μικρότερο των 300.000,00 € κρίνεται μη επιλέξιμο εξ αρχής και δεν δύναται να υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ.

8.2 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει **τους τριάντα (30) μήνες**, από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Αιτήματα παράτασης θα εξετάζονται και θα εγκρίνονται μόνον σε περιπτώσεις που τεκμαίρεται ανωτέρα βία.

9. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ & ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

9.1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Οι ενισχύσεις της παρούσας Δράσης συνιστούν επιχορηγήσεις και θα διατεθούν στις επιχειρήσεις, στο πλαίσιο του Κανονισμού ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ) για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης και συγκεκριμένα με βάση τα άρθρα 14,18,19,33 και 41.

Το σύνολο των αιτούμενων δαπανών που υποβάλλονται από την επιχείρηση, προς χρηματοδότηση από την παρούσα Δράση, αποτελεί τον Συνολικό Προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου. Ο Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός είναι το τμήμα του Συνολικού Προϋπολογισμού το οποίο, σύμφωνα με τους όρους επιλεξιμότητας δαπανών, τα ανώτατα όρια καθώς και τα ποσοστά και τα ποσά ενίσχυσης αυτών, στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, μπορεί να επιχορηγηθεί.

Επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που ο Συνολικός Προϋπολογισμός του επενδυτικού σχεδίου είναι μεγαλύτερος από τον Επιχορηγούμενο Προϋπολογισμό, το υπερβάλλον ποσό θα θεωρείται ιδιωτική συμμετοχή 100% για την υλοποίηση του σχεδίου. Στην περίπτωση αυτή, παρόλο που οι υπερβάλλουσες δαπάνες δεν επιχορηγούνται, αντικείμενο αξιολόγησης και παρακολούθησης - ελέγχου αποτελεί το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου συμπεριλαμβανομένου και του υπερβάλλοντος κόστους.

Η ένταση ενίσχυσης εξαρτάται από το είδος του επενδυτικού σχεδίου (ενιαίο επενδυτικό), το μέγεθος της επιχείρησης (σε επίπεδο ομίλου), καθώς και από το καθεστώς ενίσχυσης των δαπανών σύμφωνα με το εφαρμοζόμενο άρθρο του Καν. (ΕΕ) 651/2014.

Στο υποκεφάλαιο που ακολουθεί (9.2.) αναλύονται τα ποσοστά ενίσχυσης των δαπανών, ανά γεωγραφική περιοχή, ανά μέγεθος επιχείρησης καθώς και ανά είδος δαπάνης.

9.2 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, είναι επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ) καθώς και Ενισχύσεις εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων, όπως οι δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με τα άρθρα 18,19,33 και 41 του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ).

Επισημαίνεται

- Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης.
- Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης.
- Η συμμετοχή του φορέα της επένδυσης στο ενισχυόμενο κόστος της επένδυσης υπολογίζεται στο σύνολο των ενισχυόμενων δαπανών αυτού, αφού αφαιρεθεί το ποσό της αιτούμενης επιχορήγησης.
- Σε περίπτωση Ενιαίου Επενδυτικού Σχεδίου (παρ.13 του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014) θα ελέγχεται κάθε αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αρχίζει εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών για άλλη ενισχυόμενη επένδυση προκειμένου να διαπιστωθεί εάν μπορεί να θεωρηθεί ότι η αιτούμενη ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκει σε ενιαίο επενδυτικό έργο. Όταν το ενιαίο επενδυτικό έργο αποτελεί μεγάλο επενδυτικό έργο, το συνολικό ποσό της ενίσχυσης για το ενιαίο επενδυτικό έργο δεν υπερβαίνει το προσαρμοσμένο ποσό ενίσχυσης για μεγάλα επενδυτικά έργα.

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ποσοστά ενίσχυσης των δαπανών, ανάλογα με το αν πρόκειται για περιφερειακές ενισχύσεις ή για ενισχύσεις εκτός περιφερειακών ενισχύσεων, καθώς και σύμφωνα με το άρθρο σύμφωνα με το οποίο ενισχύονται.

Α. Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων

Δαπάνες σύμφωνα με το Άρθρο 14 «Περιφερειακές Επενδυτικές ενισχύσεις» του Καν. ΕΕ 651/2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ					
για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετικές Επιλέξιμες Υποκατηγορίες Δαπανών	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
02.20 02.24 02.06 03.13 04.24	Δυτικής Μακεδονίας	70%	30%	60%	40%
04.25 04.30 06.07	Μεγαλόπολης	70%	30%	60%	40%

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετικές Επιλέξιμες Υποκατηγορίες Δαπανών	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
03.14	Δυτικής Μακεδονίας	30%	70%	30%	70%
	Μεγαλόπολης	30%	70%	30%	70%

Β. Δαπάνες εκτός περιφερειακών ενισχύσεων

B.1 Δαπάνες σύμφωνα με Άρθρο 18 «Ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ» του Καν. ΕΕ 651/2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το Άρθρο 18 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετικές Επιλέξιμες Υποκατηγορίες Δαπανών	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
04.26 04.11 04.29	Δυτικής Μακεδονίας	50%	50%	50%	50%
	Μεγαλόπολης	50%	50%	50%	50%

B.2 Δαπάνες σύμφωνα με Άρθρο 19 «Ενισχύσεις για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις» του Καν. ΕΕ 651/2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το Άρθρο 19 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετικές Επιλέξιμες Υποκατηγορίες Δαπανών	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
04.28	Δυτικής Μακεδονίας	50%	50%	50%	50%
	Μεγαλόπολης	50%	50%	50%	50%

B.3 Δαπάνες σύμφωνα με Άρθρου 33 «Ενισχύσεις για την απασχόληση εργαζομένων με αναπηρία υπό μορφή επιδότησης μισθού» του Καν. ΕΕ 651/2014

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το Άρθρο 33 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετική Επιλέξιμη Υποκατηγορία Δαπάνης	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
01.17	Δυτικής Μακεδονίας	75%	25%	75%	25%
	Μεγαλόπολης	75%	25%	75%	25%

B.4 Δαπάνες σύμφωνα με Άρθρου 41 «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης» του Καν. ΕΕ 651/2014 (ΓΑΚ)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ για δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το Άρθρο 41 του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014					
Σχετική Επιλέξιμη Υποκατηγορία Δαπάνης	ΕΣΔΙΜ	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις		Μεσαίες επιχειρήσεις	
		Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή	Ένταση Ενίσχυσης έως	Ιδιωτική Συμμετοχή
02.29	Μεγαλόπολης	65%	35%	55%	45%
	Δυτικής Μακεδονίας	65%	35%	55%	45%
02.30	Μεγαλόπολης	50%	50%	40%	60%
	Δυτικής Μακεδονίας	50%	50%	40%	60%

9.3 ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Η υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου καλύπτεται από τη δημόσια χρηματοδότηση και την ιδιωτική συμμετοχή. Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στο συνολικό επιλέξιμο κόστος του επενδυτικού σχεδίου δύναται να χρησιμοποιηθούν ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση.

Επισημαίνεται ότι κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης θα πρέπει να αποδεικνύεται ότι η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης:

- για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, δημόσιας ενίσχυσης ή παροχής.
- ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης,

Η κάλυψη της Ιδιωτικής Συμμετοχής τεκμηριώνεται με τους ακόλουθους τρόπους:

- A. Αύξηση κεφαλαίου με νέες εισφορές
- B. Αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση φορολογηθέντων αποθεματικών και Κερδών εις νέον
- Γ. Ανάλωση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον
- Δ. Προέγκριση/Πρόθεση δανείου

Προσοχή: Κατά την υποβολή της αίτησης και προκειμένου να πληρούται ο χαρακτήρας κινήτρου θα πρέπει να υποβληθεί αποκλειστικά προέγκριση ή πρόθεση χορήγησης δανείου,

Στο Παράρτημα Ι, σημείο α/α 6 ορίζονται τα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της δυνατότητας κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής κατά το στάδιο της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, ενώ στο Παράρτημα XI αναφέρονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, κατά την υλοποίηση της πράξης

Σημειώνεται ότι ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εάν χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή ομολογιακού δανείου εκδιδομένου σε δημόσια ή μη εγγραφή, ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, αποκλειόμενης της μορφής αλληλόχρεου λογαριασμού. Επιτρέπεται η κίνηση του ανωτέρου δανείου να γίνεται και μέσω αλληλόχρεου λογαριασμού, εφόσον υπάρχει ξεχωριστή πράξη στον εν λόγω λογαριασμό, από την οποία να προκύπτει ότι το δάνειο προορίζεται για την υλοποίηση της επένδυσης, με σαφή αναφορά των όρων σύναψης του δανείου. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη του χρηματοδοτικού σχήματος της επένδυσης, είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει κατά την υλοποίηση του προγράμματος αντίγραφο της σχετικής σύμβασης με τις απαραίτητες πρόσθετες πράξεις εφόσον η κίνηση του δανείου λάβει χώρα μέσω ανοικτού αλληλόχρεου λογαριασμού.

Το επενδυτικό δάνειο μπορεί να λαμβάνεται και σε ξένο νόμισμα.

Εφόσον η δικαιούχος προχωρήσει στη λήψη δανείου, αυτό δύναται να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ, συμπεριλαμβανομένου του όποιου εργαλείου υποστηρίζεται από το ΤΔΜ.

Σε περίπτωση συνδυασμού χρηματοδοτικών εργαλείων τότε:

- οι διατάξεις που ισχύουν για τα χρηματοδοτικά εργαλεία εφαρμόζονται σε όλες τις μορφές στήριξης για τις εν λόγω πράξεις,
- πρέπει να τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων και συνδυασμού επιχορηγήσεων με τα χρηματοδοτικά εργαλεία,
- πρέπει να διενεργούνται χωριστές λογιστικές εγγραφές για την κάθε μορφή στήριξης,
- μπορεί ο συνδυασμός τους να καλύπτει την ίδια δαπάνη υπό τον όρο ότι το άθροισμα όλων των συνδυασμένων μορφών στήριξης δεν υπερβαίνει το συνολικό ποσό της συγκεκριμένης δαπάνης (το τμήμα χρηματοδοτικού εργαλείου μαζί με την επιχορήγηση να είναι μικρότερο ή ίσο του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου),
- οι επιχορηγήσεις στο πλαίσιο του Μέτρου δεν χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή στήριξης που ελήφθη από χρηματοδοτικά εργαλεία,
- τα χρηματοδοτικά εργαλεία δεν χρησιμοποιούνται για τη προχρηματοδότηση επιχειρήσεων.
- Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το ΑΙΕ αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων. Δύναται να μειωθεί το τελικό ποσό επιχορήγησης, αν αυτό αθροιζόμενο με το ΑΙΕ υπερβαίνει το ανώτατο ποσοστό ένταξης ενίσχυσης που τίθενται από τα άρθρα του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 από την παρούσα Πρόσκληση ή από το ανώτατο επιτρεπτό από τον κανονισμό με τον οποίο χορηγήθηκε το χρηματοδοτικό εργαλείο.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και παρακολούθησης του προγράμματος.

Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου θεωρούνται λειτουργικά έξοδα και δεν είναι επιλέξιμα

Επισημαίνεται ότι, για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής του επενδυτικού σχεδίου μέσω τραπεζικού δανεισμού, κατά την υποβολή της αίτησης θα πρέπει να έχει εκδοθεί μόνο πρόθεση/προέγκριση δανείου (όχι σύμβαση). Ο δυνητικός δικαιούχος οφείλει να υποβάλει μέχρι το πρώτο αίτημα επαλήθευσης – πιστοποίησης δαπανών τη Σύμβαση δανείου από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά στην χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης, άλλως απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος.

9.4 ΣΩΡΕΥΣΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Για την σωρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 (ΓΑΚ).

Για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης του άρθρου 4 και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης του κεφαλαίου ΙΙΙ του Καν. ΕΕ 651/2014, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στην ενισχυόμενη δραστηριότητα, στο ενισχυόμενο έργο ή στην επιχείρηση.

Σύμφωνα με το Κεφάλαιο III του Καν. ΕΕ 651/2014: *Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει τη μέγιστη ένταση ενίσχυσης που προσδιορίζεται στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ο οποίος ισχύει κατά την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στη συγκεκριμένη περιοχή.*

Όταν ενωσιακή χρηματοδότηση που υπόκειται σε κεντρική διαχείριση από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς, τις κοινές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Ένωσης και δεν τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών συνδυάζεται με κρατική ενίσχυση, για να εξακριβωθεί κατά πόσον τηρούνται τα όρια κοινοποίησης και οι μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης ή τα μέγιστα ποσά ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη μόνο οι κρατικές ενισχύσεις, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζουν οι ισχύοντες κανόνες της ενωσιακής νομοθεσίας (Άρθρο 8, παρ. 2 του Καν. 651/2014).

Για τη σώρευση ενισχύσεων με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, που απαλλάσσονται βάσει του Καν. 651/2014 (ΓΑΚ) ισχύουν τα εξής (Άρθρο 8, παρ. 3):

- για τα όρια και τις μέγιστες εντάσεις ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό της ενίσχυσης
- οι απαλλασσόμενες ενισχύσεις μπορούν να σωρευθούν με οποιεσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν πρόκειται για διαφορετικές προσδιορίσιμες δαπάνες,
- δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσόμενων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή,
- οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014.

10. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

10.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται **υποχρεωτικά**, αποκλειστικά **ηλεκτρονικά** μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) (<https://app.opske.gr/>) κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΟΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΕΝΤΥΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ) και συνοδεύεται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ.

Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν και να προχωρήσουν σε επόμενο στάδιο.

Επισημαίνεται πως, εφόσον η συνολική βαθμολογία που συγκεντρώνει η αίτηση υπολείπεται αυτής που ορίζεται στο Κεφάλαιο 5 της παρούσας και συγκεκριμένα στην ενότητα «Δικαιούχοι- Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής» δεν θα δίνεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης.

Η Αναλυτική Πρόσκληση του Προγράμματος, καθώς και το σύνολο των εγγράφων/εντύπων που τη συνοδεύουν, θα αναρτηθούν στους ακόλουθους δικτυακούς τόπους:

- της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr
- του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr
- της ΚΕΠΑ-ΑΝΕΜ www.kepa-anem.gr
- της ΔΙΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ www.diaxeiristiki.gr
- του ΕΣΠΑ www.espa.gr

Επίσης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνούν με τους φορείς στα κάτωθι στοιχεία επικοινωνίας (e-mail/Τηλέφωνο):

- ✓ ΕΥΔΑΜ: p.dam@mou.gr , 2107546600
- ✓ ΚΕΠΑ-ΑΝΕΜ: info@kepa-anem.gr , info@e-kepa.gr , 2310480000
- ✓ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: efd@diaxeiristiki.gr , 2610622711

Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Ημερομηνία και ώρα Έναρξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης	Ημερομηνία και ώρα Λήξης Υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης
15-07-2026 και ώρα 13:00	16-11-2026 και ώρα 14:00

Η ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των ανωτέρω ημερομηνιών με βάση την πορεία υποβολής των έργων. Κάθε τροποποίηση των ανωτέρω στοιχείων θα δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr και του ΕΣΠΑ (www.espa.gr).

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένες καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν είναι δυνατή η οριστική υποβολή της αίτησης και η λήψη ενάριθμου κωδικού. Αιτήσεις που δεν υποβάλλονται ηλεκτρονικά δεν δύνανται να προχωρήσουν σε επόμενο στάδιο και να λάβουν ενίσχυση.

Μετά τη λήξη της προθεσμίας ηλεκτρονικής υποβολής δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή/οριστικοποίηση αίτησης χρηματοδότησης. **Οι αιτήσεις χρηματοδότησης που θα υποβληθούν εκπρόθεσμα δεν θα αξιολογούνται.**

Είναι επιτρεπτή αποκλειστικά μια και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης ανά Α.Φ.Μ. Στην περίπτωση που από τη διαδικασία επαλήθευσης προκύψει ότι μια επιχείρηση έχει υποβάλει περισσότερες της μίας αιτήσεις, οι μεταγενέστερες της 1ης αίτησης θα απορρίπτονται.

Οι υφιστάμενες επιχειρήσεις πραγματοποιούν είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς ΑΑΔΕ της επιχείρησης και ορίζουν Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης για τη συγκεκριμένη δράση στο προφίλ τους. Ο Συντονιστής πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που επίσης διαθέτει προφίλ στο ΟΠΣΚΕ.

Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών της πράξης στο ΟΠΣΚΕ, από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση της, για λογαριασμό του Δικαιούχου της ενίσχυσης. Ως Συντονιστές ΟΠΣΚΕ μπορούν να οριστούν και εξουσιοδοτημένα φυσικά πρόσωπα του Δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής).

Επιπλέον, σε σχετικό πεδίο στο έντυπο αίτησης χρηματοδότησης, ορίζεται ο Υπεύθυνος Έργου (δύνата να είναι ο ίδιος ο Νόμιμος Εκπρόσωπος ή τρίτο πρόσωπο), ο οποίος έχει την γενική εποπτεία του έργου. Στις αρμοδιότητές του περιλαμβάνονται η ευθύνη του συνολικού προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της επένδυσης, ώστε να εξασφαλίζεται η διαρκής εναρμόνιση του Έργου με τις υποχρεώσεις, τις κατευθύνσεις, τις οδηγίες και τους στόχους της Δράσης. Επιπλέον, έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τον ΕΦ για θέματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης της επένδυσης ή την εκτέλεση ενεργειών/διορθωτικών αλλαγών που προβλέπονται από την Πρόσκληση της δράσης και απαιτούνται για την ομαλή και εναρμονισμένη με τα οριζόμενα αυτής, υλοποίηση της επένδυσης.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής τους αίτησης χρηματοδότησης (καταχωρήσεις στο ΟΠΣΚΕ & καταχωρήσεις στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων που αντλούνται διαλειτουργικά), καθώς και την ευθύνη της εμπρόθεσμης υποβολής αυτής.

Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ λαμβάνει μοναδικό ενάριθμο κωδικό. Ο δυνητικός δικαιούχος της Δράσης, μέσω του συντονιστή του, υποχρεούται σωρευτικά:

- Να συμπληρώσει στο ΟΠΣΚΕ όλα τα σχετικά πεδία της αίτησης (επισημαίνεται πως η βαθμολογία της αίτησης υπολογίζεται αυτόματα από το σύστημα, βάσει κριτηρίων, όπως αυτά αναλυτικά περιγράφονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ της παρούσας και για τον υπολογισμό της λαμβάνονται υπόψη τα στοιχεία που συμπληρώθηκαν στο έντυπο υποβολής της αίτησης ή ελήφθησαν διαλειτουργικά, ως εκ τούτου απαιτείται πολύ προσεκτική συμπλήρωση).
- Να επισυνάψει στο ΟΠΣΚΕ όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ, εκ των οποίων θα τεκμαίρεται με ασφάλεια η τήρηση όλων των όρων και των προϋποθέσεων της παρούσας.
- Να οριστικοποιήσει την αίτηση ώστε να καταστεί διαθέσιμη προς επεξεργασία σε επόμενο στάδιο.

Διευκρινίζεται ότι, πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, Κύκλος εργασιών, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση.

Σε περίπτωση τροποποίησης των στοιχείων των σχετικών βάσεων δεδομένων κατά την περίοδο επεξεργασίας -υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, χωρίς οι τροποποιήσεις αυτές να έχουν αποτυπωθεί στην ηλεκτρονική αίτηση μέσω της διαλειτουργικότητας, ή σε περίπτωση τροποποίησής τους μετά την τελική οριστικοποίηση της αίτησης, τα νέα στοιχεία δε θα λαμβάνονται υπόψη σε κανένα από τα στάδια της διαδικασίας αξιολόγησης (επιλεξιμότητα – ενστάσεις). Τουτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο, αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία:

- υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης,

- διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων,
- οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ.

Ο Συντονιστής, αφού υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης για την δικαιούχο, με την επιλογή «Επανεπεξεργασία» του ΟΠΣΚΕ, έχει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθώσεις/τροποποιήσεις αυτής, έως την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής.

Επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δυνητικό δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των επενδυτικών σχεδίων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα εκπρόσωπο ΟΠΣΚΕ (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. **Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής (επανυποβολής) για να θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν αξιολογούνται.**

Η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. Συνεπώς, θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου με τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά. Διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση των αιτήσεων, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης και την έναρξη της επόμενης ενέργειας.

Η υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη παρούσα Δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΕΥΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ κ.α.), καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες, των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων, τα οποία και τηρούνται:

- για τις ανάγκες υλοποίησης της δράσης (ενδεικτικά: αυτόματη προ συμπλήρωση πεδίων ΟΠΣΚΕ μέσω διασύνδεσης με ΑΑΔΕ, έλεγχοι και διασταυρώσεις κατά την υποβολή, αξιολόγηση, παρακολούθηση τήρησης των υποχρεώσεων των Δικαιούχων),
- για το σκοπό εξαγωγής στατιστικών δεδομένων (δεικτών) και
- για το σκοπό της διενέργειας ερευνών και της εκπόνησης μελετών για την αξιολόγηση της Δράσης.

Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προσωπικών δεδομένων βάσει του ν. 4624/2019, όπως ισχύει.

Η δικαιούχος αποδέχεται ότι, τα μηνύματα που θα αποστέλλονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα :

- στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, (την οποία μπορεί να επικαιροποιεί/επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας όπου εμφανίζεται), καθώς και
- στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει/επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει), επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών, καθώς και ότι αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης/δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/σης και η ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών, καθώς και ότι αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης/δικαιούχου η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής δ/σης και η ενημέρωση του ΕΦΕΠΑΕ για τυχόν αλλαγές των στοιχείων επικοινωνίας του.

10.2 ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ (ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ ΕΝΤΑΞΗΣ)

Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν να επισυνάψουν στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης (πριν την υποβολή της) όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά – κατά περίπτωση – για την συμμετοχή/ένταξη στη Δράση

του Παραρτήματος Ι «Δικαιολογητικά Υποβολής/Ένταξης» σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf).

Το σύνολο των δικαιολογητικών που θα επισυναφθούν θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png (συστήνεται η χρήση αρχείων τύπου pdf) και να έχει συνολικό μέγεθος μικρότερο των 50 MB. Επιπλέον, κάθε μεμονωμένο αρχείο θα πρέπει να είναι μικρότερο από 10 MB. Παρέχεται η δυνατότητα επισύναψης μέχρι πέντε (5) διαφορετικών ηλεκτρονικών αρχείων για κάθε διακριτό δικαιολογητικό. Οι προαναφερθέντες περιορισμοί είναι υποχρεωτικοί και η μη συμμόρφωση με αυτούς δύναται να οδηγήσει σε αδυναμία υποβολής της αίτησης. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται, η χρήση/επισύναψη αρχείων όπως αυτά έχουν παραχθεί/δημιουργηθεί/εξαχθεί από τα πληροφοριακά συστήματα (ΑΑΔΕ κ.τλ.) χωρίς περαιτέρω επεξεργασία. **Ειδικά για το αρχείο (excel) «Πίνακες Προβλέψεων Βιωσιμότητας και Απολογιστικών Στοιχείων Φορέα» επισημαίνεται ότι η επισύναψη πραγματοποιείται επιτυχώς μόνο για αρχεία που περιλαμβάνουν συναρτήσεις ενώ αρχεία που περιέχουν μακροεντολές απορρίπτονται αυτόματα ως μη αποδεκτά**

ΠΡΟΣΟΧΗ! Ο Δικαιούχος πρέπει να έχει αναρτήσει στο ΟΠΣΚΕ το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών υποβολής σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι. Σε αντίθετη περίπτωση οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που χαρακτηρίζεται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ως ουσιώδης δύναται να καταστήσει την αίτηση απορριπτέα.

11. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΕΝΤΑΞΗ / ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΠΡΑΞΕΩΝ – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

11.1 ΟΡΓΑΝΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Στη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης που υποβλήθηκαν εμπλέκονται τα ακόλουθα όργανα:

ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Ο αξιολογητής είναι στέλεχος του ΕΦΕΠΑΕ και υποστηρίζει την επιτροπή αξιολόγησης στα παρακάτω:

1. στην επιβεβαίωση της πληρότητας υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών συμμετοχής,
2. στην επιβεβαίωση της ορθότητας των δηλούμενων στην αίτηση χρηματοδότησης στοιχείων, που δεν έχουν αντληθεί από εθνικές/δημόσιες βάσεις δεδομένων.

και εισηγείται σε αυτήν αναφορικά με την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, βάσει των τυπικών προϋποθέσεων στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ, , τη βαθμολογία, το εύλογο του προϋπολογισμού και την επιλεξιμότητα των δαπανών.

Οι αξιολογητές δεν έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή των αποτελεσμάτων των έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κλπ).

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Για τις ανάγκες της αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης συστήνεται Επιτροπή Αξιολόγησης με ευθύνη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στην οποία περιγράφονται οι αρμοδιότητες, ορίζονται τα μέλη της, τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη και ό,τι άλλο απαιτείται σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης.

Σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη, είναι δυνατή η σύσταση επιπρόσθετων Επιτροπών Αξιολόγησης για την εξέταση των αιτήσεων καθώς και η συνδρομή τους από εξειδικευμένους εμπειρογνώμονες που θα επιλεγούν για αυτό το σκοπό.

Τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν δύνανται να συμμετέχουν στην παρακολούθηση και την παραλαβή έργων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κ.λπ.).

Η γραμματεία δεν διαθέτει αποφασιστική αρμοδιότητα κατά τη λειτουργία της Επιτροπής. Ο ρόλος της είναι επικουρικός και αφορά στη σύνταξη των πρακτικών, καθ' υπόδειξη της Επιτροπής και στην αυτούσια και ακριβή καταχώριση των αποφάσεών της, στα απαιτούμενα πεδία του ΟΠΣΚΕ.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ (ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ)

Η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ είναι υπεύθυνη για το γενικό συντονισμό της διαδικασίας αξιολόγησης και μεταξύ άλλων μεριμνά για:

- την έκδοση οριζοντίων οδηγιών, διευκρινίσεων και κατευθυντήριων γραμμών
- την παρακολούθηση και τον έλεγχο του χρονοδιαγράμματος της αξιολόγησης
- την αναζήτηση στοιχείων Εθνικών Βάσεων Δεδομένων (όπου απαιτείται)
- τις σχετικές εισηγήσεις προς τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προκειμένου να εκδοθούν η/οι σχετική/ές Απόφαση/άσεις Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης και Ένταξης.

11.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των αιτήσεων χρηματοδότησης γίνεται με τη μέθοδο της συγκριτικής αξιολόγησης για το σύνολο των αιτήσεων που υποβλήθηκαν εμπρόθεσμα, με την ευθύνη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ.

Μετά το πέρας της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης, ακολουθεί η διαδικασία αξιολόγησης.

Βασικές αρχές που διέπουν τη διαδικασία αξιολόγησης είναι οι εξής:

- Ο αξιολογητής & τα μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης δεν ταυτίζονται με το συντάκτη του επενδυτικού σχεδίου και δεν συνδέονται με κανένα τρόπο με αυτό.
- Ο αξιολογητής & η Επιτροπή Αξιολόγησης προβαίνει στην αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ).

Η αξιολόγηση γίνεται σε δυο στάδια, ως εξής:

1^ο ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το στάδιο αυτό διενεργείται από αξιολογητές. Κάθε συστημικά διαθέσιμη πρόταση, ανατίθεται από τον ΕΦΕΠΑΕ σε έναν (1) αξιολογητή, στέλεχός του, ο οποίος διενεργεί τον έλεγχο πληρότητας των δικαιολογητικών και πλήρωσης των προϋποθέσεων συμμετοχής, επιλεξιμότητας δαπανών, το εύλογο κόστους, ενώ επιβεβαιώνει την ορθότητα των δηλούμενων, στην αίτηση χρηματοδότησης στοιχείων που δεν έχουν αντληθεί από Εθνικές Βάσεις Δεδομένων, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων, δικαιολογητικών και ηλεκτρονικών εγγράφων τεκμηρίωσης κάθε αιτήματος χρηματοδότησης, όπως αυτά περιγράφονται στην Πρόσκληση, έχουν καταχωρηθεί στην αίτηση χρηματοδότησης και αναρτηθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ από τον δυνητικό δικαιούχο.

Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών σε αυτό το στάδιο. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των ειδικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση ως απορριπτέα.

Με την αξιολόγηση όλων των αιτήσεων διαβιβάζονται οι εξετασθείσες αιτήσεις στην Επιτροπή Αξιολόγησης. Δύναται να γίνει τμηματική διαβίβαση των εξετασθεισών αιτήσεων στην Επιτροπή Αξιολόγησης (π.χ. όλων των αιτήσεων που αφορούν μια συγκεκριμένη Γεωγραφική Περιοχή Παρέμβασης).

2^ο ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Το δεύτερο και τελικό στάδιο αξιολόγησης διενεργείται από την Επιτροπή Αξιολόγησης.

Κάθε συστημικά διαθέσιμη πρόταση, για την οποία έχει ολοκληρωθεί το πρώτο στάδιο αξιολόγησης, διαβιβάζεται στην επιτροπή αξιολόγησης, η οποία προβαίνει στη διεκπεραίωση των καθηκόντων της, όπως αυτά αποτυπώθηκαν στη σχετική απόφαση σύστασής της. Η διαβίβαση των αιτήσεων μπορεί να πραγματοποιείται τμηματικά ή και μια φορά για το σύνολο των αιτήσεων.

Αν κατά τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων ή/και των δικαιολογητικών συμμετοχής, διαπιστωθεί ότι απαιτείται η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων ή και διευκρινήσεων – τα οποία εκ παραδρομής δεν είχαν αναρτηθεί στο ΟΠΣΚΕ, εκ μέρους του δικαιούχου, υπό την προϋπόθεση πως τα δικαιολογητικά αυτά ήταν σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης – η Επιτροπή ενημερώνει ηλεκτρονικά τον συντονιστή του έργου και ο τελευταίος υποχρεούται να ανταποκριθεί εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ειδοποίηση. Τα διευκρινιστικά/συμπληρωματικά που εκ παραδρομής δεν είχαν αναρτηθεί στο ΟΠΣΚΕ, αναζητούνται από την επιτροπή, για την ολοκληρωμένη και ορθή αξιολόγηση των αιτήσεων και περιορίζονται

αποκλειστικά στην αποσαφήνιση ή επεξήγηση ήδη υποβληθέντων στοιχείων και εγγράφων και δεν δύνανται να υποκαθιστούν δικαιολογητικά ή να εισάγουν νεοπαραγόμενα στοιχεία. Τα δικαιολογητικά από πλευράς δυνητικών δικαιούχων, μετά την ανωτέρω ειδοποίηση, συμπληρώνουν τον ηλεκτρονικό φάκελο υποψηφιότητας. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των στοιχείων που ζητούνταν έως την ταχθείσα προθεσμία, οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή συμπεράσματος για την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης με συνέπεια τη μη περαιτέρω αξιολόγηση του προτεινόμενου έργου. Στην περίπτωση έλλειψης ή ανακριβούς δικαιολογητικού που αφορά στην τεκμηρίωση κριτηρίου αξιολόγησης, το επενδυτικό σχέδιο επαναξιολογείται από την Επιτροπή με νέα βαθμολογική κατάταξη ή με αρνητική αξιολόγηση.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση του προηγούμενου σταδίου, ελέγχει στο σύνολό της την κάθε αίτηση χρηματοδότησης και γνωμοδοτεί για τα κάτωθι:

1. την επιλεξιμότητα της αίτησης (τήρηση όρων και τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής),
2. τη βαθμολογία της αίτησης,
3. την κατηγοριοποίηση και το χαρακτηρισμό των δαπανών,
4. το ύψος του επιλέξιμου/επιχορηγούμενου προϋπολογισμού και κατ' επέκταση της αναλογούσας δημόσιας χρηματοδότησης.

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης και από την Επιτροπή Αξιολόγησης συντάσσονται οι παρακάτω πίνακες ανά Χωρική Ενότητα:

- Πίνακας εγκεκριμένων αιτήσεων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του Προϋπολογισμού, συγχρηματοδοτούμενου και ιδιωτικής συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως επιλέξιμες και ο Προϋπολογισμός της δράσης επαρκεί για την κάλυψη της αναλογούσας Δημόσιας Χρηματοδότησης τους.
- Πίνακας απορριφθεισών αιτήσεων λόγω εξάντλησης των διαθέσιμων πόρων με φθίνουσα σειρά βαθμολόγησης (συμπεριλαμβανομένου του επιλέξιμου ποσού του Προϋπολογισμού, συγχρηματοδοτούμενου και Ιδιωτικής Συμμετοχής), οι οποίες χαρακτηρίστηκαν επιλέξιμες και των οποίων η βαθμολογία διαμορφώθηκε κάτω από την βαθμολογική βάση ένταξης, κατά την αξιολόγηση.
- Πίνακας απορριφθεισών αιτήσεων οι οποίες χαρακτηρίστηκαν ως μη επιλέξιμες λόγω μη πλήρωσης όλων των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής ή/και λόγω διαμόρφωσης της βαθμολογίας κάτω από την ελάχιστη βαθμολογική βάση πρόκρισης.

Στη συνέχεια η Επιτροπή Αξιολόγησης εισηγείται στη ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ την έκδοση της/των Απόφασης(ων) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ – ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις

Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Τουτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο, αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία:

- υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης,
 - διαμορφώνουν τον Π/Υ της αίτησης,
 - διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων,
 - οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής της αίτησης στο ΟΠΣΚΕ.
- Σε οποιοδήποτε στάδιο της ως άνω περιγραφόμενης διαδικασίας, δύναται να γίνουν διασταυρώσεις με στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές Βάσεις Δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-NAT), ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των στοιχείων, στα υποβληθέντα στην αίτηση και να αποφευχθούν και αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού και εθνικού προϋπολογισμού. Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία που ελήφθησαν/θα ληφθούν από εθνικές βάσεις δεδομένων και θα χρησιμοποιηθούν είτε αυτούσια είτε για υπολογισμούς, κατισχύουν των αναγραφόμενων στα δικαιολογητικά ή των δηλωθέντων στην αίτηση και είναι αυτά που θα χρησιμοποιηθούν /υιοθετηθούν τόσο για την κρίση της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμης ή μη, δηλαδή για την διαπίστωση περί συνδρομής ή μη όρου/προϋπόθεσης συμμετοχής, καθώς και για τον υπολογισμό της βαθμολογίας κάθε κριτηρίου.
- Για το χαρακτηρισμό της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμης, θα πρέπει αυτή να περιέχει όλα εκείνα τα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΝΤΑΞΗΣ εκ των οποίων θα προκύπτει με ασφάλεια η τήρηση όλων των όρων και των προϋποθέσεων συμμετοχής, καθώς και η τήρηση των υποχρεωτικών ορίων του πίνακα δαπανών.

11.3 ΕΓΚΡΙΣΗ / ΑΠΟΡΡΙΨΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

Σε συνέχεια της διαδικασίας αξιολόγησης οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένες, εγκεκριμένες μη επιχορηγούμενες, απορριφθείσες.

Οι προκύπτοντες πίνακες, μαζί με το/τα πρακτικό(ά) αξιολόγησης της/των Επιτροπής/ών Αξιολόγησης, διαβιβάζονται από την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ στον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος εκδίδει την/τις σχετική(ες) Απόφαση(εις) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης. Με την έκδοση της/των Απόφασης(ων) Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης ολοκληρώνεται το έργο της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Η/Οι απόφαση(εις) αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr και σε αυτές των εταίρων του με γεωγραφική αρμοδιότητα τις περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, συγκεκριμένα α) για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ΚΕΠΑ-ANEM www.kepa-anem.gr β) για τους δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr

Με την έγκριση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας αξιολόγησης, οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται στην/στις παραπάνω απόφαση(εις) και ο δυνητικός Δικαιούχος ενημερώνεται ηλεκτρονικά, μέσω του ΟΠΣΚΕ, στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει, για το πόρισμα αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του. Η ενημέρωση αυτή επέχει θέση κοινοποίησης, κατά την έννοια του άρθρου 19 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), ολοκληρώνεται με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και επιφέρει όλες τις νόμιμες συνέπειες σύμφωνα με το άρθρο 56, παρ. 6, σημ., δ του Ν. 4914/2022 (ΦΕΚ Α 61). Ως εκ τούτου η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης λογίζεται ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης χρηματοδότησης του Δικαιούχου.

Σημειώνεται ότι, για τις εγκεκριμένες αιτήσεις που δεν υποβάλλουν ένσταση επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.

Εφόσον δεν υποβληθεί ένσταση επί των αποτελεσμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας (σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ»), τεκμαίρεται ότι η επιχείρηση αποδέχεται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους αποδοχής του τεχνικού παραρτήματος που προέκυψε από την αξιολόγηση για τις αιτήσεις που κρίθηκαν «Εγκεκριμένες».

Η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής του δικαιούχου στον κατάλογο των πράξεων, που δημοσιεύεται σύμφωνα με τα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021. Στοιχεία των εγκεκριμένων προς χρηματοδότηση ενεργειών, όπως αυτά προβλέπονται στο Άρθρο 49, παράγραφος 2 του Καν. 1060/2021, στο παράρτημα ΙΧ αυτού και στην κατά περίπτωση εφαρμοζόμενη νομική βάση του Ανταγωνισμού, θα αποτελέσουν αντικείμενο δημοσιοποίησης ή και περαιτέρω επεξεργασίας τους.

Κατόπιν κοινοποίησης του τελικού πορίσματος αξιολόγησης, ακολουθεί η διαδικασία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης Πράξεων, η οποία παράγεται από το ΟΠΣ, μέσω των στοιχείων του ΟΠΣΚΕ, για το σύνολο των εγκεκριμένων αιτήσεων χρηματοδότησης.

Οι Αποφάσεις Ένταξης Πράξεων εκδίδεται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μετά από εισήγηση της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και του Διοικητή ΕΥΔΑΜ.

11.4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ

Η δυνατότητα υποβολής ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και η διαδικασία που ακολουθείται για την υποβολή και εξέταση αυτών καθορίζεται στην Α.Π. 110565/22.11.2022 (ΦΕΚ 5958/Β/22-11-2022), απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027», όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι που συμμετέχουν στη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης αιτήσεων χρηματοδότησης στο πλαίσιο πρόσκλησης, δύνανται να υποβάλουν διοικητική ένσταση (ενδικοφανή προσφυγή με την έννοια του άρθρου 25 του Ν.2690/1999) επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

Οι ενστάσεις ασκούνται άπαξ επί του αποτελέσματος της αξιολόγησης και υποβάλλονται αποκλειστικά ηλεκτρονικά από το δικαιούχο μέσω του δηλωθέντα συντονιστή του, στο ΟΠΣΚΕ (<https://app.opske.gr/>), επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην ένσταση κατά την κρίση του δικαιούχου, **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.**

Ο Συντονιστής, αφού υποβάλλει την ένσταση για την δικαιούχο και έως την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής, έχει τη δυνατότητα να προβεί σε διορθώσεις/τροποποιήσεις αυτής με την επιλογή «Επανεπεξεργασία» του ΟΠΣΚΕ.

Σημειώνεται πως επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ένστασης, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Η επανεπεξεργασία πραγματοποιείται από τους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα από τον δηλωθέντα συντονιστή (δηλωθείσες σχέσεις ΟΠΣΚΕ) μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη ένσταση είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου υποβολή της. Σε περίπτωση υποβολής και στη συνέχεια επανεπεξεργασίας της ένστασης, ως ημερομηνία υποβολής για την τεκμηρίωση του εμπρόθεσμου λαμβάνεται υπόψη η τελική-οριστική υποβολή. Η εμπρόθεσμη υποβολή της ένστασης στο ΟΠΣΚΕ αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου. Ενστάσεις οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα εξετάζονται.

Αρμόδιο όργανο για την αποδοχή ή απόρριψη των ενστάσεων είναι η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων, η οποία συστήνεται με απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, στην οποία περιγράφονται οι αρμοδιότητες, ορίζονται τα μέλη της, τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη και ό,τι άλλο απαιτείται σχετικά με τη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων. Σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη, είναι δυνατή η σύσταση πρόσθετων Επιτροπών Εξέτασης Ενστάσεων.

Στην Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ ή του ΕΦΕΠΑΕ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης. Επιπλέον, τα μέλη της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων δεν έχουν δικαίωμα συμμετοχής στην παρακολούθηση και στην παραλαβή έργου των αιτήσεων που αξιολόγησαν (Όργανο Ελέγχου, Επιτροπή Παραλαβής κ.λπ.).

Η γραμματεία δεν διαθέτει αποφασιστική αρμοδιότητα κατά τη λειτουργία της Επιτροπής. Ο ρόλος της είναι επικουρικός και αφορά στη σύνταξη των πρακτικών, καθ' υπόδειξη της Επιτροπής και στην αυτούσια και ακριβή καταχώριση των αποφάσεών της, στα απαιτούμενα πεδία του ΟΠΣΚΕ.

Οι ενστάσεις εξετάζονται από την Επιτροπή, με την υποστήριξη του ΕΦΕΠΑΕ, μέσω του ΟΠΣΚΕ, τόσο ως προς τη νομιμότητα της πράξης κατά της οποίας στρέφονται, όσο και ως προς την ουσία της υπόθεσης. Επισημαίνεται πως η αρχική βαθμολογική κατάταξη της αίτησης διενεργήθηκε βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν από τη δικαιούχο στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και αμέριστη την ευθύνη τόσο της καταχώρισης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των

καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους της επιχείρησης βαρύνει αποκλειστικά την ίδια και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν σε βαθμολογία βάσει της οποίας είτε έγινε η αρχική κατάταξη, είτε βάσει της οποίας υπολογίστηκε η τελική βαθμολογία. Με βάση τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων, οριστικοποιούνται τα στοιχεία των αιτήσεων στο ΟΠΣΚΕ προκειμένου να αποτυπωθεί το αποτέλεσμα της εξέτασης των ενστάσεων (αποδοχή ή μερική αποδοχή ή απόρριψη), καθώς και η τελική κατάσταση ανά πράξη δηλ. εγκεκριμένη, εγκεκριμένη μη επιχορηγούμενη, απορριφθείσα.

Οι αποφάσεις επί των ενστάσεων εκδίδονται από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν διαβίβασης των πρακτικών της επιτροπής εξέτασης ενστάσεων από την ΔΑ, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) εργασίμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης.

Με την έκδοση των εν λόγω αποφάσεων οριστικοποιούνται στο ΟΠΣΚΕ τα στοιχεία των αιτήσεων που περιλαμβάνονται σε αυτές και οι δυνητικοί Δικαιούχοι ενημερώνονται ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει) για την τελική αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησής τους μετά την εξέταση της ένστασής τους. Η/οι απόφαση(εις) αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του προγράμματος Δι@ύγεια καθώς και στους δικτυακούς τόπους της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr, στην ιστοσελίδα του ΟΠΣΚΕ <https://app.opske.gr/>, του www.efepae.gr καθώς και σε αυτές των εταίρων του με Γεωγραφική Αρμοδιότητα τις περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, συγκεκριμένα α) για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ΚΕΠΑ-ANEM www.kepa-anem.gr β) για τους δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

Σημειώνεται ότι, η ημερομηνία αποστολής της ανωτέρω ηλεκτρονικής ειδοποίησης τεκμαίρεται ως το οριστικό χρονικό σημείο ανάληψης δέσμευσης για τη χρηματοδότηση του Δικαιούχου και αποτελεί ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης της επένδυσης.

Η απόφαση επί της ένστασης καθιστά οριστικό το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης, αποκλειόμενου έτερου σταδίου διοικητικής προσφυγής.

Με την έκδοση της/των απόφασης(ων) εξέτασης των ενστάσεων, ενεργοποιείται η διαδικασία έκδοσης ή τροποποίησης της απόφασης ένταξης στο ΟΠΣ..

12. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ- ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ

12.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ- ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Οι δικαιούχοι επενδυτές είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στους αρμόδιους Φορείς για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της προόδου του επενδυτικού σχεδίου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (ΦΟΑ) με βάση τα εγκεκριμένα χαρακτηριστικά του επενδυτικού σχεδίου τους.

Ο δικαιούχος της ενίσχυσης, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού του σχεδίου υποχρεούται στην υποβολή μέσω του ΟΠΣΚΕ στοιχείων που αφορούν την πρόοδο υλοποίησης, ήτοι των Αιτημάτων Τροποποίησης και Αιτημάτων Καταβολής Ενίσχυσης/Επαλήθευσης/Πιστοποίησης.

Κάθε παράβαση των όρων της παρούσας πρόσκλησης και της απόφασης ένταξης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων, τα οποία μπορεί να κλιμακωθούν από τη διατύπωση στον Δικαιούχο απλών συστάσεων συμμόρφωσης μέχρι και την ενεργοποίηση των διαδικασιών ανάκλησης και έντοκης επιστροφής της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης κατά τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

Οι δικαιούχοι που είχαν προσκομίσει για την κάλυψη της ιδιωτικής τους συμμετοχής προέγκριση/ πρόθεση δανείου από αναγνωρισμένο, από την Τράπεζα της Ελλάδας, πιστωτικό ίδρυμα, οφείλουν να συνάψουν Σύμβαση Δανείου μέχρι το πρώτο αίτημα επαλήθευσης - πιστοποίησης δαπανών και σε κάθε περίπτωση μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Από το περιεχόμενο της σύμβασης θα πρέπει να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά στην χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης, άλλως απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης Χρηματοδοτικού Σχήματος.

Κατά το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα υλοποίησης του έργου του ο δικαιούχος υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στον ΕΦ:

- οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο του, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.
- πιθανή αδυναμία από πλευράς του να συνεχίσει την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου του.
- την έκδοση των απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση της επένδυσης στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα.

Μη ανταπόκριση σε αίτημα λήψης στοιχείων που απαιτούνται από την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ, τον ΕΦ και τις λοιπές ελεγκτικές αρχές ενδέχεται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από τη Δράση με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας Επιχορήγησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή ή/και προκαταβολή).

Επισημαίνονται τα εξής :

- **Έργο τουλάχιστον ίσο με το 35% του εκάστοτε εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού της επένδυσης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.**
- Τυχόν διαπίστωση, από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα, έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου σε ημερομηνία προγενέστερη της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, επιφέρει την ανάκληση της εγκριτικής απόφασης, ανεξαρτήτως σταδίου υλοποίησης της επένδυσης και εντός του προβλεπόμενου χρονικού ορίου ελέγχου, μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.
- Όλα τα δικαιολογητικά που αφορούν την εκτέλεση του έργου πρέπει να τηρούνται, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης του έργου όσο και μετά απ' αυτή, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών μετά την τελευταία καταβολή της δημόσιας επιχορήγησης. Η προαναφερθείσα υποχρέωση τήρησης των πρωτοτύπων δικαιολογητικών του έργου

εξακολουθεί να ισχύει ακόμη και αν από φορολογικές διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προκύπτει ότι ο φορέας απέκτησε δικαίωμα καταστροφής των σχετικών στοιχείων μετά από φορολογικό έλεγχο. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

12.1.1 ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Τα Αιτήματα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης υποβάλλονται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά στο ΟΠΣΚΕ από το δικαιούχο, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, και συνυποβάλλονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα, όπως αυτά καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: «Παραδοτέα πιστοποίησης Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου».

Για τη διαχείριση των δικαιολογητικών/ παραδοτέων της επιχείρησης, ο Δικαιούχος πρέπει πρώτα, πραγματοποιώντας είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης, από την Καρτέλα «Σχέσεις ΟΠΣΚΕ» του προφίλ του να ορίσει τον Οικονομικό Υπεύθυνο, ο οποίος είναι αρμόδιος για να πραγματοποιεί τις καταχωρήσεις των παραστατικών και πληρωμών για λογαριασμό του Δικαιούχου στο ΟΠΣΚΕ και να αναρτά/διαχειρίζεται τα δικαιολογητικά. Ο Οικονομικός υπεύθυνος πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο που διαθέτει επίσης προφίλ στο ΟΠΣΚΕ (δύναται να ταυτίζεται με το Συντονιστή).

Ο Οικονομικός Υπεύθυνος :

- Καταχωρεί δικαιολογητικά μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας, ανάλογα με τον τύπο δικαιολογητικού,
- Καταχωρεί τιμολόγια μέσω της διαδικασίας προσθήκης ή μέσω διαλειτουργικότητας,
- Καταχωρεί παραστατικά εξόφλησης και
- Επιμερίζει τα τιμολόγια σε έργα, ώστε ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να τα συνδέσει με δαπάνες σε κάθε αίτημα καταβολής Ενίσχυσης

Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης για εκτέλεση έργου τουλάχιστον 35% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου Π/Υ της επένδυσης θα πρέπει υποχρεωτικά να υποβληθεί εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.

Σε ενταγμένες πράξεις για τις οποίες:

- είτε δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα το αίτημα αυτό,
- είτε επί υποβληθέντος τέτοιου αιτήματος και μετά την κάλυψη τυχόν εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, πιστοποιούνται δαπάνες σε ποσοστό μικρότερο του 30% του επιχορηγούμενου Π/Υ, ανακαλείται η Απόφαση Ένταξης αυτών από το Πρόγραμμα και κινείται η διαδικασία επιστροφής εντόκως, της τυχόν καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης σύμφωνα με το ισχύον κατά περίπτωση Θεσμικό Πλαίσιο.

Αιτήματα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών είναι δυνατόν να υποβληθούν μέχρι δύο (2) το πολύ, τουλάχιστον στο 35% και έως την εκτέλεση του 80% του επιχορηγούμενου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου (υποβληθείσες δαπάνες).

Ο ανωτέρω περιορισμός, για δύο (2) αιτήματα Επαλήθευσης – Πιστοποίησης, αναφέρεται σε εγκεκριμένα από τον ΕΦ και όχι σε υποβληθέντα αιτήματα από τον δικαιούχο επενδυτή.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης - Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει **προκαταβολές** σε προμηθευτές. Το κόστος των προκαταβολών δεν θα ξεπερνά το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού.

Επισημαίνεται ότι, οι δαπάνες για τις προκαταβολές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα έγγραφα σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως συμφωνητικό παραγγελίας, ιδιωτικό συμφωνητικό, προσφορά κλπ με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελλθέντων ειδών και έργων και τους όρους συναλλαγής.

Η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου δεν μπορεί να υπερβαίνει **τους τριάντα (30) μήνες**, από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

Σημειώνονται τα κάτωθι:

1. Το πρώτο Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης δαπανών (είτε ενδιάμεσης, είτε τελικής επαλήθευσης) υποβάλλεται ηλεκτρονικά υποχρεωτικά ΠΡΙΝ την παρέλευση είκοσι (20) μηνών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής κοινοποίησης της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή της απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης ένστασης.
2. Ο δικαιούχος έχει δικαίωμα υποβολής Αιτήματος τελικής επαλήθευσης - πιστοποίησης του έργου του χωρίς την υποβολή Αιτήματος ενδιάμεσης επαλήθευσης – πιστοποίησης.
3. Το Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης πρέπει να υποβληθεί σε ηλεκτρονική μορφή στο ΟΠΣΚΕ, συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και παραδοτέα καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και, το αργότερο, εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών μετά την τυπική ημερομηνία λήξης του. **Το διάστημα των 60 ημερολογιακών ημερών δεν έχει ισχύ για δικαιούχους που υποβάλουν τελικό αίτημα επαλήθευσης εντός των πρώτων είκοσι (20) μηνών, χωρίς να έχει προηγηθεί πιστοποίηση ενδιάμεσου αιτήματος επαλήθευσης.**
4. Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου.
5. Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης – Πιστοποίησης και έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης με αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης, εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής. Κατά τον αυτεπάγγελο επιτόπιο έλεγχο, ελέγχονται όλες οι προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής των πράξεων (βλ. ενότητα 14), όμως είναι δυνατόν να πιστοποιηθούν μόνο δαπάνες οι οποίες περιλήφθηκαν σε αίτημα ενδιάμεσης επαλήθευσης. Σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές δεν καλύπτουν το ελάχιστο όριο του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού που ορίζεται στην παρούσα, ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου και την ανάκτηση της επιχορήγησης που έχει καταβληθεί, χωρίς διενέργεια επιτόπιας επαλήθευσης.

Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (taxis, Πλατφόρμες e-banking, ERP λογισμικά κ.ο.κ.), χωρίς επεξεργασία. Το σύνολο των δικαιολογητικών που θα επισυναφθούν θα πρέπει να είναι της μορφής αρχείων: .pdf, .jpg, .png (συστήνεται η χρήση αρχείων τύπου pdf).

12.1.2 ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΕΡΓΩΝ

Η παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων των δικαιούχων γίνεται μέσω διοικητικής και επιτόπιας επαλήθευσης του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου (ΦΟΑ) από ορισμένο με απόφαση του ΕΦ για το σκοπό αυτό όργανο ελέγχου κατόπιν Αιτήματος Επαλήθευσης- Πιστοποίησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ).

Η επαλήθευση αφορά στην επιβεβαίωση:

α) της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου εκτός των περιπτώσεων προκαταβολών σε προμηθευτές,

β) της επιλεξιμότητας των πραγματοποιηθεισών δαπανών για την υλοποίηση της επένδυσης και

γ) στην πιστοποίησή τους μετά από έλεγχο του εύλογου του κόστους αυτών.

Κατά την επαλήθευση- πιστοποίηση:

- γίνεται έλεγχος της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης ελέγχου,
- γίνεται έλεγχος της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού αντικειμένου της επένδυσης,
- επιβεβαιώνεται η καταβολή της ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου της ενίσχυσης από το όργανο επαλήθευσης- πιστοποίησης (κατά την τελική επαλήθευση),
- γίνεται έλεγχος της επιλεξιμότητας, της ορθότητας, της σκοπιμότητας, της εγκυρότητας και της νομιμότητας των συγκεκριμένων πραγματοποιηθεισών δαπανών ως προς τις εγκεκριμένες δαπάνες,
- διαπιστώνεται η ορθή κατανομή των δαπανών στις αντίστοιχες Κατηγορίες Δαπανών και ανά ποσοτικό στοιχείο, καθώς και η τήρηση των ορίων,
- επιβεβαιώνεται το εύλογο του κόστους των υποβληθεισών δαπανών,
- γίνεται έλεγχος έκδοσης των παραστατικών και εξόφλησης των δαπανών, των πρωτότυπων λοιπών δικαιολογητικών (κατά την τελική επαλήθευση),
- ελέγχονται επίσης και αντίστοιχα τηρούμενα στοιχεία από τις λογιστικές εγγραφές των πράξεων για να επιβεβαιωθεί η ορθή εκτέλεση του οικονομικού αντικειμένου (π.χ. καρτέλες προμηθευτών, ημερολόγια κ.λπ.).

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 651/2014 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, κατά την επαλήθευση - πιστοποίηση των έργων, το όργανο ελέγχου θα πρέπει να ελέγχει αν καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης μέχρι και στο στάδιο της ολοκλήρωσης, αν τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις που τίθενται από το γενικό μέρος Ι του Κανονισμού, καθώς και των ειδικών άρθρων και αντίστοιχων ειδικών τμημάτων του.

Σε κάθε περίπτωση οποιαδήποτε περικοπή δαπάνης θα πρέπει να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένη από το Όργανο Επαλήθευσης – Πιστοποίησης.

Τα παραδοτέα καθώς και τα απαιτούμενα παραστατικά και στοιχεία τεκμηρίωσης αναφέρονται αναλυτικά στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ - ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ της παρούσας Πρόσκλησης.

Το όργανο επαλήθευσης διενεργεί τον έλεγχο επαλήθευσης/πιστοποίησης του αιτήματος και σε περίπτωση που, εντοπιστούν εκκρεμότητες/ελλείψεις ενημερώνει τη δικαιούχο μέσω διακριτής καρτέλας «Επικοινωνία» στο ΟΠΣΚΕ. Κατά τη δημιουργία της επικοινωνίας αποστέλλεται ενημερωτικό e-mail και δημιουργείται σχετική ειδοποίηση (Notification) στον Συντονιστή. Η δικαιούχος έχει πρόσβαση στις επικοινωνίες μέσω της ενότητας «Οι Επικοινωνίες μου» στο ΟΠΣΚΕ όπου μπορεί να τις προβάλλει μόνο για ανάγνωση. Η δικαιούχος μέσω του Συντονιστή και του Οικονομικού Υπεύθυνου της καλείται να ανταποκριθεί και να καλύψει τα ζητούμενα σε εύλογο χρονικό διάστημα μέσω της ενότητας «Τα Δικαιολογητικά Δικαιούχου μου», με την διαδικασία της προσθήκης, επιλέγοντας από την αναδυόμενη λίστα του πεδίου «Τύπος Δικαιολογητικού» τον κατάλληλο.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου και κατόπιν κάλυψης ή μη, από το δικαιούχο τυχόν εντοπισμένων εκκρεμοτήτων και ελλείψεων, ολοκληρώνεται η επαλήθευση – πιστοποίηση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης.

Στην περίπτωση που, μετά το πέρας του εύλογου χρονικού διαστήματος από την πρώτη γνωστοποίηση εντοπισμένων εκκρεμοτήτων/ελλείψεων, ο δικαιούχος δεν έχει ανταποκριθεί στην κάλυψη του συνόλου αυτών, η επαλήθευση – πιστοποίηση δύναται να ολοκληρωθεί με τα διαθέσιμα δικαιολογητικά και στοιχεία.

Η επαλήθευση-πιστοποίηση διακρίνεται σε διοικητική και επιτόπια.

- Η **διοικητική** επαλήθευση διενεργείται υποχρεωτικά στις περιπτώσεις υποβολής Αιτημάτων Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες που ανέρχονται κατ' ανώτατο στο 50% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και όχι μικρότερο του 35%.
- Η **επιτόπια** επαλήθευση διενεργείται σε περίπτωση υποβολής Αιτήματος Ενδιάμεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης με δαπάνες μεγαλύτερες του 50% της συνολικά επιχορηγούμενης δαπάνης και υποχρεωτικά στην ολοκλήρωση του έργου (αίτημα τελικής επαλήθευσης – πιστοποίησης) με βάση τις διαδικασίες ελέγχου του ΕΦ και θα περιλαμβάνει έλεγχο του οικονομικού και του φυσικού αντικείμενου του έργου στο σύνολό του, καθώς και επίλυση θεμάτων που προέκυψαν σε τυχόν προηγηθείσα διοικητική επαλήθευση.

Στην περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου, με ελάχιστο όριο επένδυσης το κατώτατο όριο, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο 8.

Τα επενδυτικά σχέδια ελέγχονται, μετά την ολοκλήρωσή τους και για την τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεών τους.

Ο ΕΦ, προκειμένου η επιχείρηση να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη κατά την ημερομηνία της επαλήθευσης, αποστέλλει σχετικό έγγραφο ειδοποίησης πριν την ακριβή ημερομηνία της επαλήθευσης και κατόπιν συνεννόησης με την επιχείρηση.

Η επιχείρηση από την πλευρά της θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επί τόπου επαλήθευση.

Ο δικαιούχος θα πρέπει να διευκολύνει τα στελέχη του οργάνου διενέργειας της επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες που αυτά θα της υποδεικνύουν καθώς και τις ημερομηνίες αποστολής των εκκρεμοτήτων που διαπιστώθηκαν κατά την επιτόπου επαλήθευση.

Η παρουσία του Νομίμου Εκπροσώπου/ Υπευθύνου Έργου καθ' όλη τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης – πιστοποίησης είναι υποχρεωτική και αποτελεί κατά βάση προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα Αίτημα Τελικής Επαλήθευσης - Πιστοποίησης, ο ΕΦ υποχρεούται στη διενέργεια αυτεπάγγελτης επιτόπιας επαλήθευσης εντός ενενήντα (90) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής, εφόσον έχει προηγηθεί ενδιάμεση εκταμίευση επιχορήγησης. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί Αίτημα Επαλήθευσης - Πιστοποίησης και δεν έχει προηγηθεί εκταμίευση επιχορήγησης ο ΕΦ εκκινεί τις διαδικασίες για την ανάκληση της απόφασης ένταξης του έργου.

12.1.3 ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ- ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Η συνταχθείσα από το όργανο διενέργειας της επαλήθευσης Έκθεση Επαλήθευσης, υποβάλλεται για έγκριση (αποδοχή των αποτελεσμάτων) από ιεραρχικά ανώτερο και διαφορετικό όργανο. Σε περίπτωση διαφωνίας με (ή λάθους σε) πεδία της Έκθεσης Επαλήθευσης, παρέχεται η δυνατότητα να εκτελεστούν οι όποιες διορθώσεις σε αυτή, από το αρμόδιο όργανο με την αντίστοιχη τεκμηρίωση.

Με την οριστικοποίηση της έκθεσης πιστοποίησης:

- ο δικαιούχος ενημερώνεται για τα αποτελέσματα της πιστοποίησης με την αποστολή της σχετικής έκθεσης επαλήθευσης/πιστοποίησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας (όπου εμφανίζεται), καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.
- σε περίπτωση αποδοχής των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης, ο Δικαιούχος στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων. Αποκτά δικαίωμα λήψης δημόσιας επιχορήγησης και καλείται να υποβάλλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την καταβολή της επιχορήγησης μέσω της ενότητας "Τα δικαιολογητικά μου" στο ΟΠΣΚΕ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ).

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων επαλήθευσης/πιστοποίησης, οι δικαιούχοι καλούνται είτε να αποδεχτούν το αποτέλεσμα μέσω ΟΠΣΚΕ, είτε να υποβάλουν τις αντιρρήσεις τους. Ο τρόπος, καθώς και η αποκλειστική προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό, το όργανο εξέτασης, καθώς και η χρονική προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση, προσδιορίζονται στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και τις διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. όπως τροποποιείται και ισχύει κάθε φορά.

Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία, αυτή αναφέρεται στη σχετική Έκθεση Επαλήθευσης-Πιστοποίησης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν. Ο δικαιούχος μέσω του δηλωθέντος συντονιστή του μπορεί, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της έκθεσης, να υποβάλει τις αντιρρήσεις του ως προς την προτεινόμενη διόρθωση, ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ (μέσω του συντονιστή του), επισυνάπτοντας τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα

αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση του. Σε περίπτωση που η προθεσμία λήγει σε μη εργάσιμη ημέρα, αυτή παρατείνεται μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα.

Σημειώνεται ότι η αποδοχή μέσω ΟΠΣΚΕ μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης- Πιστοποίησης και εντός της προαναφερόμενης προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, συνιστά αποδοχή του συνόλου των αποτελεσμάτων κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης και παραίτηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται ή συμπληρώνεται, αν απαιτείται, η απόφαση έγκρισης των αποτελεσμάτων επαλήθευσης / πιστοποίησης. Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στους δικαιούχους με ευθύνη του ΕΦ.

Το Αίτημα Επαλήθευσης, η Έκθεση Επαλήθευσης, η Πιστοποίησή της και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης.

12.2 ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Για τις εξοφλήσεις των δαπανών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ενός επενδυτικού σχεδίου, θα λαμβάνονται κάθε φορά υπόψη τα οριζόμενα στις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές και κανονιστικές πράξεις που ρυθμίζουν το πλαίσιο πραγματοποίησης συναλλαγών επί Φορολογητέων πράξεων και θέσπισης τυχόν περιορισμών σε αυτές.

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες θα πρέπει να αποτελούν επενδυτικές δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του ΚΦΕ (Ν. 4172/2013, Ν. 4446/2016, Ν.4646/2019, ΠΟΛ. 1216/01.10.2014, ΠΟΛ.1079/06.04.2015, ΠΟΛ.1061/12.04.2017, ΠΟΛ.2109/21.05.2021) και η εξόφλησή τους να γίνεται – ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής διαδρομή ελέγχου – με τους ακόλουθους αποδεκτούς τρόπους:

- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500€) και κάτω (χωρίς ΦΠΑ), μπορεί να εξοφλείται και δίχως τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά σε αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500€) (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφληση της, να γίνει με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.

Σε περίπτωση τροποποίησης του ανωτέρου πλαφόν του ποσού των πεντακοσίων (500€) για χρήση μετρητών σε συναλλαγές τότε θα ισχύει αυτό που θα ορίζεται στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Η κατάθεση σε τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή, είτε με μετρητά είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών (έμβασμα, ηλεκτρονικό ή μη) του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η έκδοση επιταγής της επιχείρησης ή η έκδοση τραπεζικής επιταγής από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα.
- Η χρήση χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών της επιχείρησης που πραγματοποιεί την πληρωμή ή/και όποιας άλλης κάρτας συνδέεται με ονομαστικό ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών).
- Η χρήση ταχυδρομικής επιταγής – ταχυπληρωμής (έως του ορίου που επιτρέπεται από τα ΕΛΤΑ).

Επισημαίνεται ότι η επιβάρυνση για την έκδοση της ταχυδρομικής επιταγής δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη.

- Η καταβολή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή, που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν. 3862/2010 (ήτοι, Πιστωτικό Ίδρυμα, Ίδρυμα Πληρωμών ή Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος), είτε με μετρητά, είτε με μεταφορά μεταξύ λογαριασμών πληρωμών (μεταφορά εντός του ίδιου Ιδρύματος ή έμβασμα).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν αγορά αγαθού ή λήψη υπηρεσίας καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Αποδεκτοί τρόποι εξόφλησης και απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για συναλλαγές που εξοφλούνται μέσω τραπεζικού μέσου πληρωμής, είναι:

1. Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή, που πρέπει να έχει εξοφληθεί σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα τραπεζική επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης ή βεβαίωση της τράπεζας ότι έχει εξοφληθεί η επιταγή (αριθμός επιταγής-ημερομηνία-ποσό-αποδέκτης) (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
2. Κατάθεση μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή ή σε ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του Ν.3862/2010 (ήτοι Ίδρυμα Ηλεκτρονικού Χρήματος ή Ίδρυμα Πληρωμών), από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχο). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό ή στον λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών από το οποίο θα προκύπτει ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών προς τον λήπτη της Ενίσχυσης (δικαιούχο) και ο καταθέτης – επενδυτής και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
3. Μεταφορά από τον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή τον ταυτοποιημένο επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών σε εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό ή σε επαγγελματικό λογαριασμό πληρωμών του προμηθευτή που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας ή του Παρόχου Υπηρεσιών Πληρωμών για μεταφορά χρημάτων από το οποίο θα προκύπτουν τα στοιχεία των λογαριασμών δικαιούχου και προμηθευτή (β) τα σχετικά έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών ή των επαγγελματικών λογαριασμών πληρωμών (extrait) της επιχορηγούμενης επιχείρησης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
4. Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) προς τον προμηθευτή. Πρόκειται για επιταγές που εκδίδονται από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, είτε με αντίστοιχη κατάθεση μετρητών στην τράπεζα από το δικαιούχο, είτε με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου. Για την πιστοποίηση της πληρωμής

απαιτείται: (α) αντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής, (β) σε περίπτωση έκδοσης της επιταγής με χρέωση του εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού του δικαιούχου της ενίσχυσης, το έντυπο κίνησης του τραπεζικού λογαριασμού (extrait) του λήπτη της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

5. Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται: (α) έντυπο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extrait) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου), (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο λήπτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της ενίσχυσης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
6. Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την πιστοποίηση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης (εταιρικής σε περίπτωση Νομικού Προσώπου), είτε να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου της ενίσχυσης, δηλαδή του επιχειρηματία μόνο στην περίπτωση των ατομικών επιχειρήσεων και οπωσδήποτε εταιρική σε περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης είναι εταιρεία. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του Δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την πιστοποίηση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του λήπτη της ενίσχυσης (δικαιούχου) που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50). Επισημαίνεται ότι ο δικαιούχος θα πρέπει να είναι ο κύριος κάτοχος της κάρτας.
7. Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής-ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του λήπτη της ενίσχυσης (Δικαιούχου) στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας πιστοποίησης της δαπάνης. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του Δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Στις περιπτώσεις όπου από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν εμφανώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου δύναται να ζητείται επιπλέον απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€ ή όπως εκάστοτε ισχύει) τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών): απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση και σύμφωνα με την τηρούμενη κατηγορία λογιστικών βιβλίων της επιχείρησης, λογιστικές καταχωρήσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Όσον αφορά την τήρηση των λογιστικών βιβλίων πρέπει να προσκομιστούν αντίγραφα των λογιστικών καταχωρήσεων των παραστατικών τιμολόγησης και εξόφλησης των δαπανών της επένδυσης στο γενικό ημερολόγιο, καθώς και τα αναλυτικά καθολικά προμηθευτών.

Στο μισθολογικό κόστος του προσωπικού περιλαμβάνονται όλες οι νόμιμες αποδοχές & ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καθώς και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους φορείς του Δημοσίου, εξαιρουμένης της αποζημίωσης απόλυσης και έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου ή/και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc bonus).

Η δαπάνη της μισθοδοσίας ειδικά, εξοφλείται αποκλειστικά με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής. Για την πιστοποίηση της πληρωμής απαιτούνται:

1. Μηνιαίες συγκεντρωτικές μισθοδοτικές καταστάσεις σφραγισμένες και υπογεγραμμένες από το λογιστή ή/και το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, για το διάστημα κατά το οποίο επιδοτείται η θέση απασχόλησης, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μικτές αποδοχές, ασφαλιστικές και φορολογικές κρατήσεις, λοιπές κρατήσεις, καθαρό πληρωτέο ποσό και μέρες εργασίας/ασφάλισης.
2. Αντίγραφο κίνησης λογαριασμού/extrait από το οποίο θα προκύπτουν οι καταβολές της μισθοδοσίας σε τραπεζικό λογαριασμό του εργαζόμενου.
3. Αποδεικτικό υποβολής ΑΠΔ και εξόφλησης ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη, π.χ ασφαλιστική ενημερότητα.
4. Αποδεικτικό υποβολής και εξόφλησης ΦΜΥ, π.χ φορολογική ενημερότητα.

Γενικές επισημάνσεις:

Σε κάθε περίπτωση η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ/ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα να ζητήσει την προσκόμιση οποιουδήποτε συμπληρωματικού εγγράφου ή λογιστικού στοιχείου κρίνει σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίσει τη νομιμότητα και κανονικότητα των υποβληθεισών δαπανών και την ύπαρξη επαρκούς διαδρομής ελέγχου.

- Το σύνολο των πιστοποιημένων δαπανών θα πρέπει να έχει πλήρως εξοφληθεί μέχρι την τυπική ημερομηνία λήξης του έργου (ημερομηνία ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου).
- Οι δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου είναι επιλέξιμες εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών της επιχορηγούμενης επένδυσης.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση ή και πληρωμή τιμολογίου με σκοπό την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Όλες οι εταιρείες-προμηθευτές της επιχείρησης, για τις δαπάνες του προγράμματος, θα πρέπει να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό. Σε περίπτωση καταθέσεων, αυτές θα πρέπει να γίνονται στον εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό των προμηθευτών και όχι στον προσωπικό λογαριασμό

(εξαιρούνται οι προμηθευτές που είναι ατομικές επιχειρήσεις), άλλως δεν θα πιστοποιούνται οι εν λόγω δαπάνες.

- Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση του προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων/μετόχων της επιχείρησης.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν είναι επιλέξιμοι οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου. Επίσης, οι δαπάνες για πρόστιμα, προσαυξήσεις, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών δεν είναι επιλέξιμες.
- Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες των κατηγοριών δαπανών που ενισχύονται με το άρθρο 14 του Καν.(ΕΕ) 651/2014 θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί λογιστικά σε λογαριασμούς παγίων και στο μητρώο παγίων της επιχείρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα.
- Ο Δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή.
- Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό, για τα τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα (εκτός αγγλικής) μπορεί να ζητηθεί η μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα από επίσημο φορέα, ώστε να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητας της δαπάνης. Επίσης, θα προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης ελεγκτικής αλυσίδας για την προμήθεια, τη διακίνηση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή.

Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.

Η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ /ΕΦΕΠΑΕ έχει το δικαίωμα περικοπής εγκεκριμένων δαπανών κατά την πιστοποίηση τους, με σχετική αιτιολόγηση, αν αυτές δεν εξυπηρετούν τη σκοπιμότητα του επενδυτικού σχεδίου ή δεν κριθούν εύλογες ως προς το κόστος τους και την τιμολογηθείσα αξία.

12.3 ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Η δημόσια χρηματοδότηση που αναλογεί στους δικαιούχους καταβάλλεται από τον ΕΦΕΠΑΕ, κατόπιν υποβολής από μέρους τους των δικαιολογητικών του Παραρτήματος Χ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ. Ο χρόνος καταβολής της δημόσιας χρηματοδότησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Η δημόσια χρηματοδότηση καταβάλλεται απευθείας στην επιχείρηση φορέα του επενδυτικού σχεδίου και δεν επιτρέπεται η εκχώρησή της σε τρίτους. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η εκχώρηση της δημόσιας χρηματοδότησης (εκτός της προκαταβολής) σε τράπεζα για την παροχή βραχυπρόθεσμου δανείου που θα αντιστοιχεί σε μέρος ή στο σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται για την υλοποίηση της επένδυσης. Σε αυτές τις περιπτώσεις η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο επενδυτής είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση εκχώρησης με την τράπεζα στον αρμόδιο ΕΦ.

– **Προκαταβολή (δυννητική)**

Μετά την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, είναι δυνατή η χορήγηση προκαταβολής, **μέχρι το 40% της δημόσιας χρηματοδότησης**, κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου και εφόσον προσκομίσει ισόποση Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής από αναγνωρισμένο προς τούτο ίδρυμα. Η Εγγυητική Επιστολή προκαταβολής εκδίδεται υπέρ του ΕΦΕΠΑΕ με διάρκεια ισχύος αορίστου χρόνου. Αποτελεί ευθύνη του ΕΦ να εξασφαλίζει ότι η κατά τα ανωτέρω προσκομισθείσα από δικαιούχο εγγυητική επιστολή είναι έγκυρη και παραμένει σε ισχύ καθόλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσής του.

Η λήψη προκαταβολής μέχρι του 40% της δημόσιας χρηματοδότησης, με την προσκόμιση ισόποσης εγγυητικής επιστολής, δύναται να πραγματοποιηθεί με αίτημα της δικαιούχου επιχείρησης, το οποίο δε θα υπερβαίνει το προαναφερθέν ποσοστό και θα πρέπει να προηγείται χρονικά του πρώτου αιτήματος επαλήθευσης.

Η εγγυητική επιστολή προκαταβολής δύναται, έπειτα από αίτημα του δικαιούχου, να απομειωθεί/συμψηφιστεί με την ενδιάμεση καταβολή ή με την αποπληρωμή του έργου σε περίπτωση που δεν υπάρχει ενδιάμεση καταβολή, με βάση ισόποσο συμψηφισμό της με αναλογούσα σε πραγματοποιηθείσες και πιστοποιηθείσες δαπάνες του έργου δημόσια χρηματοδότηση και επιστρέφεται στο δικαιούχο μετά τον πλήρη συμψηφισμό της ως ανωτέρω.

Η προκαταβολή θα πρέπει να καλύπτεται από τις δαπάνες που καταβάλλονται από το δικαιούχο στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και να δικαιολογούνται με εξοφλημένα τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας εντός τριών ετών από το έτος καταβολής της προκαταβολής ή την 31η Δεκεμβρίου 2029, όποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Σε αντίθετη περίπτωση, δεν είναι επιλέξιμη η προκαταβολή κατά το μέρος που δεν έχει καλυφθεί από πραγματικές πληρωμές του δικαιούχου.

Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 8. «Προϋπολογισμός & Διάρκεια Υλοποίησης» της παρούσας πρόσκλησης, επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που έχουν υλοποιηθεί εντός χρονικού διαστήματος που δεν υπερβαίνει τους μήνες που ορίζονται στην προαναφερθείσα ενότητα από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής κοινοποίησης της οριστικής έγκρισης της αίτησης χρηματοδότησης (αποτέλεσμα αξιολόγησης ή αποτέλεσμα αξιολόγησης ένστασης).

– **Ενδιάμεση/σες καταβολή/λες**

Καταβάλλονται έπειτα από προαιρετική υποβολή σχετικού Αιτήματος Επαλήθευσης - Πιστοποίησης από πλευράς δικαιούχου και πιστοποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, όπου και προσδιορίζεται το ύψος των επιλέξιμων δαπανών του έργου μέχρι τη στιγμή της υποβολής του Αιτήματος, και η αναλογούσα δημόσια χρηματοδότηση.

Σωρευτικά οι ενδιάμεσες καταβολές στον εκάστοτε Δικαιούχο δεν δύναται να είναι πάνω από δύο εγκεκριμένες δεν μπορούν να υπερβούν το 80% της εγκεκριμένης δημόσιας χρηματοδότησης.

– **Αποπληρωμή**

Καταβάλλεται μετά την επιτόπια επαλήθευση / πιστοποίηση της ολοκλήρωσης του έργου και την οριστική παραλαβή του.

Για την καταβολή επιχορήγησης απαιτείται η υποβολή από το δικαιούχο των δικαιολογητικών σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ.

Σημειώνεται ότι η προσκόμιση δικαιολογητικών για την καταβολή της επιχορήγησης εκ μέρους του Δικαιούχου, μετά την ηλεκτρονική κοινοποίηση κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης- Πιστοποίησης, συνιστά αποδοχή του συνόλου των αποτελεσμάτων κάθε Έκθεσης Επαλήθευσης-Πιστοποίησης και παραίτηση του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.

Με βάση τα παραπάνω, καταβάλλεται η ενίσχυση από τον ΕΦΕΠΑΕ στο Δικαιούχο, κατόπιν προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών πληρωμής, συντάσσεται το Δελτίο Δήλωσης Δαπανών και το Δελτίο Επίτευξης Δεικτών και ενημερώνεται το ΟΠΣ.

Σε περίπτωση προκαταβολής οι επιλέξιμες δαπάνες και οι καταβολές ανάγονται στην αξία τους κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης προκειμένου να προσδιοριστεί το τελικό καταβλητέο ποσό.

13. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Οι όροι υλοποίησης της πράξης, όπως ορίζονται στην απόφαση ένταξης, είναι ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ή τον ΕΦΕΠΑΕ δύναται να έχει ως αποτέλεσμα τη διακοπή χρηματοδότησης της πράξης. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται συνεπεία αυτής της αλλαγής, δεν είναι επιλέξιμες μέχρι την αναγνώρισή τους από την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ή τον ΕΦ.

Υποτροπή του δικαιούχου συνιστά βάσιμη αιτία ανάκλησης της απόφασης ένταξης της πράξης στο πρόγραμμα και μετακύληση σε αυτόν των δημοσιονομικών επιπτώσεων.

Η τροποποίηση στοιχείων του Τεχνικού Παραρτήματος πράξης είναι δυνατή μετά την υποβολή Αιτήματος Τροποποίησης από τον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ. Στο Αίτημα Τροποποίησης θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς από τον δικαιούχο η αναγκαιότητα τροποποίησης στοιχείων στο ισχύον Τεχνικό Παράρτημα της μεμονωμένης πράξης, ενώ θα πρέπει να επισυνάπτονται σε αυτό όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που το τεκμηριώνουν.

Το αίτημα τροποποίησης υποβάλλεται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης και το αργότερο έως την τυπική ημερομηνία λήξης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης της επένδυσης. Εξαιρούνται της παρούσας προθεσμίας τυχόν αιτήματα που κρίνεται απαραίτητο από το όργανο ελέγχου να υποβληθούν, αν κατά την τελική επαλήθευση διαπιστωθεί δαπάνη/ες εγκεκριμένη/ες σε λάθος κατηγορία ή τροποποίηση που δεν εντάσσεται στις ήσσονος σημασίας.

Οι κυριότερες μορφές τροποποιήσεων είναι:

1. Τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικείμενου (ΦΟΑ). (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 07)
2. Μεταβολή τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, εντός της ίδιας περιοχής (χωρικής ενότητας) ΕΣΔΙΜ στην οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 02.)
3. Τροποποίηση εταιρικής ή μετοχικής σύνθεσης. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 05)
4. Αλλαγή Νομίμου εκπροσώπου. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 03)
5. Αλλαγή Υπεύθυνου έργου. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 04)
6. Τροποποίηση χρηματοδοτικού σχήματος, που αφορά τρόπο κάλυψης ιδιωτικής συμμετοχής. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 10)
7. Μεταβολή ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/αφαίρεση/αντικατάσταση), εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας και η βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου και της αρχικής επένδυσης, όπως

αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε και οι τυχόν νέοι ΚΑΔ είναι επιλέξιμοι και συμβατοί με τις εγκεκριμένες δαπάνες. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 02. Μεταβολή Τόπου - ΚΑΔ Επένδυσης)

8. Μεταβολή δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 11)
9. Αλλαγή έδρας δικαιούχου
10. Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής.

Επισημαίνεται ότι οι τροποποιήσεις **Αλλαγή έδρας δικαιούχου** και Τροποποίηση **Μεταβολή επωνυμίας ή/και νομικής μορφής** είναι δυνατόν να κοινοποιηθούν στην ΔΑ/ΕΦ με αυτοματοποιημένη διαδικασία ενημέρωσης του ΟΠΣΚΕ, μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (πχ ΑΑΔΕ). Επισημαίνεται πως σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, τότε η τροποποίηση αυτή εντάσσεται στις μείζονος σημασίας. Σε κάθε περίπτωση, αίτημα τροποποίησης δύναται να εγκριθεί εφόσον, πέραν των ειδικών προϋποθέσεων που ισχύουν ανάλογα με το είδος του αιτήματος τροποποίησης (βλ. στα αντίστοιχα υποκεφάλαια της παρούσας ενότητας), ισχύουν τα κάτωθι:

- εξακολουθούν να τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που τίθενται από την παρούσα Αναλυτική Πρόσκληση και οι προϋποθέσεις που τίθενται από το γενικό μέρος Ι του Καν.(ΕΕ) 651/2014 και των άρθρων των ειδικών τμημάτων του.
- δεν αλλιώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας αρχικής επένδυσης, όπως αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε
- δε μειώνεται η βαθμολογία που έλαβε κατά την ένταξη έτσι ώστε είτε να διαμορφώνεται κάτω από την βάση εισαγωγής στην πρόσκληση (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου στον πίνακα κατάταξης.
- εξακολουθούν να εξυπηρετούνται οι αρχικοί στόχοι της επένδυσης και διατηρείται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης
- δεν διαφοροποιούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

13.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΉΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας και υποβάλλονται από τους δικαιούχους μέσω του δηλωθέντος συντονιστή με την ηλεκτρονική υποβολή αιτήματος τροποποίησης στο ΟΠΣΚΕ, σε ειδικά τυποποιημένη για το σκοπό αυτό φόρμα, συνοδευόμενα από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στην εκάστοτε τροποποίηση (π.χ. νομιμοποιητικά έγγραφα, στοιχεία εκπροσώπησης, στοιχεία διαθεσιμότητας νέου τόπου εγκατάστασης, εκτυπώσεις μητρώων κ.α.):

1. Αλλαγή Νομίμου εκπροσώπου. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 03)
2. Αλλαγή Υπεύθυνου έργου. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 04)
3. Τροποποίηση/Μεταβολή μετοχικής ή εταιρικής σύνθεσης. (ΚΩΔ ΟΠΣΚΕ 05)

Οι Τροποποιήσεις που χαρακτηρίζονται ως ήσσονος σημασίας, πραγματοποιούνται με ευθύνη των δικαιούχων μέσω ΟΠΣΚΕ σε όλη την διάρκεια του έργου χωρίς αριθμητικό περιορισμό και παράλληλα με ανοιχτές ενέργειες στο ΟΠΣΚΕ (όπως ενέργειες του κυκλώματος Καταβολής Ενίσχυσης και Προκαταβολής).

13.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

13.2.1 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΠΟΥ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Για αλλαγή του εγκεκριμένου τόπου εγκατάστασης της επένδυσης, ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλλει μέσω ΟΠΣΚΕ αίτημα τροποποίησης τόπου εγκατάστασης, στο πλαίσιο του οποίου θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς η αναγκαιότητα της συγκεκριμένης τροποποίησης, ενώ θα επισυνάπτονται όλα τα έγγραφα που το τεκμηριώνουν.

Αίτημα τροποποίησης τόπου εγκατάστασης δύναται να εγκριθεί, εφόσον:

- ο τόπος εγκατάστασης διατηρηθεί εντός της Χωρικής Ενότητας Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Μετάβασης στην οποία εγκρίθηκε
- τεκμηριώνεται από τον δικαιούχο η σκοπιμότητα του αιτήματος
- δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας αρχικής επένδυσης, σύμφωνα με τον οποίο κρίθηκε ως επιλέξιμη η Πράξη για ενίσχυση σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 651/2014 στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης. Προς τούτο προσκομίζεται αναλυτική έκθεση από αρμόδιο μηχανικό, στην οποία θα τεκμηριώνεται με στοιχεία η μη αλλοίωση του χαρακτήρα αρχικής επένδυσης (με αναφορά, κατά περίπτωση, στα στοιχεία του επενδυτικού σχεδίου που τεκμηριώνουν την αρχική επένδυση π.χ. στη δυναμικότητα της μονάδας, στα στοιχεία ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, κλπ).
- τεκμηριώνεται η άμεση διαθεσιμότητα του χώρου εγκατάστασης. Προκειμένου να τεκμηριώνεται η διαθεσιμότητα του χώρου εγκατάστασης προσκομίζονται κατά περίπτωση:
 - Για εγκατάσταση σε ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης εξετάζεται αν έχει υποβληθεί ο τίτλος κυριότητας του τόπου εγκατάστασης με βεβαίωση μεταγραφής,
 - Για εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης εξετάζεται αν έχει υποβληθεί η σύμβαση μίσθωσης με αντίστοιχη εγγραφή δήλωσης στην αρμόδια ΔΟΥ.

Το αίτημα τροποποίησης, υποβάλλεται από τον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ και ακολούθως αξιολογείται.

13.2.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΕΩΝ

Για κάθε αλλαγή του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλλει μέσω του ΟΠΣΚΕ αίτημα τροποποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Επιτρέπονται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου έως δύο (2) εγκεκριμένες τροποποιήσεις του οικονομικού και φυσικού αντικειμένου της επένδυσης και δύναται να εγκριθεί εφόσον:

- Τηρούνται οι όροι, οι προϋποθέσεις ένταξης
- δεν αυξάνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος προϋπολογισμός, η εγκεκριμένη επιχορήγηση του επενδυτικού σχεδίου και η ένταση ενίσχυσης και δεν μειώνεται η βαθμολογία που έλαβε κατά την ένταξη έτσι ώστε να πέφτει είτε κάτω από την βάση εισαγωγής στην πρόσκληση (65) είτε κάτω από την βαθμολογία του τελευταίου εγκεκριμένου στον πίνακα κατάταξης και κάτω από τη βαθμολογία που αποτέλεσε τη βάση για την ένταξη των δικαιούχων.

- δεν μειώνεται ο εγκεκριμένος επιχορηγούμενος Π/Υ του επενδυτικού σχεδίου κάτω από το κατώτατο όριο, όπως προσδιορίζεται στο Κεφάλαιο 8.1. της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης.
- δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας αρχικής επένδυσης, σύμφωνα με τον οποίο κρίθηκε ως επιλέξιμη η Πράξη για ενίσχυση στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης.
- σε περίπτωση αρχικής επένδυσης με διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ στην εγκατάσταση, οι επιλέξιμες δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/20014 να συνεχίζουν να υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών. Για τον λόγο αυτό προσκομίζεται το μητρώο παγίων με τα στοιχεία ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται
- τηρούνται οι περιορισμοί στις υποκατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται στην παρούσα Αναλυτική Πρόσκληση.
- Σε κάθε περίπτωση το 25% της επένδυσης για δαπάνες με το άρθρο 14, πρέπει να είναι ίδια κεφάλαια, χωρίς κρατική στήριξη

Επισημαίνεται ότι στο υποβληθέν αίτημα τροποποίησης από τον Δικαιούχο στον ΕΦΕΠΑΕ πρέπει να δικαιολογείται ειδικώς και επαρκώς η αναγκαιότητα της τροποποίησης.

Το αίτημα τροποποίησης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου θα πρέπει να συνοδεύουν κατ' ελάχιστο:

- τεκμηρίωση και αναλυτική αιτιολόγηση της σκοπιμότητας του αιτήματος
- δικαιολογητικά που απαιτούνται και προβλέπονται, κατά περίπτωση, για την τεκμηρίωση των δαπανών στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ /ΕΝΤΑΞΗΣ».
- τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού, στην οποία θα τεκμηριώνεται με στοιχεία η μη αλλοίωση του ολοκληρωμένου χαρακτήρα αρχικής επένδυσης (με αναφορά, κατά περίπτωση, στη δυναμικότητα της μονάδας, στα στοιχεία ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, κλπ.).

Διαφοροποιήσεις σε δαπάνες για τις οποίες τεκμηριώνεται από τον δικαιούχο, σωρευτικά ότι:

- εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες της επένδυσης,
- υλοποιούνται στον ίδιο τόπο υλοποίησης,
- εντάσσονται στην ίδια υποκατηγορία δαπανών,
- υπακούουν στους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών της υποκατηγορίας,
- δεν ξεπερνούν το εγκεκριμένο συνολικό κόστος της υποκατηγορίας δαπάνης που αφορούν,
- τηρούνται οι περιορισμοί στις υποκατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών, όπου αυτοί προβλέπονται,

δεν θεωρείται ότι συνιστούν τροποποίηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.

Του παραπάνω περιορισμού των δύο (2) εγκεκριμένων τροποποιήσεων ΦΟΑ, καθώς και της προθεσμίας υποβολής, εξαιρούνται τυχόν αιτήματα ΦΟΑ που κρίνεται απαραίτητο από το όργανο ελέγχου να υποβληθούν.

13.2.3 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΛΟΓΩ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΦΜ

Πρόκειται για τροποποιήσεις δικαιούχου λόγω αλλαγής ΑΦΜ, λόγω μετατροπής, συγχώνευσης ή διάσπασης. Εξετάζονται και γίνονται αποδεκτές υπό τους εξής όρους:

- Πρόθεση ολοκλήρωσης της επένδυσης από το νέο δικαιούχο.
- Καθολική διαδοχή του δικαιούχου από το νέο, ως προς όλα τα δικαιώματα, υποχρεώσεις και έννομες σχέσεις του ή, σε περίπτωση διάσπασης, κατ' ελάχιστον ως προς αυτές που απορρέουν από την απόφαση έγκρισης
- Τήρηση των όρων/προϋποθέσεων ένταξης της πρόσκλησης.
- Να μην προκύπτει θέμα σώρευσης ή υπέρβασης του ποσού και της έντασης ενίσχυσης όπως εγκρίθηκε επένδυση σύμφωνα με την εγκριτική απόφαση
- Η επένδυση να μην καταλήγει να είναι μέρος ενός ευρύτερου επενδυτικού έργου (ενιαίο επενδυτικό έργο), το οποίο δε θα πληρούσε τους όρους και τις προϋποθέσεις ένταξης το χαρακτήρα κινήτρου και την έννοια της αρχικής επένδυσης κτλ.
- Η απορροφώσα επιχείρηση να μην έχει προβεί σε μετεγκατάσταση σύμφωνα με την παράγραφο 16, του άρθρου 14
- Η απορροφώσα επιχείρηση να μην είναι προβληματική

13.2.4 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ, ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΡΟΠΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Πρόκειται για τροποποιήσεις προσθήκης/αφαίρεσης/μεταβολής τραπεζικού δανεισμού από το χρηματοδοτικό σχήμα της επένδυσης.

Εξετάζονται και γίνονται αποδεκτές υπό τον όρο ότι η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης.

13.2.5 ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΔ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Τροποποιήσεις για αλλαγή ΚΑΔ επένδυσης (προσθήκη/ αφαίρεση) δύναται να εγκριθούν, εφόσον:

- Δεν αλλοιώνει τον χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, όπως αξιολογήθηκε και εγκρίθηκε.
- Ο/ Οι νέοι ΚΑΔ επένδυσης είναι συμβατός/οι με τις εγκεκριμένες δαπάνες, και ανήκει/ουν στους επιλέξιμους ΚΑΔ της δράσης.

Για αιτήματα αλλαγής ΚΑΔ επένδυσης, απαιτείται η υποβολή αιτήματος τροποποίησης και η έγκριση τους από τον ΕΦ.

13.3 ΕΞΕΤΑΣΗ- ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Τροποποιήσεις ως ανωτέρω εξετάζονται και εγκρίνονται ή απορρίπτονται από τον ΕΦΕΠΑΕ.

Εξαιρούνται αιτήματα τροποποίησης:

1. που διαφοροποιούν ουσιαστικά τα κριτήρια επιλεξιμότητας ή τη βαθμολογία του επενδυτικού σχεδίου και δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη επιλεξιμότητα του επενδυτικού σχεδίου,

2. στα οποία περιλαμβάνεται η μείωση/μη υλοποίηση του φυσικού αντικείμενου σε συνδυασμό με το οικονομικό αντικείμενο αυτού, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του αρχικά εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού ένταξης.

Αυτές, με σχετική εισήγηση του ΕΦΕΠΑΕ, προσκομίζονται στη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ) προκειμένου η τελευταία να γνωμοδοτήσει και στη συνέχεια (κατόπιν των σχετικών εισηγήσεων) να εκδώσει απόφαση το αρμόδιο αποφασιστικό όργανο (σύμφωνα με τον ν. 4914/2022) και να προωθηθεί στον ΕΦΕΠΑΕ προκειμένου να αποτυπωθεί αυτή στο ΟΠΣΚΕ.

Σε κάθε περίπτωση, η απόφαση της αξιολόγησης κοινοποιείται στο δικαιούχο με την αποστολή της σχετικής έκθεσης με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Επισημαίνεται ότι:

- Το Αίτημα Τροποποίησης υποβάλλεται από τον Δικαιούχο ηλεκτρονικά στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ), σε ειδικά τυποποιημένο για το σκοπό αυτό πεδίο καταχώρησης (Αίτημα Τροποποίησης), μαζί με όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα της σχετικής τροποποίησης, πριν την ημερομηνία λήξης του έργου, όπως αυτή προκύπτει βάσει της Απόφασης Ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν παρατάσεων που έχουν εγκριθεί.
- Της παρούσας προθεσμίας – επισήμανσης εξαιρούνται αιτήματα που διαπιστώνεται κατά την τελική επαλήθευση ότι πρέπει να υποβληθούν λόγω αναγκών τακτοποίησης της υλοποιηθείσας επένδυσης.
- Για κάθε αλλαγή, ήσσονος ή μη, του Τεχνικού Παραρτήματος, θα πρέπει να τεκμηριώνεται από τον δικαιούχο, ότι δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας αρχικής επένδυσης, όπως αυτός αξιολογήθηκε και σύμφωνα με τον οποίο κρίθηκε ως επιλέξιμη η Πράξη για ενίσχυση στη παρούσα Δράση και στο συγκεκριμένο χρηματοδοτικό καθεστώς. Η αναλυτική τεκμηρίωση θα γίνεται στο πλαίσιο τεχνικής έκθεσης από αρμόδιο μηχανικό (με αναφορά, κατά περίπτωση, στη δυναμικότητα της μονάδας, στα στοιχεία ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, κλπ). και θα συνοδεύει κάθε αίτημα τροποποίησης ή εφόσον πρόκειται για ήσσονος σημασίας αλλαγές, αίτημα επαλήθευσης.
- Από την τεχνική έκθεση θα πρέπει να προκύπτει με τρόπο σαφή ότι συνεχίζουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις χαρακτηρισμού της επένδυσης ως αρχικής. Τα όργανα ελέγχου των αιτημάτων τροποποίησης ή/και των αιτημάτων πιστοποίησης/επαλήθευσης, σε περίπτωση τροποποιήσεων ήσσονος σημασίας, κατά την εξέταση των αιτημάτων μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, ώστε να εξασφαλίσουν ότι μετά τις αιτούμενες αλλαγές, η Πράξη θα συνεχίζει να συμμορφώνεται πλήρως με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας Αναλυτικής Πρόσκλησης και του χρηματοδοτικού καθεστώτος, στο πλαίσιο του οποίου ενισχύεται.

Με την ηλεκτρονική κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της τροποποίησης παρέχεται το δικαίωμα στους Δικαιούχους να ασκήσουν αντιρρήσεις, **ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ**, επισυνάπτοντας τα

δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τα αναφερόμενα στις αντιρρήσεις κατά την κρίση τους. Οι αντιρρήσεις υποβάλλονται **εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την επομένη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του αποτελέσματος της αξιολόγησης.**

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει).

Σημειώνεται ότι σε περίπτωση αποδοχής του αποτελέσματος αξιολόγησης τροποποίησης ο δικαιούχος στερείται του δικαιώματος υποβολής αντιρρήσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής και εξέτασης αντιρρήσεων, επικαιροποιείται, αν απαιτείται, το τεχνικό παράρτημα της πράξης και τα αποτελέσματα κοινοποιούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Το Αίτημα Τροποποίησης, η Έκθεση Αξιολόγησης και όλο το υλικό της υποβληθείσας αντίρρησης, τηρούνται στο Φάκελο της Πράξης

14. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΕΡΓΩΝ

Η ολοκλήρωση και παραλαβή του έργου για το οποίο έχει επαληθευθεί και πιστοποιηθεί φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (έχει ολοκληρωθεί η τελική επαλήθευση – πιστοποίηση), τηρούμενων των όρων της παρούσας Πρόσκλησης, γίνεται από τον ΕΦ.

Κατά την ημερομηνία υποβολής αιτήματος τελικού ελέγχου των Πράξεων, η ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου πρέπει να τεκμηριώνει την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου αρχικής επένδυσης, το οποίο αξιολογήθηκε και σύμφωνα με το οποίο κρίθηκε ως επιλέξιμο για ενίσχυση σύμφωνα με τον Καν. ΕΕ 651/2014. Σε περίπτωση που η ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου δεν τεκμηριώνει την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου επενδυτικού σχεδίου αρχικής επένδυσης, τότε ανακαλείται η απόφαση ένταξης και οι ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί ανακτώνται πλήρως. Ομοίως, σε περίπτωση κατά την οποία η μη πιστοποίηση του φυσικού αντικειμένου κάποιας δαπάνης οδηγεί σε απώλεια του χαρακτήρα ενός ολοκληρωμένου επενδυτικού σχεδίου αρχικής επένδυσης, τότε ανακαλείται η απόφαση ένταξης και οι ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί ανακτώνται πλήρως.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και παραλαβή είναι:

- Το τελικό αίτημα επαλήθευσης - πιστοποίησης να έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα .
- Το έργο να κριθεί ολοκληρωμένο και λειτουργικό.
- Η πιστοποίηση της καταβολής της ίδιας συμμετοχής.

- Να πληρούνται όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις που τίθενται από τον Κανονισμό και από τους όρους υλοποίησης δαπανών της πρόσκλησης.
- Η ύπαρξη κατάλληλου εγγράφου αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ενισχυόμενη, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης δραστηριότητά (π.χ. άδεια λειτουργίας, Υ/Δ έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κ.α.)
- Η ύπαρξη υποδομών ελαχιστοποίησης των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία
- Η δημιουργία των νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας που απαιτούνται α) για την τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης αύξησης της απασχόλησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 5 «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» και β) για τη διατήρηση αμετάβλητου του βαθμού που τυχόν έλαβε ο δικαιούχος στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες θα είναι πρόσθετες των ΕΜΕ της επιχείρησης, που αυτή διέθετε κατά το 12μηνο που προηγείτο του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Η τήρηση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 15.1

Επισημαίνονται τα ακόλουθα:

1. Ως ημερομηνία ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου θα λαμβάνεται η ημερομηνία στην οποία πραγματοποιήθηκε η τελευταία ενέργεια από πλευράς δικαιούχου που αφορούσε στην ολοκλήρωση του έργου του.
2. Εφόσον δικαιούχος Πράξης (ανεξαρτήτως καθεστώτος ενίσχυσης) δεν υποβάλλει μέσω ΟΠΣΚΕ αίτημα τελικής πιστοποίησης/επαλήθευσης ή υποβάλλει αίτημα τελικής πιστοποίησης/επαλήθευσης μέσω ΟΠΣΚΕ μετά το πέρας των 60 ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης της υλοποίησης, ανακαλείται η απόφαση ένταξης και οι ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί ανακτώνται πλήρως.
3. Για να κριθεί το έργο ως ολοκληρωμένο και λειτουργικό, απαιτείται να έχουν τεθεί σε παραγωγική λειτουργία ο εξοπλισμός και το λογισμικό και να έχουν ενσωματωθεί στην παραγωγική διαδικασία ή/και στις επιχειρησιακές λειτουργίες της επιχείρησης έτσι ώστε να τεκμηριώνεται ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της επένδυσης. Γί αυτόν τον λόγο, δύναται να ζητηθεί από το όργανο ελέγχου υλικό τεκμηρίωσης, ανάλογα με το είδος της επένδυσης, το οποίο να αποδεικνύει τον ολοκληρωμένο και λειτουργικό χαρακτήρα του υλοποιηθέντος έργου. Ενδεικτικά και κατά περίπτωση, γίνεται αναφορά στο Παράρτημα ΙΧ αντίστοιχων παραδοτέων πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου.
4. Ο ΕΦ υποχρεούται στην παρακολούθηση και έλεγχο τακτοποίησης τυχόν εκκρεμοτήτων σχετικά με τις παραπάνω προϋποθέσεις ολοκλήρωσης και παραλαβής έργων των δικαιούχων εντός των καθορισμένων χρονικών διαστημάτων.
5. Στις περιπτώσεις που διαπιστωθεί μη τήρηση κάποιας ή κάποιων εκ των άνω προϋποθέσεων, ο ΕΦ προχωρεί στη λήψη των απαιτούμενων σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο μέτρων.
6. Επενδυτικά σχέδια που υποβάλλουν αίτημα τελικής πιστοποίησης – επαλήθευσης μετά το πέρας των εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση, απεντάσσονται. Ομοίως, επενδυτικά σχέδια που δεν υποβάλλουν αίτημα ελέγχου εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από την τυπική ημερομηνία λήξης τους και δεν έχουν λάβει καμία ενίσχυση, απεντάσσονται.

7. Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης, η επέκταση της δυναμικότητας δύναται να τεκμηριώνεται μέσω της υποβολής σχετικής Υπεύθυνης Δήλωσης από αρμόδιο Μηχανικό.
8. Σε περίπτωση που κατά την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου δεν είναι διαθέσιμο το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης, το έργο παραλαμβάνεται με την προσκόμιση, κατ' ελάχιστον, της υποβληθείσας στον αρμόδιο φορέα αίτησης έκδοσης εγγράφου αδειοδότησης. Το εν ισχύ έγγραφο αδειοδότησης είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί από το δικαιούχο στον ΕΦ το αργότερο μέχρι και έξι (6) μήνες από την τυπική ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Ο δικαιούχος οφείλει να ενημερώσει εμπρόθεσμα τον ΕΦΕΠΑΕ τόσο για την έκδοση της άδειας λειτουργίας όσο και για πιθανές εμπλοκές ή καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσής της.
9. Με την ολοκλήρωση της επένδυσης, η δημιουργία των πρόσθετων θέσεων εργασίας τεκμηριώνεται με προσκόμιση δικαιολογητικών υφιστάμενων και νέων εργαζομένων και ο υπολογισμός τους σε ΕΜΕ γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας τους, με την παραδοχή ότι αυτά θα διατηρηθούν ως έχουν. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι δεν δημιουργήθηκαν όλες οι απαιτούμενες νέες θέσεις εργασίας, η δημόσια επιχορήγηση θα μειώνεται όσο χρειαστεί, ώστε να τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της πρόσκλησης (βλ. Παράρτημα XVI: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Μετά την σύνταξη της Τελικής Έκθεσης Επαλήθευσης – Πιστοποίησης της Πράξης, την προσκόμιση των δικαιολογητικών νόμιμης λειτουργίας, την αποπληρωμή και την οριστική παραλαβή, ο ΕΦΕΠΑΕ προβαίνει στη σύνταξη της «Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Πράξης».

Με τη Βεβαίωση αυτή:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου
- Αποτυπώνεται το συνολικό καταβληθέν ποσό της δημόσιας συνεισφοράς και καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα της Πράξης.
- Βεβαιώνεται η νόμιμη λειτουργία της ενισχυόμενης επένδυσης σύμφωνα με το οικείο ρυθμιστικό πλαίσιο περί αδειοδότησης.
- Βεβαιώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του δικαιούχου που τέθηκαν στην απόφαση Ένταξης (π.χ. δημοσιότητα ή/και ελαχιστοποίηση των εμποδίων πρόσβασης ατόμων με αναπηρία).
- Βεβαιώνεται η επίτευξη των στόχων των δεικτών της Πράξης
- Βεβαιώνεται η συμμόρφωση του Δικαιούχου με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στην πράξη (από ΔΑ/ΕΦΕΠΑΕ, Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, λοιπά ελεγκτικά όργανα εθνικά ή της ΕΕ).
- Ορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης των Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων του δικαιούχου.

Η Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Πράξης κοινοποιείται στον δικαιούχο μέσω του ΟΠΣΚΕ, με την αποστολή της μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ, την οποία μπορεί να επικαιροποιεί / επιβεβαιώνει εκ νέου στο προφίλ επικοινωνίας, καθώς και στην ηλεκτρονική διεύθυνση που έχει δηλώσει / επιβεβαιώσει

κατά την εγγραφή του ως χρήστης του ΟΠΣΚΕ ο συντονιστής που έχει ορίσει, όπως αυτή τυχόν έχει επικαιροποιηθεί και ισχύει.

Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον Ηλεκτρονικό Φάκελο Πράξης.

15. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Κατά το διάστημα υλοποίησης του έργου τους και για τρία (3) έτη μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας χρηματοδότησης, οι Δικαιούχοι είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με την πράξη προς την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ ή/και τον ΕΦ με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.

Οι Δικαιούχοι ενδέχεται να συμπεριλαμβάνονται σε δείγμα διενέργειας έρευνας για την αξιολόγηση/αποτίμηση της δράσης στην οποία συμμετείχαν και στο πλαίσιο της οποίας χρηματοδοτήθηκαν παρέχοντας οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τους ανωτέρω σκοπούς, πραγματοποιείται ιδίως υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 και της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679. Επίσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 12 έως 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, τα φυσικά πρόσωπα - υποκείμενα των δεδομένων- διατηρούν τα δικαιώματα ενημέρωσης και πρόσβασης, τα δικαιώματα διόρθωσης και διαγραφής (δικαίωμα στη λήθη), το δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας, το δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων, το δικαίωμα εναντίωσης και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

15.1 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Οι Δικαιούχοι των οποίων επενδύσεις θα υπαχθούν στη παρούσα Δράση κρατικής ενίσχυσης, μετά την ένταξή τους και μέχρι και την έκδοσης της βεβαίωσης ολοκλήρωσης της πράξης τους, οφείλουν να τηρούν τους όρους της απόφασης ένταξης και τις εφαρμοζόμενες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου.

Ειδικότερα οι Δικαιούχοι οφείλουν να τηρούν τουλάχιστον τις παρακάτω ενδεικτικά αναφερόμενες υποχρεώσεις:

- i. να τηρούν τους όρους της χρηματοδότησης (απόφασης ένταξης) και της παρούσας πρόσκλησης.
- ii. να μην εκμισθώνουν μέρος ή το σύνολο της ενισχυθείσας επένδυσης και της εκμετάλλευσης της λειτουργίας της.
- iii. να μην μεταβιβάζουν για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα, κυριότητας του φορέα της επένδυσης, ανάλογης αξίας και ισοδυνάμου ή ανώτερου αποτελέσματος, ώστε να ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ).
- iv. να τηρούν από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.

- v. να παρέχουν στοιχεία για την αποτίμηση της επίτευξης των γενικών και ειδικών στόχων της ενισχυθείσας επένδυσης,
- vi. να τηρούν την Ενωσιακή και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά στην πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, στην ισότητα των φύλων, να λαμβάνει υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης και την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Κανονισμού 1060/2021.
- vii. να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣΚΕ.
- viii. να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις πραγματικές δαπάνες που δηλώνονται στον ΕΦ.
- ix. να θέτουν στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης τους και για όσο χρόνο υποχρεούνται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στον ΕΦΕΠΑΕ, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος, την Αρχή Πιστοποίησης, στην Αρχή Ελέγχου, στην Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- x. να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνουν τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.
- xi. να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
- να παρέχουν στον επίσημο ιστότοπο που διατηρούν, εάν διατηρούν, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση,
 - να παρέχουν δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση, κατά τρόπο εμφανή, επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες,
 - Να αναρτούν ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες ευδιάκριτες στο κοινό, οι οποίες παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση των πράξεων που περιλαμβάνει φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί,
 - να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (ή εναλλακτικά ο ΕΦ), στις διαδικτυακές πύλες www.eydam.gr, www.espa.gr, www.efepae.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται: η επωνυμία του δικαιούχου, ο τίτλος, ο σκοπός και τα επιτεύγματα της πράξης, η

ημερομηνία έναρξης και η ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης, η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωεντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα, ο τύπος της παρέμβασης για την πράξη σύμφωνα με το άρθρο 73 του Καν. 1060/2021.

- για πράξεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10.000.000€: να διοργανώνουν εκδηλώσεις ή δραστηριότητες επικοινωνίας, όπως κρίνεται σκόπιμο, με τη συμμετοχή της Επιτροπής και της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής σε εύθετο χρόνο.

Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 [εδώ](#).

- xii. να γνωστοποιούν στον ΕΦΕΠΑΕ κάθε μεταβολή των στοιχείων τους, όπως επωνυμία, έδρα, στοιχεία επικοινωνίας, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην Ενότητα 13 «Διαδικασία Τροποποιήσεων» της παρούσας πρόσκλησης.
- xiii. να παρακολουθούν ανελλιπώς την δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, για ειδοποιήσεις από ΟΠΣΚΕ/ΕΦ/ΔΑ/Εθνικά ή Κοινοτικά Ελεγκτικά Όργανα (συνιστάται η παρακολούθηση και του φακέλου της ανεπιθύμητης αλληλογραφίας).
- xiv. να μην μεταβάλουν, κατά οποιοδήποτε τρόπο τη νομική μορφή τους, την εταιρική τους σύνθεση ως προς τα πρόσωπα ή τα ποσοστά συμμετοχής τους, στο βαθμό που οι όποιες αλλαγές επηρεάζουν την επιλεξιμότητα και τα κριτήρια ένταξης του επενδυτικού σχεδίου.
- xv. να μην διακόπτουν την υλοποίηση και λειτουργία της ενισχυθείσας επένδυσης, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ).
- xvi. να μην συστεγάζονται κατά τρόπο που θα επέτρεπε τη χρήση των παγίων στοιχείων της ενισχυόμενης επένδυσης από την άλλη επιχείρηση.
- xvii. να τηρούν και να ενημερώνουν το φάκελο της πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα και παραστατικά σχετικά με τις δαπάνες για διάστημα δέκα (10) ετών από την ημερομηνία χορήγησης της τελευταίας δημόσιας επιχορήγησης, ανεξαρτήτως αν από άλλες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών της Πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων, ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή. Μη τήρηση των στοιχείων, που θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία ελέγχου των πράξεων από τα προβλεπόμενα εθνικά ή κοινοτικά όργανα ελέγχου, θα οδηγήσει σε ανάκληση των σχετικών αποφάσεων ένταξης και επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.
- xviii. έως την τελική πιστοποίηση, να δημιουργήσουν τον απαιτούμενο αριθμό νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας α) για την τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης αύξησης της απασχόλησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ενότητα 5 «ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ» και β) για τη διατήρηση αμετάβλητου του βαθμού που τυχόν έλαβε ο δικαιούχος

στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθεταν το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (βλ. Παράρτημα XVI: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ),

15.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ο Δικαιούχος, πέραν των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Πράξης, υποχρεούται για τρία (3) έτη μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης στον δικαιούχο, σε εφαρμογή του άρθρου 65 παρ.1 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2021, του άρθρου 14 Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 651/2014 και των όρων της απόφασης ένταξης, στα ακόλουθα:

- α. να μην προβεί σε παύση ή μεταφορά της παραγωγικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επένδυσης εκτός της περιοχής (χωρικής ενότητας) του Εδαφικού Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, εντός της οποίας χορηγήθηκε η ενίσχυση.
- β. να μην προβεί σε αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος στοιχείου της επένδυσης, η οποία να παρέχει σε μια επιχείρηση αδικαιολόγητο πλεονέκτημα,
- γ. να μην προβεί σε ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους χορήγησης της χρηματοδότησης.
- δ. να μην μεταβιβάσει για οποιοδήποτε λόγο πάγια περιουσιακά στοιχεία που έχουν ενισχυθεί, εκτός εάν αυτά αντικατασταθούν από άλλα κυριότητας του φορέα, ανάλογης αξίας και ισοδυνάμου αποτελέσματος (ή ανώτερα), που ανταποκρίνονται στην εξυπηρέτηση των στόχων της επένδυσης, (απαιτείται ενημέρωση του ΕΦ)
- ε. η ενισχυθείσα επιχείρηση οφείλει να λειτουργεί πραγματικά στη συγκεκριμένη περιοχή μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης και για τουλάχιστον τρία (3) έτη (για τις ΜμΕ) μετά την τελική πληρωμή της επιχορήγησης στον δικαιούχο. Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας της ενισχυθείσας επιχείρησης, καθώς και της παραγωγικής λειτουργίας της ενισχυθείσας επένδυσης στο διάστημα αυτό, επιβάλλεται ολική δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.
- στ. σε περίπτωση που η επένδυση περιλαμβάνει δαπάνες χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού (leasing), να αποκτήσει την κυριότητά του με τη λήξη της οικείας σύμβασης.
- ζ. να τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.
- η. να λαμβάνουν όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στα άρθρα 46-50 και το παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021 και ειδικότερα:
 - Να παρέχουν στον επίσημο ιστότοπο που διατηρούν, εάν διατηρούν, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνει τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.
 - Να παρέχουν δήλωση όπου επισημαίνεται η στήριξη από την Ένωση, κατά τρόπο εμφανή, επί εγγράφων και υλικού επικοινωνίας σχετικά με την υλοποίηση της πράξης, που προορίζονται για το κοινό ή για τους συμμετέχοντες.

- Να αναρτούν ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες ευδιάκριτες στο κοινό, οι οποίες παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση των πράξεων που περιλαμβάνει φυσικές επενδύσεις ή μόλις εγκατασταθεί εξοπλισμός που έχει αγοραστεί.
- Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στον κατάλογο των πράξεων του Προγράμματος που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία ή/και ο ΕΦ, στις διαδικτυακές πύλες www.eydam.gr, www.espa.gr, www.efepae.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 49 του Καν. 1060/2021, και στον οποίο αναφέρονται: η επωνυμία του δικαιούχου, ο τίτλος, ο σκοπός και τα επιτεύγματα της πράξης, η ημερομηνία έναρξης και η ημερομηνία ολοκλήρωσης της πράξης, το συνολικό κόστος της πράξης, το οικείο ταμείο και ο ειδικός στόχος, το ποσοστό ενωσιακής συγχρηματοδότησης, η ένδειξη της τοποθεσίας ή ο γεωεντοπισμός για την οικεία πράξη και τη συγκεκριμένη χώρα, ο τύπος της παρέμβασης για την πράξη.
- Για πράξεις των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 10.000.000€: να διοργανώνουν εκδηλώσεις ή δραστηριότητες επικοινωνίας, όπως κρίνεται σκόπιμο, με τη συμμετοχή της Επιτροπής και της αρμόδιας διαχειριστικής αρχής σε εύθετο χρόνο.
- Αναλυτικές οδηγίες για τις υποχρεώσεις των δικαιούχων των έργων ως προς την προβολή, διαφάνεια, επικοινωνία του ΕΣΠΑ 2021-2027, όπως αυτές προκύπτουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, μπορείτε να βρείτε στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 [εδώ](#).

θ. να διατηρήσει τις υφιστάμενες ΕΜΕ του τελευταίου 12μηνου πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, καθώς και τις νέες θέσεις εργασίας απασχόλησης, υπολογισμένες και αυτές ως ΕΜΕ (δηλαδή τις θέσεις εργασίας που πιστοποιήθηκαν κατά τον τελικό έλεγχο) ήτοι, θα πρέπει να διατηρηθούν είτε οι ίδιες θέσεις εργασίας με τα αντίστοιχα εβδομαδιαία ωράρια, είτε σε περίπτωση τροποποίησης αυτών να οδηγούν στον ίδιο υπολογισμό Ε.Μ.Ε..

Σε διαφορετική περίπτωση ισχύουν τα αναφερόμενα στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVI ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος διατήρησης της απασχόλησης σύμφωνα με τα ανωτέρω θα γίνει τρεις φορές κατά τη διάρκεια των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, μια μετά το πέρας 12 μηνών, μια μετά το πέρας 24 μηνών και μια μετά το πέρας 36 μηνών από την τελική πληρωμή της επιχορήγησης (χρονικό σημείο εκκίνησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων).

Ως προς τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, μετά την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης και εντός τριμήνου το αργότερο, η ενισχυθείσα επιχείρηση οφείλει να αναρτήσει μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σύμφωνα με τον Επικοινωνιακό Οδηγό και τις προδιαγραφές που θα του υποδειχθούν, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό. Η υποχρέωση αυτή ισχύει όταν το συνολικό κόστος υπερβαίνει τις €500.000 και όταν η πράξη συνίσταται στην αγορά υλικού αντικειμένου.

Για τον έλεγχο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, ο δικαιούχος της ενίσχυσης, πρέπει να αποστέλλει στην ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ/ΕΦ όλα τα σχετικά έγγραφα που ζητούνται να υποβληθούν εγγράφως ή μέσω ΟΠΣΚΕ από αυτήν. Σε περίπτωση μη προσκόμισης αυτών επιβάλλεται επιστροφή του συνόλου της δημόσιας επιχορήγησης.

15.3 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Η επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που έχει ο Δικαιούχος μετά την ολοκλήρωση της Πράξης, πραγματοποιείται με ευθύνη της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ ή του ΕΦ, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο ΣΔΕ.

Η παρακολούθηση της τήρησης των ανωτέρω και λοιπών δεσμεύσεων των Δικαιούχων των ενισχύσεων γίνεται με διοικητική επαλήθευση επί τη βάσει δείγματος που επιτρέπει την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τη τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των Δικαιούχων, το οποίο προσδιορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο δειγματοληψίας για την επαλήθευση τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στον «Οδηγό Διαχειριστικών Επαληθεύσεων Πράξεων συγχρηματοδοτούμενων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του στόχου Επενδύσεις στην ανάπτυξη και στην απασχόληση», όπως ισχύει.

Η επαλήθευση διενεργείται βάσει των υποβληθέντων από το Δικαιούχο στοιχείων ή και βάσει διασταύρωσης στοιχείων βάσεων δεδομένων. Όπου είναι δυνατόν μπορεί να γίνεται χρήση από τον ΕΦ, στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων (π.χ. πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ, ΓΕ.ΜΗ. κλπ.) ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του δικαιούχου.

Η ΔΑ/ΕΦ καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα διοικητικών επαληθεύσεων και ενημερώνει ηλεκτρονικά τους Δικαιούχους που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτό να υποβάλουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα αποδεικτικά έγγραφα για την επαλήθευση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων τους.

Τα στοιχεία που υποβάλλουν οι Δικαιούχοι επαληθεύονται διοικητικά στο σύνολό τους. Όπου είναι δυνατόν, μπορεί να γίνεται χρήση στοιχείων υφιστάμενων βάσεων δεδομένων ως βάση διασταύρωσης των αποδεικτικών εγγράφων του Δικαιούχου.

Με την ολοκλήρωση της διοικητικής επαλήθευσης των Πράξεων του ετήσιου Προγράμματος, η ΔΑ/ο ΕΦ επιλέγει τις πράξεις για τις οποίες η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων θα επαληθευτεί και επιτοπίως. Δειγματοληπτικά είναι δυνατόν να γίνει επιτόπια επαλήθευση πέραν του ΕΦ και της ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και από άλλα όργανα του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ έχει το δικαίωμα διενέργειας όχι μόνο δειγματοληπτικών αλλά και στοχευμένων επανελέγχων μετά την ολοκλήρωση έκαστου έργου.

Στην περίπτωση που κατά την επαλήθευση διαπιστώνεται παρατυπία λόγω μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, χωρίς να υπάρχει πλέον η δυνατότητα τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, αυτή αναφέρεται στο Έντυπο Επαλήθευσης με κατάλληλη τεκμηρίωση και αναφορά των διατάξεων που παραβιάστηκαν και προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση των ποσών που έχουν καταβληθεί αχρεωστήτως ή παρανόμως σύμφωνα με το Άρθρο 42 του Ν. 4914/2022. Το ύψος της δημοσιονομικής διόρθωσης και τα προς ανάκτηση ποσά, θα πρέπει να είναι αναλογικά προς την περίοδο για την οποία δεν εκπληρώθηκαν οι απαιτήσεις. Το προς ανάκτηση ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι το επιτόκιο αναφοράς που ορίζεται για κάθε ημερολογιακό έτος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Ελλάδα και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, όπως ισχύει.

Η ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ/ΕΦ κοινοποιεί το Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων στο Δικαιούχο, με την αποστολή ηλεκτρονικής ειδοποίησης στη δηλωθείσα στο ΟΠΣΚΕ διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή του, προκειμένου ο

Δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις. Ο Δικαιούχος δύναται να υποβάλει ηλεκτρονικά μέσω ΟΠΣΚΕ τις αντιρρήσεις του, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την επόμενη της ηλεκτρονικής κοινοποίησης του Εντύπου Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων.

Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τη ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ/ΕΦ (το όργανο επαλήθευσης και το όργανο έγκρισής του) εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, προκειμένου να ληφθεί απόφαση για το βάσιμο ή μη των αντιρρήσεων που υποβλήθηκαν, δύναται να διενεργείται άμεσα συμπληρωματική επαλήθευση από το ίδιο όργανο που διενήργησε την αρχική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, το Έντυπο ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.

Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των, το Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων οριστικοποιείται.

Όταν στο οριστικό Έντυπο προτείνεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση, αυτή εγκρίνεται από τον Διοικητή της ΕΥΔΑΜ κατά τα προβλεπόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση για το Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και τις Διαδικασίες Ανάκτησης Αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Συγχρηματοδοτούμενων του 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Με την έγκριση του οριστικού Εντύπου, η ΔΑ/ο ΕΦ συντάσσει στο ΟΠΣ Δελτίο Καταχώρισης Διορθώσεων για το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης, μειώνοντας αντίστοιχα τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρηθεί.

Η Απόφαση Δημοσιονομικής Διόρθωσης/Ανάκτησης και το οριστικό Έντυπο Επαλήθευσης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων κοινοποιούνται στο Δικαιούχο, στην Αρχή Πιστοποίησης και στην Αρχή Ελέγχου.

Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση που στο πλαίσιο της επαλήθευσης, εντοπίζεται παρατυπία που κρίνεται ότι ενέχει ένδειξη απάτης, ενεργοποιείται η καθοριζόμενη από το ΣΔΕ διαδικασία.

Οι ανωτέρω διοικητικές/επιτόπιες επαληθεύσεις και δημοσιονομικές διορθώσεις /ανακτήσεις μετά από επαλήθευση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των δικαιούχων, διενεργούνται σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αρ. 5483/30-1-2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση για τις Διαδικασίες Δημοσιονομικών Διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022. Ο ΕΦ διατηρεί λεπτομερείς φακέλους με τις πληροφορίες και τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούνται, οι οποίοι φυλάσσονται επί δέκα (10) έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης των πράξεων.

16. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ 2016/679

Ο Δικαιούχος με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης του στο ΟΠΣΚΕ μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων, παρέχει στην ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και στον ΕΦΕΠΑΕ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών, τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα, τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχεται ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης του.

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών, αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 ΕΣΠΑ, διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών, νόμων και κανονιστικών πράξεων, της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης, σε συνδυασμό με την υπ' αριθμ C(2022) 3943 final/16-6-2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που αφορά την έγκριση του προγράμματος «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης», όπως ισχύει.

Τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ, κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης του δικαιούχου, ο οποίος υπέχει αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους. Περαιτέρω, ο Δικαιούχος συναινεί στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής του και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής του (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας τους, καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

17. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

1. Η ημερομηνία έναρξης και λήξης της ηλεκτρονικής υποβολής ορίζονται στην Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης. Η ηλεκτρονική υποβολή θα γίνει στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (<https://app.opske.gr/>).

2. Η πρόσκληση της Δράσης θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες της ΕΥΔΑΜ www.eydam.gr, του ΕΣΠΑ www.espa.gr και του ΕΦΕΠΑΕ www.efepae.gr, καθώς και των εταίρων του ΕΦΕΠΑΕ με Γεωγραφική Αρμοδιότητα τις περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης, συγκεκριμένα α) για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ΚΕΠΑ-ANEM www.kepa-anem.gr β) για τους δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου Διαχειριστική Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων www.diaxeiristiki.gr.

3. Για περαιτέρω πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται:

- Για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας: ΚΕΠΑ-ANEM: info@kepa-anem.gr / info@e-kepa.gr / 2310480000
- Για τους δήμους της Περιφέρειας Πελοποννήσου: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ: efd@diaxeiristiki.gr / 2610622711

18. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ	ΕΝΤΥΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V	ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII	ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII	ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ & ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ	ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΒΑΣΕΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΔΙΚΑΙΟΧΡΗΣΗΣ (FRANCHISE) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ	ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙV	ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧV	ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVI	Αύξηση Απασχόλησης – Έλεγχος κατά την Τελική Πιστοποίηση / Έλεγχος Τήρησης Μακροχρόνιων Υποχρεώσεων
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVII	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVIII	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ (ΚΑΔ)
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΧ	ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ (RIS3)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ ΕΝΤΑΞΗΣ

Α/Α	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΟΠΣΚΕ ΣΤΗΝ ΚΑΡΤΕΛΑ «ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ-ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ-ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ / ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ»
1.	<u>Τεκμηρίωση νόμιμης υπόστασης του φορέα της επένδυσης</u> A. Επιχειρήσεις με νομική μορφή Α.Ε./Μ.Α.Ε.: 1. Βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών του φορέα στο ΓΕΜΗ (Γενικό Πιστοποιητικό) (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.01) 2. Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.02) 3. Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμού Νόμιμου Εκπροσώπου που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.07) 4. Απόφαση Πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης από την οποία προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση ή Μετοχολόγιο (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.04) B. Επιχειρήσεις με νομική μορφή Ε.Π.Ε./Μ.Ε.Π.Ε./Ο.Ε./Ε.Ε./Ι.Κ.Ε./Μ.Ι.Κ.Ε.: 1. Βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών του φορέα στο ΓΕΜΗ (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.01) 2. Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.02) 3. Πράξη εκπροσώπησης σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.05) <u>Σημείωση (αφορά Α. και Β.):</u> – Σε περίπτωση φορέα που έχει την έδρα του στο εξωτερικό και υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια, τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται για την αλλοδαπή εταιρεία-φορέα ενώ για το υποκατάστημα υποβάλλονται τα στοιχεία που έχουν εφαρμογή (Βεβαίωση ΓΕΜΗ & Στοιχεία Εκπροσώπησης, λήψη ΑΦΜ). – Σε περίπτωση που στη χώρα εγκατάστασης της αλλοδαπής εταιρείας δεν εκδίδονται ίσης νομιμοποιητικής βαρύτητας δικαιολογητικά, υποβάλλεται βεβαίωση της οικείας προξενικής αρχής. Τα άνω έγγραφα φέρουν, εφ' όσον απαιτείται, τη σφραγίδα της Χάγης και συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.
2.	<u>Τεκμηρίωση φερεγγυότητας φορέα της επένδυσης</u> - Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου τριμήνου από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 08.04) - Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για κάθε νόμιμη χρήση, σε ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 08.03) - Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας σε ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 08.02)

	Σε περίπτωση φορέα που έχει την έδρα του στο εξωτερικό και υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια, τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται για το υποκατάστημα ενώ για την αλλοδαπή εταιρεία-φορέα υποβάλλονται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά ίσης νομιμοποιητικής βαρύτητας. Σε περίπτωση που στη χώρα εγκατάστασης της αλλοδαπής εταιρείας δεν εκδίδονται ίσης νομιμοποιητικής βαρύτητας δικαιολογητικά, υποβάλλεται βεβαίωση της οικείας προξενικής αρχής. Τα άνω έγγραφα φέρουν, εφ' όσον απαιτείται, τη σφραγίδα της Χάγης και συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.
3.	<u>Τεκμηρίωση οικονομικών στοιχείων του φορέα της επένδυσης</u> A. Επιχειρήσεις με διπλογραφικό λογιστικό σύστημα 1. Δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις με προσάρτημα για τις διαχειριστικές χρήσεις 2023 και 2024. (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 2. Προσωρινές (ή δημοσιευμένες εφόσον έχουν δημοσιευθεί στο ΓΕΜΗ έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης) οικονομικές καταστάσεις για το έτος 2025 υπογεγραμμένες από τον νόμιμο εκπρόσωπο και τον λογιστή της επιχείρησης. (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 3. Οριστικό ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) της χρήσης του 2024 & προσωρινό της χρήσης του 2025 (η οριστικό σε περίπτωση που έχει οριστικοποιηθεί), υπογεγραμμένο από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας. (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 4. Ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) του προηγούμενου μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, υπογεγραμμένο από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας. (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 5. Ανάλυση του λογαριασμού λογιστικής 15 «Ακίνητοποιήσεις υπό Εκτέλεση» για τα υποβληθέντα ισοζύγια α) της χρήσης του 2025 και β) του ισοζυγίου του προηγούμενου μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Σε περίπτωση που εμφανίζονται χρεωστικά υπόλοιπα, υποβάλλεται αναλυτική περιγραφή των δαπανών και των έργων στα οποία αφορούν και σχετική τεκμηρίωση (π.χ. παραστατικά δαπανών, δελτία αποστολής, συμβάσεις έργου, κ.α). (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) B. Επιχειρήσεις με απλογραφικό λογιστικό σύστημα 1. Υποβεβλημένο και ισχύον Έντυπο Ε3 (με αριθμό δήλωσης) για τα έτη 2024 και 2025 (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 2. Υποβεβλημένο και ισχύον Έντυπο Ν (με αριθμό Δήλωσης) της χρήσης 2025 (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 3. Πίνακας οικονομικών στοιχείων του Παραρτήματος VI συμπληρωμένος και υπογεγραμμένος από τον νόμιμο εκπρόσωπο και τον λογιστή της επιχείρησης, για τα έτη 2023 και 2024 (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) 4. Πίνακας οικονομικών στοιχείων του Παραρτήματος VI συμπληρωμένος και υπογεγραμμένος από τον νόμιμο εκπρόσωπο και τον λογιστή της επιχείρησης, για το έτος 2025 (προσωρινά ή οριστικά στοιχεία) (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.01) <u>Σημείωση (αφορά Α. και Β.):</u>

	– Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2025 και 2024 δεν εξάγεται με ασφάλεια το μέγεθος της επιχείρησης, επισυνάπτονται οι οικονομικές καταστάσεις ή ο πίνακας οικονομικών στοιχείων για όσα έτη απαιτείται (βλ. Παράρτημα VIII «ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ»). – Σε περίπτωση φορέα που έχει την έδρα του στο εξωτερικό και υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια, τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται για το υποκατάστημα ενώ για την αλλοδαπή εταιρεία - φορέα υποβάλλονται οι οικονομικές καταστάσεις.
4.	<u>Τεκμηρίωση νόμιμης λειτουργίας του φορέα της επένδυσης</u> Κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης σε ισχύ (π.χ. άδεια λειτουργίας, υπεύθυνη δήλωση έναρξης λειτουργίας, απαλλακτικό άδειας λειτουργίας, γνωστοποίηση έναρξης λειτουργίας κλπ.). Στην περίπτωση που η άδεια δεν έχει εκδοθεί ή έχει λήξει χρονικά, απαιτείται η προσκόμιση της σχετικής αίτησης έκδοσης/ανανέωσης αυτής (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.01) Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται έγγραφο αδειοδότησης, θα πρέπει να επισυναφθεί Υπεύθυνη Δήλωση αρμόδιου μηχανικού, όπου θα βεβαιώνεται ότι για τη δραστηριότητα της επιχείρησης και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία δεν απαιτείται η έκδοση αδειοδοτικού εγγράφου ή εγγράφου απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική αιτιολόγηση (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.01)
5.	<u>Στοιχεία απασχόλησης προσωπικού.</u> Η τεκμηρίωση του αριθμού των ΕΜΕ, τόσο για σκοπούς πληρότητας της αίτησης όσο και πλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, θα πραγματοποιηθεί βάσει των δηλωθέντων στοιχείων που τηρούνται για την επιχείρηση στο πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ και θα αναζητηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ) και του ΕΦΚΑ- NAT. <u>Δεν απαιτείται επισύναψη δικαιολογητικών στην αίτηση.</u> Σε περίπτωση φορέα που έχει την έδρα του στο εξωτερικό και υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια θα πρέπει να επισυναφθούν δικαιολογητικά απασχόλησης από τα οποία θα τεκμαίρεται ο αριθμός των εργαζομένων που απασχολήθηκε στο εξωτερικό για τις χρήσεις 2024 & 2025, καθώς και το ωράριο εργασίας τους ή Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου υπογεγραμμένη ψηφιακά (με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr) όπου θα δηλώνονται οι ΕΜΕ που απασχόλησε η επιχείρηση στο εξωτερικό για τα εν λόγω έτη (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 07.05)
6.	<u>Στοιχεία για τεκμηρίωση δυνατότητας κάλυψης Διαθέσιμων Κεφαλαίων</u> Τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά διαθεσιμότητας κεφαλαίων θα χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση των σχετικών τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής αλλά και για τον υπολογισμό του βαθμολογούμενου κριτηρίου Β.1 'Ίδια κεφάλαια επενδυτών στο Επενδυτικό Σχέδιο (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V «ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ». Συνεπώς, από τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά θα πρέπει να τεκμηριώνονται: – Ότι η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης. (τυπική προϋπόθεση).

- Ότι η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης (τυπική προϋπόθεση).
- Τα διαθέσιμα κεφάλαια στο Συνολικό Κόστος του επενδυτικού σχεδίου (Βαθμολογούμενο κριτήριο Β.1).

Συνεπώς, η ύπαρξη των επιπλέον της Ιδιωτικής Συμμετοχής διαθέσιμων κεφαλαίων θα πρέπει να τεκμηριώνεται σύμφωνα με τα παρακάτω – κατά περίπτωση - δικαιολογητικά για την βαθμολόγηση του κριτηρίου Β.1

Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση αύξησης του μετοχικού / εταιρικού κεφαλαίου κατά την ολοκλήρωση/πιστοποίηση του έργου (περίπτωση Α και Β ως κάτωθι) αφορά μόνο το μέρος της Ιδιωτικής Συμμετοχής (Ιδιωτική Συμμετοχή=Συνολικό Κόστος Επένδυσης - Επιχορήγηση).

Ανάλογα με τον τρόπο τεκμηρίωσης της δυνατότητας κάλυψης των διαθέσιμων κεφαλαίων, επισυνάπτονται στο ΟΠΣΚΕ, κατά περίπτωση, τα κάτωθι:

Α. Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με νέες εισφορές (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.04)

Σε περίπτωση που σύνολο ή τμήμα των διαθέσιμων κεφαλαίων πρόκειται να τεκμηριωθεί από νέες εισφορές σε μετρητά των εταίρων / μετόχων

ι. Αν οι συμμετέχοντες στο φορέα είναι Φυσικά Πρόσωπα

- Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ' στην οποία θα γίνεται αναφορά στον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (μόνο για επιχειρήσεις που σύμφωνα με το καταστατικό τους έχουν Γενική Συνέλευση),
- Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου (για προσωπικές εταιρίες) για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη δράση και τον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου
- Τραπεζικές βεβαιώσεις στις οποίες αναφέρονται τα διαθέσιμα υπόλοιπα των λογαριασμών των φυσικών προσώπων και τα μέσα διαθέσιμα υπόλοιπα του προηγούμενου ημερολογιακού μήνα πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης υπαγωγής. Το ποσό που γίνεται αποδεκτό είναι το μικρότερο από τα δύο παραπάνω,
- Βεβαιώσεις κατοχής κινητών αξιών (ομολόγων, μετοχών εισηγμένων εταιρειών, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων) στις οποίες αποτιμάται η τρέχουσα αξία τους και η μέση αξία του προηγούμενου ημερολογιακού μήνα πριν από το μήνα υποβολής της αίτησης υπαγωγής»

Οι βεβαιώσεις θα πρέπει να αναφέρουν όλες την ίδια ημερομηνία διαθέσιμων υπολοίπων ή και αποτίμησης αξιών (πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης).

Σε περίπτωση βεβαιώσεων σε ξένο νόμισμα, η μετατροπή αυτών θα πραγματοποιείται με βάση την επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία (βάσει της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) που ισχύει κατά την ημερομηνία έκδοσης της εκάστοτε προσκομισθείσας βεβαίωσης.

Τα συνολικά διαθέσιμα κεφάλαια των μετόχων προκύπτουν αθροιστικά από το σύνολο των παραπάνω πηγών.

Σε περίπτωση που βεβαιώσεις διαθεσίμων από ίδιους λογαριασμούς ή βεβαιώσεις κατοχής ιδίων κινητών αξιών χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του ενισχυόμενου κόστους περισσότερων του ενός επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη βαθμολόγηση κριτηρίου αξιολόγησης, τότε θα πρέπει σε κάθε μία από τις αιτήσεις να ορίζεται ρητά το ποσό που θα χρησιμοποιηθεί για κάθε έργο και το άθροισμα αυτών α) να μην ξεπερνά το ποσό της τελευταίας χρονικά εκδοθείσας βεβαίωσης διαθεσίμων ή κατοχής κινητών αξιών ή β) να διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής σε έκαστο σχέδιο.

ii. Αν οι μέτοχοι/εταίροι του φορέα είναι Νομικά Πρόσωπα και η τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων προέρχεται από υφιστάμενα διαθέσιμα

- Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ' στην οποία θα γίνεται αναφορά στον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (μόνο για επιχειρήσεις που σύμφωνα με το καταστατικό τους έχουν Γενική Συνέλευση)
- Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου (για προσωπικές εταιρίες) για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη δράση και τον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου
- Ισολογισμός – αποτελέσματα χρήσης, των μετόχων/εταίρων που είναι νομικά πρόσωπα, της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης για μετόχους/εταίρους που τηρούν βιβλία Γ' Κατηγορίας ή για μετόχους/εταίρους που τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας, καταρτισθείς προς τούτο ισολογισμός της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας.
- Οριστικό ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης των μετόχων/εταίρων που έχουν νομική μορφή.
- Ισοζύγιο (τουλάχιστον 2θμιας ανάλυσης) του προηγούμενου μήνα πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, υπογεγραμμένο από το λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας.

iii. Αν οι μέτοχοι/εταίροι του φορέα είναι Νομικά Πρόσωπα και η τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων προέρχεται από νέες εισφορές των μετόχων/εταίρων του

- Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) του μετόχου/εταίρου για συμμετοχή στην τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής του φορέα στο πλαίσιο της υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, από τον φορέα της επένδυσης, στη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης»

- φάση Γ' στην οποία θα γίνεται αναφορά στον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (μόνο για επιχειρήσεις που σύμφωνα με το καταστατικό τους έχουν Γενική Συνέλευση)
- Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου (για προσωπικές εταιρίες) για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη δράση και τον τρόπο χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου
- Κατά περίπτωση, τα δικαιολογητικά των ανωτέρω εδαφίων i) ή/και ii), ανάλογα με το είδος μετόχου/εταίρου (φυσικό ή νομικό πρόσωπο).

Σε περίπτωση που η συμμετοχή του νομικού προσώπου στην τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής του φορέα του επενδυτικού σχεδίου, δεν προέρχεται από υφιστάμενα διαθέσιμα, αλλά απαιτείται για το σκοπό αυτό προηγούμενη αύξηση του κεφαλαίου από νέες εισφορές των μετόχων/εταίρων του, υποβάλλονται:

- απόφαση της Γ.Σ. της μετόχου για τη συμμετοχή της στην τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής του φορέα για τους σκοπούς της επένδυσης
- κατά περίπτωση (για φυσικό ή νομικό πρόσωπο), τα δικαιολογητικά των προηγούμενων εδαφίων.

Οι βεβαιώσεις θα πρέπει να αναφέρουν όλες την ίδια ημερομηνία διαθέσιμων υπολοίπων ή και αποτίμησης αξιών (πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης).

Σε περίπτωση βεβαιώσεων σε ξένο νόμισμα, η μετατροπή αυτών θα πραγματοποιείται με βάση την επίσημη συναλλαγματική ισοτιμία (βάσει της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας) που ισχύει κατά την ημερομηνία έκδοσης της εκάστοτε προσκομισθείσας βεβαίωσης.

Τα συνολικά διαθέσιμα κεφάλαια των μετόχων προκύπτουν αθροιστικά από το σύνολο των παραπάνω πηγών.

Σε περίπτωση που βεβαιώσεις διαθεσίμων από ίδιους λογαριασμούς ή βεβαιώσεις κατοχής ίδιων κινητών αξιών ή οικονομικά στοιχεία των ίδιων επιχειρήσεων χρησιμοποιηθούν για την τεκμηρίωση της δυνατότητας χρηματοδότησης του ενισχυόμενου κόστους περισσότερων του ενός επενδυτικών σχεδίων, καθώς και τη βαθμολόγηση κριτηρίου αξιολόγησης, τότε θα πρέπει σε κάθε μία από τις αιτήσεις να ορίζεται ρητά το ποσό που θα χρησιμοποιηθεί για κάθε έργο και το άθροισμα αυτών α) να μην ξεπερνά το ποσό της τελευταίας χρονικά εκδοθείσας βεβαίωσης διαθεσίμων ή κατοχής κινητών αξιών ή β) να διαπιστώνεται η επάρκεια της ρευστότητας της επιχείρησης (κυκλοφορούν ενεργητικό μείον βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις), μετά την αφαίρεση του ποσού των διαθεσίμων που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη της συμμετοχής σε έκαστο σχέδιο.

Β. Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με κεφαλαιοποίηση φορολογηθέντων αποθεματικών και Κερδών εις νέον (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.04)

- Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης για τα έτη στα οποία σχηματίστηκαν αποθεματικά από τη διανομή κερδών.
- Ισοζύγιο των λογαριασμών για τις χρήσεις στις οποίες σχηματίστηκαν: ΕΛΠ 46 (Αποθεματικά νόμων) και 48 (Αποθεματικά καταστατικού και λοιπά αποθεματικά). Σε περίπτωση που οι χρήσεις αναφέρονται σε ΕΓΛΣ: 41.03, 41.04 και 41.05.

- Ισολογισμοί για τις χρήσεις σχηματισμού των φορολογηθέντων αποθεματικών.
- Στο προσάρτημα των ανωτέρω ισολογισμών, το στοιχείο (12) «Στοιχεία Καθαρής Θέσης», υποχρεωτικά θα πρέπει να έχει ανάλυση κάθε αποθεματικού, με σύντομη περιγραφή του σκοπού και της κίνησης που παρουσίασε στην περίοδο (μόνο για μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις - όχι για πολύ μικρές βάσει κριτηρίων ΕΛΠ). Ο αριθμός (12) και η περιγραφή «Στοιχεία Καθαρής Θέσης» στο προσάρτημα είναι ενδεικτικός και μπορεί να διαφέρει προβληματική επιχείρηση αριθμητικά ή λεκτικά, ανάλογα με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε οντότητας. Ωστόσο, σίγουρα θα υπάρχει σχετική αναφορά καθώς είναι υποχρέωση του Άρθρου 29 του Ν.4308/14.
- Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης, όπου φαίνονται αναλυτικά το αρχικό και τελικό υπόλοιπο και οι μεταβολές των αποθεματικών στην κάθε χρήση (μόνο για μεσαίες και μεγάλες επιχείρησης βάσει ΕΛΠ).

Σημείωση:

Εξετάζεται η **θετική ρευστότητα** και η επάρκεια των διαθέσιμων κεφαλαίων για κεφαλαιοποίηση. Συγκεκριμένα εξετάζεται ότι τα υφιστάμενα φορολογηθέντα αποθεματικά ή/και κέρδη εις νέον που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης πριν την υποβολή τους αίτησης υπαγωγής επαρκούν για την κάλυψη των ιδίων κεφαλαίων του επενδυτικού σχεδίου. Η επάρκεια των φορολογηθέντων αποθεματικών ή/και κερδών εις νέον τεκμηριώνεται εφόσον η ρευστότητα της επιχείρησης είναι θετική. Δηλαδή, από τα στοιχεία του Ισολογισμού της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης, πριν την υποβολή τους αίτησης υπαγωγής, ήτοι από το Κυκλοφορούν Ενεργητικό, αφού αφαιρεθούν τα απαιτούμενα Ίδια κεφάλαια της επένδυσης (που θα καλυφθούν με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή/και κερδών εις νέον), εν συνεχεία αφαιρούνται οι Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και εφόσον το αποτέλεσμα είναι θετικό, τεκμηριώνεται η θετική ρευστότητα και η επάρκεια των απαιτούμενων κεφαλαίων.

Τα φορολογηθέντα αποθεματικά θα πρέπει να έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων **οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς**. Σε κάθε περίπτωση προκειμένου να χρησιμοποιηθούν πρέπει να προέρχονται από κέρδη, να έχουν φορολογηθεί και να μην είναι δεσμευμένα βάσει διάταξης άλλου νόμου ή ευεργετήματος.»

Γ. Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με ανάλωση φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.04)

- Αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης για τα έτη στα οποία σχηματίστηκαν αποθεματικά από τη διανομή κερδών.
- Ισοζύγιο των λογαριασμών για τις χρήσεις στις οποίες σχηματίστηκαν: ΕΛΠ 46 (Αποθεματικά νόμων) και 48 (Αποθεματικά καταστατικού και λοιπά αποθεματικά). Σε περίπτωση που οι χρήσεις αναφέρονται σε ΕΓΛΣ: 41.03, 41.04 και 41.05.
- Δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις για τις χρήσεις σχηματισμού των φορολογηθέντων αποθεματικών.
- Στο προσάρτημα των ανωτέρω ισολογισμών, το στοιχείο (12) «Στοιχεία Καθαρής Θέσης», υποχρεωτικά θα πρέπει να έχει ανάλυση κάθε αποθεματικού, με σύντομη περιγραφή του σκοπού και της κίνησης που παρουσίασε στην περίοδο (μόνο για μικρές,

μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις - όχι για πολύ μικρές βάσει κριτηρίων ΕΛΠ). Ο αριθμός (12) και η περιγραφή «Στοιχεία Καθαρής Θέσης» στο προσάρτημα είναι ενδεικτικός και μπορεί να διαφέρει αριθμητικά ή λεκτικά, ανάλογα με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε οντότητας. Ωστόσο, σίγουρα θα υπάρχει σχετική αναφορά καθώς είναι υποχρέωση του Άρθρου 29 του Ν.4308/14.

- Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης, όπου φαίνονται αναλυτικά το αρχικό και τελικό υπόλοιπο και οι μεταβολές των αποθεματικών στην κάθε χρήση (μόνο για μεσαίες και μεγάλες επιχείρησης βάσει ΕΛΠ).

Σε περίπτωση που σύνολο ή τμήμα των ιδίων κεφαλαίων πρόκειται να καλυφθεί με ανάλωση υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον, χωρίς ο φορέας να προβεί σε αύξηση κεφαλαίου, υποβάλλεται **υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου** στην οποία θα αναφέρεται ότι τα φορολογηθέντα αποθεματικά που προκύπτουν από τις επισυναπτόμενες οικονομικές καταστάσεις του έτους/των ετών μέρος ή το σύνολο των οποίων θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ως ίδια συμμετοχή σε άλλο ενισχυόμενο επενδυτικό σχέδιο, υπάρχουν διαθέσιμα στην επιχείρηση και δεν θα διανεμηθούν πριν την παρέλευση τριών (3) ετών από την ολοκλήρωση και έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Σημείωση:

Εξετάζεται η **θετική ρευστότητα** και η επάρκεια των διαθέσιμων κεφαλαίων για κεφαλαιοποίηση. Συγκεκριμένα εξετάζεται ότι τα υφιστάμενα φορολογηθέντα αποθεματικά ή/και κέρδη εις νέον που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης πριν την υποβολή τους αίτησης υπαγωγής επαρκούν για την κάλυψη των ιδίων κεφαλαίων του επενδυτικού σχεδίου. Η επάρκεια των φορολογηθέντων αποθεματικών ή/και κερδών εις νέον τεκμηριώνεται εφόσον η ρευστότητα της επιχείρησης είναι θετική. Δηλαδή, από τα στοιχεία του Ισολογισμού της τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης, πριν την υποβολή τους αίτησης υπαγωγής, ήτοι από το Κυκλοφορούν Ενεργητικό, αφού αφαιρεθούν τα απαιτούμενα Ίδια κεφάλαια της επένδυσης (που θα καλυφθούν με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών ή/και κερδών εις νέον), εν συνεχεία αφαιρούνται οι Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις και εφόσον το αποτέλεσμα είναι θετικό, τεκμηριώνεται η θετική ρευστότητα και η επάρκεια των απαιτούμενων κεφαλαίων.

Τα φορολογηθέντα αποθεματικά θα πρέπει να έχουν σχηματισθεί από πραγματοποιηθέντα έσοδα του φορέα της επένδυσης βάσει διατάξεων οι οποίες δεν εμπεριέχουν όρους σχηματισμού και χρήσης τους που να αντιτίθενται στους κανόνες χορήγησης ενισχύσεων και δεν έχουν δεσμευθεί για να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς

Δ. Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής με εξωτερική χρηματοδότηση (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.04)

ι). Προέγκριση/Πρόθεση Δανείου

Για χορήγηση δανείου από τράπεζα ή άλλο χρηματοδοτικό οργανισμό επισυνάπτεται:

Βεβαίωση τράπεζας για πρόθεση δανειοδότησης του επενδυτικού σχεδίου σε περίπτωση που ενταχθεί στη δράση (**προέγκριση ή πρόθεση δανείου**) στην οποία θα αναφέρονται οι βασικοί όροι της πρόθεσης δανειοδότησης, όπως:

- Αντικείμενο και προϋπολογισμός της επένδυσης στην οποία αφορά η πρόθεση δανειοδότησης.

	– Το ύψος του δανείου. – Η διάρκεια και ο χρόνος αποπληρωμής του. – Το επιτόκιο – Οι απαιτούμενες εξασφαλίσεις για τη χορήγησή του. Σημείωση: Δεν γίνεται δεκτή προέγκριση δανείου, εφόσον σε αυτήν αναφέρεται ότι χορηγείται στο πλαίσιο της Δράσης με εκχώρηση της επιχορήγησης. <u>ii). Προέγκριση Δανείου από Fund</u> Σε περίπτωση χορήγησης δανείου από fund επισυνάπτονται: – Απόφαση της επενδυτικής επιτροπής του fund για τη χορήγηση δανείου χρηματοδότησης της επένδυσης – Βεβαίωση καταχώρησης του fund από την αρμόδια Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Στην περίπτωση που στις εξασφαλίσεις του δανείου εμπεριέχεται ενεχυρίαση μετρητών και ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου αιτείται τη χρηματοδότηση τμήματος του επενδυτικού σχεδίου και με ίδια κεφάλαια, προκειμένου να αποδεικνύεται η επάρκεια των τελευταίων, αυτά θα πρέπει να υπερβαίνουν το απαιτούμενο ποσό τουλάχιστον κατά το ποσό της ενεχυρίασης. <u>iii) Ομολογιακού Δανείου</u> Για χρήση ομολογιακού δανείου (εκδιδόμενου με δημόσια ή μη εγγραφή) από Τράπεζα ή άλλο χρηματοδοτικό οργανισμό επισυνάπτονται: Απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου της Α.Ε. (Δ.Σ. ή Γ.Σ.) για την έκδοση ομολογιακού δανείου με ρητή αναφορά ότι το δάνειο θα εκδοθεί μόνο σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου που θα αιτηθεί η επιχείρηση στο πλαίσιο της δράσης. Στην απόφαση αναφέρεται ο σκοπός, το είδος, το ύψος, οι εξουσιοδοτήσεις και λοιποί όροι του δανείου.
7.	Εκτύπωση της βεβαίωσης υποβολής δήλωσης πραγματικών δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), από την οποία θα προκύπτουν τα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 02.06)
8.	Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr σύμφωνα με το υπόδειγμα Α στο Παράρτημα VII (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 09.02) Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται <u>από κοινού</u> από δύο ή περισσότερα πρόσωπα <u>και όχι χωριστά</u>, η δήλωση υποβάλλεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.
9.	Υπεύθυνη Δήλωση από τον νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας που αφορά στην πλήρωση της ιδιότητας ΜΜΕ σύμφωνα με το ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ στο Παράρτημα VIII με τα στοιχεία του έτους 2025 (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 09.02) Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται <u>από κοινού</u> από δύο ή περισσότερα πρόσωπα <u>και όχι χωριστά</u>, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα. Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, η Υπεύθυνη Δήλωση ΜμΕ θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένη από Ορκωτό Ελεγκτή- Λογιστή (παρέχοντας κατ' ελάχιστον την πληροφορία για το

	ονοματεπώνυμο του υπογράφοντος Ορκωτού Ελεγκτή -Λογιστή και της ελεγκτικής εταιρείας στην οποία ανήκει). Σε περίπτωση που, σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση (2024), υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επηρεάζει τον χαρακτηρισμό του μεγέθους, θα πρέπει να επισυναφθεί η δήλωση μεγέθους για δύο χρήσεις 2025 & 2024 ή όσες απαιτείται προκειμένου να εξαχθεί ασφαλές συμπέρασμα για μέγεθος της επιχείρησης.
10.	Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/86 των επιχορηγήσεων που έχουν λάβει κατά το παρελθόν ο φορέας της επένδυσης, καθώς και οι συνδεδεμένες και συνεργαζόμενες με το φορέα της επένδυσης επιχειρήσεις σύμφωνα με το υπόδειγμα Γ στο Παράρτημα VII (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 09.02) Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται <u>από κοινού</u> από δύο ή περισσότερα πρόσωπα <u>και όχι χωριστά</u>, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα.
11.	Σε περίπτωση συνδεδεμένων ή/και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων σύμφωνα τον ορισμό των ΜΜΕ του Παραρτήματος VII, υποβάλλονται τα εξής για κάθε συνδεδεμένη και συνεργαζόμενη επιχείρηση (Τύπος δικ/κού ΟΠΣΚΕ – 01.03.): 1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά σχετικά με την εταιρική/μετοχική σύνθεση, νόμιμη εκπροσώπηση και διαχείριση ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης (βλ. δικαιολογητικά με α/α 1). Για ατομικές επιχειρήσεις υποβάλλεται εκτύπωση στοιχείων μητρώου από το my aade 2. Οικονομικά στοιχεία και συγκεκριμένα: – Για επιχειρήσεις με τήρηση απλογραφικών βιβλίων: • Ισχύον, υποβεβλημένο έντυπο Ε3 (με αριθμό Δήλωσης) για τις χρήσεις 2024 και 2025 • Ισχύον, υποβεβλημένο έντυπο Ν (με αριθμό Δήλωσης) για την χρήση 2025 (μόνο για συνδεδεμένες) • Συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο από τον νόμιμο εκπρόσωπο και τον λογιστή της επιχείρησης, τον πίνακα οικονομικών στοιχείων που εμφανίζεται στο Προσάρτημα του παρόντος Παραρτήματος για τις χρήσεις 2023, 2024 & 2025 – Για επιχειρήσεις με τήρηση διπλογραφικών βιβλίων: • Δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις για τις χρήσεις 2023 και 2024 με προσάρτημα. Για επιχειρήσεις τα αποτελέσματα των οποίων ενοποιούνται στα αποτελέσματα ομίλου επιχειρήσεων, υποβάλλονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου, με απόσπασμα του παραρτήματός τους όπου εμφανίζονται οι συμμετοχές • Οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση 2025 (προσωρινά στοιχεία η οριστικά εφόσον έχουν δημοσιευθεί στο Γ.Ε.Μ.Η. έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης). Για επιχειρήσεις τα αποτελέσματα των οποίων ενοποιούνται στα αποτελέσματα ομίλου

	επιχειρήσεων, υποβάλλονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του ομίλου, με απόσπασμα του παραρτήματός τους όπου εμφανίζονται οι συμμετοχές 3. Στοιχεία προσωπικού για τις χρήσεις 2023, 2024 και 2025 και συγκεκριμένα: - Αποδεικτικό υποβολής δήλωσης αποδοχών & συντάξεων μαζί με συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους, στην οποία θα αποτυπώνεται αναλυτικά ο κάθε εργαζόμενος με τον αριθμό των ημερών που απασχολήθηκε - Μόνο στην περίπτωση που από τις ως άνω καταστάσεις προκύπτουν περισσότεροι από 250 εργαζόμενοι κατ' έτος (αθροιστικά για την δικαιούχο και τις τυχόν συνδεδεμένες/συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) να υποβληθούν επιπλέον Υποβεβλημένες Καταστάσεις Επιθεώρησης Εργασίας (πίνακες προσωπικού) Ε4, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μέρες και το ωράριο εργασίας και τυχόν μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν τα έτη ενδιαφέροντος, για το σύνολο των εργαζομένων που εμφανίζονται στην συγκεντρωτική κατάσταση τέλους έτους (ετήσιοι πίνακες, τυχόν αρχικοί και τροποποιητικοί αν απαιτείται) 4. <u>Μόνο για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις:</u> Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου τριμήνου από την υποβολή του. Σε περίπτωση που η αιτούσα επιχείρηση είναι μέλος ομίλου, τότε επισυνάπτεται, επιπλέον του Ενιαίου Πιστοποιητικού Δικαστικής Φερεγγυότητας για την αιτούσα επιχείρηση (βλέπε δικαιολογητικά με α/α 2 του παρόντος πίνακα), Ενιαίο Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας, έκδοσης τελευταίου μηνός από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, μόνο για την μητρική εταιρεία του ομίλου στον οποίο συμμετέχει. Για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας υποβάλλονται τα αντίστοιχα δικαιολογητικά ίσης νομιμοποιητικής βαρύτητας. Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2024 & 2025 (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο ισολογισμού) υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επηρεάζει τον χαρακτηρισμό του μεγέθους (βλ. Παράρτημα VIII «ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ»), επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το έτος 2023. Σε περίπτωση που από τα στοιχεία των ετών 2023 & 2024 (ΕΜΕ, Κύκλος Εργασιών, Σύνολο ισολογισμού) υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επηρεάζει τον χαρακτηρισμό του μεγέθους της αιτούσας επιχείρησης (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII «ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ»), επισυνάπτονται τα ως άνω δικαιολογητικά και για το έτος 2022 ή και για όσα έτη απαιτείται προκειμένου να εξαχεται με ασφάλεια το μέγεθος της ενιαίας επιχείρησης. Για τις περιπτώσεις συνδεδεμένων/συνεργαζόμενων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εκτός Ελλάδας θα υποβάλλονται τα αντίστοιχα ως ανωτέρω ισοδύναμα δικαιολογητικά/έγγραφα που ισχύουν στην αντίστοιχη χώρα.
12.	Οικονομοτεχνική μελέτη η οποία περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τις ενότητες που περιγράφονται στο Παράρτημα II (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 06.04)
13.	<u>Τεκμηρίωση διαθεσιμότητας του τόπου εγκατάστασης</u>

	A. Διαθεσιμότητα χώρου εγκατάστασης στη περίπτωση που η επένδυση θα πραγματοποιηθεί σε υφιστάμενη εγκατάσταση • Για εγκατάσταση σε ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης επισυνάπτεται ο τίτλος κυριότητας του τόπου εγκατάστασης και πιστοποιητικό μεταγραφής αυτού στο αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) • Για εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης επισυνάπτεται η σύμβαση μίσθωσης με αντίστοιχη εγγραφή δήλωσης στην ΑΑΔΕ (με απόδειξη υποβολής και αποδοχής από τους δύο συμβαλλόμενους) (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) Β. Σε περίπτωση που η επένδυση πραγματοποιείται σε νέα εγκατάσταση • Για εγκατάσταση σε ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης επισυνάπτεται ο τίτλος κυριότητας του τόπου εγκατάστασης και πιστοποιητικό μεταγραφής αυτού στο αρμόδιο Κτηματολογικό Γραφείο (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) • Σε περίπτωση επένδυσης σε νέα εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο επισυνάπτεται προσύμφωνο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου, στο οποίο θα γίνεται αναλυτική αναφορά στα στοιχεία του ακινήτου (χωροθεσία, τετραγωνικά, ΑΤΑΚ κλπ), καθώς και ότι το προσύμφωνο συντάσσεται για την υποβολή της συγκεκριμένης αίτησης χρηματοδότησης και η αγορά ή η μίσθωση θα προχωρήσει μόνο εφόσον η αίτηση εγκριθεί (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) Σε περίπτωση εγκατάστασης σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.Π.Ε), Επιχειρηματικά Πάρκα (Ε.Π.), εξαιρουμένων των Επιχειρηματικών Πάρκων Ενδιάμεσου Βαθμού Οργάνωσης (Ε.Π.Ε.Β.Ο.), Τεχνολογικά Πάρκα και Θύλακες Υποδοχής Καινοτόμων Δραστηριοτήτων (Θ.Υ.Κ.Τ.), υποβάλλεται επιπλέον βεβαίωση νόμιμης υπόστασης και λειτουργίας του ειδικού φορέα υποδοχής (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02)
14.	<u>Τεκμηρίωση των απαιτήσεων αδειοδότησης</u> Σε κάθε περίπτωση επισυνάπτεται Υπεύθυνη Δήλωση αρμόδιου μηχανικού, μέλους του ΤΕΕ, με διακριτή αναφορά στις απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση των δαπανών και την διαδικασία έκδοσης αυτών η οποία συνοδεύεται από τα απαραίτητα έγγραφα κατά περίπτωση (βλ. παρακάτω). Σε περίπτωση που δεν απαιτούνται άδειες θα πρέπει επίσης να γίνεται σαφής αναφορά (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) Για τον υπολογισμό της βαθμολογίας των βαθμολογούμενων κριτηρίων λαμβάνονται υπόψη τα δηλωθέντα στην ανωτέρω Υπεύθυνη Δήλωση αρμόδιου μηχανικού σχετικά με τις απαιτήσεις αδειοδότησης και τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της ωριμότητας του επενδυτικού σχεδίου ως προς τις απαιτούμενες άδειες. Ο τρόπος υπολογισμού της βαθμολογίας των βαθμολογούμενων κριτηρίων αναλύεται στο Παράρτημα V. Επιπλέον της Υπεύθυνης Δήλωσης αρμόδιου μηχανικού και εφόσον από αυτήν προκύπτει η απαίτηση αδειοδότησης, επισυνάπτονται κατά περίπτωση τα κάτωθι: <u>A. Περιβαλλοντική αδειοδότηση</u> (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02)

	Για την τεκμηρίωση της ωριμότητας της περιβαλλοντικής αδειοδότησης επισυνάπτονται κατά περίπτωση: 1. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) ή αίτηση για έκδοση ΑΕΠΟ ή 2. Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ) ή Δήλωση Υπαγωγής σε ΠΠΔ <u>Β. Οικοδομική Άδεια</u> (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) Για την τεκμηρίωση της ωριμότητας ως προς την έκδοση των απαιτούμενων αδειών δόμησης, επισυνάπτονται κατά περίπτωση: 1. Οικοδομική άδεια ή 2. Προέγκριση οικοδομικής άδειας ή Βεβαίωση όρων δόμησης <u>Γ. Άδεια εγκατάστασης</u> (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.02) Για την τεκμηρίωση της ωριμότητας ως προς την απαιτούμενη άδεια εγκατάστασης, επισυνάπτεται: 1. Άδεια εγκατάστασης
--	--

15.	<u>Τεκμηρίωση χαρακτήρα αρχικής επένδυσης</u> A. Επέκταση δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας: Άδεια λειτουργίας υφιστάμενης μονάδας σε ισχύ ή έγγραφο απαλλαγής άδειας λειτουργίας. Σε περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη Δήλωση αρμόδιου Μηχανικού (με σφραγίδα και υπογραφή μηχανικού) ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με σχετική αναλυτική αιτιολόγηση (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.10) B. Διαφοροποίηση παραγωγής σε νέα προϊόντα/ υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί πριν την επένδυση στην εγκατάσταση: i. Άδεια λειτουργίας υφιστάμενης εγκατάστασης σε ισχύ ή έγγραφο απαλλαγής άδειας λειτουργίας. Σε περίπτωση που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, Υπεύθυνη Δήλωση αρμόδιου Μηχανικού (με σφραγίδα και υπογραφή μηχανικού) ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας με σχετική αναλυτική αιτιολόγηση (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.10) ii. Απόσπασμα του Μητρώου Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων της επιχείρησης υπογεγραμμένο από το λογιστή, το οποίο περιλαμβάνει την αναπόσβεστη αξία όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος πριν το αίτημα υπαγωγής, των στοιχείων ενεργητικού που θα χρησιμοποιηθούν εκ νέου για την παραγωγική λειτουργία του επενδυτικού σχεδίου, σε πλήρη συμφωνία με την περιγραφή τους στην οικονομοτεχνικής μελέτης (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.10) iii. Στοιχεία παραγωγής από αναλυτικούς λογαριασμούς σύμφωνα με τα Λογιστικά Πρότυπα που ακολουθεί η επιχείρηση (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.10) <i>Σημείωση:</i> Όσον αφορά τη διαφοροποίηση παραγωγής σε νέα προϊόντα/ υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ή παρασχεθεί στην εγκατάσταση πριν την επένδυση, οι δαπάνες που ενισχύονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 θα πρέπει να υπερβαίνουν κατά διακόσια τοις εκατό (200%) τουλάχιστον τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως η αξία αυτή έχει καταγραφεί στο φορολογικό έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής του επενδυτικού σχεδίου.
16.	<u>Στοιχεία τεκμηρίωσης υφιστάμενων δανείων και συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)</u> - Για τα υφιστάμενα δάνεια του φορέα, υποβάλλεται επίκαιρη επιστολή του φορέα χορήγησης κάθε δανείου, για τις μελλοντικές τοκοχρεωλυτικές δόσεις μέχρι την αποπληρωμή τους (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.01) - Για τις υφιστάμενες μισθώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης υποβάλλεται επίκαιρη επιστολή του φορέα χορήγησης στην οποία αναφέρονται τα μελλοντικά μισθώματα (με ανάλυση τοκοχρεολυσίου) (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 03.01)
17.	Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών: Σύμβαση Δικαιώρησης μεταξύ δικαιοδόχου και δικαιοπαρόχου, καθώς και οι εκτελεστικές συμβάσεις οι οποίες συνάπτονται δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιώρησης. (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.06)

	(βλέπε Παράρτημα XII: Εγκύκλιος της ΕΥΘΥ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise). (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)
18.	Στις περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων που περιλαμβάνουν υποδομές κατηγορίας Α (σύμφωνα με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/17185/1069 (Β'841/2022)): Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας του επενδυτικού σχεδίου, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το πρότυπο και τις παρεχόμενες οδηγίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XVII «Τεκμηρίωση Κλιματικής Ανθεκτικότητας» (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 06.05) Σε διαφορετική περίπτωση υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση αρμόδιου μηχανικού στην οποία θα τεκμηριώνονται οι λόγοι για τους οποίους δεν απαιτείται η υποβολή του συγκεκριμένου δικαιολογητικού (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 06.05)
19.	<u>Στοιχεία τεκμηρίωσης δαπανών</u> Πραγματικές, σαφείς και ορισμένες προσφορές για το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου. Ειδικά για την κατηγορία δαπάνης 03.14 αρκεί η υποβολή προσύμφωνου αγοράς (στο οποίο θα αναφέρεται ρητά ότι η αγορά θα πραγματοποιηθεί μόνο σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου) ή επιστολή πρόθεσης του πωλητή. Σε κάθε περίπτωση (προσύμφωνο ή επιστολή) πρέπει να περιγράφεται το ακίνητο, η αντικειμενική τιμή πώλησης και τα στοιχεία ταυτότητας του (διεύθυνση, ΚΑΕΚ, Επιφάνειες, Περιγραφή χρήσης κλπ). (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.09).
20.	Οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που κατά την κρίση του δυνητικού δικαιούχου τεκμηριώνει τα αναγραφόμενα στην αίτηση χρηματοδότησης και τα Κριτήρια Αξιολόγησης του Παραρτήματος V της Αναλυτικής Πρόσκλησης (Κωδικός δικ/κου ΟΠΣΚΕ 01.15)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ:

Ο ηλεκτρονικός φάκελος υποψηφιότητας θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά όλα τα απαιτούμενα ως ανωτέρω δικαιολογητικά – κατά περίπτωση – του Παραρτήματος Ι «Δικαιολογητικά Υποβολής/Ένταξης» σε μη επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή αρχείου (πχ αρχείο τύπου pdf).

Η υποβολή ελλιπούς ηλεκτρονικού φακέλου υποψηφιότητας από τον δυνητικό δικαιούχο δύναται να έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη του επενδυτικού του σχεδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΛΗΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ:

Η οικονομοτεχνική μελέτη πρέπει να είναι αρχείο pdf που επισυνάπτεται στο ΟΠΣΚΕ και να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

– **Εισαγωγή:**

Συνοπτική παρουσίαση του επενδυτικού σχεδίου (σύντομη περιγραφή αντικειμένου και χαρακτηριστικών επενδυτικού σχεδίου, τόπος εγκατάστασης, συνολικό κόστος, αναφορά της σκοπιμότητας και των στόχων της επιχείρησης από την υλοποίηση αυτού καθώς και τεκμηρίωση του χαρακτήρα αρχικής επένδυσης.

– **Ενότητα Α: Στοιχεία φορέα επενδυτικού σχεδίου**

α. Στοιχεία ίδρυσης φορέα: χρόνος ίδρυσης – σύντομο ιστορικό ανάπτυξης, καταστατικός σκοπός.

β. Εταιρική - Μετοχική Σύνθεση

Η εταιρική μετοχική σύνθεση θα πρέπει να αποτυπώνεται:

- κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής και
- όπως θα είναι κατά τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου

γ. Μετοχικό/ Εταιρικό (κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής).

δ. Στοιχεία μετόχων / εταίρων του φορέα: σύντομη παρουσίαση της δραστηριότητας των βασικών συμμετεχόντων στο φορέα καθώς και των προσώπων που ασκούν διοίκηση και κυρίαρχη επιρροή (κατά την αίτηση και κατά το χρόνο έναρξης εργασιών).

ε. Δραστηριότητα του φορέα: Σύντομη αναφορά στη δραστηριότητα που ασκεί ο φορέας και τυχόν σχόλια-παρατηρήσεις επί των απολογιστικών στοιχείων του Προσαρτήματος 1 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

στ. Μέγεθος φορέα επενδυτικού σχεδίου

- Αναφορά στο μέγεθος του φορέα. Το μέγεθος του φορέα προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ορισμό της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, με βάση την εταιρική σύνθεση που δηλώνεται ότι αυτός θα έχει κατά την υποβολή και ένταξη. Για το λόγο αυτό ο φορέας θα πρέπει να προσδιορίσει τυχόν συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις με βάση την εταιρική σύνθεση όπως θα ισχύει κατά την ένταξη του έργου στη Δράση. Σε περίπτωση που ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έχει προκύψει μετά από διαδικασία συγχώνευσης υφιστάμενων εταιριών, το μέγεθος προσδιορίζεται αθροιστικά βάσει των συνολικών οικονομικών στοιχείων και στοιχείων απασχόλησης των υπό συγχώνευση εταιριών, για κάθε χρήση πριν τη συγχώνευση που περιλαμβάνεται εντός των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

– **Ενότητα Β: Τεχνική περιγραφή επενδυτικού σχεδίου**

α. Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις, σύντομη περιγραφή της υφιστάμενης δραστηριότητας, της παραγωγικής διαδικασίας και του χρησιμοποιούμενου πάγιου ενεργητικού (με αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού).

β. Περιγραφή του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου και της παραγωγικής διαδικασίας αυτού. Γενική παρουσίαση, στοιχεία οικοπέδου και κυριότητας αυτού, περιγραφή κτιριακών εγκαταστάσεων, τρόπος κατασκευής, επιφάνειες και χρήσεις χώρων, περιγραφή παραγωγικής διαδικασίας και τεχνική

περιγραφή των βασικών εργασιών και εξοπλισμού κατά κατηγορία δαπανών (σε αντιστοιχία με τον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΚΣΕ), με αναφορά σε επισυναπτόμενα δικαιολογητικά (προσφορές, σχέδια, κ.ο.κ.).

Αναφορά έργων ή/και εγκαταστάσεων, νέων είτε ήδη υφιστάμενων που θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται και μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

Ανάλυση και τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας των δαπανών εντός και εκτός περιφερειακών ενισχύσεων.

γ. Δυναμικότητα - Ισχύς: Τεκμηρίωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου με αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού (συσχετισμός με τεχνική περιγραφή ή / και προσφορές).

Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις, αναλύεται η υφιστάμενη δυναμικότητα αυτών (ονομαστική και πραγματική). Ειδικότερα:

- Στην περίπτωση διαφοροποίησης της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν:

Περιγραφή των στοιχείων ενεργητικού που θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται και μετά τη διαφοροποίηση της παραγωγής. Περιγραφή του υφιστάμενου πάγιου εξοπλισμού με σήμανση αυτού που θα χρησιμοποιηθεί και μετά την επένδυση με αναφορά και στο τμήμα (%) κτιριακών και ειδικών εγκαταστάσεων που θα εξυπηρετήσουν τις δραστηριότητες του επενδυτικού σχεδίου και σε συμφωνία με το Μητρώο Παγίων που υποβάλλεται ως δικαιολογητικό .

- Στην περίπτωση θεμελιώδους αλλαγής του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας:

Περιγραφή των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα η οποία πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Αναλυτική περιγραφή του υφιστάμενου πάγιου εξοπλισμού με σήμανση αυτού που συνδέεται με τη δραστηριότητα στην οποία αφορά η θεμελιώδης αλλαγή (σε συμφωνία με το απόσπασμα Μητρώου Παγίων που υποβάλλεται ως δικαιολογητικό).

– **Ενότητα Γ: Κόστος επενδυτικού σχεδίου και πηγές χρηματοδότησης**

α. Παρουσίαση συγκεντρωτικού πίνακα κόστους ανά κατηγορία δαπάνης, ομάδα δαπάνης και χαρακτηρισμό αυτής ως περιφερειακής ή μη, σε συμφωνία με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ.

Ειδικά για την περίπτωση επενδυτικών σχεδίων που αιτούνται επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης, ο φορέας παρέχει επαρκή τεκμηρίωση για τον προϋπολογισμό κόστους μισθοδοσίας ανά δημιουργούμενη θέση απασχόλησης (ενδεικτικά, παράθεση στοιχείων αγοράς, στοιχεία μισθοδοσίας υφιστάμενων θέσεων απασχόλησης, συμβάσεις κ.α.)

β. Παρουσίαση χρηματοδοτικού σχήματος, σε συμφωνία με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ.

γ. Ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης.

Ιδιαίτερα αναλύονται:

- ο τρόπος κάλυψης των ιδίων κεφαλαίων, σε συσχετισμό με τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά,

- οι εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, με ειδική αναφορά στις περιπτώσεις που αυτές περιέχουν κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή (π.χ. εγγυήσεις Δημοσίου, χαμηλότοκα δάνεια κ.λπ.).

– **Ενότητα Δ: Προβλέψεις βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου**

α. Ανάλυση των παραδοχών βιωσιμότητας και στοιχεία για την τεκμηρίωση αυτών (οικονομικά στοιχεία προηγούμενης λειτουργίας της επιχείρησης και του κλάδου, τεκμηρίωση της δυνατότητας διάθεσης των προϊόντων – υπηρεσιών του επενδυτικού σχεδίου στην ελληνική και ξένη αγορά κ.α.)

β. Τυχόν σχόλια–παρατηρήσεις επί των σχετικών πινάκων του Προσαρτήματος 1 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης.

Η οικονομοτεχνική μελέτη συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα κάτωθι Προσαρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής και συνυποβάλλονται μέσω του ΟΠΣΚΕ:

– **Προσάρτημα 1 Οικονομοτεχνικής Μελέτης**

Πίνακες Προβλέψεων Βιωσιμότητας και Απολογιστικών Στοιχείων Φορέα βάσει υποδείγματος αναρτημένου στις ιστοσελίδες www.eydam.gr, www.efepae.gr, www.diaxeiristiki.gr, www.kepa-anem.gr

– **Προσάρτημα 2 Οικονομοτεχνικής Μελέτης:**

Σχέδια αποτύπωσης εγκαταστάσεων επενδυτικού σχεδίου: τοπογραφικό διάγραμμα οικοπέδου, διάγραμμα κάλυψης, βασικά αρχιτεκτονικά σχέδια υφιστάμενων και νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, και σχέδιο διάταξης υφιστάμενου και νέου μηχανολογικού εξοπλισμού (lay out).

Σε περίπτωση όπου στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνονται δαπάνες προς ενίσχυση που θα πραγματοποιηθούν επί κατασκευών που είχαν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις είτε του ν. 1337/1983 (Α'33), είτε του ν. 4178/2013 (Α'174), είτε του ν. 4495/2017 (Α'167) κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής αναφορικά με τα αρχιτεκτονικά σχέδια υποβάλλονται:

1. Βεβαίωση οριστικής υπαγωγής συνοδευόμενη από την αντίστοιχη βεβαίωση μηχανικού
2. Σειρά σχεδίων που έχουν υποβληθεί στο σύστημα του ΥΠΕΝ για την υπαγωγή στο νόμο των αυθαιρέτων (υπογεγραμμένα και σφραγισμένα από τον μηχανικό)
3. Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού ότι τα σχέδια που έχουν προσκομισθεί είναι αυτά που έχουν υποβληθεί στο σύστημα του ΥΠΕΝ και συνοδεύουν την δήλωση για την υπαγωγή στον νόμο των αυθαιρέτων με αναφορά στον αριθμό της δήλωσης.

ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ:

Η οικονομοτεχνική μελέτη πρέπει να είναι αρχείο pdf που επισυνάπτεται στο ΟΠΣΚΕ και να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

– **Εισαγωγή:**

Συνοπτική παρουσίαση του επενδυτικού σχεδίου (σύντομη περιγραφή αντικειμένου και χαρακτηριστικών επενδυτικού σχεδίου, τόπος εγκατάστασης, συνολικό κόστος, αναφορά της σκοπιμότητας και των στόχων της επιχείρησης από την υλοποίηση αυτού καθώς και τεκμηρίωση του χαρακτήρα αρχικής επένδυσης.

– **Ενότητα Α: Στοιχεία φορέα επενδυτικού σχεδίου**

α. Στοιχεία ίδρυσης φορέα: χρόνος ίδρυσης – σύντομο ιστορικό ανάπτυξης, καταστατικός σκοπός.

β. Εταιρική - Μετοχική Σύνθεση

Η εταιρική μετοχική σύνθεση θα πρέπει να αποτυπώνεται:

- κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής και
- όπως θα είναι κατά τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου

γ. Μετοχικό/ Εταιρικό (κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής).

δ. Στοιχεία μετόχων / εταίρων του φορέα: σύντομη παρουσίαση της δραστηριότητας των βασικών συμμετεχόντων στο φορέα καθώς και των προσώπων που ασκούν διοίκηση και κυρίαρχη επιρροή (κατά την αίτηση και κατά το χρόνο έναρξης εργασιών).

ε. Δραστηριότητα του φορέα: Σύντομη αναφορά στη δραστηριότητα που ασκεί ο φορέας και τυχόν σχόλια-παρατηρήσεις επί των απολογιστικών στοιχείων του Προσαρτήματος 1 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης, όπως περιγράφεται κατωτέρω.

στ. Μέγεθος φορέα επενδυτικού σχεδίου

Αναφορά στο μέγεθος του φορέα. Το μέγεθος του φορέα προσδιορίζεται σύμφωνα με τον ορισμό της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, με βάση την εταιρική σύνθεση που δηλώνεται ότι αυτός έχει κατά την υποβολή και ένταξη. Για το λόγο αυτό ο φορέας θα πρέπει να προσδιορίσει τυχόν συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις με βάση την εταιρική σύνθεση όπως θα ισχύει κατά το χρόνο έναρξης εργασιών. Σε περίπτωση που ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου έχει προκύψει μετά από διαδικασία συγχώνευσης υφιστάμενων εταιριών, το μέγεθος προσδιορίζεται αθροιστικά βάσει των συνολικών οικονομικών στοιχείων και στοιχείων απασχόλησης των υπό συγχώνευση εταιριών, για κάθε χρήση πριν τη συγχώνευση που περιλαμβάνεται εντός των τριών τελευταίων κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων από την υποβολή της αίτησης υπαγωγής.

– **Ενότητα Β: Τεχνική περιγραφή επενδυτικού σχεδίου**

α. Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις, σύντομη περιγραφή της υφιστάμενης δραστηριότητας, της παραγωγικής διαδικασίας και του χρησιμοποιούμενου πάγιου ενεργητικού (με αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού).

β. Περιγραφή του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου και της παραγωγικής διαδικασίας αυτού. Γενική παρουσίαση, στοιχεία οικοπέδου και κυριότητας αυτού, περιγραφή κτιριακών εγκαταστάσεων, τρόπος κατασκευής, επιφάνειες και χρήσεις χώρων, περιγραφή παραγωγικής διαδικασίας και τεχνική περιγραφή των βασικών εργασιών και εξοπλισμού κατά κατηγορία δαπανών (σε αντιστοιχία με τον Πίνακα Ανάλυσης Κόστους του Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣΚΕ), με αναφορά σε επισυναπτόμενα δικαιολογητικά (προσφορές, σχέδια, κ.ο.κ).

Αναφορά έργων ή/και εγκαταστάσεων, νέων είτε ήδη υφιστάμενων που θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται και μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, προκειμένου να διασφαλίζεται

ότι δεν δημιουργούνται διακρίσεις σε βάρος ευπαθών ομάδων ιδίως ως προς την προσβασιμότητα σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά.

Ανάλυση και τεκμηρίωση της επιλεξιμότητας των δαπανών εντός και εκτός περιφερειακών ενισχύσεων.

γ. Δυναμικότητα - Ισχύς: Τεκμηρίωση της δυναμικότητας του επενδυτικού σχεδίου με αναφορά στα τεχνικά χαρακτηριστικά αυτού (συσχετισμός με τεχνική περιγραφή ή / και προσφορές).

Σε περίπτωση που το επενδυτικό σχέδιο υλοποιείται σε υπάρχουσες εγκαταστάσεις, αναλύεται η υφιστάμενη δυναμικότητα αυτών (ονομαστική και πραγματική). Ειδικότερα:

- Στην περίπτωση διαφοροποίησης της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν:

Περιγραφή των στοιχείων ενεργητικού που θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται και μετά τη διαφοροποίηση της παραγωγής. Περιγραφή του υφιστάμενου πάγιου εξοπλισμού με σήμανση αυτού που θα χρησιμοποιηθεί και μετά την επένδυση στην εγκατάσταση με αναφορά και στο τμήμα (%) κτιριακών και ειδικών εγκαταστάσεων που θα εξυπηρετήσουν τις δραστηριότητες του επενδυτικού σχεδίου και σε συμφωνία με το Μητρώο Παγίων που υποβάλλεται ως δικαιολογητικό

- Στην περίπτωση θεμελιώδους αλλαγής του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας:

Περιγραφή των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα η οποία πρόκειται να εκσυγχρονιστεί. Αναλυτική περιγραφή του υφιστάμενου πάγιου εξοπλισμού με σήμανση αυτού που συνδέεται με τη δραστηριότητα στην οποία αφορά η θεμελιώδης αλλαγή.

– **Ενότητα Γ: Κόστος επενδυτικού σχεδίου και πηγές χρηματοδότησης**

α. Παρουσίαση συγκεντρωτικού πίνακα κόστους ανά κατηγορία δαπάνης, ομάδα δαπάνης και χαρακτηρισμό αυτής ως περιφερειακής ή μη, σε συμφωνία με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ.

β. Παρουσίαση χρηματοδοτικού σχήματος, σε συμφωνία με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΟΠΣΚΕ.

γ. Ανάλυση των πηγών χρηματοδότησης.

Ιδιαίτερα αναλύονται:

- ο τρόπος κάλυψης των ιδίων κεφαλαίων, σε συσχετισμό με τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά,
- οι εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, με ειδική αναφορά στις περιπτώσεις που αυτές περιέχουν κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή (π.χ. εγγυήσεις Δημοσίου, χαμηλότοκα δάνεια κ.λπ.).

– **Ενότητα Δ: Προβλέψεις βιωσιμότητας του επενδυτικού σχεδίου**

α. Ανάλυση των παραδοχών βιωσιμότητας και στοιχεία για την τεκμηρίωση αυτών (οικονομικά στοιχεία προηγούμενης λειτουργίας της επιχείρησης και του κλάδου, τεκμηρίωση της δυνατότητας διάθεσης των προϊόντων – υπηρεσιών του επενδυτικού σχεδίου στην ελληνική και ξένη αγορά κ.α.)

β. Τυχόν σχόλια–παρατηρήσεις επί των σχετικών πινάκων του Προσαρτήματος 1 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης.

Η οικονομοτεχνική μελέτη συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα κάτωθι Προσαρτήματα που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής και συνυποβάλλονται μέσω του ΟΠΣΚΕ:

- **Προσάρτημα 1 Οικονομοτεχνικής Μελέτης**

Πίνακες Προβλέψεων Βιωσιμότητας και Απολογιστικών Στοιχείων Φορέα βάσει υποδείγματος που θα αναρτηθεί στις ιστοσελίδες www.eydam.gr, www.efepae.gr, www.diaxeiristiki.gr, www.kepa-anem.gr.

- Προσάρτημα 2 Οικονομοτεχνικής Μελέτης:

Σχέδια αποτύπωσης εγκαταστάσεων επενδυτικού σχεδίου: τοπογραφικό διάγραμμα οικοπέδου, διάγραμμα κάλυψης, βασικά αρχιτεκτονικά σχέδια υφιστάμενων και νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, και σχέδιο διάταξης υφιστάμενου και νέου μηχανολογικού εξοπλισμού (lay out).

Σε περίπτωση όπου στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνονται δαπάνες προς ενίσχυση που θα πραγματοποιηθούν επί κατασκευών που είχαν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις είτε του ν. 1337/1983 (Α'33), είτε του ν. 4178/2013 (Α'174), είτε του ν. 4495/2017 (Α'167) κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής αναφορικά με τα αρχιτεκτονικά σχέδια υποβάλλονται:

1. Βεβαίωση οριστικής υπαγωγής συνοδευόμενη από την αντίστοιχη βεβαίωση μηχανικού
2. Σειρά σχεδίων που έχουν υποβληθεί στο σύστημα του ΥΠΕΝ για την υπαγωγή στο νόμο των αυθαιρέτων (υπογεγραμμένα και σφραγισμένα από τον μηχανικό)
3. Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού ότι τα σχέδια που έχουν προσκομισθεί είναι αυτά που έχουν υποβληθεί στο σύστημα του ΥΠΕΝ και συνοδεύουν την δήλωση για την υπαγωγή στον νόμο των αυθαιρέτων με αναφορά στον αριθμό της δήλωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Κωδικός Αίτησης	
Τίτλος Πράξης	
Τίτλος Πράξης (Αγγλικά)	
Κατάσταση Αίτησης	
Διάρκεια Επενδυτικού σχεδίου	
Περιγραφή Κανονισμού	

2. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

2.1. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	
Κωδικός Δικαιούχου	
ΑΦΜ Δικαιούχου	
ΔΟΥ	
Επωνυμία Δικαιούχου	
Επωνυμία Δικαιούχου (Αγγλικά)	
Αριθμός ΓΕΜΗ	
Είδος Φορέα	Επιχείρηση
Είδος Επιχείρησης	Υφιστάμενη
Είδος Προσώπου	Φυσικό / Νομικό
Ένδειξη επιτηδευματίας	Επιτηδευματίας
Νομική μορφή	
Είδος Βιβλίων	
Ημερομηνία Έναρξης Εργασιών	
Κύρια Δραστηριότητα Δικαιούχου	
Μέγεθος Επιχείρησης	Πολύ μικρή/Μικρή/Μεσαία
Η επιχείρηση είναι εξωχώρια (offshore)	Ναι / Όχι

2.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	
Τηλέφωνο	
2ο Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Ιστοχώρος (website)	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	

3. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

3.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΙΜΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ	
Επώνυμο	
Όνομα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	
Θέση στον Φορέα	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

3.2. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (μία καταχώρηση ανά εγκατάσταση)	
Κωδικός	
Περιγραφή	Έδρα / Υποκατάστημα
Τίτλος	
Κατηγορία Εγκατάστασης	Έδρα / Υφιστάμενο υποκατάστημα / νέα εγκατάσταση
Δ.Ο.Υ.	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	
Αριθμός Τηλεφώνου	
Χώρα	
Κατηγορία Περιφέρειας	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

3.3. ΚΑΔ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά ΚΑΔ και Εγκατάσταση)	
Εγκατάσταση	
Κωδικός Κ.Α.Δ	
Περιγραφή Κ.Α.Δ	
Κωδικός Nace	
Ημερομηνία Προσθήκης	
Είδος Κ.Α.Δ	

3.4. ΜΕΤΟΧΟΙ / ΕΤΑΙΡΟΙ (μια καταχώρηση ανά μέτοχο/εταίρο)	
Είδος Προσώπου (Μετόχου)	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Τύπος Ταυτοποίησης Εγγράφου	
Αριθμός Εγγράφου	
Δ.Ο.Υ.	
Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία	
Θέση Εταίρου / Μετόχου στον Φορέα	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτική/Τοπική Κοινότητα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

3.5. ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (μια καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Δικαιούχοι	
Είδος Προσώπου (Μετόχου)	
Ονοματεπώνυμο ή Επωνυμία	
Η επιχείρηση είναι εξωχώρια (offshore) *	

3.5. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ (μια καταχώρηση ανά πραγματικό δικαιούχο)	
Όνομα	
Επίθετο	
Ημερομηνία Γέννησης	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν. Νομικού Προσώπου	
Είδος Δικαιώματος	
Είδος Ελέγχου	
Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
Ημερομηνία Δήλωσης	

3.6 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (μία καταχώρηση ανά έτος για την τελευταία διετία)	
Φορολογικό Έτος Από	
Φορολογικό Έτος Έως	
Αριθμός Δήλωσης	
Συνολικός Κύκλος Εργασιών (€)	
Σύνολο Ετήσιου Ισολογισμού (€)	
Αριθμός Απασχολούμενων(σε ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών (Ισολογισμός) (€)	
Κυκλοφορούν Ενεργητικό (Ισολογισμός) (€)	
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις (Ισολογισμός)	
Σύνολο Υποχρεώσεων (Ισολογισμός)	

Καθαρή Θέση (Ισολογισμός)	
Κέρδη προ Φόρων (Ισολογισμός)	
Κέρδη προ Τόκων και Φόρων (Ισολογισμός)	

3.6.A ΈΛΕΓΧΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	
Απαιτούμενο Πλήθος πλήρως Κλεισμένων διαχειριστικών χρήσεων	Συμπληρώνεται αυτόματα σύμφωνα με την ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας

3.6.β Αξιολογούμενα μεγέθη Δικαιούχου	Τιμή	Τεκμηρίωση
Διαθέσιμα κεφάλαια σε σχέση με το Επενδυτικό Σχέδιο		
Αύξηση απασχόλησης		
Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR)		
Ικανότητα Αποπληρωμής Τοκοχρεολυσίων Δανείων (ΙΑΤΔ)		
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας		
Δείκτης οικονομικής μόχλευσης		
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους		
Δείκτης διάρθρωσης κεφαλαίων		
Δείκτης συνολικής ικανότητας δανεισμού		

3.7. ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ		Τεκμηρίωση
Η επιχείρηση έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Η επιχείρηση είναι Franchise; Σε περίπτωση που απαντήσετε ΝΑΙ παρακαλούμε επιβεβαιώστε ότι επισυνάφθηκε η σχετική σύμβαση δικαιόχρησης (franchise), η δηλωση ΜΜΕ υπογεγραμμένη από Ορκωτό Λογιστή, καθώς και τυχόν εκτελεστικές συμβάσεις οι οποίες έχουν συναφθεί δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης (pdf κωδ. 62)	ΝΑΙ/ΟΧΙ	

Με την παρούσα αίτηση δηλώνω την πρόθεση μου να χρηματοδοτηθώ μέσω του εργαλείου «Ταμείο Συγχρηματοδοτούμενων Δανείων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» ή του εργαλείου «Ταμείο Εγγυήσεων Επενδυτικών Δανείων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» μέχρι τα όρια που θέτουν οι ισχύοντες Κανονισμοί Κρατικών Ενισχύσεων.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
---	---------	--

4. ΔΗΛΩΣΗ ΜΜΕ

4.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΟΥΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*	
Διαχειριστική Χρήση	Χρήση 2025
Τύπος επιχείρησης	Ανεξάρτητη/Συνεργαζόμενη/Συνδεδεμένη
Επωνυμία	
ΑΦΜ	
Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών	
Σύνολο ισολογισμού	

4.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΑΙΤΟΥΣΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
Ονοματεπώνυμο	
Ίδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.3. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	
Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών	
Σύνολο ισολογισμού	
Ποσοστό Συμμετοχής (%)	
Αριθμός απασχολούμενων (σε ΕΜΕ) κατ' αναλογία	
Κύκλος εργασιών κατ' αναλογία	
Σύνολο ισολογισμού κατ' αναλογία	

4.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επιχείρηση	

Όνοματεπώνυμο	
Ίδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.5. ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επωνυμία ή εταιρική επωνυμία	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	
Συνδεδεμένη μέσω διατήρησης μιας εκ των σχέσεων που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Καν. Ε.Ε. 651/2014	Επιλογή από λίστα σχέσεων
Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)	
Κύκλος εργασιών	
Σύνολο ισολογισμού	
Τεκμηρίωση	

4.6. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (μία καταχώρηση ανά επιχείρηση)	
Επιχείρηση	
Όνοματεπώνυμο	
Ίδιότητα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	

4.7. ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ	
Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση, υπάρχει μεταβολή των στοιχείων που επιφέρει αλλαγή μεγέθους;	ΝΑΙ*/ΟΧΙ

* Αν ΝΑΙ θα πρέπει να επισυναφθεί η δήλωση ΜΜΕ και για τις δύο χρήσεις 2025 & 2024

4.8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ			
Περίοδος Αναφοράς (2025)	Αριθμός Απασχολούμενων (σε ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών	Σύνολο ισολογισμού
Στοιχεία της αιτούσας επιχείρησης			
Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία όλων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων			
Άθροισμα στοιχείων όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων			
Σύνολο			
Μέγεθος Επιχείρησης	Πολύ μικρή/Μικρή/Μεσαία		

5. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ & ΜΗ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ

5.1. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ για τις οποίες η Αιτούσα Επιχείρηση και οι Συνδεδεμένες της έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)	
Επιχείρηση	

Μέτρο/ Δράση	
Αριθμός Υπ. Απόφασης Ένταξης ή αριθμός σύμβασης ή άλλου εγγράφου λήψης έννομου δικαιώματος	
Ημ/νία λήψης του έννομου δικαιώματος	
Ποσό χορηγηθείσας ενίσχυσης	
Καθεστώς Ενίσχυσης	
Περιγραφή Καθεστώτος Ενίσχυσης	
Τεκμηρίωση	

5.2. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ για τις οποίες η Αιτούσα Επιχείρηση και οι Συνδεδεμένες της έχουν υποβάλει Αίτηση και είναι σε στάδιο Αξιολόγησης ή Ένταξης. (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)

Επιχείρηση	
Μέτρο/ Δράση	
Αριθμός πρωτοκόλλου ή κωδικός υποβολής αίτησης ενίσχυσης	
Ημ/νία Υποβολής αίτησης ενίσχυσης	
Ποσό αιτούμενης ενίσχυσης	
Καθεστώς Ενίσχυσης	
Περιγραφή Καθεστώτος Ενίσχυσης	
Τεκμηρίωση	

5.3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΜΗ ΗΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ της Ενιαίας Επιχείρησης (μία καταχώρηση ανά ενίσχυση)

Επιχείρηση	
Όνομα Προγράμματος	
Φορέας Χορήγησης Ενίσχυσης	
Αριθμός Πρωτοκόλλου	
Ημερομηνία Έγκρισης	
Ποσό Έγκρισης	
Ποσό Πληρωμής	
Ημερομηνία Πληρωμής	
Τρέχουσα Φάση Εξέλιξης	
Τεκμηρίωση	

6. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

6.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΡΓΟΥ	
Επώνυμο	
Όνομα	
Α.Φ.Μ. / Τ.Ι.Ν.	
Τηλέφωνο	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	
Χώρα	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική / Τοπική Κοινότητα	

Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	

6.2. ΤΟΠΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (μία καταχώρηση ανά εγκατάσταση)	
Κωδικός	
Περιγραφή	Έδρα / Υποκατάστημα
Τίτλος	
Κατηγορία Εγκατάστασης	Έδρα / Υφιστάμενο υποκατάστημα / νέα εγκατάσταση
Δ.Ο.Υ.	
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (Email)	
Αριθμός Τηλεφώνου	
Χώρα	
Κατηγορία Περιφέρειας	
Περιφέρεια	
Περιφερειακή Ενότητα	
Δήμος	
Δημοτική Ενότητα	
Δημοτικό Διαμέρισμα	
Διεύθυνση	
Ταχυδρομικός Κώδικας	

6.3. ΚΑΔ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (μία καταχώρηση ανά ΚΑΔ και Τόπο Υλοποίησης)	
Εγκατάσταση	
Κωδικός Κ.Α.Δ	
Περιγραφή Κ.Α.Δ	
Κωδικός Nace	
Ημερομηνία Προσθήκης	
Είδος Κ.Α.Δ	
ΦΠΑ μη ανακτήσιμος που δε δύναται να συμψηφιστεί	

6.4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	
Περιγραφή	Τεκμηρίωση
Περιγραφή της προτεινόμενης επένδυσης - Περιγραφή φυσικού αντικειμένου	
Επικοινωνιακή περιγραφή της επένδυσης - Σύντομη περιγραφή	
Μεθοδολογία υλοποίησης έργου	
Αναμενόμενα αποτελέσματα	
Στόχοι της επένδυσης	
Δραστηριότητες επικοινωνίας και δημοσιότητας της επένδυσης	
Κρισιμότητα επένδυσης	
Προστιθέμενη αξία επένδυσης	
Τρόποι επίτευξης στόχων επένδυσης	

Αναμενόμενα οφέλη από την επένδυση	
Αναφέρετε τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στο σχέδιο με σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον	
Περιγραφή απαιτούμενων αδειών για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και τεκμηρίωση εξασφάλισης αυτών	

6.5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (μία καταχώρηση ανά δαπάνη)	
Τόπος Υλοποίησης	
Κανονισμός / Άρθρο	Επιλογή από λίστα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 7.4. Πίνακας Επιλέξιμων Δαπανών
Κατηγορία Δαπάνης	Επιλογή από λίστα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 7.4. Πίνακας Επιλέξιμων Δαπανών
Υποκατηγορία Δαπάνης	Επιλογή από λίστα σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ενότητα 7.4. Πίνακας Επιλέξιμων Δαπανών
Κ.Α.Δ Επένδυσης	
Τίτλος Δαπάνης	
Περιγραφή Δαπάνης	
Μονάδα Μέτρησης Ποσότητας	
Ποσότητα	
Τιμή Μονάδας	
Συνολικό Ποσό χωρίς ΦΠΑ	
ΦΠΑ	
Συνολικό Ποσό με ΦΠΑ	
Επιλέξιμη δαπάνη	
Επιχορηγούμενη (Αιτούμενη) Δαπάνη	
Μη επιχορηγούμενη δαπάνη	
Δημόσια Δαπάνη	
Ιδιωτική Συμμετοχή	

6.6. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΑΠΑΝΩΝ				
Κατηγορία δαπάνης	Συνολικός Επιλέξιμος ΠΥ	Επιχορηγούμενος Π/Υ	Μη Επιχορηγούμενος Π/Υ	Δημόσια Δαπάνη
Δαπάνες προσωπικού				
Δαπάνες Εξοπλισμού, Μεταφορικών Μέσων & Οργάνων				
Δαπάνες για Κτήρια, Γήπεδα, Εγκαταστάσεις & Περιβάλλοντα Χώρο				
Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών				
Δαπάνες Λογισμικού				
Σύνολα				

6.8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ

Χρηματοδότηση	Ποσό (€)	% του συνολικού Π/Υ
A. Ιδιωτική συμμετοχή (A1+A2)		
A1. Ίδια κεφάλαια		
A2. Δάνεια		
B. Αιτούμενη Επιχορήγηση (Δημόσια Δαπάνη)		
Γ. Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Δ. Μη Επιχορηγούμενος Προϋπολογισμός		
Συνολικός Επιλέξιμος ΠΥ		

6.9. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	
A/A	
Ποσό (€)	
Τρόπος κάλυψης Ιδιωτικής Συμμετοχής	Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με νέες εισφορές / Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με κεφαλαιοποίηση φορολογηθέντων αποθεματικών και Κερδών εις νέον / Τεκμηρίωση ύπαρξης διαθέσιμων κεφαλαίων με ανάλωση φορολογηθέντων αποθεματικών και κερδών εις νέον / Εξασφάλισης Ιδιωτικής Συμμετοχής με εξωτερική χρηματοδότηση
Τεκμηρίωση	

6.10. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΑΔΕΙΕΣ – ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ (για την υλοποίηση των δαπανών)	
Υπάρχουν για την υλοποίηση της πράξης όλες οι απαιτούμενες άδειες;	ΝΑΙ/ΟΧΙ
Απαιτούνται για την υλοποίηση της πράξης ειδικές άδειες ή εγκρίσεις;	ΝΑΙ/ΟΧΙ

6.11. ΑΔΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	
Αριθμός άδειας λειτουργίας ή ισοδύναμου εγγράφου (ή αίτηση για έκδοση / ανανέωση άδειας λειτουργίας)	
Ημερομηνία Έκδοσης	
Ημερομηνία Λήξης	
Εκδούσα Αρχή	
Αορίστου Χρόνου;	ΝΑΙ/ΟΧΙ
Παρατηρήσεις που αφορούν τις άδειες	

Οι επιχειρήσεις με δραστηριότητες για την άσκηση των οποίων δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας, να αναγράφουν στις παρατηρήσεις το σχετικό θεσμικό πλαίσιο και να υποβάλουν Υπεύθυνη Δήλωση του Νόμιμου Εκπροσώπου, όπου θα βεβαιώνεται ότι δεν απαιτείται η έκδοση άδειας λειτουργίας ή έγγραφο απαλλαγής από την σχετική υποχρέωση, με σχετική τεκμηρίωση.

6.12.ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	
Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πράξης σε μήνες	30 μήνες

6.13. Τομέας Προτεραιότητας RIS3

6.14. ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τίτλος επισυναπτόμενου αρχείου

Στο σημείο αυτό επισυνάπτεται ο πίνακας βιωσιμότητας σε μορφή excel

7. ΤΗΡΗΣΗ ΚΑΝΟΝΩΝ – ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΔΗΛΩΣΕΙΣ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

7.1. ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ	Συντελεστής	Πλήρης Κάλυψη Κριτηρίου	Βαθμολογία Κριτηρίου	Τελική Βαθμολογία
Α. Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου				
Έχουν επισυναφθεί τα απαιτούμενα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της άμεσης διαθεσιμότητας του χώρου εγκατάστασης της επένδυσης;				
Περιβαλλοντική αδειοδότηση				
Οικοδομική άδεια				
Άδεια εγκατάστασης				
Β. Αξιολόγηση Χρηματοδοτικού Σχήματος				
Διαθέσιμα κεφάλαια (ΔΚ) σε σχέση με το Συνολικό Κόστος της Επένδυσης (ΣΚ)				
Γ. Αξιολόγηση Φορέα Επενδυτικού Σχεδίου (συντελεστής 100%)				
Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας				
Δείκτης οικονομικής μόχλευσης				
Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους				
Δείκτης διάρθρωσης κεφαλαίων				
Δείκτης συνολικής ικανότητας δανεισμο				
Δ. Χρηματοοικονομική Αξιολόγηση Επενδυτικού Σχεδίου				

Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR)				
Ικανότητα Αποπληρωμής Τοκοχρεολυσίων Δανείων (ΙΑΤΔ)				
Ε. Νέες Θέσεις Εργασίας				
Αύξηση της Απασχόλησης και ιδίως δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας μετά την υλοποίηση της επένδυσης				

Η βαθμολογία των κριτηρίων και οι σχετικοί συντελεστές αναλύονται στο Παράρτημα V «Βαθμολογούμενα Κριτήρια»

7.1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ	
Ο δικαιούχος δεσμεύεται ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει σαφείς και συγκεκριμένες δεσμεύσεις ως προς την τήρηση των εθνικών και ενωσιακών κανόνων περί δημοσιότητας και πληροφόρησης	ΝΑΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει του εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις κατά το στάδιο της πρόσκλησης, της απόφασης ένταξης και πιθανών τροποποιήσεων αυτής	ΝΑΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει τους Εθνικούς και Ενωσιακούς Κανόνες κατά την εκτέλεση της πράξης, εξασφαλίζοντας την διαφάνεια, την αποτροπή κάθε διάκρισης, την πρόσβαση από άτομα με αναπηρίες, διασφαλίζοντας την ισότητα των φύλων, και λαμβάνοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης, και την ενωσιακή πολιτική στον τομέα του περιβάλλοντος, σύμφωνα με το άρθρο 11 και το άρθρο 191 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.	ΝΑΙ
Ο δικαιούχος δεσμεύεται να τηρήσει τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα.	ΝΑΙ
Στο επενδυτικό σχέδιο έχουν ληφθεί υπόψη τα κατάλληλα, ειδικά για κάθε περίπτωση, μέτρα για την τήρηση των προβλεπόμενων στην Ανακοίνωση της επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027	ΝΑΙ

7.2. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Ι ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Εκκρεμεί κατά της επιχείρησης διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κράτος μέλος κηρύσσεται	ΝΑΙ/ΟΧΙ	

παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά; Εάν απαντήσετε ΝΑΙ καταχωρήστε τον αριθμό απόφασης ανάκτησης και ΑΔ		
Είναι η επιχείρηση προβληματική? Διευκρινίζεται ότι αυτό εξετάζεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο ομίλου επιχειρήσεων στον οποίο ανήκει.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Η επιχείρηση δραστηριοποιείται και σε μη επιλέξιμους τομείς και μη επιλέξιμες δραστηριότητες από τον Καν. ΕΕ 651/2014 και από τα εφαρμοζόμενα άρθρα στην συγκεκριμένη πρόσκληση?	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Δήλωση της επιχείρησης ότι σε περίπτωση που δραστηριοποιείται και σε μη επιλέξιμους τομείς και μη επιλέξιμες δραστηριότητες από τον Καν. ΕΕ 651/2014, καθώς και από τα εφαρμοζόμενα άρθρα του Καν. ΕΕ 651/2014 στην συγκεκριμένη πρόσκληση, εφαρμόζονται κατάλληλα μέσα, όπως ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων ή η διάκριση του κόστους, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες στους τομείς που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού δεν τυγχάνουν ενίσχυσης που χορηγείται δυνάμει του κανονισμού Ε.Ε. 651/2014.	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Ο δικαιούχος υποβάλει την αίτηση ενίσχυσης, χωρίς να έχει προβεί σε έναρξη των εργασιών της επένδυσης όπως αυτή ορίζεται στο αρ. 2 παρ. 23 του Καν. ΕΕ 651/2014	ΝΑΙ/ΟΧΙ	

7.3. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡ. 18 ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες παρέχονται από εξωτερικούς συμβούλους	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Οι συμβουλευτικές υπηρεσίες δεν αποτελούν συνεχή ή περιοδική	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

δραστηριότητα ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες		
--	--	--

7.4 ΠΛΗΡΩΣΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΑΡ. 2 ΠΑΡ. 49 ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014)	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Η επένδυση αφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη δημιουργία νέας επιχειρηματικής εγκατάστασης	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Η επένδυση αφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Η επένδυση αφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη θεμελιώδη αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενη	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Η επένδυση αφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε σχέση με τη διαφοροποίηση της παραγωγής μίας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή. Όσον αφορά τις ενισχύσεις για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών.	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

7.5 ΠΛΗΡΩΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΑΡΘΡΟΥ	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Η επένδυση θα διατηρηθεί στην περιοχή για τουλάχιστον πέντε έτη, ή τουλάχιστον τρία έτη στην περίπτωση των ΜΜΕ μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Τα αποκτώμενα στοιχεία ενεργητικού είναι καινούρια	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Η συμμετοχή του δικαιούχου θα ανέλθει τουλάχιστον στο 25% των επιλέξιμων δαπανών. Για το ποσοστό αυτό, δεν	ΝΑΙ/ΟΧΙ	

πρέπει να υπάρχει κανενός είδους στοιχείο στήριξης.		
Ο δικαιούχος επιβεβαιώνει ότι, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Δεν έχει πραγματοποιηθεί αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου (σε επίπεδο ομίλου), η οποία αφορά την ίδια ή παρεμφερή δραστηριότητα, εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών, στην ίδια περιφέρεια επιπέδου 3 της ονοματολογίας εδαφικών στατιστικών μονάδων. Εάν η απάντηση είναι ΟΧΙ αναφέρατε τις αρχικές επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί (σε επίπεδο ομίλου) εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης των εργασιών στον ίδιο νομό στην επισυναπτόμενη Υπεύθυνη δήλωση.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	
Τα άυλα στοιχεία ενεργητικού που θα αποκτηθούν στο πλαίσιο της παρούσας δράσης, θα πληρούν όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία χορηγείται η ενίσχυση· β) θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού· γ) θα αγοραστούν σύμφωνα με τους όρους της αγοράς από τρίτους που δεν έχουν σχέση με τον αγοραστή· δ) θα περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και να παραμένουν συνδεδεμένα με το έργο για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση επί τουλάχιστον πέντε έτη (3 έτη για τις ΜμΕ).	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

7.6 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡ. 19 ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Οι δαπάνες της συμμετοχής της επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

έκθεση αφορούν σε μίσθωση, εγκατάσταση και διαχείριση περιπτέρου.		
---	--	--

7.7 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡ. 33 ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Όταν η πρόσληψη δεν αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της οικείας επιχείρησης, σε σχέση με τον μέσο όρο του δωδεκαμήνου που προηγήθηκε, η θέση ή οι θέσεις εργασίας πρέπει να έχουν μείνει κενές λόγω εθελοντικής αποχώρησης, αναπηρίας, συνταξιοδότησης λόγω ηλικίας, εθελοντικής μείωσης του χρόνου εργασίας ή νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους και όχι λόγω κατάργησης των θέσεων εργασίας	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Εκτός από την περίπτωση νόμιμης απόλυσης για πειθαρχικούς λόγους, οι εργαζόμενοι με αναπηρία δικαιούνται να απασχοληθούν σε συνεχή βάση για την ελάχιστη περίοδο που προβλέπεται στην οικεία εθνική νομοθεσία ή στις ενδεχόμενες συλλογικές συμβάσεις που είναι νομικά δεσμευτικές για την επιχείρηση και διέπουν τις συμβάσεις εργασίας	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

7.8 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡ. 41 ΤΟΥ ΚΑΝ. ΕΕ 651/2014	Απάντηση	Τεκμηρίωση
Η επενδυτική ενίσχυση χορηγείται για προσφάτως εγκατεστημένες ή ανακαινισμένες δυναμικότητες.	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Το ποσό της ενίσχυσης είναι ανεξάρτητο από την παραγωγή.	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Η επένδυση αφορά και έργο αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	
Εάν η απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση είναι ΝΑΙ τότε πληρούνται οι προϋποθέσεις του αρ. 41 παρ.1α	ΝΑΙ/ΟΧΙ/ΔΕΝ ΑΦΟΡΑ	

7.9. ΑΠΟΔΟΧΗ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ	
Αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από την Διαχειριστική Αρχή / τον ΕΦ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail που αποτυπώνεται στα στοιχεία επικοινωνίας στο προφίλ του δικαιούχου, καθώς και στα στοιχεία επικοινωνίας του συντονιστή, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων	ΑΠΟΔΕΧΟΜΑΙ

των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης η παρακολούθηση της/των εν λόγω διεύθυνσης/εων.

- Είναι σε γνώση μου το γεγονός ότι η αίτηση χρηματοδότησης επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (ΦΕΚ Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν και ότι θα πρέπει να εμφανίζει ταυτότητα περιεχομένου και συνέπεια με τα σχετικά δικαιολογητικά, καθώς και ότι η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.
- Αποδέχομαι ότι φέρω την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής μου αίτησης χρηματοδότησης. Γνωρίζω ότι διόρθωση ή τροποποίηση ή συμπλήρωση της αίτησης, συμπλήρωση τυχόν ελλειπόντων στοιχείων, έστω και συμπληρωματικών ή διευκρινιστικών, δεν επιτρέπεται μετά την καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής.
- Με την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης μου στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) μετά των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων παρέχω στην ΕΥΔΑΜ και στον ΕΦ και τα νόμιμα εντεταλμένα όργανα αυτών τη ρητή συγκατάθεση του για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 των δεδομένων προσωπικού του χαρακτήρα τα οποία προβλέπονται στον οδηγό του Προγράμματος και αποδέχομαι ότι τέτοια επεξεργασία είναι αναγκαία για την αξιολόγηση, ένταξη, παρακολούθηση και ολοκλήρωση της συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής μου πράξης.
- Γνωρίζω ότι η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΥΔΑΜ, τον ΕΦ και τα νομίμως εντεταλμένα όργανα αυτών, αποσκοπεί στην εφαρμογή και τήρηση των κοινοτικών και εθνικών κανόνων, οι οποίοι διέπουν την προγραμματική περίοδο 2021-2027 και ότι διενεργείται για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον και την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σύμφωνα τον Κανονισμό 1060/2021 και των εκτελεστικών τούτου κανονισμών νόμων και κανονιστικών πράξεων της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ένωσης.
- Είναι σε γνώση μου ότι τα προσωπικά δεδομένα συλλέγονται στο ΟΠΣΚΕ κατόπιν της αίτησης χρηματοδότησης μου και ότι έχω την αποκλειστική ευθύνη για την ορθότητα, πληρότητα και ακρίβεια τους.
- Συναινώ στην ανάρτηση στο διαδίκτυο στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» των αποτελεσμάτων αξιολόγησης της αίτησης χρηματοδότησής μου και των αποτελεσμάτων επί τυχόν ασκηθείσας ένστασής μου (ενδικοφανούς προσφυγής) μετά της διαλαμβανόμενης πλήρους και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας αυτής, καθώς και οιασδήποτε άλλης διοικητικής πράξης προβλέπεται στην νομοθεσία που διέπει την παρέμβαση των Διαρθρωτικών Ταμείων και η οποία είναι απαραίτητη στα πλαίσια της αρχής της διαφάνειας και της νομιμότητας που διέπει τη δράση και την άσκηση των καθηκόντων διαχείρισης των ενωσιακών και εθνικών πόρων.

- Είναι σε γνώση μου ότι τα πεδία της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης που αντλούνται και συμπληρώνονται αυτόματα, υποχρεωτικά μέσω της διαλειτουργικότητας του ΟΠΣΚΕ από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. στοιχεία που αντλούνται/καταχωρούνται στην αίτηση μέσω ΑΑΔΕ όπως ΚΑΔ, Κύκλος Εργασιών, κ.α.) δεν δύναται να επεξεργαστούν σε κανένα στάδιο της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου και αυτού της υποβολής της αίτησης. Αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη των καταχωρήσεων στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Τούτέστιν, υιοθετούνται τα στοιχεία που αντλήθηκαν διαλειτουργικά και δεν δύναται να γίνουν από οποιονδήποτε χρήστη και σε οποιοδήποτε στάδιο, αλλαγές/τροποποιήσεις/καταχωρήσεις στα προαναφερθέντα πεδία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται έστω και αν αφορούν στοιχεία τα οποία: i) ο υπαγορεύουν υποχρεώσεις υλοποίησης, ii) ο διαμορφώνουν τον Π/Υ της αίτησης, iii) διαμορφώνουν βαθμολογία κριτηρίων, iv) ο οδηγούν σε μη ικανοποίηση μιας τουλάχιστον εκ των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής.
- Είναι σε γνώση μου ότι σε οποιοδήποτε στάδιο της ως άνω περιγραφόμενης διαδικασίας, δύναται να γίνουν διασταυρώσεις με στοιχεία που τηρούνται σε Εθνικές Βάσεις Δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΕΠΑΕ, ΕΦΚΑ-NAT), ώστε να επαληθευθεί η ακρίβεια των στοιχείων, στα υποβληθέντα στην αίτηση ή/και προσκομισθέντα μετά από αναζήτηση δικαιολογητικά και να αποφευχθούν και αντιμετωπιστούν φαινόμενα απάτης σε βάρος του ενωσιακού και εθνικού προϋπολογισμού. Σε κάθε περίπτωση τα στοιχεία που ελήφθησαν/θα ληφθούν από εθνικές βάσεις δεδομένων και θα χρησιμοποιηθούν είτε αυτούσια είτε για υπολογισμούς, κατισχύουν των αναγραφόμενων στα δικαιολογητικά ή των δηλωθέντων στην αίτηση και είναι αυτά που θα χρησιμοποιηθούν/υιοθετηθούν τόσο για την κρίση της αίτησης χρηματοδότησης ως επιλέξιμης ή μη, δηλαδή για την διαπίστωση περί συνδρομής ή μη όρου/προϋπόθεσης συμμετοχής, καθώς και για τον υπολογισμό της βαθμολογίας του κάθε κριτηρίου.
- Είναι σε γνώση μου πως η βαθμολόγηση της αίτησης θα διενεργηθεί βάσει των στοιχείων που δηλώθηκαν από στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης ή/και ληφθέντων από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) στο ΟΠΣΚΕ για τα οποία αποκλειστική και ακέραια την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η αιτούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους της επιχείρησης βαρύνει αποκλειστικά την ίδια και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν στον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας.

ΝΑΙ

7.10 ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

7.11 ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ				
Είδος Δείκτη	Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Στόχος
Εκροών	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (από τις οποίες: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)*	Αριθμός επιχειρήσεων	0/1
Εκροών	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	Επιχειρήσεις	0/1
Εκροών	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	Αριθμός επιχειρήσεων	0/1

7.12 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ				
Είδος Δείκτη	Κωδικός Δείκτη	Περιγραφή Δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή Στόχος
Αποτελέσματος	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	Ισοδύναμα Ανθρωποέτη	
Αποτελέσματος	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	Ευρώ	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
1.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται ή θα δραστηριοποιηθεί στην ελληνική επικράτεια.	
2.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η επένδυση θα πραγματοποιηθεί αποκλειστικά εντός μιας περιοχής (χωρική ενότητα) των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (Ε.Σ.ΔΙ.Μ.) Δυτικής Μακεδονίας , Μεγαλόπολης.	
3.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος έχει πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης τουλάχιστον μια (1) πλήρη κλεισμένη διαχειριστική χρήση και έχει ημερομηνία έναρξης πριν από την 1/01/2025	
4.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της ΜμΕ σύμφωνα με το Παράρτημα – ΟΡΙΣΜΟΣ ΜμΕ με τη Σύσταση της ΕΕ 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής	
5.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλλει μία και μοναδική αίτηση χρηματοδότησης (μία αίτηση ανά ΑΦΜ).	
6.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η αιτούσα επιχείρηση κατά το χρόνο ένταξης δεν είναι προβληματική και η ενιαία οικονομική μονάδα (όμιλος) στην οποία τυχόν εντάσσεται δεν είναι προβληματική κατά τον ορισμό του άρθρου 2 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014.	
7.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο αφορά σε έναν ή περισσότερους από τους επιλέξιμους ΚΑΔ της πρόσκλησης (βάσει σχετικού παραρτήματος), στον/στους οποίο/ους ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα δραστηριοποιηθεί έως την υποβολή του πρώτου αιτήματος καταβολής επιχορήγησης (συμπεριλαμβάνεται και η προκαταβολή).	

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
8.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το επενδυτικό σχέδιο πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και αρχικής επένδυσης, όπως ορίζονται στον Καν. ΕΕ 651/2014;	
9.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο έχει ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παρ. 49. (α) του Καν. ΕΕ 651/2014 και συγκεκριμένα να πληροί μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i. Δημιουργία νέας εγκατάστασης. ii. Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης εγκατάστασης. Η πρόσθετη δυναμικότητα της εγκατάστασης λόγω του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη δυναμικότητα της εγκατάστασης μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης. iii. Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας εγκατάστασης σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί προηγουμένως στην εγκατάσταση. Όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες επιχειρήσεις ή ΜΜΕ για διαφοροποίηση υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης, οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν κατά τουλάχιστον 200 % τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που επαναχρησιμοποιούνται, όπως έχει καταγραφεί στο οικονομικό έτος που προηγείται της έναρξης των εργασιών. iv. Θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία των προϊόντων ή στη συνολική παροχή των υπηρεσιών που αφορά η επένδυση στην εγκατάσταση.	
10.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης πρέπει να ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014, άλλως η αίτηση χρηματοδότησης θα απορρίπτεται, (παρ.14 του άρθρου 14 του Καν.ΕΕ 651/2014)	

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
11.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο είναι χρηματοοικονομικά βιώσιμο και συγκεκριμένα: i. η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης ανέρχεται σε τουλάχιστον 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, είτε μέσω ιδίων πόρων, είτε μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης, και ο δυνητικός δικαιούχος έχει υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά τεκμηρίωσης, ii. ο δυνητικός δικαιούχος τεκμηριώνει ότι είναι φερέγγυος και υποβάλλει τα σχετικά δικαιολογητικά φερεγγυότητας, iii. ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλει επιχειρηματικό σχέδιο που πιστοποιεί τη μελλοντική βιωσιμότητα της επένδυσης και είναι ρεαλιστικό.	
12.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Επιβεβαιώνεται ότι κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, η Επιχείρηση δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύεται ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση (μόνο για τις επιχειρήσεις που θα υποβάλουν με βάση το Άρθρο 14 του ΕΚ 651/2014)	
13.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δικαιούχος εμπίπτει στους δικαιούχους της πρόσκλησης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις στο κεφ. 5. «Δικαιούχοι-όροι & προϋποθέσεις συμμετοχής» και στο πεδίο εφαρμογής του καν. (ΕΕ) 651/2014	
14.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος λειτουργεί αποκλειστικά με μία από τις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων: Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.), Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.), Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) κατά μετοχές, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.), Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Μ.Ε.Π.Ε.), Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.), Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία (Μ.Α.Ε.), Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), Μονοπρόσωπη Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Μ.Ι.Κ.Ε.).	
15.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί Απλογραφικά ή Διπλογραφικά βιβλία του Ν.4308/2014, όπως ισχύει. Οι εταιρείες με απλογραφικό λογιστικό σύστημα δεσμεύονται ότι θα τηρούν από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.	
16.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος λειτουργεί νόμιμα διαθέτοντας το κατάλληλο έγγραφο αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και την ασκούμενη δραστηριότητά τους.	

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
17.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος έχει εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει.	
18.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός οργανισμός, δημόσιος φορέας ή δημόσιος οργανισμός ή/και οι θυγατρικές τους, δημόσια επιχείρηση, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), καθώς και εταιρείες στο κεφάλαιο ή τα δικαιώματα ψήφου των οποίων συμμετέχουν, άμεσα ή έμμεσα, με ποσοστό μεγαλύτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), οι ΟΤΑ και όλοι οι παραπάνω δημόσιοι φορείς μεμονωμένα ή από κοινού (καθώς και επιχειρήσεις που εξομοιώνονται με αυτές, ως κύριοι εταίροι).	
19.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεν είναι εξωχώρια (offshore) επιχείρηση.	
20.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Το ύψος του επιχορηγούμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου είναι μεγαλύτερο από το κατώτατο όριο που ορίζεται στην Πρόσκληση και οι δαπάνες της αίτησης συνδέονται με τον/τους ΚΑΔ του επενδυτικού σχεδίου και τις κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών.	
21.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.	
22.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος τηρεί τα προβλεπόμενα στην Ανακοίνωση της επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.	
23.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Δεν εκκρεμεί εις βάρος του δυνητικού δικαιούχου διαταγή ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει με την οποία μια ενίσχυση χορηγούμενη από το ίδιο κράτος μέλος κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά	
24.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).	

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
25.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα προχωρήσει στη δημιουργία ελάχιστων νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕΜΕ), οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθετε το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, και η αύξηση αυτή θα διατηρηθεί για τουλάχιστον 3 έτη μετά την τελική εκταμίευση της επένδυσης. Ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται: – Για ίδρυση ή επέκταση μονάδας: 1 ΕΜΕ ανά 300.000€ επιχορήγησης – Για θεμελιώδη αλλαγή παραγωγικής διαδικασίας ή διαφοροποίηση προς νέα προϊόντα: ελάχιστη υποχρέωση αύξησης απασχόλησης: 1 ΕΜΕ ανά 350.000€ επιχορήγησης Σε περίπτωση όπου στο επενδυτικό σχέδιο τεκμηριώνονται δύο περιπτώσεις αρχικής επένδυσης με διαφορετική υποχρέωση (π.χ. της επέκτασης μονάδας και της διαφοροποίησης προς νέα προϊόντα) ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται αυτή της κατηγορίας «ίδρυση ή επέκταση μονάδας».	
26.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν πραγματοποιείται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.	
27.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου ή/και οι επιμέρους δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης: – Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. – Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους. – Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.	
28.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, θα μεριμνήσει για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. Παράρτημα Χ): «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία». Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣΑμεΑ.	

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ	ΝΑΙ/ΟΧΙ
29.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος δεσμεύεται ότι θα υλοποιήσει την πράξη με τρόπο που θα διασφαλίζει: – τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου – την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού – τη διαφάνεια – την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία – την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.	
30.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Ο δυνητικός δικαιούχος υπέβαλε ηλεκτρονικά αίτηση χρηματοδότησης, η οποία συνοδεύεται από το σύνολο των αναγκαίων στοιχείων, δικαιολογητικών και εντύπων.	
31.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Πληρούται το σύνολο των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου Ι και των εφαρμοζόμενων κατά περίπτωση άρθρων του Καν. ΕΕ 651/2014. Το κριτήριο αυτό θα αναλυθεί σε υποκριτήρια σύμφωνα με τα εφαρμοζόμενα άρθρα χορήγησης ενίσχυσης του Καν. ΕΕ 651/2014.	
32.	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Προϋπόθεση Συμμετοχής	Η συνολική βαθμολογία της αίτησης χρηματοδότησης είναι ίση ή μεγαλύτερη των 65 βαθμών.	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

ΟΜΑΔΕΣ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΛΑΧΙΣΤΗ – ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
A. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	0 - 15
B. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ	0 - 15
Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	0 - 20
Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	0 - 20
Ε. ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	0 - 30

ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΜμΕ

A. ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	Βαθμολογούμενο	Διαθεσιμότητα χώρου εγκατάστασης	Εξετάζεται η διαθεσιμότητα του χώρου εγκατάστασης της επένδυσης¹: A. Διαθεσιμότητα χώρου εγκατάστασης στη περίπτωση που η επένδυση θα πραγματοποιηθεί σε υφιστάμενη εγκατάσταση - Για εγκατάσταση σε ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης εξετάζεται αν έχει υποβληθεί ο τίτλος κυριότητας του τόπου εγκατάστασης με βεβαίωση μεταγραφής. - Για εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης εξετάζεται αν έχει υποβληθεί η σύμβαση μίσθωσης με αντίστοιχη εγγραφή δήλωσης στην αρμόδια ΔΟΥ. B. Σε περίπτωση που η επένδυση πραγματοποιείται σε νέα εγκατάσταση - Για εγκατάσταση σε ιδιόκτητο χώρο της επιχείρησης εξετάζεται αν έχει υποβληθεί ο τίτλος κυριότητας του τόπου εγκατάστασης με βεβαίωση μεταγραφής. - Σε περίπτωση επένδυσης σε νέα εγκατάσταση σε μη ιδιόκτητο χώρο: Προσύμφωνο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου, στο οποίο θα γίνεται αναλυτική αναφορά στα στοιχεία του ακινήτου (χωροθεσία, τετραγωνικά, ΑΤΑΚ κλπ), καθώς και ότι το προσύμφωνο συντάσσεται για την υποβολή της συγκεκριμένης αίτησης χρηματοδότησης και η αγορά ή η μίσθωση θα προχωρήσει μόνο εφόσον η αίτηση εγκριθεί.	Υποβολή: 5 βαθμοί Μη Υποβολή: 0 βαθμοί

¹ Για εγκατάσταση σε οργανωμένους χώρους υποδοχής (ΟΥΜΕΔ) να έχει υποβληθεί η βεβαίωση νόμιμης υπόστασης και λειτουργίας του φορέα υποδοχής

2	Βαθμολογούμενο	Απαιτήσεις Αδειοδότησης	Εξετάζονται οι άδειες που απαιτούνται για την έναρξη υλοποίησης του Ε/Σ (π.χ. άδεια εγκατάστασης ή/και περιβαλλοντική ή/ και οικοδομική). Υποβάλλεται ΥΔ μηχανικού με διακριτή αναφορά στις απαιτούμενες άδειες για την υλοποίηση των δαπανών και την διαδικασία έκδοσης αυτών η οποία συνοδεύεται από τα απαραίτητα έγγραφα κατά περίπτωση. Σε περίπτωση που δεν απαιτούνται άδειες θα πρέπει επίσης να γίνεται σαφής αναφορά.	• Εφόσον, τεκμηριωμένα, δεν απαιτείται κάποια άδεια για το Επενδυτικό σχέδιο τότε λαμβάνεται η μέγιστη βαθμολογία ανά κατηγορία άδειας. • Η βαθμολογία ανά κατηγορία δεν είναι σωρευτική • Μη Υποβολή απαιτούμενων αδειών : 0 βαθμοί <u>Α. Περιβαλλοντική αδειοδότηση</u> • Υποβολή έγκρισης περιβαλλοντικών όρων : 3 βαθμοί ή • Υποβολή αίτησης χορήγησης περιβαλλοντικής αδειοδότησης : 1,5 βαθμοί <u>Β. Οικοδομική Άδεια</u> • Υποβολή οικοδομικής άδειας : 3 βαθμοί ή • Υποβολή προέγκρισης οικοδομικής άδειας/ βεβαίωση όρων δόμησης: 2 βαθμοί <u>Γ. Άδεια εγκατάστασης</u> • Υποβολή άδειας εγκατάστασης : 4 βαθμοί
---	----------------	-------------------------	---	--

ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΜμΕ
Β. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΧΗΜΑΤΟΣ

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	Βαθμολογούμενο	Διαθέσιμα κεφάλαια για το Επενδυτικό Σχέδιο	Εξετάζεται το ποσοστό Διαθέσιμων Κεφαλαίων (ΔΚ) (ιδίων κεφαλαίων ή/και εξωτερική χρηματοδότηση) στο Συνολικό Κόστος του επενδυτικού σχεδίου (ΣΚ). (ΣΚ = Συνολικό Κόστος Επένδυσης)	$\Delta K \geq \Sigma K/2$: 15 βαθμοί $\Sigma K/3 < \Delta K < \Sigma K/2$: 12 βαθμοί $\Sigma K/4 < \Delta K \leq \Sigma K/3$: 7 βαθμοί $\Delta K = \Sigma K/4$: 0 βαθμοί

ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΜμΕ Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΡΕΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ				
A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	Βαθμολογούμενο	Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας	Εξετάζεται ο Αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας δ του φορέα που προκύπτει ως εξής: $\delta = \text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό} / \text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}$ Αν Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις = 0 και Κυκλοφορούν Ενεργητικό > 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει το μέγιστο βαθμό Αν Κυκλοφορούν Ενεργητικό $\leq$ 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν	$\delta \geq 1,5$: 4 βαθμοί $1 \leq \delta < 1,5$: 3 βαθμοί $\delta < 1$: 0 βαθμοί
2	Βαθμολογούμενο	Δείκτης οικονομικής μόχλευσης	Εξετάζεται ο δείκτης δ που προκύπτει ως εξής: $\delta = \text{Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων (ROE)} / \text{Αποδοτικότητα Απασχολούμενων Κεφαλαίων (ROCE)}$ όπου - ROE (Return On Equity) = $\text{Κέρδη πρό φόρων} / \text{Καθαρή θέση}$ και - ROCE (Return On Capital Employed) = $\text{Κέρδη πρό τόκων \& φόρων} / \text{Ενεργητικό – Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}$ Εάν ο υπολογισμός του δείκτη δεν είναι δυνατός λόγω μηδενικού παρονομαστή σε οποιοδήποτε στάδιο του υπολογισμού του, ιδίως εάν η Καθαρή Θέση ισούται με μηδέν, η διαφορά μεταξύ Συνόλου Ενεργητικού και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων ισούται με μηδέν ή ο δείκτης ROCE ισούται με μηδέν, το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν.	$\delta > 2$: 4 βαθμοί $0 < \delta \leq 2$: 3 βαθμοί $\delta \leq 0$: 0 βαθμοί
3	Βαθμολογούμενο	Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους	Εξετάζεται ο δείκτης δ που προκύπτει ως εξής: $\delta = (\text{Κέρδη προ φόρων} / \text{Κύκλος Εργασιών}) \times 100$ Αν Κύκλος Εργασιών = 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν	$\delta \geq 15$: 4 βαθμοί $8 \leq \delta < 15$: 3 βαθμοί $\delta < 8$: 0 βαθμοί

4	Βαθμολογούμενο	Δείκτης διάρθρωσης κεφαλαίων	Εξετάζεται ο δείκτης δ που προκύπτει ως εξής: $\delta = \text{Ίδια Κεφάλαια} / \text{Δανειακά Κεφάλαια}$ Για τις ανάγκες υπολογισμού του παρόντος κριτηρίου, ως «Δανειακά Κεφάλαια» νοείται το Σύνολο των Υποχρεώσεων της επιχείρησης, ήτοι το άθροισμα των Μακροπρόθεσμων και Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων, όπως προκύπτει από τις οικονομικές καταστάσεις ή, για τους φορείς που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα, από τον Πίνακα Οικονομικών Στοιχείων του Παραρτήματος VI. Αν Δανειακά Κεφάλαια = 0 και Ίδια Κεφάλαια > 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει το μέγιστο βαθμό Αν Ίδια Κεφάλαια ≤ 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν	$\delta \geq 1,5$: 4 βαθμοί $0,8 \leq \delta < 1,5$: 3 βαθμοί $\delta < 0,8$: 0 βαθμοί
5	Βαθμολογούμενο	Δείκτης συνολικής ικανότητας δανεισμού	Εξετάζεται ο δείκτης δ που προκύπτει ως εξής: $\delta = \text{Σύνολο Υποχρεώσεων} / \text{Σύνολο Ενεργητικού}$ Αν Σύνολο Ενεργητικού = 0, τότε το κριτήριο λαμβάνει βαθμολογία μηδέν	$\delta < 0,4$: 4 βαθμοί $0,4 \leq \delta < 0,8$: 3 βαθμοί $\delta \geq 0,8$: 0 βαθμοί

Τα παραπάνω κριτήρια (αριθμοδείκτες) υπολογίζονται σύμφωνα με τα στοιχεία του έτους 2025 (έτος ν-1 όπου ν το έτος υποβολής αίτησης χρηματοδότησης), όπως αυτά προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις. Τα οικονομικά για μεγέθη για φορείς που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα, προκύπτουν από τον πίνακα οικονομικών στοιχείων του Παραρτήματος VI.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΜμΕ

Δ. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	Βαθμολογούμενο	Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR)	Εξετάζεται ο εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) επί του συνόλου των επενδυόμενων κεφαλαίων με βάση τις εισροές – εκροές της επένδυσης με βάση τις προβλέψεις για τα πρώτα 10 έτη λειτουργίας μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.	IRR ≥ 20%: 10 βαθμοί 15% ≤ IRR < 20%: 7 βαθμοί 10% ≤ IRR < 15%: 5 βαθμοί 5% ≤ IRR < 10%: 3 βαθμοί IRR < 5%: 0 βαθμοί
2	Βαθμολογούμενο	Ικανότητα Αποπληρωμής Τοκοχρεολυσίων Δανείων (IATΔ)	Εξετάζεται η ικανότητα αποπληρωμής τοκοχρεολυσίων που προκύπτει από το λόγο των τοκοχρεολυσίων των υφιστάμενων και των νέων δανείων προς το σύνολο των αποτελεσμάτων προ αποσβέσεων, τόκων και φόρων, υπολογισμένα με βάση τον μέσο όρο των προβλέψεων για τα πρώτα 10 έτη λειτουργίας μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.	IATΔ ≤ 0,6: 10 βαθμοί 0,6 < IATΔ ≤ 0,7: 8 βαθμοί 0,7 < IATΔ ≤ 0,8: 5 βαθμοί 0,8 < IATΔ ≤ 0,9: 2 βαθμοί IATΔ > 0,9: 0 βαθμοί

ΒΑΘΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΜμΕ
Ε. ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

A/A	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
1	Βαθμολογούμενο	Αύξηση της Απασχόλησης και ιδίως δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας μετά την υλοποίηση της επένδυσης	Εξετάζεται ο δείκτης: $\Delta A = \text{Δημόσια χρηματοδότηση} / \text{Νέες Θέσεις Εργασίας, που προκύπτει από τον αριθμό των νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (εκφρασμένης σε ΕΜΕ) σε σχέση με την επιχορήγηση σε χιλιάδες ευρώ.}$ Σε περίπτωση όπου για το επενδυτικό σχέδιο τεκμηριώνονται δύο περιπτώσεις αρχικής επένδυσης (π.χ. της επέκτασης μονάδας και της διαφοροποίησης προς νέα προϊόντα) για τον υπολογισμό της βαθμολογίας του δείκτη χρησιμοποιείται η κλίμακα βαθμολόγησης για «ίδρυση ή επέκταση μονάδας»	<u>Για ίδρυση ή επέκταση μονάδας</u> $\Delta A < 200$: 30 βαθμοί $200 \leq \Delta A < 250$: 20 βαθμοί $250 \leq \Delta A < 300$: 10 βαθμοί $\Delta A = 300$: 0 βαθμοί. <u>Για θεμελιώδη αλλαγή παραγωγικής διαδικασίας ή διαφοροποίηση προς νέα προϊόντα</u> $\Delta A < 250$: 30 βαθμοί $250 \leq \Delta A < 300$: 20 βαθμοί $300 \leq \Delta A < 350$: 10 βαθμοί $\Delta A = 350$: 0 βαθμοί

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΙΝΑΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

(αφορά μόνο επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα)

Υπόδειγμα πίνακα οικονομικών στοιχείων από τα στοιχεία του οποίου προκύπτει η βαθμολογία των κριτηρίων του φορέα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ				
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Ποσά κλεισμένης χρήσεως
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Αξία κτήσεως	Αποσβέσεις	Αναπ. αξία	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
Ενσώματες ακινητοποιήσεις				Κεφάλαιο
				Αποτελέσματα εις νέο
Σύνολο Παγίου ενεργητικού				Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
Αποθέματα				Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις
Απαιτήσεις				Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις
Διαθέσιμα				
Σύνολο Κυκλοφορ. Ενεργητικού				Σύνολο Υποχρεώσεων
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ				ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Ποσά κλεισμένης χρήσεως
Κύκλος εργασιών (Πωλήσεις)
Μείον: κόστος πωληθέντων
Μικτά αποτελέσματα
Συν: Λοιπά Έσοδα
Σύνολο
ΜΕΙΟΝ

1. Έξοδα διοίκησης &
διάθεσης

2. Λοιπά έξοδα

Σύνολο

ΚΑΘΑΡΑ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΥΠΕΥΘΥΝΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Α'

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ / ΕΦΕΠΑΕ							
Ο – Η Όνομα:				Επώνυμο:				
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:								
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:								
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :								
Τόπος Γέννησης:								
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:				
Τόπος Κατοικίας:		Οδός		Αριθ:		ΤΚ:		
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):			Δ/ση Ηλεκτρ. Ταχυδρομεί ου (Email):					
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, ως νόμιμος εκπρόσωπος και εκ μέρους της επιχείρησης με ΑΦΜ δηλώνω ότι:								
- Όλα τα δηλούμενα στην ηλεκτρονική αίτηση χρηματοδότησης που θα υποβληθεί μέσω του ΟΠΣΚΕ για τη Δράση «Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» - φάση Γ',, καθώς και όλα τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά που τη συνοδεύουν είναι ακριβή και αληθή. - Έχω λάβει σαφή γνώση του συνόλου του περιεχομένου της Πρόσκλησης της Δράσης. - Η επιχείρηση με ΑΦΜ έχει υποβάλλει μόνο μία πρόταση στην παρούσα Δράση.								

4. Το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο πληροί τον χαρακτήρα κινήτρου και ως εκ τούτου δεν έχει γίνει έναρξη εργασιών για το επενδυτικό σχέδιο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στην παρ.2 του άρθρου 6 του Καν. ΕΕ 651/2014.
5. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση, κατά τα δύο έτη που προηγούνται της αίτησης για ενίσχυση, δεν έχει προβεί σε μετεγκατάσταση στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση, και δεσμεύομαι ότι δεν θα το πράξει εντός μέγιστης περιόδου δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.
6. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση θα τηρεί από τον χρόνο έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και τουλάχιστον έως την λήξη των μακροχρόνιων υποχρεώσεων, διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.
7. Η επιχείρηση τηρεί τη νομοθεσία περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου.
8. Η επιχείρηση τηρεί τα προβλεπόμενα στην Ανακοίνωση της επιτροπής (2021/C 373/01): Τεχνικές κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών στην κλιματική αλλαγή κατά την περίοδο 2021-2027.
9. Δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δυνάμει της οποίας οι προγενεστέρως χορηγηθείσες ενισχύσεις από το ίδιο κράτος μέλος έχουν κηρυχθεί παράνομες και ασυμβίβαστες προς την εσωτερική αγορά.
10. Δεσμεύομαι ότι δεν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού του άρθρου 39, παρ. 1-4 και του άρθρου 40 του Ν. 4488/2017 (Α137/13.09.2017).
11. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση θα προχωρήσει στη δημιουργία ελάχιστων νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (EME), οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθετε το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, και η αύξηση αυτή θα διατηρηθεί για τουλάχιστον 3 έτη μετά την τελική εκταμίευση της επένδυσης. Ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται:
 - Για ίδρυση ή επέκταση μονάδας: 1 EME ανά 300.000€ επιχορήγησης
 - Για θεμελιώδη αλλαγή παραγωγικής διαδικασίας ή διαφοροποίηση προς νέα προϊόντα: ελάχιστη υποχρέωση αύξησης απασχόλησης: 1 EME ανά 350.000€ επιχορήγησηςΣε περίπτωση όπου στο επενδυτικό σχέδιο τεκμηριώνονται δύο περιπτώσεις αρχικής επένδυσης με διαφορετική υποχρέωση (π.χ. της επέκτασης μονάδας και της διαφοροποίησης προς νέα προϊόντα) ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται αυτή της κατηγορίας «ίδρυση ή επέκταση μονάδας».
12. Δεσμεύομαι ότι το επενδυτικό σχέδιο δεν πραγματοποιείται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.
13. Αποδέχομαι ότι στην περίπτωση κοινοποιήσεων – επιδόσεων εγγράφων που αφορούν την Πράξη, τούτες λαμβάνουν χώρα στην φορολογική έδρα της επιχείρησης, η οποία δηλώνεται στην αίτηση χρηματοδότησης και αναφέρεται στο εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα. Περαιτέρω αναλαμβάνω την υποχρέωση να γνωστοποιώ οποιαδήποτε μεταβολή της φορολογικής έδρας της επιχείρησης στον ΕΦ/ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης οποιασδήποτε μεταβολής της φορολογικής έδρας, η κοινοποίηση - επίδοση θα συντελείται στην φορολογική έδρα που αναφέρεται στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα
14. Δεσμεύομαι ότι το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου ή/και οι επιμέρους δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης:
 - Δεν έχουν χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

- Δεν αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες επενδυτικού σχεδίου σε άλλη δράση που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
 - Εφόσον λάβει χώρα έγκριση και για το διάστημα εκείνο που αποτελούν εγκεκριμένες δαπάνες του προς υλοποίηση επενδυτικού σχεδίου, δεν θα υποβληθούν προς ένταξη ή πιστοποίηση σε επενδυτικό σχέδιο άλλης δράσης που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
15. Δεσμεύομαι ότι μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης και ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, η επιχείρηση θα μεριμνήσει για τις κατάλληλες παρεμβάσεις έτσι ώστε να διασφαλίζεται η πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία (ΑμΕΑ) στις κτιριακές υποδομές, στις υπηρεσίες και στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (βλ. Παράρτημα XV): «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία». Ως υποδομές νοούνται τόσο οι κτιριακές υποδομές, όσο και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές που απευθύνονται στο πελατειακό κοινό (π.χ. ιστοσελίδες και λοιπές ηλεκτρονικές εφαρμογές, όπως ηλεκτρονικά σημεία πληροφόρησης ή/και εξυπηρέτησης κ.λ.π.) σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΣΑμεΑ.
16. Δεσμεύομαι ότι η επιχείρηση θα υλοποιήσει την πράξη με τρόπο που θα διασφαλίζει:
- τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 - την ισότητα των φύλων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου
 - την αποτροπή κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
 - τη διαφάνεια
 - την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία
 - την τήρηση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης και της ενωσιακής πολιτικής στον τομέα του περιβάλλοντος.
17. Έχω λάβει γνώση των υποχρεώσεων που πρέπει να τηρηθούν στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και ιδίως αυτές που προκύπτουν από το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαιώνω ότι η προτεινόμενη πράξη δεν καταστρατηγεί και δεν είναι ασύμβατη με κανένα από τα αναφερόμενα στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτά αναφέρονται στην αναλυτικά στον «Πίνακα για τη συμμόρφωση των πράξεων με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης» που περιλαμβάνεται στην Πρόσκληση (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV).
18. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή εάν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λυθεί η Σύμβαση εγγύησης
19. Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης ή εάν έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης αυτή έχει ολοκληρωθεί.
20. Αν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε τομείς που εξαιρούνται όσο και στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014, η επιχείρηση θα διασφαλίζει με κατάλληλα μέσα, όπως με διαχωρισμό των δραστηριοτήτων ή με διάκριση του κόστους, ότι οι δραστηριότητες στους εξαιρούμενους τομείς δεν τυγχάνουν ενίσχυσης που χορηγείται δυνάμει του Κανονισμού Ε.Ε. 651/2014.
21. Η οικονομική συμμετοχή της επιχείρησης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, δημόσιας ενίσχυσης ή παροχής.
22. Η επιχείρηση έχει την ιδιότητα της πολύ μικρής ή μικρής ή μεσαίας επιχείρησης όπως ορίζεται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 και σύμφωνα με το Παράρτημα

Ι του Καν. Ε.Ε. 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων, λαμβανομένων υπόψη των όρων για τη διατήρηση της ιδιότητας αυτής και έχει ληφθεί υπόψη η Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ με θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης δικαιόχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023), (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ)

23. Είναι σε γνώση μου ότι η βαθμολόγηση ή τυχούσα επαναβαθμολόγηση της αίτησης θα διενεργηθεί, μεταξύ άλλων, και με στοιχεία που δηλώνει η επιχείρηση στο ΟΠΣΚΕ ή/και με στοιχεία που έχουν ληφθεί από εθνικές βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ – ΕΡΓΑΝΗ κ.α.) για τα οποία αποκλειστική και αθέμιτη την ευθύνη τόσο της καταχώρησης στο ΟΠΣΚΕ, όσο και των καταχωρημένων στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων φέρει η επιχείρηση. Ως εκ τούτου το όποιο δυσμενές αποτέλεσμα εξαιτίας λανθασμένων ή/και εκ παραδρομής καταχωρήσεων από μέρους της επιχείρησης βαρύνει αποκλειστικά την επιχείρηση και δεν θα γίνει αποδεκτή ένσταση επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης/πιστοποίησης που θα υποβληθεί για εκ παραδρομής καταχωρήσεις (οπουδήποτε, ΟΠΣΚΕ / Εθνικές Βάσεις Δεδομένων) οι οποίες οδήγησαν στον υπολογισμό της τελικής βαθμολογίας ή επιβολής ποινών.
24. Αποδέχομαι ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ανακρίβειών στη δήλωσή μου ή σε περίπτωση διαπίστωσης υποβολής στην ΕΥΔΑΜ/ΕΦ ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, ή αποσιώπηση στοιχείων, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε στον αποκλεισμό της ένταξης της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση, ή θα οδηγούσε στο να ενταχθεί με όρους ουσιωδώς διαφορετικούς ή σε μη πιστοποίηση της ολοκλήρωσης, η απόφαση ένταξης θα ανακληθεί και η επιχείρηση θα κληθεί να επιστρέψει τυχόν χορηγηθείσα ενίσχυση εντόκως σε οποιαδήποτε φάση της Πράξης τα ανωτέρω διαπιστωθούν (αξιολόγηση, υλοποίηση, μακροχρόνιες υποχρεώσεις).
25. Αποδέχομαι ότι η υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στη Δράση συνιστά εξουσιοδότηση προς την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και τον ΕΦΕΠΑΕ, για συλλογή στοιχείων που βρίσκονται καταχωρισμένα σε βάσεις δεδομένων (π.χ. ΑΑΔΕ, ΕΡΓΑΝΗ, Γ.Ε.ΜΗ, ΕΦΚΑ-NAT, κ.α.) και σε λοιπά πληροφοριακά συστήματα της Δημόσιας Διοίκησης ή εποπτευόμενων από αυτήν Φορέων, καθώς και για την περαιτέρω επεξεργασία τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Επίσης, γνωρίζω ότι τα δεδομένα από εθνικές βάσεις δεδομένων, εφόσον ληφθούν, κατισχύουν των δηλωθέντων ή/και των αναγραφόμενων στα έντυπα που συνοδεύουν την αίτηση.
26. Παρέχω ρητά τη συναίνεση και συγκατάθεσή μου για την νόμιμη επεξεργασία κατ' άρθρο 6 του Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων) [ΕΕΕΕ L 119 σελ.1-88] σε όλα τα στάδια της υποβαλλόμενης αίτησης χρηματοδότησης, δηλαδή από την υποβολή της ως και, στην περίπτωση υπαγωγής, οριστικοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης επένδυσής, σύμφωνα προς τα ειδικότερα οριζόμενα στην Κεφάλαιο 16. της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.
27. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχομαι οποιοδήποτε σχετικό έλεγχο για την εξακρίβωση των δηλωθέντων από τις αρμόδιες εθνικές ή κοινοτικές αρχές
28. Σε περίπτωση ένταξης της πράξης που αφορά η αίτηση χρηματοδότησης, συμφωνώ στη δημοσίευση της επωνυμίας της επιχείρησης, του τίτλου της πράξης και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης στον κατάλογο των Δικαιούχων της Δράσης, που δημοσιεύεται ηλεκτρονικά ή με άλλο τρόπο, σύμφωνα με το Άρθρο 49, παρ. 3 του Καν. 1060/2021 και το Παράρτημα ΙΧ αυτού.
29. Αποδέχομαι ότι τα μηνύματα που θα αποστέλλονται από το ΟΠΣΚΕ, την ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ και τον ΕΦ, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ειδικότερα στην ηλεκτρονική διεύθυνση e-mail (διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) που δηλώθηκε στο ΟΠΣΚΕ, επέχουν θέση επίσημων

εγγράφων και συνεπάγονται την έναρξη όλων των εννόμων συνεπειών και προθεσμιών και αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης η παρακολούθηση της εν λόγω ηλεκτρονικής διεύθυνσης.

30. Ο επιχειρηματίας / νόμιμος εκπρόσωπος της επιχείρησης αποδέχεται ότι κατά την υλοποίηση της πράξης», η επικοινωνία με τον ΕΦ/ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ» αναφορικά με την εξέλιξη και ολοκλήρωση της επένδυσης (αιτήματα τροποποίησης, εκθέσεις προόδου και ολοκλήρωσης κλπ) δύναται να γίνεται ηλεκτρονικά (on screen) μέσω ηλεκτρονικών εντύπων, όπως αυτά θα καθοριστούν από τον ΕΦ/ΔΑ ΕΣΠΑ ΔΑΜ.
31. Οι ενισχυόμενες ενέργειες/δαπάνες που περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη πρόταση χρηματοδότησης δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν προς έγκριση χρηματοδότησης σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.
32. Σε περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος δραστηριοποιείται στον τομέα της αλιείας ή της υδατοκαλλιέργειας δε χορηγούνται ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν διαπράξει μία ή περισσότερες από τις παραβάσεις, που προβλέπονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως δ) και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 και για τις πράξεις του άρθρου 11 του εν λόγω Κανονισμού, καθώς και στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως γ) και στην παράγραφο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1139 και για τις πράξεις του άρθρου 13 του εν λόγω Κανονισμού
33. Είμαι ενημερωμένος και η πρόταση που υποβάλω είναι εναρμονισμένη και υπακούει στους περιορισμούς και πληροί όλες τις προϋποθέσεις του Κανονισμού ΕΕ 651/2014.
34. Παρέχω τη ρητή συγκατάθεσή μου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, ώστε οι φορείς υλοποίησης των Δράσεων κρατικών ενισχύσεων και ήσσονος σημασίας, καθώς και τα αρμόδια όργανα αυτών, να αντλούν μέσω διαλειτουργικότητας με την ΑΑΔΕ και λοιπούς αρμόδιους φορείς, όλα τα αναγκαία στοιχεία (οικονομικά, φορολογικά, στοιχεία προσωπικού, ηλεκτρονικά τιμολόγια από φορείς του Δημοσίου και Αναθέτουσες Αρχές κ.ά.), με σκοπό την επιβεβαίωση της ορθότητας και πληρότητας των δηλούμενων δεδομένων, για τις ανάγκες αξιολόγησης, ελέγχου και καταβολής της ενίσχυσης.

Ημερομηνία:20.....

Για την επιχείρηση/

-Ο-

Νόμιμος Εκπρόσωπος

(Στοιχεία Νόμιμου Εκπροσώπου, γνήσιο υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr)

(Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, υποβάλλεται από μία ΥΔ για κάθε νόμιμο εκπρόσωπο)

- (1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- (2) Αναγράφεται ολογράφως.
- (3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.
- (4) Σε περίπτωση ανεπάρκειας χώρου η δήλωση συνεχίζεται στην πίσω όψη της και υπογράφεται από τον δηλούντα ή την δηλούσα.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ Γ ΥΠΕΥΘΥΝΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ**

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :						
Ο – Η Όνομα:		Επώνυμ ο:				
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:						
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:						
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :						
Τόπος Γέννησης:						
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:						
Τόπος Κατοικίας:	Οδός:		Αριθ:		ΤΚ:	
Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):			Τηλ:		Κιν. Τηλ.:	
Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾ , που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 του Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:						

B.1:

- ☐ Η επιχείρηση λειτουργεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση **ή**
- ☐ Η επιχείρηση λειτουργεί ως «**ενιαία επιχείρηση**» (οντότητα) από κοινού με άλλες επιχειρήσεις. (Στην έννοια της «**ενιαίας επιχείρησης**» περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις, όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα VIII του παρόντος).

Στην περίπτωση αυτή συμπληρώνεται υποχρεωτικά ο παρακάτω πίνακας (1) για καθεμία από τις ως άνω επιχειρήσεις με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα.

Πίνακας 1: Επιχειρήσεις με τις οποίες η αιτούσα λειτουργεί ως «ενιαία επιχείρηση».

Στοιχεία Επιχείρησης	Επεξήγηση
A/A Επιχείρησης	Ο αύξων αριθμός της επιχείρησης με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται και οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις)
Επωνυμία Επιχείρησης	
Α.Φ.Μ. Επιχείρησης	
Κ.Α.Δ. Επιχείρησης	
Ποσοστό Συμμετοχής (0-100)	
Επώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Όνομα Νομίμου Εκπροσώπου	
Πατρώνυμο Νομίμου Εκπροσώπου	
Α.Φ.Μ. Νομίμου Εκπροσώπου	
Έγγραφο Ταυτοποίησης Νομίμου Εκπροσώπου (Α.Δ.Τ. ή Ισοδύναμο)	
Θέση στην Επιχείρηση Νομίμου Εκπροσώπου	

Β.2: Το ύψος των ενισχύσεων που η αιτούσα, καθώς και οι επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις), έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τελευταία τρία έτη, βάσει καθεστώτος *deminimis*. Στη δήλωση θα αναφέρονται τα στοιχεία για τις ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί βάσει καθεστώτος *deminimis* (πρόγραμμα και Καν. Ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ημερομηνία ένταξης και

ποσό). **Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν έχει λάβει καμία ενίσχυση, θα το δηλώνει στην υπεύθυνη δήλωση.**

Πίνακας 2: Επιχορηγήσεων de minimis κατά τρία τελευταία έτη σε κυλιόμενη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης λήψης ενίσχυσης

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ DEMINIMIS ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).							
Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση/Κανονισμός (ΕΕ) ή σσονος σημασίας ενίσχυσης (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τρία τελευταία έτη	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.	ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης /Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση Ένταξης/ υπαγωγής (ή ΑΙΕ που αναφέρεται στην εγκριτική πράξη).	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο, ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που τελικά έχει καταβληθεί στην επιχείρηση.	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο ημ/νία καταβολής της τελευταίας δόσης χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης/υπαγωγής και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης. Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει, κατά τα τελευταία τρία έτη.

B.3: Το ύψος των ενισχύσεων που έχει συμπεριληφθεί σε επενδυτική πρόταση, η οποία έχει υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) έχουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης κατά τα τρία τελευταία έτη στο πλαίσιο της Πράξης βάσει οιοιδήποτε άλλου καθεστώτος.

Πίνακας 3: Επιχορηγήσεων βάσει οιοιδήποτε (πλην deminimis) καθεστώτος κατά τα τρία προηγούμενα έτη.

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ (ΠΛΗΝ DEMINIMIS) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ Η ΑΙΤΟΥΣΑ ΕΧΕΙ ΑΠΟΚΤΗΣΕΙ ΕΝΝΟΜΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΛΗΨΗΣ, ΒΑΣΕΙ ΟΠΟΙΟΥΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως όμιλος (στην έννοια περιλαμβάνονται επιχειρήσεις σε επίπεδο ομίλου).							
Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση/Κανονισμός (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης	Αριθμός και ημερομηνία Απόφασης ένταξης / υπαγωγής / σύμβασης ή άλλου εγγράφου από το οποίο τεκμαίρεται η λήψη του έννομου δικαιώματος.	ΑΔΑ Απόφασης Ένταξης /Λήψης του έννομου δικαιώματος ενίσχυσης	Ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που αναγράφεται στην Απόφαση ή Ένταξης/ υπαγωγής (ή ΑΙΕ που αναφέρεται στην εγκριτική πράξη).	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο, ποσό δημόσιας χρηματοδότησης που τελικά έχει καταβληθεί στην επιχείρηση.	Εφόσον ολοκληρώθηκε το έργο ημ/νία καταβολής τελευταίας δόσης χρηματοδότησης.	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης.	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Επισημαίνεται ότι ως ημερομηνία δημόσιας χρηματοδότησης θεωρείται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης ένταξης/υπαγωγής (ή η ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης) και εν γένει παραχώρησης του έννομου δικαιώματος λήψης της ενίσχυσης.

B.4: Οι αιτήσεις ενισχύσεων, (καθώς και τα ποσά ανά αίτηση ή τα ισοδύναμα ακαθάριστα επιχορήγησης) οι οποίες έχουν υποβληθεί από την αιτούσα επιχείρηση καθώς και από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μαζί με αυτήν ως ενιαία επιχείρηση (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις) και βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή σε αξιολόγηση ένστασης επί αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει οποιουδήποτε καθεστώτος.

Πίνακας 4: Αιτούμενες ενισχύσεις που βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης ή σε αξιολόγηση ένστασης επί αποτελεσμάτων αξιολόγησης ή ένταξης, βάσει καθεστώτος *deminimis* για οποιαδήποτε δαπάνη ή οιοδήποτε άλλου καθεστώτος

ΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ή ΕΝΤΑΞΗΣ Αφορά στον φορέα (επιχείρηση) που υποβάλλει πρόταση (αιτούσα) καθώς και σε αυτές με την οποία η αιτούσα λειτουργεί ως ενιαία οικονομική μονάδα (στην έννοια περιλαμβάνονται οι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχειρήσεις).				
Πρόγραμμα/Μέτρο/Δράση/Κανονισμός (ΕΕ) ή σσονος σημασίας ενίσχυσης (ή σύμβαση) από το οποίο η επιχείρηση έχει αποκτήσει έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης τρία τελευταία έτη	Ημ/νία Υποβολής αίτησης λήψης ενίσχυσης	Ποσό αιτούμενης δημόσιας χρηματοδότησης	Επωνυμία Δικαιούχου της Ενίσχυσης	ΑΦΜ Δικαιούχου της Ενίσχυσης.

Είναι σε γνώση μου ότι σε περίπτωση διαπίστωσης ουσιωδών ανακρίβειών (οι οποίες ενδέχεται να μεταβάλλουν το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της επενδυτικής μου πρότασης) στη δήλωσή μου, μετά την ένταξη του έργου, το έργο θα απενταχθεί και θα κληθώ να επιστρέψω εντόκως τυχόν ληφθείσα δημόσια χρηματοδότηση.

Ημερομηνία:20.....

Για την επιχείρηση / Συνεργασία

Ο Νόμιμος εκπρόσωπος

(στοιχεία Νόμιμου εκπροσώπου, υπογραφή)

- 1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
- 2) Αναγράφεται ολογράφως.

- 3) «Όποιος εν γνώσει του δηλώνει ψευδή γεγονότα ή αρνείται ή αποκρύπτει τα αληθινά με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών. Εάν ο υπαίτιος αυτών των πράξεων σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτόν του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος βλάπτοντας τρίτον ή σκόπευε να βλάψει άλλον, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι 10 ετών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ

όπως ορίζεται στη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζονται τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. **"Ανεξάρτητη επιχείρηση"** είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. **"Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις"** είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών, και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

- α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου ("business angels") και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει 1.250.000 ευρώ·
- β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·
- γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5000 κατοίκους.

3. **"Συνδεδεμένες επιχειρήσεις"** είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περίοδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των

λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (EME), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των EME. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή -εφόσον υπάρχουν- τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100 % των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΔΗΛΩΣΗΣ ΜΜΕ

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Σε περίπτωση που η επιχείρηση είναι μέλος οργανωμένου ομοιόμορφου δικτύου διανομής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, η Δήλωση ΜμΕ θα πρέπει να είναι υπογεγραμμένη και από Ορκωτό Ελεγκτή - Λογιστή (παρέχοντας κατ' ελάχιστον την πληροφορία για το ονοματεπώνυμο του υπογράφοντος Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή και της ελεγκτικής εταιρείας στην οποία ανήκει).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΜΜΕ

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης (στοιχεία του δυνητικού δικαιούχου)

Επωνυμία:

Διεύθυνση έδρας:

ΑΦΜ ή VAT:

Ονομ/νυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση):

2. Τύπος της επιχείρησης (για να βρείτε τον τύπο της επιχείρησης ανατρέξτε στον Ορισμό ΜΜΕ)

Σημειώστε με ένα σταυρό την περίπτωση/εις στην/στις οποία/ες υπάρχει η αιτούσα:

- ☐ **Ανεξάρτητη επιχείρηση** Στην περίπτωση αυτή, τα στοιχεία που αναγράφονται παρακάτω προκύπτουν από τους λογαριασμούς της επιχείρησης και μόνον. Να συμπληρωθεί μόνο η δήλωση χωρίς παραρτήματα.
- ☐ **Συνεργαζόμενη επιχείρηση** Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα Α (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω.
- ☐ **Συνδεδεμένη επιχείρηση** Να συμπληρωθεί και να επισυναφθεί το παράρτημα Β (και τα τυχόν συμπληρωματικά δελτία). Στη συνέχεια να συμπληρωθεί η δήλωση και το αποτέλεσμα των υπολογισμών να μεταφερθεί στον πίνακα που παρατίθεται παρακάτω

3. Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας επιχείρησης

Τα στοιχεία υπολογίζονται σύμφωνα με Παράρτημα Ι του ΕΕ 651/2014 σχετικά με τον ορισμό των ΜΜΕ.

Περίοδος αναφοράς :

Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)

Προσοχή: Σε σχέση με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση υπάρχει μεταβολή των στοιχείων η οποία ενδέχεται να επιφέρει αλλαγή του μεγέθους της αιτούσας επιχείρησης (πολύ μικρή, μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση);

☐ Όχι

☐ Ναι [να επισυναφθεί δήλωση σχετικά με την προηγούμενη διαχειριστική χρήση]

Υπογραφή

Ονοματεπώνυμο του προσυπογράφοντος, που είναι εξουσιοδοτημένος να εκπροσωπεί την επιχείρηση:

.....

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία της παρούσης δήλωσης, καθώς και των ενδεχόμενων παρατημάτων της είναι ακριβή και αληθή.

.....(τόπος), (ημερομηνία)

Σφραγίδα επιχείρησης & Υπογραφή Εκπροσώπου:

Εφόσον απαιτείται:

Ονοματεπώνυμο & Εταιρία Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή

.....

Υπογραφή Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή:

(Σε περίπτωση που η εκπροσώπηση ασκείται από κοινού από δύο ή περισσότερα πρόσωπα και όχι χωριστά, η δήλωση υπογράφεται από όλους όσους έχουν την ιδιότητα)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Δεν απαιτείται συμπλήρωση όταν η δικαιούχος είναι ανεξάρτητη επιχείρηση

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΗ ή ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Επισυναπτόμενα παραρτήματα

- **Παράρτημα Α** εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνεργαζόμενη επιχείρηση

(και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

- **Παράρτημα Β** εάν η επιχείρηση έχει τουλάχιστον μία συνδεδεμένη επιχείρηση

(και ενδεχόμενα συμπληρωματικά δελτία)

Υπολογισμός των στοιχείων για συνεργαζόμενη ή/και συνδεδεμένη επιχείρηση

Περίοδος αναφοράς:

	Αριθμός απασχολουμένων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1. Στοιχεία ⁽¹⁾ της αιτούσας επιχείρησης ή των ενοποιημένων λογαριασμών			
2. Κατ' αναλογία συγκεντρωτικά στοιχεία ⁽¹⁾ όλων των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων			
3. Άθροισμα στοιχείων ⁽¹⁾ όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης			
Σύνολο ⁽²⁾			

(1) Τα στοιχεία της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των εργαζομένων, υπολογίζονται με βάση τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της επιχείρησης, ή – εφόσον υπάρχουν – τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται η επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

(2) Τα αποτελέσματα της γραμμής «Σύνολο» πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα της δήλωσης σχετικά με τα «Στοιχεία για τον προσδιορισμό της κατηγορίας της επιχείρησης».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση

Για κάθε επιχείρηση για την οποία συμπληρώνεται «δελτίο εταιρικής σχέσης» [ένα δελτίο για κάθε επιχείρηση συνεργαζόμενη με την αιτούσα επιχείρηση και για τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις των ενδεχόμενων συνδεδεμένων επιχειρήσεων, των οποίων τα στοιχεία δεν περιλαμβάνονται ακόμη στους ενοποιημένους λογαριασμούς ⁽¹⁾], τα στοιχεία του σχετικού «πίνακα εταιρικής σχέσης» πρέπει να μεταφέρονται στον ακόλουθο συγκεφαλαιωτικό πίνακα:

Πίνακας Α

Συνεργαζόμενη επιχείρηση (επωνυμία)	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
Σύνολο			

(¹) Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Σημείωση: Τα στοιχεία αυτά είναι το αποτέλεσμα υπολογισμού κατ' αναλογία που πραγματοποιείται στο «δελτίο εταιρικής σχέσης» που συμπληρώνεται για κάθε άμεσα ή έμμεσα συνεργαζόμενη επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «**Σύνολο**» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 2 (σχετικά με τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης (στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης)

Επωνυμία:

Διεύθυνση έδρας:

ΑΦΜ ή VAT:

Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση)

2. Ακαθάριστα στοιχεία της εν λόγω συνεργαζόμενης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Ακαθάριστα στοιχεία			

Σημείωση: Αυτά τα ακαθάριστα στοιχεία προκύπτουν από τους λογαριασμούς και άλλα στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων, εκτός εάν τα δεδομένα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης στα λογιστικά στοιχεία της συνεργαζόμενης επιχείρησης. Εάν χρειάζεται, πρέπει να προστίθενται τα δελτία σύνδεσης για τις επιχειρήσεις που δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης.

3. Υπολογισμός κατ' αναλογία

α) Ακριβής αναφορά του ποσοστού συμμετοχής* που κατέχει η επιχείρηση που συμπληρώνει τη δήλωση (ή από τη συνδεδεμένη επιχείρηση μέσω της οποίας δημιουργείται η σχέση με τη συνεργαζόμενη επιχείρηση), στη συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου:

Αναφορά και του ποσοστού συμμετοχής* που κατέχει η συνεργαζόμενη επιχείρηση που αποτελεί το αντικείμενο του παρόντος δελτίου στην επιχείρηση που καταρτίζει η δήλωση (ή στη συνδεδεμένη επιχείρηση):

.....

β) Να επιλεγεί το υψηλότερο ποσοστό από τα δύο προηγούμενα και να συμπεριληφθεί στα ακαθάριστα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο πλαίσιο. Τα αποτελέσματα του κατ' αναλογία υπολογισμού μεταφέρονται παρακάτω:

Πίνακας εταιρικής σχέσης

Ποσοστό: ...	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Αποτελέσματα αναλογία κατ'			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Α του παραρτήματος Α.

* Όσον αφορά τη συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο ποσοστό. Στο ποσοστό αυτό πρέπει να προστεθεί το ποσοστό συμμετοχής στην ίδια επιχείρηση που ανήκει σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ορισμός, άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Α. Προσδιορισμός της περίπτωσης στην οποία υπάγεται η αιτούσα επιχείρηση

- ☐ **Περίπτωση 1:** Η αιτούσα επιχείρηση καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς ή περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στους ενοποιημένους λογαριασμούς άλλης συνδεδεμένης επιχείρησης [πίνακας Β(1)].
- ☐ **Περίπτωση 2:** Η αιτούσα επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις δεν καταρτίζουν ενοποιημένους λογαριασμούς ή δεν περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης [πίνακας Β(2)].

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Β. Μέθοδοι υπολογισμού ανάλογα με την περίπτωση

Περίπτωση 1: Ως βάση υπολογισμού χρησιμοποιούνται οι ενοποιημένοι λογαριασμοί. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας Β(1):

Πίνακας Β (1)

	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ) (*)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Σύνολο			

(*) Όταν στους ενοποιημένους λογαριασμούς δεν φαίνεται ο αριθμός εργαζομένων, ο αριθμός τους υπολογίζεται με την άθροιση του αριθμού εργαζομένων όλων των επιχειρήσεων με τις οποίες συνδέεται η αιτούσα επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 1 του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

Προσδιορισμός των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται βάσει ενοποίησης

Συνδεδεμένη επιχείρηση (επωνυμία/ ακριβή στοιχεία)	Διεύθυνση της εταιρικής έδρας	ΑΦΜ ή VAT	Ονοματεπώνυμο και τίτλος του ή των βασικών διευθυνόντων
A.			
B.			
Γ.			
Δ.			
Ε.			

Σημαντική σημείωση: Οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις μιας παρόμοιας συνδεδεμένης επιχείρησης, που δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης, πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

Περίπτωση 2: Για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση (συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μέσω άλλων συνδεδεμένων επιχειρήσεων), πρέπει να συμπληρώνεται ένα «δελτίο σύνδεσης» και να γίνεται απλή άθροιση των λογαριασμών όλων των συνδεδεμένων επιχειρήσεων συμπληρώνοντας τον πίνακα Β(2) παρακάτω.

Πίνακας Β (2)

Επιχείρηση αριθ.:	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
1. (*)			
2. (*)			
3. (*)			
4. (*)			
5. (*)			
Σύνολο			

(*) να προστίθεται ένα «δελτίο σύνδεσης» ανά επιχείρηση.

Τα στοιχεία της γραμμής «Σύνολο» του παραπάνω πίνακα πρέπει να μεταφέρονται στη γραμμή 3 (σχετικά με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις) του πίνακα του παραρτήματος της δήλωσης.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

1. Ακριβή στοιχεία της επιχείρησης (συνδεδεμένη επιχείρηση που δεν περιλαμβάνεται βάσει ενοποίησης στον πίνακα Β (1))

Επωνυμία:

Διεύθυνση έδρας:

ΑΦΜ ή VAT:

Όνομ/νυμο και τίτλος του ή των κύριων διευθυντικών στελεχών (Πρόεδρος, Γενικός Διευθυντής ή αντίστοιχη θέση):

2. Στοιχεία της εν λόγω συνδεδεμένης επιχείρησης

Περίοδος αναφοράς:			
	Αριθμός απασχολούμενων (ΕΜΕ)	Κύκλος εργασιών (σε χιλιάδες ευρώ)	Σύνολο ισολογισμού (σε χιλιάδες ευρώ)
Σύνολο			

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να μεταφέρονται στον πίνακα Β(2) του παραρτ. Β.

Σημαντική σημείωση: Τα στοιχεία των επιχειρήσεων που είναι συνδεδεμένες με την αιτούσα επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς τους και άλλα στοιχεία, ή, εφόσον υπάρχουν, από τους ενοποιημένους λογαριασμούς. Στα στοιχεία αυτά συγκεντρώνονται κατ' αναλογία τα στοιχεία των ενδεχόμενων συνεργαζόμενων επιχειρήσεων με τις εν λόγω συνδεδεμένες επιχειρήσεις, που βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατάντη της αιτούσας επιχείρησης, εφόσον δεν περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης. Ακόμη και εάν τα στοιχεία σχετικά με μία επιχείρηση περιλαμβάνονται στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε ποσοστό χαμηλότερο από εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, πρέπει παρόλα αυτά να εφαρμόζεται το ποσοστό που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο (ορισμός, άρθρο 6 παράγραφος 3 εδάφιο 2).

Παρόμοιες συνεργαζόμενες επιχειρήσεις πρέπει να αντιμετωπίζονται ως άμεσοι εταίροι της αιτούσας επιχείρησης. Τα στοιχεία τους και ένα «δελτίο εταιρικής σχέσης» πρέπει συνεπώς να προστίθενται στο παράρτημα Α.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ**

Α. Γενικά παραδοτέα			
α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Αποδεικτικά υποδομών Α.Μ.Ε.Α.		.
2	Υπεύθυνη δήλωση με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής, όπου θα αναφέρεται ότι όλα τα προσκομισθέντα παραστατικά και δικαιολογητικά είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων και δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ούτε θα χρησιμοποιηθούν σε άλλο εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα σε κάθε αίτημα ελέγχου.	.	.
3	Τυχόν έγγραφο/α που επιβάλλονται να προσκομισθούν σύμφωνα με τους ειδικούς όρους της απόφασης ένταξης.	.	.
4	Λογιστική εγγραφή καταχώρησης της πληρωμής του Ενδιάμεσου ελέγχου.		.
5	Πιστοποίηση Ιδιωτικής Συμμετοχής σύμφωνα με το Παράρτημα ΧΙ (κατά την ολοκλήρωση)		.
2. Παραδοτέα νόμιμης υπόστασης μετοχικής/ εταιρικής σύνθεσης			
A.	<u>Για επιχειρήσεις με νομική μορφή Α.Ε.- Μ.Α.Ε.:</u>		
1	Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία.	.	.
2	Συγκρότηση ΔΣ & Ορισμού Νομίμου Εκπροσώπου που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία	.	.
3	Απόφαση Πρόσφατης Γενικής Συνέλευσης από την οποία προκύπτει η ισχύουσα μετοχική σύνθεση ή Μετοχολόγιο.	.	.
4	Πρόσφατη βεβαίωση περί μη περαιτέρω τροποποίησης του καταστατικού (ΓΕ.ΜΗ.)	.	.
5	Πρόσφατη εκτύπωση κατάστασης ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης και των υποκαταστημάτων της μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr, με εμφανή την ημερομηνία εκτύπωσης.	.	.
B.	<u>Για επιχειρήσεις με νομική μορφή Ε.Π.Ε.- Μ.Ε.Π.Ε.- Ο.Ε.- Ε.Ε.- Ι.Κ.Ε. Μ.Ι.Κ.Ε.:</u>		

1	Ισχύον Κωδικοποιημένο Καταστατικό που να φέρει ένδειξη κατάθεσης στην αρμόδια υπηρεσία	.	.
2	Πράξη εκπροσώπησης σε περίπτωση που η εκπροσώπηση δεν προκύπτει από το ανωτέρω Καταστατικό	.	.
3	Πρόσφατη εκτύπωση κατάστασης ενεργών δραστηριοτήτων (ΚΑΔ) της επιχείρησης και των υποκαταστημάτων της μέσω της ιστοσελίδας gsis.gr, με εμφανή την ημερομηνία εκτύπωσης.	.	.
3. Ιδιοκτησιακό καθεστώς			
1	Στην περίπτωση κυριότητας του οικοπέδου, Αντίγραφο Συμβολαίου Ιδιοκτησίας και μεταγραφή αυτού στο Υποθηκοφυλακείο/ Κτηματολόγιο, πρόσφατο και πρωτότυπο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας από το Υποθηκοφυλακείο ή Αντίγραφο Κτηματολογικού φύλλου.	.	.
2	Στην περίπτωση εκμίσθωσης ή παραχώρησης, μισθωτήριο συμβόλαιο με την αντίστοιχη υποβολή στην ΑΑΔΕ ή νόμιμη σύσταση επικαρπίας επί του ακινήτου για χρονικό διάστημα ισχύος τουλάχιστον έξι (6) ετών από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης της επένδυσης, ενώ σε περίπτωση ανέγερσης κτιρίου η διάρκεια των ως άνω θα είναι τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης.	.	.
3	Στην περίπτωση εγκατάστασης σε οργανωμένους χώρους υποδοχής (ΟΥΜΕΔ), βεβαίωση νόμιμης υπόστασης και λειτουργίας του φορέα υποδοχής,	.	.
4. Πολεοδομική αδειοδότηση			
1	Τεχνική περιγραφή των οικοδομικών εργασιών υπογεγραμμένη από τους αρμόδιους μηχανικούς, σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση στο εγκεκριμένο Τεχνικό Παράρτημα, στην οποία θα πρέπει να αναφέρονται και τυχόν αποκλίσεις/ διαφοροποιήσεις έναντι του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου, συνοδευόμενη από αναλυτικές επιμετρήσεις.	.	.

2	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ή όποια άλλη μορφή έγκρισης/ενημέρωσης εκτέλεσης εργασιών απαιτείται από τις πολεοδομικές διατάξεις ή τακτοποίηση / νομιμοποίηση χώρου εφόσον συντρέχει τέτοια περίπτωση.	.	.
3	Τα εγκεκριμένα σχέδια θεωρημένα από την Πολεοδομία (Τοπογραφικό Διάγραμμα, Διάγραμμα Κάλυψης/ Δόμησης, Κατόψεις, Τομές, Όψεις)	.	.
4	Ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού, που εκδίδεται από πληροφοριακό σύστημα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), ότι στην περιοχή του ακινήτου για τις εργασίες (περ. α΄ της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν. 4495/2017) δεν απαιτείται έγκριση από κάποιον φορέα.	.	.
5	Ηλεκτρονική βεβαίωση αρμόδιου μηχανικού, που εκδίδεται από πληροφοριακό σύστημα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), περί μη ύπαρξης αυθαιρέτων. Σε διαφορετική περίπτωση, δήλωση ένταξης στο Ν.4178/2013.	.	.
5. Αδειοδότηση λειτουργίας			
1	Οι απαιτούμενες κατά περίπτωση εγκρίσεις και άδειες για την εγκατάσταση της επένδυσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (έγκριση εγκατάστασης, γνωστοποίηση εγκατάστασης, έγκριση περιβαλλοντικών όρων κ.ά.)	.	.
2	Οι απαιτούμενες κατά περίπτωση άδειες για τη λειτουργία της επένδυσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία που να περιλαμβάνει την/ις ενισχυόμενη/ες, στο πλαίσιο της υλοποιηθείσας επένδυσης, δραστηριότητα/ες (π.χ. γνωστοποίηση λειτουργίας, άδεια λειτουργίας, γνωστοποίηση ειδικού σήματος λειτουργίας και πιστοποιητικού κατάταξης, απαλλαγή από υποχρέωση αδειοδότηση της επιχείρησης από την αρμόδια Αδειοδοτούσα Αρχή).	.	.
6. Χρηματοδότηση επένδυσης			
A.	<u>Δάνειο</u>		

1	Σύμβαση του δανείου και τροποποιήσεις αυτής από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά την χρηματοδότηση του εγκεκριμένου επενδυτικού σχεδίου.	.	.
2	Πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το δάνειο στην οποία να αναφέρονται ο σκοπός και οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες τους και το ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείου.	.	.
3	Λογιστική απεικόνιση δανείου		.
B. Εκχώρηση επιχορήγησης			
1	Σύμβαση εκχώρησης της επιχορήγησης έναντι παροχής ισόποσου βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού και τυχόν τροποποιήσεις.	.	.
2	Πρόσφατη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το δάνειο έναντι επιχορήγησης στην οποία θα αναφέρονται οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες και το τρέχον ανεξόφλητο υπόλοιπο.	.	.
3	Λογιστική απεικόνιση δανείου		.
7. Χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού (leasing)			
1	Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού (leasing) με πρόβλεψη η κυριότητα των ειδών να περιέλθει στο φορέα της επένδυσης με τη λήξη του leasing.	.	.
2	Βεβαίωση του χρηματοπιστωτικού φορέα (leasing) καταβολής των μισθωμάτων του leasing και του οφειλόμενου υπολοίπου.	.	.
3	Παραστατικά προμήθειας και διακίνησης του εξοπλισμού	.	.
4	Λογιστικές καταχωρήσεις (Γενικό Ημερολόγιο)	.	.
5	Αντίγραφο Μητρώου Παγίων με την καταχώρηση του παραστατικού στα πάγια της επιχείρησης (με εμφανή τα στοιχεία της επιχείρησης)	.	.
8. Δημοσιότητα			

1	Ανθεκτική πλάκα ή πινακίδα ευδιάκριτη στο κοινό, οι οποίες παρουσιάζουν το έμβλημα της Ένωσης σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού 1060/2021.	.	.
2	Επισήμανση στην εταιρική ιστοσελίδα της χρηματοδοτικής συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και σύντομη περιγραφή της πράξης	.	.

Β. Φυσικό Αντικείμενο			
1. Δαπάνες προσωπικού			
α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Έγγραφο από Δημόσια Υπηρεσία, το οποίο θα πιστοποιεί την αναπηρία του εργαζομένου	.	.
2	Μηνιαίες συγκεντρωτικές μισθοδοτικές καταστάσεις σφραγισμένες και υπογεγραμμένες από το λογιστή ή/και το νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης, για το διάστημα κατά το οποίο επιδοτείται η θέση απασχόλησης, από τις οποίες θα προκύπτουν οι μικτές αποδοχές, ασφαλιστικές και φορολογικές κρατήσεις, λοιπές κρατήσεις, καθαρό πληρωτέο ποσό και μέρες εργασίας/ασφάλισης.	.	.
3	Αντίγραφο πίνακα προσωπικού της επιθεώρησης εργασίας (Έντυπο Ε4)	.	.
4	Αναγγελία πρόσληψης στον ΟΑΕΔ	.	.
5	Αποδεικτικό υποβολής ΑΠΔ και εξόφλησης ασφαλιστικών εισφορών εργαζόμενου και εργοδότη, π.χ ασφαλιστική ενημερότητα.	.	.
6	ΑΠΔ (αποδεικτικό κατάθεσης και ανάλυση αυτής) νεοπροσλαμβανομένου	.	.
7	Λογιστική καταχώρηση της μισθοδοσίας για το διάστημα που επιδοτείται η θέση.	.	.
8	Αντίγραφο Ασφαλιστικής Ενημερότητας για εκκαθαρισμένες απαιτήσεις από το Δημόσιο, με ημερομηνία έκδοσης μεταγενέστερη της αιτούμενης περιόδου, για το μισθολογικό κόστος	.	.
9	Εκτύπωση "ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΗΣΗΣ" από την "Ηλεκτρονική Καρτέλα Οφειλέτη" του πίνακα "Χρεώσεις Οφειλών" με εμφανή την ημερομηνία	.	.

	εκτύπωσης από την ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΕΦΚΑ (εφόσον υφίσταται ρύθμιση)		
10	Εκτύπωση του πίνακα "Χρεώσεις Οφειλών" της "Ηλεκτρονικής Καρτέλας Οφειλέτη" με εμφανή την ημερομηνία εκτύπωσης από την πλατφόρμα του ΕΦΚΑ	.	.
11	Εκτύπωση πίνακα χρεών οφειλέτη από την πλατφόρμα του ΕΦΚΑ	.	.
12	Προσωρινές δηλώσεις παρακρατούμενων φόρων (εκτύπωση από TaxisNet) για το μισθολογικό κόστος της αιτούμενης περιόδου με εμφανή τον αριθμό δήλωσης, εφόσον η επιχορηγούμενη θέση εργασίας επιβαρύνεται με ΦΜΥ	.	.
13	Εκτύπωση αναλυτικών στοιχείων της ρύθμισης από το TaxisNet (εφόσον υφίσταται)	.	.
14	Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr, όπου θα δηλώνεται ότι: – η υποβαλλόμενη δαπάνη νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού, δεν αφορά εργαζόμενους που είναι σύζυγοι ή συγγενείς α' και β' βαθμού με τον επιχειρηματία ή τους εταίρους/μετόχους και των ασκούντων τη διοίκηση/εκπροσώπηση της επιχείρησης – η υποβαλλόμενη δαπάνη νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού αφορά εργαζόμενους που δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλο φορέα.	.	.
15	Έγγραφο γνωστοποίησης, του εργοδότη προς τον εργαζόμενο, ότι το μισθολογικό του κόστος συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η γνωστοποίηση θα πρέπει να φέρει τις υπογραφές εργοδότη και εργαζόμενου	.	.
2. Δαπάνες Εξοπλισμού & Μεταφορικών Μέσων			
α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης κλπ. παραστατικά αγοράς, μεταφοράς και εγκατάστασης του εξοπλισμού/μηχανημάτων Proforma invoice (προτιμολόγιο), σε	.	.

	περίπτωση προμήθειας εξοπλισμού από το εξωτερικό.		
2	Παραστατικά διακίνησης: CMR, Packing List, Bill of Landing, Documento di Trasporto και οποιοδήποτε άλλο παραστατικό μεταφοράς απαιτείται κατά περίπτωση, ανάλογα με τον τόπο προέλευσης και τον τρόπο μεταφοράς (πχ. Οδικώς, μέσω πλοίου, κλπ.) του εξοπλισμού/μηχανημάτων, σε περίπτωση προμήθειάς του από το εξωτερικό, δελτία διακίνησης αγαθών, φορτωτικές, διασαφήσεις.	.	.
3	Απαλλακτικό ΦΠΑ και του επισυναπτόμενου πίνακα για τις περιπτώσεις απαλλαγής.	.	.
4	Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούργιες, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης κυριότητας με αναφορά στο serial number των μηχανημάτων και του εξοπλισμού.	.	.
5	Αντίγραφο πιστοποιητικού CE ή δήλωση συμμόρφωσης για τα παραγωγικά μηχανήματα. Επιπλέον των ανωτέρω, και μόνο στις περιπτώσεις που το μηχάνημα είναι ιδιοκατασκευή από τον προμηθευτή, απαιτείται τεχνικός φάκελος και πλήρης ανάλυση κόστους	.	.
6	Για την προμήθεια αμιγώς ηλεκτρικού μεταφορικού μέσου επαγγελματικής ή μικτής /πολλαπλής χρήσης, έως 9 θέσεων , το οποίο θα χρησιμοποιείται για τη μεταφορά πελατών χωρίς κόμιστρο ή/και εξοπλισμού/υλικών: Αντίγραφο άδειας πρώτης κυκλοφορίας με τις απαιτούμενες σφραγίδες και θεωρήσεις.	.	.
7	Για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και συστημάτων αποθήκευσης για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για κάλυψη των ιδίων αναγκών (αυτοπαραγωγή) απαιτείται: Υπογεγραμμένη Σύμβαση Σύνδεσης του αιτούντα με τον Διαχειριστή Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ ΑΕ) και Σύμβαση συμψηφισμού με τον πάροχο.	.	.
8	Φωτογραφίες	.	.
9	Μητρώο παγίων		.

3. Κτίρια, εγκαταστάσεις και περιβάλλον χώρος			
1	Παραστατικά τιμολόγησης και, εφόσον απαιτείται, αποδεικτικά στοιχεία διακίνησης (και στις περιπτώσεις αυτεπιστασίας), κλπ. σχετικά παραστατικά.	.	.
2	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ για τις κτιριακές επεμβάσεις που έλαβαν χώρα, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
3	Φωτογραφίες κατά το στάδιο υλοποίησης των κτιριακών παρεμβάσεων καθώς και κατά το στάδιο ολοκλήρωσής τους.	.	.
4	Τεχνική περιγραφή των εργασιών, επιμετρήσεις και ανάλυση κόστους εργασιών ή βεβαίωση καλής εκτέλεσης εργασιών με σφραγίδα και υπογραφή μηχανικού με σχετική αρμοδιότητα, εφόσον αυτές κριθούν απαραίτητες κατά την επαλήθευση.	.	.
5	Μητρώο παγίων	.	.
4. Αγορά ακινήτων			
1	Συμβολαιογραφική πράξη αγοράς και εξόφλησης	.	.
2	Πιστοποιητικό ιδιοκτησίας	.	.
3	Πιστοποιητικό μεταγραφής/καταχώρισης στο Κτηματολόγιο	.	.
4	Δήλωση Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτου	.	.
5	Ηλεκτρονική Ταυτότητα Ακινήτου	.	.
6	Άδεια δόμησης όπως ισχύει πριν την προκήρυξη της Δράσης και από την οποία προκύπτει η επαγγελματική χρήση του κτιρίου.	.	.
7	Μητρώο παγίων	.	.
8	Υπεύθυνη Δήλωση του νόμιμου εκπροσώπου της δικαιούχου επιχείρησης, στην οποία δηλώνεται ότι ο πωλητής του κτιρίου δεν έχει συγγενική, εταιρική, μετοχική, διοικητική ή ελεγκτική σχέση με τη δικαιούχο επιχείρηση, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο κεφ. 7.5.4 της αναλυτικής πρόσκλησης, ούτε υφίσταται άμεσος	.	.

	ή έμμεσος έλεγχος ή κοινή διοίκηση, ούτε υφίστατο τέτοια σχέση κατά τα δύο (2) έτη που προηγούνται της δημοσίευσης της πρόσκλησης.		
5. Δαπάνες για Παροχή Υπηρεσιών			
5.1 Πιστοποίηση και συμμόρφωση προϊόντων σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και προαιρετικά πρότυπα ευρωπαϊκών χωρών ή /και χωρών εκτός Ε.Ε.			
5.2 Πιστοποίηση υπηρεσιών & διαδικασιών σύμφωνα με εθνικά, εναρμονισμένα καθώς και λοιπά ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά	.	.
2	Αντίγραφο μελετών και εγχειριδίων	.	.
3	Αντίγραφο Πιστοποιητικού/Σήματος από διαπιστευμένο φορέα της Ελλάδας ή/και του εξωτερικού		.
4	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ για τη μελέτη και τη σύνταξη εγχειριδίων και για οποιασδήποτε επιλέξιμης συμβουλευτικής υπηρεσίας σχετικής με τις ανωτέρω Πιστοποιήσεις, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
5.3 Συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, Proforma Invoice κλπ. παραστατικά	.	.
2	Αποδεικτικά συμμετοχής στην έκθεση (πχ κατάλογος εκθετών, σχετικό φωτογραφικό υλικό κλπ) ή βεβαίωση συμμετοχής από τον διοργανωτή της έκθεσης	.	.
3	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
5.4 Υπηρεσίες Σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Branding			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά υπηρεσιών	.	.
2	Αντίγραφο μελετών σχεδιασμού Συσκευασίας – Ετικέτας – Λογότυπου	.	.
3	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
5.5 Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά αγοράς και μεταφοράς τεχνογνωσίας	.	.
2	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.

3	Πιστοποιητικό κατοχύρωσης/σήματος από τους αρμόδιους φορείς ή να τεκμηριώνεται αποδεδειγμένα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έκδοσή του, ήτοι να έχει ολοκληρωθεί θετικά η αξιολόγηση του φακέλου.		.
4	Μητρώο παγίων. Οι δαπάνες που αφορούν Πνευματική ιδιοκτησία – Ευρεσιτεχνίες – Μεταφορά τεχνογνωσίας για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει σύμφωνα με το αρ. 14 του Καν. 651/2014 να μπορούν να χαρακτηριστούν ως άυλα στοιχεία ενεργητικού και να δύναται να αποσβεστούν.		.
5.6 Συμβουλευτική υποστήριξη για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά συμβουλευτικών υπηρεσιών	.	.
2	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
5.7 Τεχνικές Μελέτες απαραίτητως συνδεόμενες με δαπάνες του επενδυτικού σχεδίου			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά	.	.
2	Αντίγραφα τεχνικών μελετών απαραίτητως συνδεόμενες με πιστοποιημένες δαπάνες.	.	.
3	Συμβάσεις θεωρημένες από την αρμόδια ΔΟΥ, εφόσον αυτές συντάχθηκαν ή απαιτούνται από τη φορολογική νομοθεσία.	.	.
6. Λογισμικό και δικαιώματα χρήσης (licenses) προγραμμάτων λογισμικού			
1	Τιμολόγια, ΤΠΥ, κλπ. παραστατικά αγοράς, παραμετροποίησης, εγκατάστασης και εκπαίδευσης	.	.
2	Απαλλακτικό ΦΠΑ και του επισυναπτόμενου πίνακα για τις περιπτώσεις απαλλαγής	.	.
3	Άδειες χρήσης λογισμικού (και για λογισμικά όπως τα Windows) ή οι αντίστοιχες βεβαιώσεις των κατασκευαστών για την άδεια χρήσης	.	.
4	Το προμηθευόμενο λογισμικό, συμπεριλαμβανομένης και της αντίστοιχης αρχικής παραμετροποίησης του, να χαρακτηριστεί ως άυλο στοιχείο ενεργητικού – σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα – να καταχωρηθεί στο μητρώο παγίων και να επιδέχεται αποσβέσεων.	.	.
5	Εκτυπώσεις (printscreen) από τη χρήση του λογισμικού.	.	.

6	Εφόσον επιδοτείται η κατασκευή e-shop: 1.Βεβαίωση του κατασκευαστή του e-shop ότι για την κατασκευή του λήφθηκε υπόψη το διεθνές πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG), έκδοση 2.1 σε επίπεδο AA και έγινε έλεγχος τήρησης του περιεχομένου της σύμφωνα με τα εργαλεία του W3C, που θα συνοδεύονται από εκτυπώσεις (Αναφορές) με θετικά αποτελέσματα περί τήρησης προδιαγραφών AMEA, από τα εργαλεία ελέγχου όπως αυτά περιγράφονται από τον οργανισμό W3C (http://www.w3.org/WAI/eval/preliminary.html) τα οποία αφορούν σχετικούς ελέγχους. 2.Εκτυπώσεις του e-shop 3. Θα πρέπει να είναι διαθέσιμο σε τουλάχιστον μία γλώσσα πέρα της ελληνικής και θα πρέπει να παρέχεται ευκολία χρήσης και πρόσβασης μέσω έξυπνων συσκευών (κινητά - tablets κτλ)		
---	--	--	--

Για το φυσικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι :

Για όλα τα είδη των πραγματοποιούμενων δαπανών, η υλοποίηση του φυσικού αντικειμένου επιβεβαιώνεται από τις καταγεγραμμένες περιγραφές και ποσότητες στα αντίστοιχα παραστατικά (τιμολόγια πώλησης/υπηρεσιών, αποδείξεις παροχής υπηρεσιών κλπ.). Για το λόγο αυτό, κατά την έκδοση των παραστατικών θα πρέπει να αναγράφονται αναλυτικά τα επιμέρους στοιχεία του φυσικού αντικειμένου και οι ποσότητες που τιμολογούνται και να είναι σε συμφωνία με τον τρόπο παρουσίασης του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης (ισχύουν Τεχνικό παράρτημα).

Ο εξοπλισμός πρέπει, μέχρι την ολοκλήρωση της επένδυσης, να βρίσκεται εγκατεστημένος και σε πλήρη λειτουργία και να συμβαδίζει με τα αναγραφόμενα στα αντίστοιχα παραστατικά και στην αντίστοιχη βεβαίωση του προμηθευτή για το καινούργιο, αμεταχείριστο και περί μη παρακράτησης της κυριότητας. Επίσης, να συνάδει με το δηλούμενο προς ενίσχυση ΚΑΔ και στην περίπτωση των τουριστικών καταλυμάτων με τη δυναμικότητα της επιχείρησης κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Για τις περιπτώσεις εξοπλισμού, να αναγράφονται στα παραστατικά ή στα συνοδευτικά αυτών έγγραφα οι αντίστοιχοι κωδικοί αριθμοί σειράς (serial numbers). Δεν απαιτείται η αναγραφή serial number σε είδη λοιπού εξοπλισμού υποστήριξης για την παροχή της υπηρεσίας.

Τα ιδιωτικά συμφωνητικά, εφόσον απαιτούνται θα πρέπει να είναι :

α) κατατεθειμένα στην αρμόδια ΔΟΥ ή να έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά στο διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr

β) εξοφλημένα στο σύνολο τους για τις αιτηθείσες δαπάνες, πριν την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών, ανεξαρτήτως του ισχύοντος εγκεκριμένου ποσού για αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό που θα υποβληθεί για τις αιτηθείσες δαπάνες είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το αναφερόμενο στο ιδιωτικό συμφωνητικό και δεν υπάρχει άλλη απαίτηση από τα δύο μέρη, τότε θα προσκομίζεται λύση του ιδιωτικού συμφωνητικού ή Υ.Δ και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη, στις

οποίες θα αναγράφεται ότι δεν υπάρχει άλλη οικονομική ή οποιασδήποτε μορφής απαίτηση για τις εν λόγω δαπάνες.

Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Φυσικού Αντικειμένου μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.

Για τον υπολογισμό των ΕΜΕ και τον έλεγχο επίτευξης των στόχων απασχόλησης δικαιούχων, η ΔΑ/ΕΦ δύναται να λαμβάνει και να κάνει χρήση δεδομένων που αφορούν σε απασχόληση εργαζομένων από το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «ΕΡΓΑΝΗ».

Γ. Οικονομικό Αντικείμενο			
α/α	ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΕΠΙΤΟΠΙΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ / ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ
1	Παραστατικά τιμολόγησης και διακίνησης ή στοιχεία ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας	.	.
2	Αποδεικτικά στοιχεία εξοφλήσεων σύμφωνα με το κεφάλαιο 12.2. ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ της Αναλυτικής Πρόσκλησης.	.	.
3	Αποδεικτικά στοιχεία καταβολής προκαταβολών σε προμηθευτές πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα και νόμιμα έγγραφα, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία, όπως συμφωνητικό παραγγελίας, ιδιωτικό συμφωνητικό, προσφορά κλπ με λεπτομερή περιγραφή των παραγγελθέντων ειδών και έργων και τους όρους συναλλαγής.	.	.
4	Λογιστικές εγγραφές και καταχωρήσεις σύμφωνα με το κεφάλαιο 12.2. ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ της Αναλυτικής Πρόσκλησης	.	.
5	Καρτέλες προμηθευτών (αναλυτικό καθολικό ομάδας 50 ή 53.98) του υλοποιημένου έργου μέχρι την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος επαλήθευσης (με εμφανή τα στοιχεία της επιχείρησης).	.	.
6	Γενικό Ημερολόγιο (λογιστικό άρθρο) με την καταχώρηση των παραστατικών τιμολόγησης υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον υπεύθυνο λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο (με εμφανή τα στοιχεία της επιχείρησης).	.	.

7	Γενικό Ημερολόγιο (λογιστικό άρθρο) με την καταχώρηση των πληρωμών (στον 38) υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον υπεύθυνο λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο (με εμφανή τα στοιχεία της επιχείρησης)	.	.
8	Μητρώο παγίων της ενισχυόμενης επένδυσης υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον υπεύθυνο λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο (τα πάγια της ενισχυόμενης επένδυσης θα πρέπει να σηματοδοτούνται διακριτά με αναφορά στην επιδότηση)	.	.
9	Για την εξόφληση επιταγών, το Γενικού Ημερολόγιο (λογιστικό άρθρο) με την καταχώρηση της πληρωμής από 50 ή 53 σε 53.9* και από τον 53.9* στον 38 υπογεγραμμένο και σφραγισμένο από τον υπεύθυνο λογιστή και το νόμιμο εκπρόσωπο (με εμφανή τα στοιχεία της επιχείρησης)	.	.

Για το οικονομικό αντικείμενο επισημαίνεται ότι :

Τα στοιχεία που θα πρέπει να τηρούνται από τους δικαιούχους των ενισχύσεων συνοδεύονται υποχρεωτικά από τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα κάθε φορά ελληνική φορολογική νομοθεσία, φορολογικά και λογιστικά έγγραφα κατά περίπτωση (π.χ. λογιστικές καταχωρήσεις παραστατικών τιμολόγησης και πληρωμής στο γενικό ημερολόγιο, καρτέλες προμηθευτών, εξοφλητικές αποδείξεις όπου απαιτείται, extrait, ΤΠΥ, παραστατικά τιμολόγησης ή/και διακίνησης, παραστατικά μεταφοράς από εξωτερικό, κλπ.) για την τεκμηρίωση της ορθής υλοποίησης του Οικονομικού Αντικειμένου.

Με εξαίρεση το leasing απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης, παροχής υπηρεσιών και λοιπά παραστατικά τιμολόγησης του προμηθευτή προς την επιχείρηση.

Με εξαίρεση το leasing, είναι δυνατή η πιστοποίηση δαπανών κατά την Ενδιάμεση Επαλήθευση με τη μορφή προκαταβολών προς τους προμηθευτές, με την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά των δαπανών (για τα οποία έχουν δοθεί προκαταβολές) θα έχουν εξοφληθεί πλήρως κατά την ολοκλήρωση του έργου.

Το Αίτημα Ενδιάμεσης Επαλήθευσης/Πιστοποίησης μπορεί να περιλαμβάνει **προκαταβολές** σε προμηθευτές. Το κόστος των προκαταβολών δεν θα ξεπερνά το 50% του εγκεκριμένου επιχορηγούμενου προϋπολογισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, απαιτούνται έγγραφα στα οποία καταγράφονται οι όροι συναλλαγής (πχ. Προτιμολόγιο, Προσφορά, Έντυπο παραγγελίας, Ιδιωτικό Συμφωνητικό κλπ). Δεν γίνονται δεκτά παραστατικά, αποδεικτικά προκαταβολών, συμβάσεις, κλπ, που φέρουν ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα.

Στα παραστατικά θα πρέπει να αναφέρεται η επωνυμία/ΑΦΜ του προμηθευτή, να περιγράφονται αναλυτικά όλα τα επιμέρους στοιχεία (η περιγραφή να είναι συμβατή με την ανάλυση του φυσικού αντικειμένου στην αντίστοιχη απόφαση ένταξης) και οι ποσότητες (ή διάρκεια υπηρεσιών).

Στα παραστατικά θα πρέπει να είναι εμφανή και διαχωρίσιμα τα τμήματα των δαπανών που εμπίπτουν στο οικονομικό αντικείμενο του έργου. Επίσης, θα πρέπει να είναι εμφανείς ή να μπορούν να εξαχθούν σαφώς οι καθαρές αξίες χωρίς ΦΠΑ.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει να τηρούν τα στοιχεία του οικονομικού αντικειμένου κατά τέτοιον τρόπο, ώστε να διασφαλίζεται η επαρκής διαδρομή ελέγχου (να είναι σαφής και διαχωρίσιμη κάθε δαπάνη μέχρι επιπέδου Κατηγορίας Δαπανών για κάθε παραστατικό που εκδίδεται από πλευράς προμηθευτών).

Τα όργανα ελέγχου κατά την πιστοποίηση του Οικονομικού Αντικειμένου των δαπανών μπορούν να ζητήσουν, με αιτιολόγηση της αναγκαιότητας, οποιοδήποτε στοιχείο κρίνουν απαραίτητο, για την απόδειξη της καλής εκτέλεσης του έργου και την πλήρη συμμόρφωση με τους όρους της αντίστοιχης απόφασης ένταξης.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να διευκολύνουν το έργο των οργάνων ελέγχου, παρέχοντας κάθε δυνατό στοιχείο, πληροφορία ή διευκρίνιση υποβοηθώντας την ορθή και ακριβή ολοκλήρωση του ελέγχου και να παρίστανται κατά την επιτόπια επαλήθευση (τουλάχιστον ο Υπεύθυνος Έργου).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Για την καταβολής επιχορήγησης απαιτείται η προσκόμιση των κάτωθι παραδοτέων:

1. **Φορολογική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη χρημάτων από φορείς Κεντρικής Διοίκησης. Διευκρινίζεται ότι, στην φορολογική ενημερότητα δε θα πρέπει να υπάρχει όρος παρακράτησης, βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022.
2. **Ασφαλιστική ενημερότητα σε ισχύ**, για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο.
3. Υπεύθυνη δήλωση Ν. 1599/86 του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης με το γνήσιο της υπογραφής ή με ψηφιακή υπογραφή ή από το gov.gr στην οποία θα αναφέρονται:
 - i. **ότι η δημόσια επιχορήγηση του προγράμματος δεν έχει εκχωρηθεί.**

Εφόσον έχει γίνει εκχώρηση υποβάλλεται υποχρεωτικώς η σύμβαση εκχώρησης επιχορήγησης έναντι δανείου και βεβαίωση εκταμίευσης αυτού, στην οποία θα αναγράφεται η ημερομηνία εκταμίευσης, το ισχύον υπόλοιπο του κεφαλαίου του δανείου και το IBAN του λογαριασμού στον οποίο θα πραγματοποιηθεί η καταβολή της επιχορήγησης.
 - ii. **ότι δεν έχουν μεταβληθεί / τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης** σε σχέση με τα αναφερόμενα στο ισχύον εγκεκριμένο τεχνικό παράρτημα.

Σε περίπτωση που έχουν τροποποιηθεί τα στοιχεία της επιχείρησης τότε γίνεται σχετική αναφορά στην ΥΔ και υποβάλλονται επιπρόσθετα στοιχεία τεκμηρίωσης των τροποποιήσεων (ανάλογα με τη νομική μορφή και το είδος της τροποποίησης: Τελευταίο ισχύον καταστατικό κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Πρόσφατο πρακτικό ΓΣ με σφραγίδα και υπογραφή της επιχείρησης / Απόφαση εκλογής ΔΣ κατατεθειμένο στην αρμόδια υπηρεσία / Αναλυτικό πιστοποιητικό εκπροσώπησης / τροποποίηση υποβολής δήλωσης πραγματικών δικαιούχων / Ψηφιακή βεβαίωση μητρώου επιχειρήσεων μέσω της ψηφιακής πύλης myAADE κλπ).
 - iii. **ότι δεν εκκρεμεί εις βάρος της επιχείρησης εντολή ανάκτησης** προηγούμενης παράνομης και ασυμβίβαστης με την εσωτερική αγορά κρατικής ενίσχυσης, κατόπιν απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής ένωσης
 - iv. **ότι οι δαπάνες για τις οποίες η επιχείρηση λαμβάνει επιχορήγηση** δεν έχουν χρηματοδοτηθεί, δεν έχουν ενταχθεί και δεν θα υποβληθούν σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους
 - v. **ότι το IBAN του λογαριασμού στον οποίο η επιχείρηση επιθυμεί να κατατεθεί το ποσό της επιχορήγησης** είναι της τράπεζας και πρόκειται για εταιρικό λογαριασμό της επιχείρησης.
4. **Αντίγραφο Τραπεζικού εγγράφου** (πχ. εκτύπωση από το e-banking) με τον αριθμό IBAN του εταιρικού λογαριασμού της επιχείρησης (όψεως ή εμπορικός), που δηλώνεται στην ως άνω υπεύθυνη δήλωση για την κατάθεση του ποσού της επιχορήγησης.
5. **Γενικό πιστοποιητικό** από ΓΕΜΗ έκδοσης τελευταίου διμήνου από την κατάθεσή του.

6. **Πιστοποιητικό δικαστικής φερεγγυότητας** έκδοσης τελευταίου διμήνου από την κατάθεσή του.
7. Στην περίπτωση καταβολής **προκαταβολής**, πέραν των ανωτέρω απαιτείται η υποβολή ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής, σύμφωνα με την ενότητα 12.3 της αναλυτικής πρόσκλησης.

Για την καλύτερη και ταχύτερη εξυπηρέτηση, συνίσταται οι ενημερότητες και τα πιστοποιητικά να διατηρούν την ισχύ τους για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία προσκόμισης τους.

Σημειώνεται ότι, ο χρόνος καταβολής της επιχορήγησης επηρεάζεται από την άμεση διαθεσιμότητα ή μη των αντίστοιχων πιστώσεων.

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 61 του Ν. 4914/2022, παρ.2 & 3/ ΦΕΚ 61/21.03.2022 «το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από τα Προγράμματα και το ΣΣ ΚΑΠ, δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη Φορολογική Διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Κατά τον τελικό έλεγχο θα πραγματοποιείται και η πιστοποίηση της καταβολής της Ιδιωτικής Συμμετοχής από πλευράς δικαιούχων. Προκειμένου να είναι δυνατός η πιστοποίηση καταβολής της Ίδιας συμμετοχής θα πρέπει να προσκομιστούν , στο πλαίσιο του αιτήματος τελικής πιστοποίησης/επαλήθευσης, κατά περίπτωση τα κάτωθι:

Α. ΑΥΞΗΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ/ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΝΕΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Για κεφαλαιουχικές εταιρείες (Α.Ε., Μ.Α.Ε., Ε.Π.Ε., Μ.Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε., Μ.Ι.Κ.Ε.)
1. Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των μετόχων/εταίρων του φορέα της επένδυσης στην οποία θα αναφέρονται ρητά κατ' ελάχιστο ο σκοπός και το συνολικό ύψος της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου. Από την ανωτέρω απόφαση θα πρέπει να προκύπτει σαφώς ότι η αύξηση του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου γίνεται για τους σκοπούς κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής της επένδυσης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρηματοδοτικό σχήμα. 2. Καταχώρηση στο ΓΕΜΗ της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης. 3. Το καταστατικό του φορέα της επένδυσης (τροποποιημένο καταστατικό) και η καταχώρηση του στο ΓΕΜΗ, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει την εν λόγω αύξηση μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου. 4. Απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου (για Α.Ε. και Μ.Α.Ε.) του φορέα της επένδυσης για την πιστοποίηση της καταβολής του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου. 5. Καταχώρηση στο ΓΕΜΗ της απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου (για Α.Ε. και Μ.Α.Ε.) για την πιστοποίηση της καταβολής του μετοχικού /εταιρικού κεφαλαίου. 6. Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό όψεως του φορέα της επένδυσης και κίνηση του λογαριασμού αυτού. 7. Αποδεικτικό καταβολής Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου. 8. Λογιστική απεικόνιση των πράξεων αύξησης μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου. Συγκεκριμένα προσκομίζονται αναλυτικά καθολικά των λογαριασμών 40 και 43 στην μεγαλύτερη δυνατή ανάλυσή τους.
Για προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.)
1. Το καταστατικό του φορέα της επένδυσης (τροποποιημένο καταστατικό) και η καταχώρηση του στο ΓΕΜΗ, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει την εν λόγω αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Θα πρέπει να γίνεται αναφορά ρητά κατ' ελάχιστο ο σκοπός και το συνολικό ύψος της αύξησης του του εταιρικού κεφαλαίου και πρέπει να προκύπτει σαφώς ότι η αύξηση του του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται για τους σκοπούς κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής της επένδυσης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρηματοδοτικό σχήμα. 2. Βεβαίωση μεταβολών από Γ.Ε.ΜΗ 3. Αποδεικτικά κατάθεσης της εισφοράς μετρητών στον τραπεζικό λογαριασμό όψεως του φορέα της επένδυσης και κίνηση του λογαριασμού αυτού. 4. Λογιστική απεικόνιση των πράξεων αύξησης μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου: προσκομίζονται αναλυτικά καθολικά των λογαριασμών 40 και 43 στην μεγαλύτερη δυνατή ανάλυσή τους.

Β. ΑΥΞΗΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ/ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ

1. Απόφαση Γενικής Συνέλευσης (Γ.Σ.) των μετόχων/εταίρων του φορέα της επένδυσης στην οποία θα αναφέρονται ρητά κατ' ελάχιστο ο σκοπός και το συνολικό ύψος της αύξησης του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου από κεφαλαιοποίηση φορολογηθέντων αποθεματικών. Από την ανωτέρω απόφαση θα πρέπει να προκύπτει σαφώς ότι η αύξηση του μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου γίνεται για τους σκοπούς κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής της επένδυσης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρηματοδοτικό σχήμα.
2. Καταχώρηση στο ΓΕΜΗ της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης.
3. Το καταστατικό του φορέα της επένδυσης (τροποποιημένο καταστατικό) και η καταχώρηση του στο ΓΕΜΗ, το οποίο θα συμπεριλαμβάνει την εν λόγω αύξηση μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου.
4. Αποδεικτικό καταβολής Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου.
5. Λογιστική απεικόνιση των πράξεων αύξησης μετοχικού/εταιρικού κεφαλαίου: προσκομίζονται αναλυτικά καθολικά των λογαριασμών 40 και 41 στην μεγαλύτερη δυνατή ανάλυσή τους.

Γ. ΑΝΑΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΘΕΝΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΕΡΔΩΝ ΕΙΣ ΝΕΟΝ

1. Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του φορέα της επένδυσης (ή άλλου αρμοδίου οργάνου) στην οποία θα αναφέρονται ρητά κατ' ελάχιστο ο σκοπός και το συνολικό ύψος της ανάλωσης υφιστάμενων φορολογηθέντων αποθεματικών ή/και κερδών εις νέον. Από την ανωτέρω απόφαση θα πρέπει να προκύπτει σαφώς ότι η ανάλωση γίνεται για τους σκοπούς κάλυψης της Ιδιωτικής Συμμετοχής της επένδυσης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρηματοδοτικό σχήμα.
2. Κίνηση (καρτέλα) του σχετικού λογαριασμού 41 όπου φαίνεται η τήρηση του εν λόγω ποσού σε διακριτό κωδικό.

Δ. ΔΑΝΕΙΟ

1. Σύμβαση του δανείου και τροποποιήσεις αυτής από το περιεχόμενο της οποίας να προκύπτει ότι το δάνειο αφορά την χρηματοδότηση της συγκεκριμένης επένδυσης.
2. Πρωτότυπη βεβαίωση της τράπεζας που έχει χορηγήσει το επενδυτικό δάνειο στην οποία θα αναφέρονται ο σκοπός και αναλυτικά, οι εκταμιεύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί με τις αντίστοιχες ημερομηνίες τους και το ανεξόφλητο υπόλοιπο δανείου.
3. Αναλυτική κίνηση (καρτέλα) του λογαριασμού ο οποίος τηρείται για το εν λόγω δάνειο και οι αντίστοιχες εγγραφές στο Γενικό Ημερολόγιο.

Επισήμανση:

Η οικονομική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης για τις δαπάνες που επιχορηγούνται βάσει του άρθρου 14 του Καν. ΕΕ 651/2014 ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 25% μέσω ιδίων πόρων ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης και με μορφή που δεν περιέχει στοιχεία κρατικής στήριξης, δημόσιας ενίσχυσης ή παροχής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: Εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ

Θέμα: Δυνατότητα ενίσχυσης των επιχειρήσεων που λειτουργούν βάσει σύμβασης

δικαιοχρησης (Franchise) (Α.Π. 13151/ΕΥΚΕ-ΧΕ 192/10.02.2023)

Με το παρόν επιχειρείται να αποτυπωθεί ένα πλαίσιο ενδεικτικών οδηγιών όσον αφορά σημεία τα οποία θα μπορούσαν να εξετάζονται, είτε στο πλαίσιο δυνατότητας υποβολής από μέρους των επιχειρήσεων που λειτουργούν με συμβάσεις δικαιοχρησης (franchise), είτε στο πλαίσιο αξιολόγησης των αιτήσεων χρηματοδότησης επιχειρήσεων αυτών, ως προς τον χαρακτηρισμό αυτών ως ανεξάρτητων ή ως συνδεδεμένων, με ό,τι αυτό συνεπάγεται σύμφωνα με το δίκαιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η συμφωνία δικαιοχρησης αποτελεί σύμβαση συνεργασίας μεταξύ δύο επιχειρήσεων, βάσει της οποίας η μια επιχείρηση, ο Δικαιοπάροχος (franchisor), έναντι άμεσου ή έμμεσου οικονομικού ανταλλάγματος παρέχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του πακέτου Franchise, δηλ. ενός συνόλου δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας που αφορούν εμπορικά σήματα ή επωνυμίες, διακριτικά γνωρίσματα καταστημάτων (πινακίδες), πρότυπα χρήσης, σχέδια, υποδείγματα, ευρεσιτεχνίες, καθώς και την απαραίτητη τεχνογνωσία προς εκμετάλλευση, με σκοπό την εμπορία συγκεκριμένων τύπων προϊόντων ή/και υπηρεσιών σε τελικούς χρήστες. Πέρα από τις άδειες εκμετάλλευσης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ο δικαιοπάροχος (franchisor) παρέχει συνήθως στο δικαιοδόχο (franchisee) κατά τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας, εμπορική ή τεχνική συνδρομή. Ο δικαιοδόχος, από την πλευρά του, καταβάλλει στον δικαιοπάροχο αμοιβή για τις χορηγηθείσες άδειες και την παρεχόμενη συνδρομή.

Από τους κανονισμούς περί Κρατικών Ενισχύσεων της Ε.Ε., δεν αποκλείονται ρητά από το πεδίο εφαρμογής τους οι επιχειρήσεις δικαιοχρησης (franchise) και συνεπώς είναι κατ' αρχήν δυνατόν οι επιχειρήσεις αυτές να λάβουν ενίσχυση.

Σε σχέση με το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να εξετάζεται κατά πόσον η αιτούσα την ενίσχυση επιχείρηση, η οποία είναι είτε δικαιοδόχος, είτε δικαιοπάροχος, αποτελεί ενιαία οικονομική μονάδα (single economic unit²) με επιχείρηση/επιχειρήσεις εξαιτίας της/των συμβάσεων δικαιοχρησης τις οποίες έχει συνάψει αυτή και οι συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις. Από την στιγμή που φυσικά ή νομικά πρόσωπα, νομικά διακριτά μεταξύ τους, αποτελούν μία οικονομική μονάδα, πρέπει, ενόψει της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων ανταγωνισμού να θεωρούνται ως μία ενιαία επιχείρηση. Σύμφωνα με την κοινοτική νομολογία, η Επιτροπή διαθέτει ένα ευρύ περιθώριο εκτίμησης για να προσδιορίσει κατά πόσον εταιρίες, που αποτελούν έναν ενιαίο όμιλο, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μία οικονομική μονάδα, ή αντίθετα, ως οντότητες νομικά και οικονομικά αυτόνομες, ενόψει της εφαρμογής ενός πλαισίου κρατικών ενισχύσεων. Τα κοινοτικά δικαστήρια έχουν διαμορφώσει μία πάγια νομολογιακή θέση, ενόψει της οποίας η ύπαρξη μίας ενιαίας οικονομικής ενότητας αξιολογείται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων³. Συγκεκριμένα, πρόκειται για την άσκηση ελέγχου σε μία επιχείρηση ή ομάδα επιχειρήσεων, άμεσα ή έμμεσα, από μία από τις συμμετέχουσες στην ομάδα εταιρίες.

Επίσης, αξιολογείται η επιδίωξη όμοιων ή παράλληλων οικονομικών δραστηριοτήτων, καθώς και η απουσία οικονομικής αυτονομίας των συμμετεχουσών επιχειρήσεων⁴.

Το αποφασιστικής σημασίας κριτήριο βάσει του οποίου καθορίζεται κατά πόσο διαφορετικές οντότητες, διακριτές νομικά μεταξύ τους, αποτελούν μία ενιαία οικονομική μονάδα και, άρα, μία επιχείρηση υπό την έννοια του 107 παρ. 1 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 87 παρ. 1 ΣυνΘΕΚ), είναι το στοιχείο της

² Περισσότερα για την έννοια της ενιαίας οικονομικής μονάδας σε Bellamy & Child, European Community Law of Competition, Sweet & Maxwell, London, 2006, 103 επ., M. Heidenhain, European State Aid Law, BeckHart-Nomos, München, 2010, 44, C. Quigley, European State Aid Law and Policy, Hart, Oxford – Portland Oregon, 2009, 34-36.

³ ΓεΔΕΕ T-303/05, AceaElectrabel Produzione/Επιτροπή, 08.09.2009, αδημ., σκέψεις 143 και 161-163, ΓεΔΕΕ T-234/95, DSG Dradenauer Stahlgesellschaft mbH/Επιτροπή, 29.06.2000, Συλλ. 2000, ΙΙ-2603, σκέψη 124, καθώς και ΔΕΕ C-323/82, Intermills/Επιτροπή, 14.11.1984, Συλλ. 1984, 3809, σκέψεις 11-12, ΓεΔΕΕ T371/94 και T-394/94, British Airways κλπ/Επιτροπή, 25.06.1998, Συλλ. 1998, ΙΙ-2405, σκέψη 313.

⁴ ΓεΔΕΕ T-303/05, AceaElectrabel Produzione/Επιτροπή, 08.09.2009, αδημ., σκέψη 140, ΓεΔΕΕ T-137/02, Pollmeier Malchow/Επιτροπή, 14.10.2004, Συλλ. 2004, ΙΙ-3541, σκέψεις 68-70.

λειτουργικής αυτονομίας στα πλαίσια του οικονομικού βίου των εμπλεκόμενων εταιριών. Η αυτονομία ενόψει του ανωτέρω πλαισίου συνίσταται στη δυνατότητα λήψης εμπορικών αποφάσεων, διαμόρφωσης των παραμέτρων ανταγωνισμού, καθώς και της εκτίμησης του επιχειρηματικού κινδύνου.

Η εξέταση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να διαγνωστεί αρχικά το μέγεθος της επιχείρησης, αλλά και μία σειρά άλλων ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή δράσεων κρατικών ενισχύσεων όπως π.χ. η πλήρωση του αρ. 14 παρ. 13 του Καν. ΕΕ 651/2014 (αρχική επένδυση του ίδιου δικαιούχου σε επίπεδο ομίλου) ή όριο σώρευσης *deminimis* κ.λπ.

Βασικά κανονιστικά ενωσιακά κείμενα που χρησιμοποιούνται για την εξέταση αυτή αποτελούν ο Καν. Ε.Ε. 651/2014 «Για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης», η 2008/C 95/01 «Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων», ο Κανονισμός Ε.Ε. 720/2022 «Για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών» καθώς και η νομολογία των Δικαστηρίων της Ε.Ε..

Όσον αφορά το μέγεθος της επιχείρησης η εξέταση γίνεται λαμβάνοντας υπόψιν τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 του παραρτήματος Ι του Καν. 651/2014 (ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΜΕ), το οποίο για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις προβλέπει μεταξύ άλλων:

«3. Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Οι ανωτέρω σχέσεις (α), (β), (γ) και (δ) θα πρέπει να αναγνωρίζονται από στοιχεία όπως το καταστατικό του δικαιοδόχου, την σύμβαση δικαιόχρησης, καθώς και το είδος και το περιεχόμενο των εκτελεστικών συμβάσεων οι οποίες συνάπτονται δυνάμει της βασικής σύμβασης δικαιόχρησης, τα οποία, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να υποβάλλονται απαραίτητα από τις επιχειρήσεις αυτές.

Επικουρικά, ο καν. ΕΕ 720/2022 «για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών», στο άρθρο 1 παρ. 2 ορίζει ότι ως «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» νοούνται:

α) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία μέρος έχει, άμεσα ή έμμεσα:

i) την εξουσία να ασκεί περισσότερο από το ήμισυ των δικαιωμάτων ψήφου, ή

ii) την εξουσία να διορίζει περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, ή

iii) το δικαίωμα να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της επιχείρησης· ή

β) οι επιχειρήσεις οι οποίες, άμεσα ή έμμεσα, διαθέτουν, έναντι ενός μετέχοντος στη συμφωνία μέρους, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α)· ή

γ) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες επιχείρηση που αναφέρεται στο στοιχείο β) διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α)· ή

δ) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες ένα μετέχον στη συμφωνία μέρος, από κοινού με μία ή περισσότερες από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ), ή σε σχέση με τις οποίες δύο ή περισσότερες από τις τελευταίες αυτές επιχειρήσεις, διαθέτουν από κοινού τα δικαιώματα ή τις εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α), ή

ε) οι επιχειρήσεις σε σχέση με τις οποίες τα δικαιώματα ή οι εξουσίες που απαριθμούνται στο στοιχείο α) κατέχονται από κοινού από:

i) μετέχοντα στη συμφωνία μέρη ή αντίστοιχες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ), ή

ii) ένα ή περισσότερα μετέχοντα στη συμφωνία μέρη ή μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις τους που αναφέρονται στα στοιχεία α) έως δ), και ένα ή περισσότερα τρίτα μέρη».

Επιπλέον στο άρθρο 1 παρ. 1.(στ) του Καν. ΕΕ 720/2022 αναφέρεται ότι «...κάθε άμεση ή έμμεση υποχρέωση του δικαιοδόχου να πραγματοποιεί από τον δικαιοπάροχο ή από άλλη επιχείρηση την οποία υποδεικνύει ο δικαιοπάροχος, πάνω από το 80 % των συνολικών προμηθειών του σε αναφερόμενα στη σύμβαση αγαθά ή υπηρεσίες και υποκατάστατά τους στη σχετική αγορά, ποσοστό το οποίο υπολογίζεται με βάση την αξία ή, όταν αυτή είναι η συνήθης πρακτική του κλάδου, με βάση τον όγκο των προμηθειών του αγοραστή κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος», νοείται ως «υποχρέωση μη άσκησης ανταγωνισμού» και συνεπώς περιορίζει την ανεξαρτησία της επιχείρησης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ανακοίνωσή της περί θεμάτων δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού ΕΕ 139/2004 (σημείο 19) δέχεται ότι «οι συμφωνίες δικαιόχρησης αυτές καθ' αυτές δεν παρέχουν συνήθως στον δικαιοπάροχο έλεγχο επί των δραστηριοτήτων του δικαιοδόχου. Ο δικαιοδόχος συνήθως εκμεταλλεύεται τους επιχειρηματικούς πόρους για δικό του λογαριασμό, ακόμη και αν τα βασικά στοιχεία ενεργητικού μπορεί να ανήκουν στον δικαιοπάροχο. Επιπλέον, συμφωνίες καθαρά οικονομικού χαρακτήρα, όπως οι πράξεις πώλησης και επανεκμίσθωσης με δυνατότητα επαναγοράς των ιδίων στοιχείων ενεργητικού κατά τη λήξη της σύμβασης, δεν αποτελούν συνήθως συγκέντρωση, δεδομένου ότι δεν μεταβάλλεται ο έλεγχος επί της διοίκησης και των πόρων».

Από την άλλη πλευρά στο σημείο 20 της ίδιας Ανακοίνωσης αναφέρεται ότι «καθαρά οικονομικοί δεσμοί μπορεί να διαδραματίσουν αποφασιστικό ρόλο για την απόκτηση του ελέγχου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μια κατάσταση οικονομικής εξάρτησης μπορεί να οδηγήσει σε έλεγχο *de facto*, εφόσον, για παράδειγμα, πολύ σημαντικές μακροπρόθεσμες συμφωνίες εφοδιασμού ή παροχής πιστώσεων με προμηθευτές ή πελάτες, σε συνδυασμό με διαρθρωτικούς δεσμούς, εξασφαλίζουν αποφασιστική επιρροή. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή θα αναλύει προσεκτικά κατά πόσον οι εν λόγω οικονομικοί δεσμοί, σε συνδυασμό με άλλους δεσμούς, είναι επαρκείς για τη μεταβολή του ελέγχου σε μόνιμη βάση».

Με βάση όλα τα παραπάνω θα πρέπει να εξετάζεται πολύ προσεκτικά κατά πόσον ένα δίκτυο δικαιόχρησης, είναι με τέτοιο τρόπο οργανωμένο, ώστε ο δικαιοπάροχος να ασκεί κυριαρχική επιρροή στον στρατηγικό σχεδιασμό και την λειτουργία του δικαιοδόχου. Σε μία τέτοια περίπτωση, η χορήγηση ενίσχυσης στον δικαιοδόχο θα οδηγούσε στην έμμεση ενίσχυση του δικαιοπαρόχου και, κατ' επέκταση, του συνολικού δικτύου δικαιόχρησης. Συνεπώς, πρέπει σε κάθε περίπτωση να εξετάζεται συγκεκριμένα εάν, βάσει μίας ορισμένης σύμβασης δικαιόχρησης, ο δικαιούχος διατηρεί ή όχι την ανεξαρτησία/αυτονομία του σε επίπεδο επιχειρηματικής δράσης ή/και ανάληψης του επιχειρηματικού κινδύνου, οπότε αναλόγως η όποια ενίσχυση θα του χορηγηθεί θα έχει ως συνέπεια την ενίσχυση ή μη του δικτύου.

Το σύνθετο γεγονός της εκμετάλλευσης από τον δικαιοδόχο στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν στον δικαιοπάροχο, δεν επαρκεί για να προσδώσει ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα στην εταιρική σχέση και να οδηγήσει, κατ' επέκταση, στην δημιουργία μίας ενιαίας οικονομικής μονάδας μεταξύ των διαφόρων

επιχειρήσεων-δικαιοδόχων και της επιχείρησης-δικαιοπαρόχου⁵. Δεν αποκλείεται, εντούτοις, να ανακύψουν περιπτώσεις όπου οι όροι που διέπουν μία συμφωνία δικαιόχρησης προσδίδουν στο αναδυόμενο εταιρικό σχήμα τον χαρακτήρα μιας ενιαίας οικονομικής μονάδας. Κάτι τέτοιο συμβαίνει για παράδειγμα, όταν η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίδει στον δικαιοπάροχο τον έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της επιχείρησης του δικαιοδόχου για μεγάλη χρονική διάρκεια χωρίς δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του τελευταίου, ή όταν ο δικαιοπάροχος απολαμβάνει του δικαιώματος της αρνησικυρίας επί των στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων του δικαιοδόχου.

Κριτήρια που συνηγορούν στον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως ενιαίας οικονομικής μονάδας αποτελούν ενδεικτικά: (i) η μία νομική προσωπικότητα, (ii) η μόνιμη και ενιαία οικονομική διαχείριση και στρατηγική, (iii) η υιοθέτηση της δομής μιας εταιρείας εισηγμένης σε δύο χρηματιστήρια, (iv) η εσωτερική αντιστάθμιση κερδών και ζημιών ή η διανομή των εσόδων μεταξύ των διαφόρων επιχειρήσεων, (v) η από κοινού ευθύνη των επιχειρήσεων ή η κατανομή των εξωτερικών κινδύνων, (vi) οι αμοιβαίες συμμετοχές στο κεφάλαιο μεταξύ των επιχειρήσεων. Τα προαναφερθέντα στοιχεία, τόσο μεμονωμένα όσο και συνδυαστικά, θα κριθούν μαζί με όλες τις σχετικές πραγματικές και νομικές συνθήκες, προκειμένου να διαπιστωθεί η ύπαρξη ή μη του ενιαίου οικονομικού χαρακτήρα των εξεταζόμενων επιχειρήσεων.

Θα πρέπει λοιπόν, κάθε φορά, να αξιολογούνται ad hoc τα επιμέρους χαρακτηριστικά μιας σύμβασης δικαιόχρησης τόσο ως προς τις εκατέρωθεν υποχρεώσεις των μερών, τη ρύθμιση των μεταξύ τους σχέσεων, των διοικητικών τους δομών, καθώς και των όρων που τίθενται για τις συμβατικές τους σχέσεις με τρίτους, προκειμένου να αξιολογηθεί με μεγαλύτερη ασφάλεια κατά πόσο ο δικαιοπάροχος ασκεί έλεγχο επί της δικαιοδόχου επιχείρησης, ή κατά πόσο υφίσταται λειτουργική αυτονομία της τελευταίας έναντι του πρώτου ώστε, εν τέλει, να διαπιστωθεί κατά πόσο αποτελούν μία ενιαία οικονομική μονάδα.

Τονίζεται επίσης, ότι ακόμη και όταν δεν υπάρχει πλειοψηφική συμμετοχή, συναντώνται περιπτώσεις κατά τις οποίες η μειοψηφία των εταίρων είτε έχει δικαίωμα άσκησης βέτο, είτε ένα τουλάχιστον μέλος της μειοψηφίας να πρέπει να συμφωνήσει κατά τη λήψη σημαντικών αποφάσεων περί του επιχειρηματικού βίου και, άρα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ασκεί τον έλεγχο μίας επιχείρησης⁶ (π.χ. συμμετοχή στο ΔΣ εκπροσώπων του δικαιοπαρόχου με τα δικαιώματα αυτά). Επιπροσθέτως θα πρέπει να εξετάζονται και η τυχόν συμμετοχή της μητρικής στη διαδικασία καθορισμού της πολιτικής της θυγατρικής επιχείρησης (συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε αποφάσεις που αφορούν μερίσματα ή άλλες διανομές), σημαντικές συναλλαγές μεταξύ δικαιοπαρόχου και δικαιοδόχου, ανταλλαγή διοικητικού προσωπικού ή εξάρτηση από τεχνικές πληροφορίες που παρέχει ο δικαιοπάροχος στο δικαιοδόχο.

Ακόμα και η απαίτηση για σύμφωνη γνώμη της δικαιοπαρόχου επιχείρησης σχετικά με την πρόσληψη ή απόλυση του προσωπικού της δικαιοδόχου επιχείρησης αποτελεί ένδειξη ελέγχου στο πλαίσιο μίας ενιαίας οικονομικής μονάδας. Συγκεκριμένα, ο δικαιοπάροχος περιορίζει και δεσμεύει με τον τρόπο αυτό μία από τις σημαντικότερες λειτουργίες της δικαιοδόχου επιχείρησης, δηλαδή την άσκηση του εργοδοτικού δικαιώματος και της σχετικής συναλλακτικής ελευθερίας για τη σύναψη και λύση συμβάσεων εξαρτημένης εργασίας, θίγοντας έτσι την λειτουργική της αυτονομία.

Επίσης, περίπτωση κατά την οποία η συμφωνία των εμπλεκόμενων μερών διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίδει στον δικαιοπάροχο τον έλεγχο της διοίκησης και των πόρων της επιχείρησης του δικαιοδόχου για μεγάλη χρονική διάρκεια χωρίς δυνατότητα πρόωρης καταγγελίας εκ μέρους του τελευταίου, αποτελεί στοιχείο περιορισμού ανεξαρτησίας. Για παράδειγμα, αν μία εταιρία δέχεται οδηγίες από μία άλλη νομική οντότητα σχετικά με το μέγεθος της παραγωγής, τις τιμές και τον τρόπο πώλησης των προϊόντων, τη διαμόρφωση του πελατολογίου, τις μεθόδους εμπορικής προώθησης,

⁵ Υπόθεση IV/M.940 – UBS/Mister Minit

⁶ ΓεΔΕΕ T-137/02, Pollmeier Malchow/Επιτροπή, 14.10.2004, Συλλ. 2004, II-3541.

καθώς και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, δεν μπορεί να θεωρηθεί, κατ' αρχήν, ότι δρα λειτουργικά αυτόνομα. Άρα, το νομικό πρόσωπο, το οποίο έλαβε τις ανωτέρω αποφάσεις συνυπολογίζοντας και τον παράγοντα του επιχειρηματικού ρίσκου, είναι αυτό που ασκεί, κατ' ουσία, τον λειτουργικό έλεγχο. Συνακόλουθα, οι δύο εταιρίες, αν και διακριτές νομικά μεταξύ τους αποτελούν μία οικονομική οντότητα και, άρα συναποτελούν μία επιχείρηση με κοινή οικονομική διαχείριση.

Υπό την έννοια αυτή, και στο πλαίσιο της κοινοτικής νομολογίας, γίνεται κατανοητό ότι είναι δυνατόν η εταιρία του δικαιοπαρόχου να ασκεί έλεγχο στην εταιρία του δικαιοδόχου, ακόμη και αν κατέχει μειοψηφικό, ή κατά περίπτωση, και έλασσον ή ακόμη και μηδενικό μερίδιο στο εταιρικό κεφάλαιο της τελευταίας. Το ανωτέρω ενδεχόμενο, όπως είναι προφανές, συνδέεται άμεσα με τα προβλεπόμενα στο καταστατικό της δικαιοδόχου επιχείρησης και, συγκεκριμένα, με τον οριζόμενο τρόπο λήψης αποφάσεων, τις απαιτούμενες πλειοψηφίες, καθώς και τα δικαιώματα της μειοψηφίας, τα οποία θα πρέπει να ελέγχονται κάθε φορά και σε εξατομικευμένη βάση.

Σε κάθε περίπτωση πάντως, υπογραμμίζεται ότι τα ανωτέρω στοιχεία θα πρέπει να αξιολογούνται κατά περίπτωση και υπό το φως και σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα στοιχεία ούτως ώστε να είναι δυνατόν να συναχθεί με μεγαλύτερη ασφάλεια κατά πόσο η δικαιοδόχος και η δικαιοπάροχος επιχείρηση αποτελούν ενιαία οικονομική μονάδα και να μην αποτελούν απλές ενδείξεις.

Στο στάδιο της αξιολόγησης θα πρέπει να εκτιμηθεί το μέγεθος της αιτούσας επιχείρησης αφού σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι οι επιμέρους επιχειρήσεις-δικαιοδόχοι και η επιχείρηση-δικαιοπάροχος ενός δικτύου δικαιόχρησης δομούνται και λειτουργούν ως ενιαία οικονομική μονάδα, πρέπει να προσμετρηθούν όλα τα οικονομικά στοιχεία της ενιαίας οικονομικής μονάδας καθώς και ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων (σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας) του δικτύου που αυτή ανήκει προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος της.

Από τον προσδιορισμό του μεγέθους προκύπτουν εάν η επιχείρηση είναι επιλέξιμη (σε περίπτωση που σε δράση ενισχύονται μόνο ΜΜΕ), με ποιο ποσοστό ενίσχυσης (εφόσον η ενίσχυση διαφοροποιείται ανάλογα το μέγεθος), εάν εμπίπτει στα αναφερόμενα στην περίπτωση του αρ. 14 παρ. 13 του Καν. ΕΕ 651/2014 κ.λ.π. Αντίστοιχα, εφόσον η συγκεκριμένη δράση χορηγεί ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), θα πρέπει να ελέγχεται εάν η αιτούσα μαζί με τις επιχειρήσεις με τις οποίες θεωρείται συνδεδεμένη υπερβαίνει τα όρια σώρευσης του κανονισμού ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

Επισημαίνεται, ότι τα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό αποτελούν ένα πλαίσιο ενδεικτικών οδηγιών προς διευκόλυνση των ενδιαφερομένων και δεν υποκαθιστούν ούτε συμπληρώνουν κατ' ουδένα τρόπο τα αναφερόμενα στα θεσμικά κείμενα της Ε.Ε. και την νομολογία των δικαστηρίων τα οποία αφορούν το εν θέματι ζήτημα και στα οποία θα πρέπει να προστρέχει ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος για να επιβεβαιώσει την κρίση του επί του θέματος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

όπως αυτή ορίζεται στον ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης άρθρο 2, σημείο 18

«**Προβληματική Επιχείρηση**»: η επιχείρηση για την οποία συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Εάν πρόκειται για εταιρεία περιορισμένης ευθύνης (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β)¹ και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), όταν έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού της κεφαλαίου λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Αυτό ισχύει όταν από την αφαίρεση των συσσωρευμένων ζημιών από τα αποθεματικά (και όλα τα άλλα στοιχεία που θεωρούνται εν γένει μέρος των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας) προκύπτει αρνητικό σωρευτικό ποσό που υπερβαίνει το ήμισυ του εγγεγραμμένου εταιρικού κεφαλαίου. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία περιορισμένης ευθύνης» παραπέμπει ιδίως στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (και ο όρος «κεφάλαιο» περιλαμβάνει, ενδεχομένως, κάθε διαφορά από έκδοση εταιρικών μεριδίων υπέρ το άρτιο).
- β. Εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας (πλην ΜΜΕ που δεν έχει συμπληρώσει τριετία από τη σύστασή της

¹ Σημείο (β) παρ.3 άρθρ.21 Καν.(ΕΕ) 621/2014: Επιχειρήσεις που αποτελούν μη εισηγμένες ΜΜΕ και πληρούν, τη στιγμή της αρχικής επένδυσης για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου και δραστηριοποιούνται σε οποιαδήποτε αγορά για οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:

- i) λιγότερο από 10 έτη μετά την καταχώρισή τους, ή
- ii) λιγότερο από επτά έτη μετά την πρώτη εμπορική τους πώληση.

Όταν έχει εφαρμοστεί μία από τις περιόδους επιλεξιμότητας που αναφέρονται στα σημεία i) και ii) σε μια δεδομένη επιχείρηση, μόνο αυτή η περίοδος μπορεί να εφαρμόζεται και σε κάθε μεταγενέστερη ενίσχυση για χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου προς την ίδια επιχείρηση. Για επιχειρήσεις που έχουν εξαγοράσει άλλη επιχείρηση ή έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης, η περίοδος επιλεξιμότητας που εφαρμόζεται περιλαμβάνει επίσης τις δραστηριότητες της εξαγορασθείσας επιχείρησης ή των συγχωνευθεισών επιχειρήσεων, αντίστοιχα, με εξαίρεση τις εξαγορασθείσες ή συγχωνευθείσες επιχειρήσεις των οποίων ο κύκλος εργασιών αντιστοιχεί σε λιγότερο από το 10 % του κύκλου εργασιών της αποκτώσας επιχείρησης κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της εξαγοράς ή, στην περίπτωση επιχειρήσεων που έχουν συσταθεί μέσω συγχώνευσης, λιγότερο από το 10 % του συνδυασμένου κύκλου εργασιών των συγχωνευόμενων επιχειρήσεων κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της συγχώνευσης. Όσον αφορά την περίοδο επιλεξιμότητας που αναφέρεται στο σημείο i), εφόσον εφαρμόζεται, για τις επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε καταχώριση, η περίοδος επιλεξιμότητας αρχίζει από τη στιγμή που η επιχείρηση ξεκινά την οικονομική της δραστηριότητα ή από τη στιγμή που καθίσταται υπόχρεη καταβολής φόρου για την οικονομική της δραστηριότητα, όποια από τις δύο χρονικές στιγμές προηγείται.

ή, όσον αφορά την επιλεξιμότητα για ενίσχυση χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου, ΜΜΕ που πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 21 παράγραφος 3 στοιχείο β) και τα κριτήρια για επενδύσεις χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου κατόπιν ελέγχου με τη δέουσα επιμέλεια από τον επιλεγμένο ενδιάμεσο χρηματοπιστωτικό οργανισμό), εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το ήμισυ του κεφαλαίου της, όπως εμφανίζεται στους λογαριασμούς της εταιρείας, λόγω συσσωρευμένων ζημιών. Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας» παραπέμπει ειδικότερα στα είδη εταιρειών που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2013/34/ΕΕ.

- γ. Εάν πρόκειται για εταιρεία που υπάγεται σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληροί τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τη διέπει όσον αφορά την υπαγωγή της σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών της.
- δ. Εάν πρόκειται για επιχείρηση που έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχει ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκειται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης.
- ε. Εάν πρόκειται για άλλη επιχείρηση εκτός ΜΜΕ, εφόσον τα τελευταία δύο έτη:
 - 1. ο δείκτης χρέους προς ίδια κεφάλαια της επιχείρησης είναι υψηλότερος του 7,5 και
 - 2. ο δείκτης κάλυψης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (EBITDA interest coverage ratio) είναι κάτω του 1,0.

Η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική, γίνεται σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων). Επομένως, το σύνολο των οικονομικών στοιχείων που αναφέρονται στο Παράρτημα αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται και από τις επιχειρήσεις με τις οποίες η αιτούσα επιχείρηση είναι συνδεδεμένη. Αντίστοιχα πιστοποιητικό φερεγγυότητας θα πρέπει να λαμβάνεται και από την μητρική του ομίλου επιχείρησης (άνωτερο επίπεδο) στον οποίο τυχόν υπάγεται η αιτούσα, εφόσον υπάγεται σε όμιλο επιχειρήσεων

Ο έλεγχος των οικονομικών στοιχείων γίνεται βάσει των ΕΛΠ.

Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται προκειμένου να αξιολογηθεί εάν μία επιχείρηση είναι προβληματική και πρέπει να προσκομισθούν (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα Ι) ανάλογα με την ιδιότητα της επιχείρησης και τα έτη λειτουργίας της είναι τα ακόλουθα:

- 1. Υφιστάμενη ΜΜΕ ανεξαρτήτως νομικής μορφής κάτω της τριετίας:
 - Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας
- 2. Υφιστάμενες επιχειρήσεις ατομικής μορφής με χρόνο λειτουργίας άνω των 3 ετών, με Διπλογραφικά βιβλία:
 - Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας
 - Για τον έλεγχο του εδαφίου (β) του ως άνω σημείου Ισολογισμό τελευταίας κλεισμένης χρήσης πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ.
- 3. Υφιστάμενες επιχειρήσεις ΜΜΕ ανεξαρτήτως νομικής μορφής με χρόνο λειτουργίας άνω των 3 ετών με Απλογραφικά βιβλία:

- Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας
 - Για τον έλεγχο του εδαφίου (β) του ως άνω σημείου Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος από την αρμόδια Οικονομική Αρχή (Δ.Ο.Υ.) και ισολογισμό τελευταίας κλεισμένης χρήσης πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης (Σχετικό υπόδειγμα οικονομικών καταστάσεων μικρών οντοτήτων ΕΛΠ) . Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ..
4. Υφιστάμενες επιχειρήσεις ΜΜΕ ανεξαρτήτως νομικής μορφής με χρόνο λειτουργίας άνω των 3 ετών λειτουργίας με βιβλία Γ κατηγορίας:
- Για τον έλεγχο του εδαφίου (γ) του ως άνω σημείου Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας
 - Για τον έλεγχο του εδαφίου (α) ή (β) του ως άνω σημείου ισολογισμό τελευταίας κλεισμένης χρήσης πριν τη χορήγηση της ενίσχυσης. Από τα εν λόγω στοιχεία θα λαμβάνεται σαν Εγγεγραμμένο Κεφάλαιο το Σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων Ισολογισμού και σαν Απώλειες οι Ζημίες βάση Κ.Α.Χ.

Το σύνολο των επιχειρήσεων θα δηλώνουν υπευθύνως ότι: «Η επιχείρηση δεν έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης, ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης αλλά έχει αποπληρώσει το δάνειο και έχει λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή η επιχείρηση έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης η οποία έχει ολοκληρωθεί».

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΥ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΕ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ
ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ**

ΘΕΜΑΤΑ	ΑΡΘΡΑ	ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ
Τίτλος Ι «ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ»	1. Ανθρώπινη αξιοπρέπεια	Εγείρονται κίνδυνοι για: • την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το δικαίωμα στη ζωή και την σωματική και διανοητική ακεραιότητα του προσώπου (εμπλεκόμενων, εργαζόμενων, ωφελούμενων); • βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία; • αναγκαστική εργασία ή εμπορία ανθρώπινων όντων; • (βιο)ηθικά ζητήματα (κλωνοποίηση, μετατροπή του ανθρώπινου σώματος ή μερών του σε πηγή κέρδους, γενετική έρευνα/δοκιμή, χρήση γενετικών πληροφοριών;
	2. Δικαίωμα στη ζωή κάθε προσώπου	
	3. Δικαίωμα στην ακεραιότητα του προσώπου	
	4. Απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης	
	5. Απαγόρευση της δουλείας και της αναγκαστικής εργασίας	
Τίτλος ΙΙ «ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ»	6. Δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια	• Θίγονται τα δικαιώματα της ελευθερίας και της ασφάλειας του ατόμου; • Γίνεται σεβαστή η ιδιωτική ζωή του ατόμου (συμπεριλαμβανομένων της κατοικίας και επικοινωνίας του);
	7. Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής	
	8. Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα	Σε περίπτωση συλλογής προσωπικών δεδομένων, διασφαλίζεται: • η ασφάλεια των δραστηριοτήτων επεξεργασίας δεδομένων σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο; • ότι η παρέμβαση καθίσταται σχετικά με την προστασία των δεδομένων αναλογική και αναγκαία; • ότι υπάρχουν κατάλληλοι/ειδικοί μηχανισμοί ελέγχου και εποπτείας;
	9. Δικαίωμα γάμου και δημιουργία οικογένειας	Θίγονται τα δικαιώματα • της σκέψης, συνείδησης, θρησκείας; • της έκφρασης και πληροφόρησης; • της τέχνης και επιστήμης; • της εκπαίδευσης ; • της εργασίας και της ελευθερίας του επαγγέλματος; • του συνέρχεστε και του συνεταιρίζεσθαι,; του γάμου και δημιουργίας οικογένειας ή τη νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία της οικογένειας; • Γίνεται σεβαστή η ελεύθερη κυκλοφορία του ατόμου στο εσωτερικό της ΕΕ ;
	10. Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας	
	11. Ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης	
	12. Ελευθερία του συνέρχεστε και του συνεταιρίζεσθαι	
	13. Ελευθερία της τέχνης και της επιστήμης	
	14. Δικαίωμα εκπαίδευσης	

	15. Ελευθερία του επαγγέλματος και δικαίωμα προς εργασία	• Θίγεται η επιχειρηματική ελευθερία ή επιβάλλονται πρόσθετες απαιτήσεις οι οποίες αυξάνουν το κόστος των συναλλαγών για τους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς; • Θίγονται τα δικαιώματα ιδιοκτησίας (γη, κινητά αγαθά, υλικά/άυλα στοιχεία ενεργητικού) ή περιορίζεται η αγορά, πώληση ή χρήση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας; • Εάν ναι, προκύπτει πλήρης απώλεια ιδιοκτησίας; Δικαιολογείται από την υλοποίηση της δράσης; Διασφαλίζεται η αποζημίωσή της μέσω μηχανισμών;
	16. Επιχειρηματική ελευθερία	
	17. Δικαίωμα Ιδιοκτησίας	
	18. Δικαίωμα Ασύλου	Θίγεται το δικαίωμα ασύλου και υπάρχουν εγγυήσεις για την απαγόρευση απελάσεων ή έκδοσης ατόμων προς κράτη όπου διατρέχουν κίνδυνο να τους επιβληθεί η ποινή του θανάτου ή να υποβληθούν σε βασανιστήρια ή εξευτελιστική μεταχείριση;
	19. Προστασία σε περίπτωση απομάκρυνσης, απέλασης και έκδοσης	
Τίτλος III «ΙΣΟΤΗΤΑ»	20. Ισότητα έναντι του Νόμου	Διασφαλίζονται οι αρχές της • ισότητας έναντι του νόμου, • απαγόρευσης των διακρίσεων, • ίσης μεταχείρισης, • ισότητας των φύλων, • ίσων ευκαιριών για όλους;
	21. Απαγόρευση Διακρίσεων	
	22. Πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία	
	23. Ισότητα γυναικών και ανδρών	
	24. Δικαιώματα του παιδιού	Θίγεται η αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού; Προάγεται η προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές και τα δικαιώματα της Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών;
	25. Δικαιώματα των ηλικιωμένων	Διασφαλίζονται τα δικαιώματα των ηλικιωμένων;
Τίτλος IV «ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ»	26. Ένταξη των ατόμων με αναπηρίες	Διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρίες, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες;
	27. Δικαίωμα των εργαζομένων στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης	Γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των εργαζομένων, όπως;

	28. Δικαίωμα διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων	• ενημέρωση και διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης, • συλλογική διαπραγμάτευσης και συλλογικών δράσεων
	29. Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας	• πρόσβαση στις υπηρεσίες εύρεσης εργασίας
	30. Προστασία σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης απόλυσης	• προστασία σε περίπτωση αδικαιολόγητης απόλυσης,
	31. Δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας	• δίκαιων και πρόσφορων συνθηκών εργασίας,
	32. Απαγόρευση της εργασίας των παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία	• απαγόρευση εργασίας παιδιών και προστασία των νέων στην εργασία,
	33. Οικογενειακή και επαγγελματική ζωή	• πρόσβαση στις παροχές κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικών υπηρεσιών (υγεία, γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος);
	34. Κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική αρωγή	
	35. Προστασία της υγείας	
	36. Πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος	
	37. Προστασία του περιβάλλοντος	Διασφαλίζεται η επίτευξη υψηλού επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας και η βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης;
	38. Προστασία του καταναλωτή	Υπάρχει συμμόρφωση ως προς την προστασία του καταναλωτή;
	39. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	
	40. Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές	
Τίτλος V «ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»	41. Δικαίωμα χρηστής διοίκησης	Τα εμπλεκόμενα πρόσωπα δικαιούνται αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας την εξέταση υποθέσεων τους από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και ιδίως διασφαλίζεται τα δικαιώμα της • προηγούμενης ακρόασης πριν τη λήψη μέτρου σε βάρος τους; • πρόσβασης στα σχετικά έγγραφα ή στο φάκελο όπου διατηρούνται, τηρουμένων των νόμιμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου; • Υποχρεώνεται η διοίκηση να αιτιολογεί τις αποφάσεις της ;
	42. Δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα	

	43. Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής	
	44. Δικαίωμα αναφοράς	
	45. Ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής	Θίγεται το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών στο έδαφος των Κ-Μ (συμπεριλαμβανομένων και των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στο έδαφος κράτους μέλους και τους χορηγείται η ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής);
	46. Διπλωματική και προξενική προστασία	
Τίτλος VI «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ»	47. Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου	• Θίγεται το δικαίωμα της προσφυγής των πολιτών στη δικαιοσύνη; • Προβλέπεται το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, στην περίπτωση που θίγονται δικαιώματα και ελευθερίες;
	48. Τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης	
	49. Αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας αξιοποιώνων πράξεων και ποινών	
	50. Δικαίωμα του προσώπου να μην δικάζεται ή να μην τιμωρείται ποινικά δύο φορές για την ίδια αξιόποινη πράξη	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΥ: ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η πράξη ικανοποιεί τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τους κανόνες ασφαλείας για όλες τις κατηγορίες ατόμων με αναπηρία.

Σημειώνεται ότι, ανάλογα με το είδος και τη φύση της προτεινόμενης Πράξης, οι κάτωθι περιπτώσεις (Α΄ έως και ΣΤ΄) δύνανται να εφαρμόζονται συνδυαστικά.

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον και στους εξωτερικούς χώρους συμπεριλαμβανομένων αρχαιολογικών χώρων, παραλιών, χώρων πρασίνου, αλσών κ.λπ.

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας ή/και κατακόρυφης προσβασιμότητας (π.χ. προσβάσιμες διαδρομές, 'οδηγοί τυφλών', ράμπες/'σκάφες', αναβατόρια κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών/εγκαταστάσεων για χρήση κοινού (π.χ. παιδικές χαρές, καθιστικά, εξοπλισμοί παραλιών, αποδυτήρια, χώροι υγιεινής, παρατηρητήρια πουλιών κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και στους υπαίθριους χώρους οικοπέδων

- (1) πρόβλεψη οριζόντιας προσβασιμότητας (σύνδεση πεζοδρομίου με είσοδο, προσβάσιμη είσοδος, προσβασιμότητα εσωτερικών χώρων, διαδρομές ισόπεδες ή με ράμπες, ικανοποιητικό άνοιγμα θυρών, ικανοποιητικό πλάτος διαδρόμων κ.λπ.)
- (2) πρόβλεψη κατακόρυφης προσβασιμότητας (ανελκυστήρας/ αναβατόριο, κλιμακοστάσιο κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής
- (4) πρόβλεψη χώρων αναμονής σε περίπτωση κινδύνου και διαδικασιών διαφυγής προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία
- (5) πρόβλεψη σήμανσης σε προσβάσιμες μορφές (έντονο κοντράστ-μεγάλοι χαρακτήρες, εικονίδια, γραφή Braille, ηχητική και οπτική σήμανση κ.λπ.)
- (6) πρόβλεψη προσβάσιμων εξοπλισμών (χαμηλά γκισέ, προσβάσιμες οθόνες πληροφοριών κ.λπ.)

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

- (1) πρόβλεψη προσβασιμότητας σταθμών/στάσεων επιβατών (βλ. περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων")
- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας οχημάτων/βαγονιών/πλοίων κ.λπ. (δυνατότητα εισόδου, δυνατότητα κίνησης και στάσης εντός, προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, προσβάσιμοι θάλαμοι, προσβάσιμοι χώροι εστίασης κ.λπ.)
- (3) πρόβλεψη προσβάσιμου εξοπλισμού (μηχανήματα έκδοσης εισιτηρίων, οπτική και ηχητική πληροφόρηση κοινού, τηλεματικές εφαρμογές, ιστοσελίδες κ.λπ.)
- (4) πρόβλεψη προσβάσιμων διαδικασιών (π.χ. προσβάσιμη υπηρεσία εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία και ατόμων μειωμένης κινητικότητας, προσβάσιμες διαδικασίες έκδοσης εισιτηρίων, διαδικασίες εκτάκτων αναγκών προσαρμοσμένες στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία κ.λπ.)

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες

- (1) δυνατότητα χρήσης της υπηρεσίας αυτόνομα από άτομα με αναπηρία (π.χ. από άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο ή, άτομα τυφλά ή κωφά ή με λοιπές αναπηρίες), πρόβλεψη εναλλακτικών τρόπων εξυπηρέτησης ατόμων με αναπηρία (π.χ. πρόβλεψη προσβάσιμων ετικετών σε προϊόντα, πρόβλεψη διάθεσης αναπηρικού αμαξιδίου για χρήση εντός της επιχείρησης από άτομα δυνάμενα να διανύσουν μικρές μόνο αποστάσεις, πρόβλεψη παραγγελίας μέσω προσβάσιμης ιστοσελίδας και παράδοσης εμπορευμάτων κατ' οίκον, πρόβλεψη διαδικασίας παραπόνων μέσω SMS/ e-mail/ τηλεφώνου κ.λπ.) ή/και πρόβλεψη 'ζωντανής βοήθειας και ενδιαμέσων' (πχ. διερμηνείας στη νοηματική, συνοδείας τυφλών ατόμων κ.λπ.)

- (2) πρόβλεψη προσβάσιμων, στα άτομα με αναπηρία [ως δυνητικά ωφελομένων], διαδικασιών υποβολής αίτησης (π.χ. προσβάσιμο ηλεκτρονικό εργαλείο, εναλλακτικός τρόπος εξυπηρέτησης μέσω συγκεκριμένης υπηρεσίας κ.λπ.).

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

- (1) σε περίπτωση ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές, θα πρέπει να τηρούνται οι αρχές της προσβασιμότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται οι εξής επιμέρους αρχές (α) αντιληπτικότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και τα συστατικά στοιχεία της διεπαφής με τον χρήστη παρουσιάζονται στους χρήστες με τρόπους που αυτοί μπορούν να αντιληφθούν, (β) χρηστικότητα, που σημαίνει ότι τα συστατικά στοιχεία διεπαφής με τον χρήστη, καθώς και η πλοήγηση είναι εύχρηστα, (γ) κατανοησιμότητα, που σημαίνει ότι οι πληροφορίες και η λειτουργία της διεπαφής με τον χρήστη είναι κατανοητές, (δ) στιβαρότητα, που σημαίνει ότι το περιεχόμενο είναι αρκετά στιβαρό, ώστε να ερμηνεύεται αξιόπιστα από ευρύ φάσμα πρακτόρων χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και υποστηρικτικών τεχνολογιών.

Πιο συγκεκριμένα, απαιτείται η συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 9), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά, γεγονός που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την πλήρη συμμόρφωση με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού, έκδοση 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines 2.1) του Διεθνή Οργανισμού World Wide Web Consortium (W3C), κατ' ελάχιστο στο μεσαίο επίπεδο προσβασιμότητας "AA". Επισημαίνεται ότι για τις ειδικές περιπτώσεις ιστοτόπων και εφαρμογών για φορητές συσκευές που απευθύνονται ειδικά σε άτομα με αναπηρία, απαιτείται συμμόρφωση με τις ως άνω Οδηγίες στο ανώτατο επίπεδο προσβασιμότητας "AAA". Επιπλέον, ειδική μέριμνα απαιτείται για τη συμμόρφωση του περιεχομένου που αναρτάται προς μετάπτωση (non-web documents) στους ιστοτόπους και στις εφαρμογές για φορητές συσκευές, για το οποίο επίσης απαιτείται συμμόρφωση με τα όσα ορίζονται σχετικώς στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαιο 10).

- (2) στην περίπτωση διαδικτυακών τόπων ή των διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών που προορίζονται για χρήση κυρίως μέσω κινητών και φορητών συσκευών (πχ. wearables, tablets, έξυπνα τηλέφωνα κ.λπ.) συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (Mobile Web Best Practices 1.0) του W3C
- (3) σε περίπτωση λογισμικού user agents, δηλαδή λογισμικού που αναλαμβάνει να συλλέξει, εξάγει και διευκολύνει την αλληλεπίδραση του χρήστη με τα περιεχόμενα του Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents, έκδοση 2.0 (User Agent Accessibility Guidelines 2.0) του W3C
- (4) σε περίπτωση εργαλείων συγγραφής και διαχείρισης περιεχομένου Ιστού, συνιστάται να λαμβάνονται υπόψη οι Οδηγίες Προσβασιμότητας για Εργαλεία Συγγραφής, έκδοση 2.0 (Authoring Tool Accessibility Guidelines 2.0) του W3C
- (5) σε περίπτωση τεχνολογικών λύσεων και προϊόντων που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία διαδικτυακών τόπων ή διαδικτυακών εφαρμογών και υπηρεσιών (π.χ. υλικό/hardware, αυτόματοι πωλητές, κιόσκια πληροφόρησης κ.λπ.) είναι απαραίτητη η σχεδιάσή τους βάσει των αρχών του «Καθολικού Σχεδιασμού» όπως αποτυπώνονται στο Ευρωπαϊκό Εναρμονισμένο Πρότυπο EN 301 549 (βλ. Κεφάλαια 4-8 και 11-13), όπως αντικαθίσταται και ισχύει κάθε φορά.
- (6) σε κάθε περίπτωση, εξασφάλιση συμβατότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και συστημάτων με διαδεδομένες υποστηρικτικές τεχνολογίες και τεχνικά βοηθήματα που χρησιμοποιούν τα άτομα με αναπηρία (π.χ. αναγνώστες οθόνης, ειδικοί διακόπτες και συστήματα αλληλεπίδρασης, μεγεθυντές οθόνης).

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση και εκδηλώσεις

- (1) πρόβλεψη προσβάσιμων μορφών διάδοσης πληροφορίας - πληροφόρησης (όπως προσβάσιμες ιστοσελίδες ως περίπτωση Ε- "Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα", έντυπα σε γραφή Braille, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, κασέτες ή CD, DVD με πρόβλεψη

υπότιτλων, πρόβλεψη διερμηνείας στη νοηματική, πρόβλεψη απλοποιημένων κειμένων, συμπλήρωση κάθε περιεχόμενου που δεν είναι κείμενο με εναλλακτική παρουσίαση του συγκεκριμένου περιεχόμενου, διάθεση πληροφοριών με περισσότερα από ένα αισθητηριακά κανάλια κ.λπ.)

- (2) πρόβλεψη προσβασιμότητας πάσης φύσεως εκδηλώσεων (πρόβλεψη προσβάσιμων κτιριακών υποδομών ως περίπτωση Β - "Πρόσβαση σε κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων", προσβάσιμων εντύπων και εξοπλισμού, διερμηνείας στη νοηματική κ.λπ.

Σχετικό θεσμικό πλαίσιο και πρότυπα για την προσβασιμότητα σε άτομα με αναπηρία

Οι παρακάτω αναφορές αφορούν στο **βασικό** ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το οποίο ανάλογα με τη φύση της πράξης ισχύει ταυτόχρονα με τυχόν ισχύον **ειδικό** θεσμικό πλαίσιο και προδιαγραφές (π.χ. ειδική νομοθεσία/ προδιαγραφές για τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές χαρές, εκπαιδευτήρια, αθλητικές εγκαταστάσεις κ.λπ.).

(Α) Πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον

A.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

A.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

A.3 Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

A.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

A.5 ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».

A.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

A.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

A.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

A.9. Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ 1052758/1451/Β0010 (1)/2012 ΦΕΚ 1411 Β' "Συμπλήρωση της υπ' αριθ. 1038460/2439/Β0010/15-4-2009 (ΦΕΚ 792 Β') κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών",

A.10 Απόφαση ΥΠ.ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ Αριθμ. 28492/2009 ΦΕΚ 931 Β' "Καθορισμός των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την κατασκευή και τη λειτουργία των παιδικών χαρών των Δήμων και των Κοινοτήτων, τα όργανα και η διαδικασία αδειοδότησης και ελέγχου τους, τη διαδικασία συντήρησης αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια".

A.11. Αριθ. 151344/165/2017 ΦΕΚ 206 Β' Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών χάραξης, σήμανσης, διάνοιξης και συντήρησης των ορειβατικών - πεζοπορικών μονοπατιών

(Β) Πρόσβαση στις κτιριακές υποδομές και υπαίθριους χώρους οικοπέδων

B.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

B.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

B.3. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

B.4. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

B.5. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/110088/887/2021 ΦΕΚ 5553 Β' Προδιαγραφές, όροι και τεχνικές οδηγίες για την εκπόνηση «Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας (Σ.Α.Π.)».

B.6. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

B.7. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

B.8. Απόφαση ΥΠΕΚΑ 52907/2009 ΦΕΚ 2621 Β' "Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών",

(Γ) Πρόσβαση στις μεταφορές

Γ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Γ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Γ.3. Κανονισμοί (ΕΕ) με αρ. 1107/2006, 1371/2007, 1177/2010 και 181/2011 για τα δικαιώματα των επιβατών

Γ.4. Κανονισμός (ΕΕ) με αρ. 1300/2014 της 18ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές διαλειτουργικότητας για την προσβασιμότητα του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης για τα άτομα με αναπηρία και άτομα με μειωμένη κινητικότητα

Γ.5. ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4784/2021 ΦΕΚ 40 Α' Η Ελλάδα σε κίνηση: Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα - Μικροκινητικότητα - Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό, την απλούστευση και την ψηφιοποίηση διαδικασιών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και άλλες διατάξεις.

Γ.6. Ν. 4067/2012 ΦΕΚ 79 Α' "ΝΟΚ" όπως τροποποιήθηκε από τους ν. 4759/2020 και ν. 4782/2021 και ισχύει σήμερα

Γ.7. Οδηγίες Σχεδιασμού ΥΠΕΝ «Σχεδιάζοντας για όλους»

Γ.8. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/99709/796/2021 ΦΕΚ 5045 Β' Τεχνικές Προδιαγραφές Μελέτης Προσβασιμότητας.

Γ.9. Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΕΣΕΔΠ/65826/699/2020 ΦΕΚ 2998 Β' Τεχνικές οδηγίες προσαρμογής υφιστάμενων κτιρίων και υποδομών για την προσβασιμότητα αυτών σε άτομα με αναπηρία και εμποδιζόμενα άτομα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Γ.10. Απόφαση Αριθμ. 42863/438 / 2019 ΦΕΚ 2040 Β' Καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων και των τεχνικών προδιαγραφών για την εγκατάσταση συσκευών φόρτισης συσσωρευτών ηλεκτροκίνητων οχημάτων (σημεία επαναφόρτισης), στις εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης οχημάτων, σε δημοσίως προσβάσιμα σημεία επαναφόρτισης κατά μήκος του αστικού, υπεραστικού και εθνικού οδικού δικτύου καθώς και σε χώρους στάθμευσης δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων.

(Δ) Πρόσβαση στις υπηρεσίες:

Δ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Δ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Δ.3. Πρότυπο ΕΛΟΤ 1439 "Όργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία –Απαιτήσεις και συστάσεις" (προαιρετικά)

(Ε) Πρόσβαση στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα

Ε.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"

Ε.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

Ε.3 Ν. 4727/2020 ΦΕΚ 184 Α' "Ψηφιακή Διακυβέρνηση (Ενσωμάτωση στην Ελληνική Νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1024) - Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (Ενσωμάτωση στο Ελληνικό Δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) και άλλες διατάξεις"

Ε.4. Αριθ. ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 ΦΕΚ 1301 Β' "Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης"

Ε.5. Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού WCAG 2.1 ((Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 (w3.org)

Ε.6. Βέλτιστες Πρακτικές για Χρήση Διαδικτυακού Περιεχομένου από Κινητές Συσκευές, έκδοση 1.0 (<http://www.w3.org/TR/mobile-bp/> - Αγγλικά)

Ε.7. Οδηγίες Προσβασιμότητας για User Agents UAAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/UAAG20/> - Αγγλικά)

Ε.8. Οδηγίες Προσβασιμότητας για Συγγραφή Περιεχομένου Ιστού ATAG 2.0 (<http://www.w3.org/TR/ATAG20/> - Αγγλικά)

(ΣΤ) Πρόσβαση στην πληροφορία -πληροφόρηση και εκδηλώσεις

ΣΤ.1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' "Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες"- άρθρα 2, 9 και 21 της Σύμβασης

ΣΤ.2. Ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' "Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις" -ΜΕΡΟΣ Δ'

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XVI: ΑΥΞΗΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ – ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ / ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Η διατήρηση και η αύξηση της απασχόλησης στις περιοχές Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης αποτελεί πρωταρχικό στόχο για το ΤΔΜ και κατ' επέκταση της παρούσας δράσης. Ως εκ τούτου έχουν προβλεφθεί όροι, προϋποθέσεις και διαδικασίες επιβεβαίωσης των οποίων η τήρηση διασφαλίζει την συνεισφορά της δράσης στην επίτευξη του εν λόγω στόχου.

Αναλυτικά:

- Τυπική προϋπόθεση συμμετοχής στη Δράση αποτελεί η δέσμευση του δικαιούχου για δημιουργία ελάχιστου αριθμού νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας (ΕΜΕ), οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθετε το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και η αύξηση αυτή να διατηρηθεί για τουλάχιστον 3 έτη μετά την τελική εκταμίευση της δημόσιας χρηματοδότησης. Ως ελάχιστη υποχρέωση ορίζεται:
 - ο Για ίδρυση ή επέκταση μονάδας: 1 ΕΜΕ ανά 300.000€ δημόσιας χρηματοδότησης.
 - ο Για θεμελιώδη αλλαγή στη συνολική παραγωγική διαδικασία ή στη συνολική παροχή υπηρεσιών ή για διαφοροποίηση προς νέα προϊόντα ή υπηρεσίες: 1 ΕΜΕ ανά 350.000 € δημόσιας χρηματοδότησης.
- Βαθμολογικό κριτήριο με σημαντική «συνεισφορά» στην τελική βαθμολογία, αποτελεί η δήλωση/δέσμευση του δικαιούχου για περαιτέρω αύξηση της απασχόλησης (πέραν των Ε.Μ.Ε. που αποτελούν τυπική προϋπόθεση) και διατήρηση αυτής για τουλάχιστον 3 έτη μετά την τελική εκταμίευση της δημόσιας χρηματοδότησης (βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας»).
- Υποχρέωση του δικαιούχου είναι, έως την τελική πιστοποίηση, να δημιουργήσει τον απαιτούμενο αριθμό νέων θέσεων εξαρτημένης εργασίας α) για την τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης αύξησης της απασχόλησης και β) για τη διατήρηση αμετάβλητου του βαθμού που τυχόν έλαβε κατά την αξιολόγηση της αίτησης στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες θα είναι πρόσθετες αυτών που διέθετε το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.
- Επιπλέον, υποχρέωση του δικαιούχου είναι να διατηρήσει τις ΕΜΕ μισθωτής εργασίας, βάσει των οποίων το έργο κρίθηκε παραληφθέν (ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διέθετε κατά το 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, προσαυξημένες με τις ΕΜΕ που δημιουργήθηκαν από την τήρηση των όρων της πρόσκλησης), για τρία (3) έτη μετά από την τελική πληρωμή της δημόσιας δαπάνης
- Η τήρηση των ως άνω υποχρεώσεων αποτελεί αντικείμενο ελέγχου, τόσο κατά την παραλαβή του έργου, όσο και κατά τον έλεγχο της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων και τυχόν μη τήρηση της δέσμευσης του δικαιούχου οδηγεί σε επιβολή ποινών.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Κατά τον τελικό έλεγχο και για την παραλαβή του έργου θα πρέπει να πιστοποιηθεί πως οι ΕΜΕ που θα συγκεντρώνουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης, σύμφωνα με τα εν ισχύ εβδομαδιαία προγράμματα εργασίας τους, εφόσον αυτά διατηρηθούν ως έχουν για ένα έτος μετά την τελική πληρωμή, είναι περισσότερες ή ισοδυναμούν με το αποτέλεσμα του αθροίσματος των ΕΜΕ της επιχείρησης που αυτή διέθετε το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης

χρηματοδότησης, συν τις ελάχιστες θέσεις εργασίας που απαιτούνται α) για την τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης αύξησης της απασχόλησης και β) για την διατήρηση του βαθμού που τυχόν λήφθηκε στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας». Σε διαφορετική περίπτωση θα επιβάλλεται ποινή και η δημόσια επιχορήγηση θα μειώνεται όσο χρειαστεί ώστε να τηρούνται οι σχετικές υποχρεώσεις. Τυχόν υπερβάλλουσα ήδη καταβληθείσα δημόσια χρηματοδότηση, θα λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθείσα και θα πρέπει να επιστραφεί εντόκως (σύμφωνα προς τη διαδικασία που ορίζεται στην υπ' αρ. 5483/30-1-2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση για τις Διαδικασίες Δημοσιονομικών Διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027, σύμφωνα με το αρ. 42 του Ν. 4914/2022).

Σημειώνεται ότι, όταν ικανοποιείται η υποχρέωση διατήρησης του βαθμού που λήφθηκε στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας», ταυτόχρονα ικανοποιείται και η τήρηση της τυπικής προϋπόθεσης αύξησης της απασχόλησης.

Ακολουθούν ενδεικτικά παραδείγματα:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ)

Δικαιούχος εγκρίθηκε για αρχική επένδυση **επέκτασης μονάδας** με αναλογούσα επιχορήγηση 4.700.000€ και έλαβε βαθμό 10 στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας» (δηλαδή βάσει στοιχείων έγκρισης ίσχυε η ανισότητα $250 \leq \text{Επιχορήγηση σε χιλ. €} / \text{Νέες Θέσεις Εργασίας (εκφρασμένες σε ΕΜΕ που στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό)} < 300$).

Κατά την τελική πιστοποίηση, ελέγχονται και πιστοποιούνται δαπάνες, στις οποίες αναλογεί επιχορήγηση ύψους 4.500.000€, ενώ οι ΕΜΕ του έτους βάσης (το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης) ανέρχονται σε 100.

Για να ελεγχθεί αν τηρούνται οι υποχρεώσεις της πρόσκλησης, θα πρέπει να υπολογιστούν οι ελάχιστες θέσεις εργασίας που απαιτούνται για την διατήρηση του βαθμού που λήφθηκε στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες σε αυτή την περίπτωση και για να ισχύει η ανισότητα του κριτηρίου αξιολόγησης, υπολογίζονται από τον τύπο:

$$\text{Νέες Θέσεις Εργασίας} = (\text{Επιχορήγηση σε χιλ. €} / 300) + 0,01 = (4.500 / 300) + 0,01 = 15,01 \text{ ΕΜΕ}$$

Δηλαδή για να αποδοθεί η πιστοποιημένη επιχορήγηση ύψους 4.500.000€ θα πρέπει η επιχείρηση να δείχνει αύξηση τουλάχιστον 15,01 ΕΜΕ.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1

Διαπιστώνεται κατά την τελική πιστοποίηση, ότι η επιχείρηση απασχολεί 125 εργαζόμενους με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών (πλήρης απασχόληση). Οι εν λόγω εργαζόμενοι, εφόσον τα ωράρια τους διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες μετά την τελική πληρωμή, θα αθροίζουν σε 125 Ε.Μ.Ε..

Σε αυτή τη περίπτωση, η αύξηση της απασχόλησης καλύπτει τόσο την τυπική προϋπόθεση για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, όσο και την υποχρέωση που προκύπτει από την βαθμολογία που έλαβε κατά την αξιολόγηση η επιχείρηση στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες θα είναι πρόσθετες των ΕΜΕ της επιχείρησης, που αυτή διέθετε κατά το

12μηνο που προηγείτο της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας = $4.500 / 15,01 = 299,80 < 300$).

ΣΕΝΑΡΙΟ 2:

Διαπιστώνεται κατά την τελική πιστοποίηση, ότι η επιχείρηση απασχολεί 110 εργαζόμενους με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών (πλήρης απασχόληση). Οι εν λόγω εργαζόμενοι, εφόσον τα ωράρια τους διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες μετά την τελική πληρωμή, θα αθροίζουν σε 110 Ε.Μ.Ε..

Δεδομένων των Ε.Μ.Ε. κατά το έτος βάσης, οι οποίες ανέρχονται σε 100, διαπιστώνεται ότι δεν πληρείται η υποχρέωση της πρόσκλησης και επιβάλλεται ποινή μείωσης της επιχορήγησης ώστε να τηρείται η σχέση:

Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 300

Προκειμένου να συνεχίσει να ισχύει η σχέση Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 300 θα πρέπει να μειωθεί η Επιχορήγηση σύμφωνα με τα κάτωθι:

Νέα Επιχορήγηση σε χιλ. € / 10 < 300, δηλαδή

Νέα Επιχορήγηση σε χιλ. € < 3.000

Νέα Επιχορήγηση < 3.000.000 €

Συνεπώς η Νέα Επιχορήγηση θα πρέπει να είναι μικρότερη των 3.000.000 €, έστω και κατά 1€. Η τελική καταβαλλόμενη επιχορήγηση διαμορφώνεται από 4.500.000€ σε 2.999.999€.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2 (ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ)

Δικαιούχος εγκρίθηκε για αρχική επένδυση διαφοροποίησης μονάδας σε νέα προϊόντα με αναλογούσα επιχορήγηση 6.000.000€ και έλαβε βαθμό 10 στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας» (δηλαδή βάσει στοιχείων έγκρισης ίσχυε η ανισότητα $300 \leq \text{Επιχορήγηση σε χιλ. € / Νέες Θέσεις Εργασίας}$ (εκφρασμένες σε ΕΜΕ που στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό) < 350).

Κατά την τελική πιστοποίηση, ελέγχονται και πιστοποιούνται δαπάνες, στις οποίες αναλογεί επιχορήγηση ύψους 5.500.000€, ενώ οι ΕΜΕ του έτους βάσης (το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης) ανέρχονται σε 100.

Για να ελεγχθεί αν τηρούνται οι υποχρεώσεις της πρόσκλησης, θα πρέπει να υπολογιστούν οι ελάχιστες θέσεις εργασίας που απαιτούνται για την διατήρηση του βαθμού που λήφθηκε στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες σε αυτή την περίπτωση και για να ισχύει η ανισότητα του κριτηρίου αξιολόγησης, υπολογίζονται από τον τύπο:

$\text{Νέες Θέσεις Εργασίας} = (\text{Επιχορήγηση σε χιλ. €} / 350) + 0,01 = (5.500 / 350) + 0,01 = 15,72 \text{ ΕΜΕ}$

Δηλαδή για να αποδοθεί η πιστοποιημένη επιχορήγηση ύψους 5.500.000€ θα πρέπει η επιχείρηση να δείχνει αύξηση τουλάχιστον 15,72 ΕΜΕ.

ΣΕΝΑΡΙΟ 1

Διαπιστώνεται κατά την τελική πιστοποίηση, ότι η επιχείρηση απασχολεί 125 εργαζόμενους με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών (πλήρης απασχόληση). Οι εν λόγω εργαζόμενοι, εφόσον τα ωράρια διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες μετά την τελική πληρωμή, θα αθροίζουν σε 125 Ε.Μ.Ε..

Σε αυτή τη περίπτωση, η αύξηση της απασχόλησης καλύπτει τόσο την τυπική προϋπόθεση για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας όσο και την υποχρέωση που προκύπτει από την βαθμολογία που έλαβε κατά την αξιολόγηση η επιχείρηση, στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας», οι οποίες θα είναι πρόσθετες των ΕΜΕ της επιχείρησης, που αυτή διέθετε κατά το 12μηνο που προηγείτο της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης (Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας = $5.500 / 15,72 = 349,87 < 350$).

ΣΕΝΑΡΙΟ 2:

Διαπιστώνεται κατά την τελική πιστοποίηση, ότι η επιχείρηση απασχολεί 110 εργαζόμενους με εβδομαδιαίο πρόγραμμα 40 ωρών (πλήρης απασχόληση). Οι εν λόγω εργαζόμενοι, εφόσον τα ωράρια τους διατηρηθούν χωρίς τροποποιήσεις για τους επόμενους δώδεκα (12) ολόκληρους μήνες μετά την τελική πληρωμή, θα αθροίζουν σε 110 Ε.Μ.Ε..

Δεδομένων των Ε.Μ.Ε. κατά το έτος βάσης, οι οποίες ανέρχονται σε 100, διαπιστώνεται ότι δεν πληρείται η υποχρέωση της πρόσκλησης και επιβάλλεται ποινή μείωσης της επιχορήγησης ώστε να τηρείται η σχέση:

Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 350

Προκειμένου να συνεχίσει να ισχύει η σχέση Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 350 θα πρέπει να μειωθεί η Επιχορήγηση σύμφωνα με τα κάτωθι:

Νέα Επιχορήγηση σε χιλ. € / 10 < 350, δηλαδή

Νέα Επιχορήγηση σε χιλ. € < 3.500

Νέα Επιχορήγηση < 3.500.000 €

Συνεπώς η Νέα Επιχορήγηση θα πρέπει να είναι μικρότερη των 3.500.000 €, έστω και κατά 1€. Η τελική καταβαλλόμενη επιχορήγηση διαμορφώνεται από 5.500.000€ σε 3.499.999€.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Ο έλεγχος των μακροχρόνιων υποχρεώσεων πραγματοποιείται ετησίως, μετά το πέρας του πρώτου έτους που ακολουθεί την τελική πληρωμή της επιχορήγησης.

Κατά τον έλεγχο μακροχρόνιων υποχρεώσεων του πρώτου έτους θα πρέπει να πιστοποιηθεί πως οι ΕΜΕ που συγκεντρώνουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης για τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, είναι περισσότερες ή ισοδυναμούν με τις **ΕΜΕ μισθωτής εργασίας, βάσει των οποίων το έργο κρίθηκε παραληφθέν**. Σε διαφορετική περίπτωση θα επιβάλλεται ποινή και μέρος της καταβληθείσας δημόσιας χρηματοδότησης, θα λογίζεται ως αχρεωστήτως καταβληθέν και θα πρέπει να επιστραφεί εντόκως.

Ο υπολογισμός της ποινής πραγματοποιείται με την ίδια μέθοδο που χρησιμοποιείται και κατά την τελική πιστοποίηση, δηλαδή το ποσό της επιχορήγησης που πρέπει να επιστραφεί υπολογίζεται με γνώμονα το βαθμό που έλαβε ο δικαιούχος στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε «Νέες Θέσεις Εργασίας».

Κατά τον έλεγχο μακροχρόνιων υποχρεώσεων του δεύτερου έτους θα πρέπει να πιστοποιηθεί πως οι ΕΜΕ που συγκεντρώνουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης για τους επόμενους 12 από τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, είναι περισσότερες ή ισοδυναμούν με τις **ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο μακροχρόνιων υποχρεώσεων του πρώτου έτους.**

Αντίστοιχα, κατά τον έλεγχο μακροχρόνιων υποχρεώσεων του τρίτου έτους θα πρέπει να πιστοποιηθεί πως οι ΕΜΕ που συγκεντρώνουν οι υφιστάμενοι εργαζόμενοι της επιχείρησης για τους επόμενους από τους πρώτους 24 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, είναι περισσότερες ή ισοδυναμούν με τις **ΕΜΕ μισθωτής εργασίας που διαπιστώθηκαν κατά τον έλεγχο μακροχρόνιων υποχρεώσεων του δεύτερου έτους κ.ο.κ.**

Ακολουθούν παραδείγματα σε συνέχεια και των παραπάνω παραδειγμάτων:

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1 (ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Δικαιούχος πιστοποιήθηκε για αρχική επένδυση επέκτασης μονάδας, έλαβε επιχορήγηση 4.500.000€, απασχόλησε 100 Ε.Μ.Ε. κατά το έτος βάσης (το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης), είχε βαθμό 10 στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε.1 «Νέες Θέσεις Εργασίας» (δηλαδή βάσει στοιχείων έγκρισης ίσχυε η ανισότητα $250 \leq \text{Επιχορήγηση σε χιλ. €} / \text{Νέες Θέσεις Εργασίας (εκφρασμένες σε ΕΜΕ που στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό)} < 300$) και οι θέσεις μισθωτής εργασίας, βάσει των οποίων το έργο κρίθηκε παραληφθέν ήταν 115,01 ΕΜΕ, δηλαδή διαπιστώθηκε αύξηση απασχόλησης κατά 15,01 ΕΜΕ (Νέες Θέσεις Εργασίας).

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του πρώτου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, απασχόλησε 110 ΕΜΕ, δηλαδή 5,01 ΕΜΕ λιγότερες από την υποχρέωση που είχε. Για να υπολογιστεί η ποινή που θα επιβληθεί θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσό της επιχορήγησης για να ισχύει η ανισότητα::

Επιχορήγηση σε χιλ. € / Νέες Θέσεις Εργασίας < 300

Οι Νέες Θέσεις Εργασίας που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι πλέον 10 ΕΜΕ (15,01 ΕΜΕ – 5,01 ΕΜΕ) άρα:

Επιχορήγηση σε χιλ. € / 10 < 300

Επιχορήγηση σε χιλ. € < $300 \times 10 = 3.000$ και συνεπώς

Ποινή = Αρχική επιχορήγηση – Τελική επιχορήγηση + 1€ = $4.500.000 - 3.000.000 + 1 = 1.500.001$ €.

Το ποσό της ποινής επιστρέφεται εντόκως

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του δεύτερου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, για τους επόμενους 12 από τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, εξακολουθεί να απασχολεί 110 ΕΜΕ, δηλαδή όσες ΕΜΕ απασχολούσε κατά τον έλεγχο του πρώτου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Η υποχρέωση της τηρείται και δεν επιβάλλεται κάποια ποινή.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΙΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του τρίτου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, για τους επόμενους 12 από τους πρώτους 24 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, απασχολεί 107 ΕΜΕ, δηλαδή 3 ΕΜΕ λιγότερες από την υποχρέωση που είχε. Για να υπολογιστεί η ποινή που θα επιβληθεί θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσό της επιχορήγησης για να ισχύει η ανίσωση:

Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 300

Οι Νέες Θέσεις Εργασίας που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι πλέον 7 ΕΜΕ (10 ΕΜΕ - 3 ΕΜΕ) άρα:

Επιχορήγηση σε χιλ. € / 7 < 300

Επιχορήγηση σε χιλ. € < 300 X 7 = 2.100 και συνεπώς

Ποινή = Αρχική επιχορήγηση – Ποινή που υποβλήθηκε κατά τον πρώτο έλεγχο - Τελική επιχορήγηση + 1€ = 4.500.000 – 1.500.001 – 2.100.000 + 1 = 900.000 €.

Το ποσό της ποινής επιστρέφεται εντόκως.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2 (ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ)

Δικαιούχος πιστοποιήθηκε για αρχική επένδυση **διαφοροποίησης μονάδας** σε νέα προϊόντα, έλαβε επιχορήγηση 5.500.000€, απασχόλησε 100 Ε.Μ.Ε. κατά το έτος βάσης (το τελευταίο 12μηνο που προηγείται του μήνα υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης), είχε βαθμό 10 στο βαθμολογούμενο κριτήριο αξιολόγησης Ε «Νέες Θέσεις Εργασίας» (δηλαδή βάσει στοιχείων έγκρισης ίσχυε η ανισότητα $300 \leq \text{Επιχορήγηση σε χιλ. € / Νέες Θέσεις Εργασίας}$ (εκφρασμένες σε ΕΜΕ που στρογγυλοποιούνται στο δεύτερο δεκαδικό) < 350) και οι θέσεις μισθωτής εργασίας, βάσει των οποίων το έργο κρίθηκε παραληφθέν ήταν 115,72 ΕΜΕ, δηλαδή διαπιστώθηκε αύξηση απασχόλησης κατά 15,72 ΕΜΕ (Νέες Θέσεις Εργασίας).

ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του πρώτου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, απασχόλησε 112 ΕΜΕ, δηλαδή 3,72 ΕΜΕ λιγότερες από την υποχρέωση που είχε. Για να υπολογιστεί η ποινή που θα επιβληθεί θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσό της επιχορήγησης για να ισχύει η ανίσωση:

Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 350

Οι Νέες Θέσεις Εργασίας που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι πλέον 12 ΕΜΕ (15,72 ΕΜΕ – 3,72 ΕΜΕ) άρα:

Επιχορήγηση σε χιλ. € / 12 < 350

Επιχορήγηση σε χιλ. € < 350 X 12 = 4.200 και συνεπώς

Ποινή = Αρχική επιχορήγηση – Τελική επιχορήγηση + 1€ = 5.500.000 - 4.200.000 + 1 = 1.300.001 €.

Το ποσό της ποινής επιστρέφεται εντόκως.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του δεύτερου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, για τους επόμενους 12 από τους πρώτους 12 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, απασχολεί 110 ΕΜΕ, δηλαδή 2 ΕΜΕ λιγότερες από την υποχρέωση που είχε. Για να υπολογιστεί η ποινή που θα επιβληθεί θα πρέπει να υπολογιστεί το ποσό της επιχορήγησης για να ισχύει η ανίσωση:

Επιχορήγηση σε χιλ. €/ Νέες Θέσεις Εργασίας < 350

Οι Νέες Θέσεις Εργασίας που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι πλέον 10 ΕΜΕ (12 ΕΜΕ - 2 ΕΜΕ) άρα:

Επιχορήγηση σε χιλ. € / 10 < 350

Επιχορήγηση σε χιλ. € < 350 X 10 = 3.500 και συνεπώς

Ποινή = Αρχική επιχορήγηση – Ποινή που υποβλήθηκε κατά τον πρώτο έλεγχο - Τελική επιχορήγηση + 1€ = 5.500.000 – 1.300.001 – 3.500.000 + 1 = 700.000 €.

Το ποσό της ποινής επιστρέφεται εντόκως.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΙΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΙΚΗ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Κατά τον έλεγχο του τρίτου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων διαπιστώνεται ότι η επιχείρηση, για τους επόμενους 12 από τους πρώτους 24 μήνες που έπονται του μήνα της τελικής καταβολής της επιχορήγησης, εξακολουθεί να απασχολεί 110 ΕΜΕ, δηλαδή όσες ΕΜΕ απασχολούσε κατά τον έλεγχο του δεύτερου χρόνου των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Η υποχρέωση της τηρείται και δεν επιβάλλεται κάποια ποινή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVII: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μόνο για τις περιπτώσεις επενδυτικών σχεδίων που περιλαμβάνουν υποδομές κατηγορίας Α, η αξιολόγηση τόσο της κλιματικής ουδετερότητας όσο και της κλιματικής ανθεκτικότητας θα πραγματοποιείται με βάση την «Έκθεση τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας του επενδυτικού σχεδίου», η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τον παρακάτω οδηγό.

Στην ιστοσελίδα της Δράσης παρέχεται και βοηθητικό αρχείο Excel, που έχει κατασκευαστεί προς υποβοήθηση των δικαιούχων να εκπονήσουν εκθέσεις κλιματικής ανθεκτικότητας, για όσα έργα απαιτείται μια τέτοια έκθεση.

Οδηγός περιεχομένων για την εκπόνηση έκθεσης τεκμηρίωσης κλιματικής ανθεκτικότητας του επενδυτικού σχεδίου

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Περιγραφή του Έργου

Η περιγραφή του Έργου μπορεί να προέρχεται από τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων ή από άλλα τεχνικά έγγραφα του φακέλου του Έργου. Θα πρέπει να αναφέρονται η περιβαλλοντική ταξινόμηση αυτού (ΦΕΚ 841Β/24-2-2022) και ο προϋπολογισμός.

1.2. Χωροθέτηση

Η χωροθέτηση του Έργου όπως αποτυπώνεται σε χάρτες στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή σε άλλα τεχνικά έγγραφα του φακέλου του Έργου.

1.3. Περιληπτική απόδοση του τρόπου αντιμετώπισης των ζητημάτων κλιματικής αλλαγής

Στην περίληψη των βασικών σημείων των κεφαλαίων 2 και 3 που περιγράφονται στη συνέχεια θα πρέπει να αναφέρεται αν από τον προέλεγχο απαιτήθηκε η λεπτομερής ανάλυση του μετριασμού και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Εφόσον έχει απαιτηθεί, θα πρέπει να δίνονται τα βασικά συμπεράσματα.

Σε αυτή την παράγραφο θα πρέπει κατ' ελάχιστο να δίνονται τα συνοπτικά αποτελέσματα των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του έργου, εφόσον αυτά έχουν υπολογιστεί με λεπτομερή ανάλυση, καθώς και τα αποτελέσματα του προελέγχου προσαρμογής και της ανάλυσης διακινδύνευσης.

Επίσης, θα πρέπει να αναφέρεται η συμβατότητα του Έργου με την κλιματική ουδετερότητα και η συνέπεια αυτού με υφιστάμενες στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

2. ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Σε αυτή την ενότητα αναλύεται ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, δηλαδή η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και η συμβολή της υποδομής στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, σύμφωνα με το Ελληνικό και το Ευρωπαϊκό δίκαιο.

Συνολικά προβλέπεται έλεγχος δύο φάσεων, όπου η πρώτη φάση είναι ο προέλεγχος από τον οποίο μπορεί να προκύψει ότι απαιτείται λεπτομερής ανάλυση (δεύτερη φάση).

2.1. Προέλεγχος

Κατά τον προέλεγχο εξετάζεται εάν το έργο εμπίπτει στις κατηγορίες οι οποίες εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ανθρακικού αποτυπώματος, με βάση τους σχετικούς Πίνακες 1,2 και 3 του προσωρινού πλαισίου. Εάν η πράξη εξαιρείται, η αξιολόγηση σταματά στην φάση του προελέγχου.

Στην αντίθετη περίπτωση, που απαιτείται ο αναλυτικός υπολογισμός του ανθρακικού αποτυπώματος, τότε συμπληρώνεται η παράγραφος 2.2 *Λεπτομερής ανάλυση της παρούσας έκθεσης*.

Ειδικότερα, ο προέλεγχος θα πρέπει να καταλήξει κατά πόσο το Έργο αναμένεται να έχει εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μεγαλύτερες από 20.000 t_{CO2eq} κατά τη διάρκεια ενός τυπικού έτους λειτουργίας του.

Στην περίπτωση που είναι σαφές ότι το έργο δεν ξεπερνά το προαναφερόμενο όριο δεν απαιτείται αξιολόγηση για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και ακολουθούνται τα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 *Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή*.

Στην περίπτωση που δεν είναι σαφές αν το Έργο ξεπερνά το παραπάνω όριο, θα πρέπει να γίνεται ένας στοιχειώδης έλεγχος με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία των σχετικών μελετών. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να υπολογίζονται:

- οι **άμεσες εκπομπές** αερίων του θερμοκηπίου του Έργου από την αναφερόμενη τυπική κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και τυχόν διεργασίες που παράγουν αέρια του θερμοκηπίου (π.χ. διασπάσεις ανθρακικών αλάτων, αποδόμηση οργανικού υλικού, εκπομπές κτηνοτροφικών μονάδων)
- Οι **έμμεσες εκπομπές** αερίων του θερμοκηπίου από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας που θα εισάγεται στο Έργο. Για τον υπολογισμό των έμμεσων εκπομπών μπορεί να χρησιμοποιείται ο πλέον πρόσφατος συντελεστής εκπομπών του υπολειπόμενου ενεργειακού μείγματος της χώρας που δημοσιεύεται ετησίως από τον ΔΑΠΕΕΠ (<https://www.dapeep.gr/dimosieuseis/eguisseis-proeleusis-energeiako/>)

Αν οι εκτιμώμενες εκπομπές του Έργου σε ένα τυπικό έτος λειτουργίας δεν ξεπερνούν τους 20.000 t_{CO2eq}, τότε δεν απαιτείται να συμπληρωθεί η επόμενη παράγραφος.

2.2. Λεπτομερής ανάλυση

Στην περίπτωση που απαιτείται λεπτομερής ανάλυση του ανθρακικού αποτυπώματος του Έργου, τότε πρέπει:

- Να επιλεγούν διεθνώς αποδεκτά πρότυπα για τον έλεγχο των εκπομπών και τον υπολογισμό των αερίων του θερμοκηπίου του Έργου.
- Να επιλεγούν οι πλέον έγκυρες πηγές δεδομένων για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

2.2.1. Ανθρακικό αποτύπωμα του Έργου

Στην παράγραφο θα πρέπει να περιγράφονται αναλυτικά οι πηγές δεδομένων, τα πρότυπα που χρησιμοποιήθηκαν και τα αποτελέσματα των εκτιμώμενων εκπομπών του Έργου για τις εκπομπές:

- **Πεδίο 1: Οι άμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** που προκύπτουν από πηγές που χρησιμοποιούνται εντός των λειτουργικών ορίων του Έργου και ελέγχονται άμεσα από τον Οργανισμό που ελέγχει το ίδιο το Έργο.

- **Πεδίο 2: Έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** που προκύπτουν από την παραγωγή ενέργειας (ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας), η οποία εισάγεται από εξωτερικούς παρόχους και καταναλώνεται εντός των λειτουργικών ορίων του Έργου.
- **Πεδίο 3: Άλλες έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου** που σχετίζονται με τη λειτουργία του έργου αλλά παράγονται από πηγές που δεν βρίσκονται στον έλεγχο του Οργανισμού που ελέγχει το έργο.

2.2.2. Σχετικές εκπομπές του Έργου

Οι απόλυτες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που υπολογίζονται για ένα τυπικό έτος λειτουργίας θα πρέπει στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των σχετικών εκπομπών, όπου:

- Οι σχετικές εκπομπές είναι η διαφορά μεταξύ των απόλυτων εκπομπών και των εκπομπών βάσης (baseline emissions).
- Οι βασικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι αυτές που θα προέκυπταν από ένα εκτιμώμενο βασικό σενάριο (baseline scenario) που θα συνέβαινε απουσία του Έργου, για ένα τυπικό έτος λειτουργίας.
- Εάν οι εκπομπές είναι θετικές τότε θα πρέπει να γίνει οικονομική αποτίμηση των εκπομπών. Σε αντίθετη περίπτωση δεν απαιτείται να γίνει οικονομική αποτίμηση.

2.2.3. Συμβατότητα με το στόχο της κλιματικής ουδετερότητας

Ο στόχος της τεκμηρίωσης είναι να ελεγχθεί αν το Έργο συμβάλλει στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, έτσι όπως αυτός τίθεται από την Ελληνική (Νόμος 4936/2022 (ΦΕΚ 105Α/2022) και την Ευρωπαϊκή (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119) νομοθεσία.

3. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Σε αυτή την ενότητα τεκμηριώνεται η ανθεκτικότητα του έργου στην κλιματική αλλαγή, δηλαδή η δυνατότητά του να ανταπεξέλθει και να προσαρμοστεί στους αναμενόμενους κλιματικούς κινδύνους.

Η τεκμηρίωση γίνεται σε δύο στάδια. Συνολικά προβλέπεται έλεγχος δύο φάσεων, όπου η πρώτη φάση είναι ο προέλεγχος από τον οποίο μπορεί να προκύψει ότι απαιτείται λεπτομερής ανάλυση (δεύτερη φάση).

3.1. Προέλεγχος

Πραγματοποιείται αξιολόγηση της τρωτότητας του έργου που προκύπτει συνδυάζοντας:

- την **ευαισθησία** του έργου στους κλιματικούς κινδύνους και
- την **έκθεση** της υποδομής λόγω της γεωγραφικής της θέσης σε αυτούς τους κινδύνους, δηλαδή εάν αυτοί οι κλιματικοί κίνδυνοι αναμένεται να εμφανιστούν στην τοποθεσία της υποδομής στο άμεσο και στο απώτερο μέλλον με βάση τις κλιματικές προβλέψεις.

Ειδικά όσο αφορά την περιοχή του Έργου, θα πρέπει να εξετάζεται η έκθεση σε κινδύνους λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά χαρακτηριστικά. Σχετικά στοιχεία μπορούν να αντληθούν από τα σχέδια και τις στρατηγικές που έχουν καταστρωθεί για την γεωγραφική περιοχή του Έργου. Μια ενδεικτική λίστα τέτοιων σχεδίων είναι:

- Τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
- Τα Σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμυρών (<https://floods.ypeka.gr/>)

- Τα πλαίσια χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης σε επίπεδο Περιφέρειας και οικονομικού κλάδου (όπου υφίσταται)
- Η εθνική στρατηγική για τα δάση

Οι κλιματικοί κίνδυνοι που πρέπει να εξετάζονται είναι όσοι αφορούν το Έργο. Ενδεικτικοί κλιματικοί κίνδυνοι (hazards) αποτυπώνονται στον πίνακα 5 του Προσωρινού Πλαισίου.

Οι αναλύσεις ευαισθησίας, έκθεσης και η επισκόπηση των αποτελεσμάτων τους (ανάλυση τρωτότητας) θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο Προσωρινό Πλαίσιο Αξιολόγησης Κλιματικής Ανθεκτικότητας Έργων Υποδομών.

Σε περίπτωση που απαιτηθεί η χρήση δεδομένων, θα πρέπει να αναφέρονται ρητά οι πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί. Η ανάλυση τρωτότητας θα πρέπει να γίνει τόσο για τη σημερινή κλιματική κατάσταση όσο και για την εκτιμώμενη στο μέλλον. Σε περίπτωση που απαιτείται η χρήση κλιματικών μοντέλων, θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα σενάρια RCP4.5 και RCP8.5, όπως αναφέρονται στο Προσωρινό Πλαίσιο.

Η φάση του Προελέγχου καθορίζει αν θα απαιτηθεί Λεπτομερής Ανάλυση. Γενικά, απαιτείται Λεπτομερής Ανάλυση στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εντοπίστηκε τουλάχιστον ένας κλιματικός κίνδυνος για τον οποίο το επίπεδο τρωτότητας του Έργου εκτιμάται ότι είναι μέτριο ή υψηλό.

3.2. Λεπτομερής ανάλυση

Η λεπτομερής ανάλυση περιλαμβάνει τα εξής επιμέρους βήματα:

- Ανάλυση Διακινδύνευσης (risk analysis)
- Μέτρα για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή/Πρόγραμμα παρακολούθησης

3.2.1. Ανάλυση διακινδύνευσης

Η ανάλυση Διακινδύνευσης γίνεται για τους κλιματικούς κινδύνους που έχουν προσδιοριστεί από την ανάλυση τρωτότητας ως μέτριοι ή υψηλοί. Η ανάλυση Διακινδύνευσης θα πρέπει να δίδεται σε συνοπτικό πίνακα.

3.2.2. Μέτρα για την ενίσχυση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Στην περίπτωση που η ανάλυση Διακινδύνευσης αναγνωρίζει κλιματικούς κινδύνους μέτριους έως πολύ σημαντικούς, θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες για τον τρόπο που αυτοί αντιμετωπίζονται με κατάλληλα μέτρα προσαρμογής σε αποδεκτό επίπεδο.

3.2.3. Συνέπεια με στρατηγικές και σχέδια προσαρμογής

Στόχος είναι να ελεγχθεί αν το Έργο συμβάλλει στην ευρύτερη προσπάθεια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε Ευρωπαϊκό, Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο. Η συνέπεια του Έργου με τις στρατηγικές και τα σχέδια προσαρμογής μπορεί να εξεταστεί με βάση για παράδειγμα τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή.

4. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θα πρέπει να δίνονται οι πηγές δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του Έργου καθώς και για τον υπολογισμό της προσαρμογής του Έργου στην κλιματική αλλαγή, ιδιαίτερα όσο αφορά την αναγνώριση και την ποσοτικοποίηση των κινδύνων που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧVIII: ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι επιλέξιμες στο πλαίσιο της Δράσης δραστηριότητες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΧ «ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΣΕΕ (RIS3)»

Εισαγωγή

Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης ο δυνητικός δικαιούχος συμπληρώνει υποχρεωτικά στο ΟΠΣΚΕ μία τιμή RIS, ακολουθώντας την ιεραρχική δομή που είναι διαθέσιμη στο σύστημα, ή επιλέγει «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά». Η καταχώριση συνοδεύεται από τεκμηρίωση της επιλογής σύμφωνα με το παρόν Παράρτημα. Η επιλογή πρέπει να αντιστοιχεί στο κύριο επενδυτικό αποτέλεσμα και να υποστηρίζεται από τα στοιχεία του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου. Στο αντίστοιχο πεδίο του ΟΠΣΚΕ περιγράφεται η συγκεκριμένη σύνδεση του επενδυτικού σχεδίου με την επιλεγείσα Προτεραιότητα. Η τεκμηρίωση αναφέρει το επενδυτικό αντικείμενο που συνδέεται με την επιλογή, τις σχετικές ενέργειες και δαπάνες και το αναμενόμενο αποτέλεσμα της επένδυσης. Σε περίπτωση επιλογής «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά» τεκμηριώνεται η απουσία ουσιαστικής σύνδεσης με κάποια από τις διαθέσιμες Προτεραιότητες ΕΣΕΕ.

Η δηλωθείσα τιμή RIS και η σχετική τεκμηρίωση αποτελούν υποχρεωτικό στοιχείο κατηγοριοποίησης και παρακολούθησης του επενδυτικού σχεδίου ως προς την ΕΣΕΕ. Δεν αποτελούν βαθμολογούμενο κριτήριο και δεν συνιστούν αυτοτελή προϋπόθεση επιλεξιμότητας της παρούσας Πρόσκλησης.

Κατά το πρώτο στάδιο αξιολόγησης, ο αξιολογητής του ΕΦΕΠΑΕ ελέγχει τη συμβατότητα της δηλωθείσας τιμής RIS με τον ΚΑΔ επένδυσης, το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο, την περιγραφή του επενδυτικού σχεδίου, τις επιχορηγούμενες ενέργειες και δαπάνες και την τεκμηρίωση που έχει υποβληθεί στο αντίστοιχο πεδίο του ΟΠΣΚΕ. Ο έλεγχος διενεργείται επί της πλήρους ιεραρχικής επιλογής, δηλαδή του Τομέα, της Περιοχής Παρέμβασης και της ειδικότερης Προτεραιότητας, όπου αυτή έχει επιλεγεί.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης επανεξετάζει τον ανωτέρω έλεγχο κατά την οριστικοποίηση της αξιολόγησης και επιβεβαιώνει τη συμβατότητα της καταχώρισης με τα στοιχεία της αίτησης. Ο έλεγχος καταλαμβάνει και την επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά». Εφόσον διαπιστώνεται ασυμβατότητα, ο πρώτος αξιολογητής τεκμηριώνει στο φύλλο αξιολόγησης την ορθή κατάταξη. Η Επιτροπή Αξιολόγησης αποδέχεται ή τροποποιεί την εισήγηση και οριστικοποιεί την τιμή RIS που αποτυπώνεται στο ΟΠΣΚΕ. Η οριστικοποίηση της τιμής RIS δεν μεταβάλλει τη βαθμολογία και δεν επιφέρει αυτοτελώς απόρριψη της αίτησης, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης.

Κατά την υλοποίηση του έργου, σε περίπτωση υποβολής αιτήματος τροποποίησης εξετάζεται εάν η προτεινόμενη μεταβολή επηρεάζει τα στοιχεία στα οποία στηρίχθηκε η καταχώριση RIS. Επανελέγχος της καταχώρισης απαιτείται όταν μεταβάλλεται ουσιαστικά ο ΚΑΔ επένδυσης, το προϊόν ή η υπηρεσία που αποτελεί αντικείμενο της επένδυσης, η παραγωγική ή λειτουργική διαδικασία, το κύριο φυσικό αντικείμενο ή οι ενέργειες που τεκμηριώνουν την επιλεγείσα Προτεραιότητα. Εφόσον από την εγκεκριμένη τροποποίηση προκύπτει διαφορετική ιεραρχική κατάταξη ή παύει να προκύπτει συνεισφορά στην ΕΣΕΕ, επικαιροποιούνται η τιμή RIS και η σχετική τεκμηρίωση στο ΟΠΣΚΕ.

1. Αντικείμενο και σκοπός της καταγραφής

Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί πλαίσιο συγκέντρωσης επενδύσεων σε συγκεκριμένες προτεραιότητες στις οποίες η χώρα και οι Περιφέρειες διαθέτουν ή επιδιώκουν να

αναπτύξουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω επιχειρηματικότητας, γνώσης, τεχνολογίας και καινοτομίας. Οι προτεραιότητες διαμορφώνονται και εξειδικεύονται μέσω της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Για τον σκοπό της παρούσας η καταγραφή RIS δεν αποτελεί γενική κλαδική κατάταξη της επιχείρησης. Αφορά το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο και αποτυπώνει εάν το επενδυτικό αποτέλεσμα συνδέεται ουσιαστικά με μία από τις προτεραιότητες που έχουν αναδειχθεί στο πλαίσιο της ΕΣΕΕ. Συνεπώς, η υπαγωγή ενός ΚΑΔ σε κλάδο που αντιστοιχεί ονομαστικά σε Τομέα ΕΣΕΕ δεν αρκεί για την τεκμηρίωση της επιλεγείσας τιμής.

2. Πλαίσιο αναφοράς για την επιλογή

Η επιλογή γίνεται με βάση τις τιμές που είναι ενεργές στο ΟΠΣΚΕ κατά τον χρόνο υποβολής. Η ιεραρχική διάρθρωση του συστήματος αποτυπώνει τον Τομέα ΕΣΕΕ ως πρωτοβάθμιο επίπεδο, την Περιοχή Παρέμβασης ως δευτεροβάθμιο επίπεδο και την ειδικότερη Προτεραιότητα ως το επίπεδο στο οποίο περιγράφεται το συγκεκριμένο πεδίο παρέμβασης.

Για την ουσιαστική τεκμηρίωση λαμβάνεται υπόψη η ισχύουσα κωδικοποίηση τριών επιπέδων ανάλυσης των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ και το περιεχόμενο του κεφαλαίου «Εξειδίκευση Παρεμβάσεων ΔΕΑ» της υπ' αριθ. 66021/29.06.2022 απόφασης. Η «Εξειδίκευση Παρεμβάσεων ΔΕΑ» αποτυπώνει, ανά Τομέα, συγκεκριμένα είδη τεχνολογιών, μεθόδων, διεργασιών, συστημάτων και επιπέδων παρέμβασης που έχουν αναδειχθεί μέσω της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης. Η αναφορά αυτή χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της ουσιαστικής συνάφειας και όχι ως αυτοματοποιημένη αντιστοίχιση ΚΑΔ με Τομέα ΕΣΕΕ.

3. Τομείς προτεραιότητας

Οι οκτώ τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ 2021-2027 είναι:

Κωδικός	Τομέας
01	Υλικά - Κατασκευές και Βιομηχανία
02	Τουρισμός - Πολιτισμός - Δημιουργικές Βιομηχανίες
03	Αγροδιατροφική Αλυσίδα
04	Περιβάλλον - Κυκλική Οικονομία
05	Βιοεπιστήμες - Υγεία και Φάρμακα
06	Μεταφορές - Εφοδιαστική Αλυσίδα
07	Αειφόρος Ενέργεια
08	Ψηφιακές Τεχνολογίες

Για την παρούσα είναι διαθέσιμοι οι τομείς που έχουν προσδιοριστεί με βάση το αντικείμενο της Δράσης, τις επιλέξιμες οικονομικές δραστηριότητες και τα αποτελέσματα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Επιπλέον, προβλέπεται η επιλογή «**Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά**»- **Δεν υπάρχει συνεισφορά στην ΕΣΣΕ** για επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν συνεισφορά σε κανέναν από τους εφαρμοζόμενους τομείς της ΕΣΣΕ.

Διαδικασία προσδιορισμού της τιμής RIS

1. Προσδιορίζεται το κύριο επενδυτικό αποτέλεσμα. Εξετάζεται τι δημιουργείται, αναπτύσσεται, εκσυγχρονίζεται ή μεταβάλλεται ουσιαδώς με την ολοκλήρωση της επένδυσης, σε επίπεδο προϊόντος, υπηρεσίας, παραγωγικής διαδικασίας ή λειτουργικής ικανότητας.
2. Εξετάζεται ο ΚΑΔ επένδυσης ως στοιχείο οριοθέτησης της δραστηριότητας στην οποία υλοποιείται το σχέδιο. Όταν ο ΚΑΔ είναι ευρύς ή μπορεί να εξυπηρετεί διαφορετικά επενδυτικά αντικείμενα, η κατάταξη προσδιορίζεται από το πραγματικό περιεχόμενο της επένδυσης.
3. Αναζητείται στο ΟΠΣΚΕ η Περιοχή Παρέμβασης και η ειδικότερη Προτεραιότητα που περιγράφουν άμεσα το επενδυτικό αποτέλεσμα. Η επιλογή βασίζεται στο περιεχόμενο της Προτεραιότητας και όχι μόνο στον τίτλο του Τομέα.
4. Ελέγχεται εάν οι ενέργειες και οι επιχορηγούμενες δαπάνες υλοποιούν ουσιαδώς την επιλεγείσα Προτεραιότητα. Υποστηρικτικές δαπάνες λαμβάνονται υπόψη μόνο στον βαθμό που υπηρετούν το δηλωθέν επενδυτικό αποτέλεσμα.

Εφόσον δεν εντοπίζεται Προτεραιότητα που να περιγράφει με επαρκή σαφήνεια το επενδυτικό αποτέλεσμα, επιλέγεται «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά».

4. Περιεχόμενο της τεκμηρίωσης

Η τεκμηρίωση πρέπει να επιτρέπει την άμεση επαλήθευση της επιλογής από τον αξιολογητή και την Επιτροπή Αξιολόγησης. Για τον σκοπό αυτό περιλαμβάνει, με συνεκτικό τρόπο, τον ΚΑΔ επένδυσης, το κύριο αντικείμενο του σχεδίου, τον κωδικό και την περιγραφή της επιλεγείσας Περιοχής Παρέμβασης και Προτεραιότητας, τις συγκεκριμένες ενέργειες και δαπάνες που συνδέονται με την επιλογή και το αναμενόμενο λειτουργικό, παραγωγικό ή τεχνολογικό αποτέλεσμα.

Η τεκμηρίωση δεν προϋποθέτει ότι ο δικαιούχος αναπτύσσει ο ίδιος πρωτογενώς την τεχνολογία ή την καινοτομία. Η υιοθέτηση ή ενσωμάτωση υφιστάμενης λύσης μπορεί να στηρίξει την επιλογή όταν η αντίστοιχη Προτεραιότητα περιλαμβάνει ρητά αξιοποίηση, εφαρμογή ή ενσωμάτωση της συγκεκριμένης τεχνολογίας και η χρήση της μεταβάλλει ουσιαδώς το προϊόν, την υπηρεσία ή τη διαδικασία που αποτελεί αντικείμενο της επένδυσης. Η απλή προμήθεια συνήθους εξοπλισμού ή λογισμικού χωρίς τέτοια σύνδεση δεν αρκεί.

5. Επενδυτικά σχέδια με περισσότερες από μία πιθανές συνδέσεις

Όταν το επενδυτικό σχέδιο εμφανίζει συνάφεια με περισσότερες από μία Προτεραιότητες ή περισσότερους Τομείς, καταχωρίζεται μία τιμή RIS. Επιλέγεται η ιεραρχική διαδρομή που περιγράφει το κύριο επενδυτικό αποτέλεσμα και συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη άμεση συνάφεια με το φυσικό

αντικείμενο. Η χρηματοδοτική βαρύτητα των σχετικών ενεργειών χρησιμοποιείται επικουρικά για την επιβεβαίωση της επιλογής και δεν εφαρμόζεται ως αυτοτελής αριθμητικός κανόνας.

Τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, όπως λογισμικό, τεχνητή νοημοσύνη, αισθητήρες, αυτοματισμοί, τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας ή συστήματα ΑΠΕ, δεν μεταφέρουν από μόνες τους το σχέδιο στους Τομείς Ψηφιακών Τεχνολογιών ή Αειφόρου Ενέργειας. Εφόσον λειτουργούν ως μέσο για την επίτευξη επενδυτικού αποτελέσματος άλλου Τομέα, ακολουθούν την Προτεραιότητα που περιγράφει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

6. Επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά»

Η επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά» χρησιμοποιείται όταν το επενδυτικό σχέδιο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με τους λοιπούς όρους της Πρόσκλησης, αλλά το πραγματικό αντικείμενο της επένδυσης δεν συνδέεται ουσιαστικά με διαθέσιμη Προτεραιότητα ΕΣΕΕ. Η επιλογή είναι ιδίως πρόσφορη σε επενδύσεις συμβατικής ίδρυσης, επέκτασης ή εκσυγχρονισμού, όταν οι τεχνολογικές, ψηφιακές ή ενεργειακές δαπάνες έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα και δεν συγκροτούν επενδυτικό αποτέλεσμα που να περιγράφεται από συγκεκριμένη Προτεραιότητα.

Η επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά» τεκμηριώνεται με αναφορά στο κύριο αντικείμενο του σχεδίου και στους λόγους για τους οποίους οι διαθέσιμες Προτεραιότητες δεν περιγράφουν ουσιαστικά το επενδυτικό αποτέλεσμα.

7. Ενδεικτικά παραδείγματα εφαρμογής

Παράδειγμα 1. Τουριστική επένδυση με τεκμηριωμένη συνεισφορά στην ΕΣΕΕ

Ξενοδοχειακή επιχείρηση υλοποιεί επενδυτικό σχέδιο συνολικού επιχορηγούμενου προϋπολογισμού 1.600.000 ευρώ. Το σχέδιο δεν περιορίζεται σε ανακαίνιση των εγκαταστάσεων. Περιλαμβάνει ανάπτυξη και εγκατάσταση ολοκληρωμένης εφαρμογής διαχείρισης του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος της μονάδας, δίκτυο αισθητήρων για συνεχή καταγραφή κατανάλωσης και συνθηκών λειτουργίας, σύστημα πρόβλεψης ενεργειακών φορτίων, αυτοματοποιημένη διαχείριση κρίσιμου εξοπλισμού και ενιαίο περιβάλλον παρακολούθησης δεικτών βιωσιμότητας. Η εφαρμογή διασυνδέεται με τις λειτουργίες της μονάδας και χρησιμοποιείται για τη λήψη αποφάσεων και την ενεργειακή βελτιστοποίηση σε πραγματικό χρόνο. Παράλληλα υλοποιούνται κτιριακές παρεμβάσεις και αντικατάσταση εξοπλισμού, οι οποίες υποστηρίζουν τη λειτουργία του ανωτέρω συστήματος.

Στο ΟΠΣΚΕ επιλέγεται η ιεραρχική διαδρομή 02 Τουρισμός, Πολιτισμός, Δημιουργικές Βιομηχανίες, 02.02 Τουρισμός και 02.02.12 Ανάπτυξη εφαρμογών για τη βελτίωση, πρόβλεψη και διαχείριση του ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και θεμάτων βιωσιμότητας των τουριστικών υποδομών. Η επιλογή δεν στηρίζεται στο γεγονός ότι ο ΚΑΔ επένδυσης αφορά ξενοδοχειακό κατάλυμα. Στηρίζεται στο ότι σημαντικό και λειτουργικά αυτοτελές τμήμα του σχεδίου υλοποιεί ακριβώς το αντικείμενο της συγκεκριμένης Προτεραιότητας.

Ενδεικτική τεκμηρίωση στο ΟΠΣΚΕ: «Το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει ανάπτυξη και εγκατάσταση ολοκληρωμένης εφαρμογής διαχείρισης ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος της ξενοδοχειακής μονάδας, με δίκτυο αισθητήρων, συλλογή και ανάλυση δεδομένων λειτουργίας, πρόβλεψη ενεργειακών φορτίων και αυτοματοποιημένο έλεγχο κρίσιμου εξοπλισμού. Οι σχετικές

δαπάνες συνδέονται άμεσα με τη δημιουργία λειτουργίας συνεχούς μέτρησης, πρόβλεψης και βελτιστοποίησης της περιβαλλοντικής και ενεργειακής επίδοσης της τουριστικής υποδομής. Για τον λόγο αυτό το σχέδιο συνδέεται με την Προτεραιότητα 02.02.12 της ΕΣΕΕ».

Παράδειγμα 2. Βιομηχανία τροφίμων με αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών

Βιομηχανική μονάδα παραγωγής και συσκευασίας τροφίμων υλοποιεί σχέδιο ύψους 2.400.000 ευρώ για την αναβάθμιση της παραγωγικής διαδικασίας. Το σχέδιο περιλαμβάνει νέα γραμμή παραγωγής, σύστημα μηχανικής όρασης για τον έλεγχο ποιοτικών χαρακτηριστικών, αισθητήρες στις κρίσιμες φάσεις της παραγωγής, συλλογή δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, αλγορίθμους πρόβλεψης αποκλίσεων, ψηφιακή ιχνηλασιμότητα παρτίδων και διασύνδεση των δεδομένων παραγωγής με την αποθήκευση και τη διανομή. Το λογισμικό και τα συστήματα ανάλυσης χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη βελτίωση της παραγωγής τροφίμων και δεν αποτελούν αυτοτελές εμπορεύσιμο ψηφιακό προϊόν.

Στο ΟΠΣΚΕ επιλέγεται η ιεραρχική διαδρομή 03 Αγροδιατροφική Αλυσίδα, 03.05 Βιομηχανία Τροφίμων 4.0, Τεχνολογίες Μεταποίησης και 03.05.02 Αξιοποίηση αναδυόμενων και σύγχρονων τεχνολογιών, όπως IoT, Blockchain, τεχνητή νοημοσύνη και Big Data, στην αγροδιατροφική αλυσίδα. Δεν επιλέγεται ο Τομέας 08 Ψηφιακές Τεχνολογίες, επειδή η ψηφιακή τεχνολογία αποτελεί το μέσο υλοποίησης της επένδυσης και το επενδυτικό αποτέλεσμα αφορά την παραγωγική διαδικασία τροφίμων, την ποιότητα και την ιχνηλασιμότητα.

Ενδεικτική τεκμηρίωση στο ΟΠΣΚΕ: «Το σχέδιο αφορά την ψηφιακή αναβάθμιση της παραγωγικής διαδικασίας τροφίμων μέσω αισθητήρων, μηχανικής όρασης, ανάλυσης δεδομένων, τεχνητής νοημοσύνης και συστήματος ιχνηλασιμότητας. Οι τεχνολογίες ενσωματώνονται στη γραμμή παραγωγής και χρησιμοποιούνται για συνεχή έλεγχο ποιότητας, έγκαιρη ανίχνευση αποκλίσεων, μείωση απωλειών και ψηφιακή παρακολούθηση των παρτίδων από την παραγωγή έως την αποθήκευση. Το επενδυτικό αποτέλεσμα αντιστοιχεί στην Προτεραιότητα 03.05.02 και όχι στον Τομέα Ψηφιακών Τεχνολογιών, καθώς δεν παράγεται αυτοτελές ψηφιακό προϊόν ή υπηρεσία».

Παράδειγμα 3. Ανάπτυξη αυτοτελούς ψηφιακού προϊόντος

Επιχείρηση ανάπτυξης λογισμικού υλοποιεί επενδυτικό σχέδιο ύψους 1.200.000 ευρώ για την ανάπτυξη νέας πλατφόρμας τεχνητής νοημοσύνης που θα διατίθεται εμπορικά σε επιχειρήσεις διαφορετικών κλάδων. Η πλατφόρμα συλλέγει δεδομένα από βιομηχανικό εξοπλισμό, εκπαιδεύει μοντέλα μηχανικής μάθησης, προβλέπει βλάβες και προτείνει ενέργειες προληπτικής συντήρησης. Το σχέδιο περιλαμβάνει ανάπτυξη λογισμικού, μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης, υποδομής δεδομένων, περιβάλλοντος δοκιμών και λειτουργιών ασφάλειας και επαλήθευσης. Το κύριο αποτέλεσμα της επένδυσης είναι το ίδιο το νέο ψηφιακό προϊόν, το οποίο θα παρέχεται σε τρίτους και δεν αποτελεί εσωτερικό εργαλείο άλλης παραγωγικής δραστηριότητας.

Στο ΟΠΣΚΕ επιλέγεται η ιεραρχική διαδρομή 08 Ψηφιακές Τεχνολογίες, 08.03 Τεχνητή Νοημοσύνη και 08.03.04 Συστήματα τεχνητής νοημοσύνης από επιχειρήσεις για ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών. Το γεγονός ότι η πλατφόρμα μπορεί να χρησιμοποιείται και από επιχειρήσεις της βιομηχανίας δεν μεταβάλλει την κατάταξη, επειδή το άμεσο επενδυτικό αποτέλεσμα είναι η ανάπτυξη εμπορεύσιμου συστήματος τεχνητής νοημοσύνης.

Ενδεικτική τεκμηρίωση στο ΟΠΣΚΕ: «Το επενδυτικό σχέδιο έχει ως κύριο αντικείμενο την ανάπτυξη νέας εμπορεύσιμης πλατφόρμας τεχνητής νοημοσύνης για προγνωστική συντήρηση βιομηχανικού εξοπλισμού. Η επένδυση περιλαμβάνει ανάπτυξη μοντέλων μηχανικής μάθησης, υποδομής δεδομένων, μηχανισμών πρόβλεψης και περιβάλλοντος διάθεσης της υπηρεσίας σε τρίτους. Το παραγόμενο αποτέλεσμα αποτελεί αυτοτελές ψηφιακό προϊόν και συνδέεται άμεσα με την Προτεραιότητα 08.03.04 της ΕΣΕΕ».

Παράδειγμα 4. Δημιουργία νέου τουριστικού καταλύματος με επιλογή «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά»

Επενδυτής υποβάλλει σχέδιο ύψους 2.000.000 ευρώ για τη δημιουργία νέου τουριστικού καταλύματος. Ο προϋπολογισμός αφορά κυρίως κτιριακές εργασίες, διαμόρφωση δωματίων και κοινόχρηστων χώρων, επίπλωση, εξοπλισμό κουζίνας και λοιπό ξενοδοχειακό εξοπλισμό. Περιλαμβάνονται επίσης τυπικό σύστημα κρατήσεων και διαχείρισης μονάδας, δικτυακός εξοπλισμός, σύστημα ελέγχου πρόσβασης και φωτοβολταϊκή εγκατάσταση για ιδιοκατανάλωση. Τα συστήματα αυτά είναι αναγκαία για τη λειτουργία και την ενεργειακή απόδοση της μονάδας, χωρίς όμως να αναπτύσσεται ή να ενσωματώνεται επενδυτικό αποτέλεσμα που να αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη Προτεραιότητα του Τουρισμού, των Ψηφιακών Τεχνολογιών ή της Αειφόρου Ενέργειας.

Στο ΟΠΣΚΕ επιλέγεται «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά». Δεν επιλέγεται ο Τομέας 02 μόνο επειδή ο ΚΑΔ επένδυσης αφορά τουριστικό κατάλυμα. Δεν επιλέγεται ο Τομέας 08 λόγω του συστήματος κρατήσεων και δεν επιλέγεται ο Τομέας 07 λόγω της φωτοβολταϊκής εγκατάστασης. Οι συγκεκριμένες δαπάνες έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα και δεν συγκροτούν από μόνες τους επενδυτικό αποτέλεσμα που να εμπίπτει σε συγκεκριμένη Προτεραιότητα ΕΣΕΕ.

Ενδεικτική τεκμηρίωση στο ΟΠΣΚΕ: «Το επενδυτικό σχέδιο αφορά τη δημιουργία και τον συμβατικό εξοπλισμό νέου τουριστικού καταλύματος. Το πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης, ο δικτυακός εξοπλισμός και η φωτοβολταϊκή εγκατάσταση αποτελούν υποστηρικτικές υποδομές της μονάδας. Από το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο δεν προκύπτει ανάπτυξη, ουσιαστική υιοθέτηση ή εφαρμογή επενδυτικού αποτελέσματος που να αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη Προτεραιότητα της ΕΣΕΕ. Για τον λόγο αυτό επιλέγεται «Δεν Απαιτείται/Δεν Αφορά».

8. Σχέση με το ΕΣΔΙΜ

Η καταγραφή RIS είναι διακριτή από την εξέταση της συνάφειας του επενδυτικού σχεδίου με τους Τομείς Προτεραιότητας του οικείου ΕΣΔΙΜ. Η κατάταξη στην ΕΣΕΕ δεν υποκαθιστά και δεν μεταβάλλει την εφαρμογή του σχετικού κριτηρίου ΕΣΔΙΜ που προβλέπεται στην Πρόσκληση.